

מבחר עלונים

יידא
שנת תש"פ

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
05:57	05:35	05:18	04:04	ירושלים
05:53	05:31	05:19	04:19	בני ברק
05:54	05:32	05:18	04:09	חיפה
05:54	05:32	05:20	04:20	אשדוד
05:56	05:34	05:19	04:04	בית שמש
05:56	05:34	05:20	04:22	קרית גת
05:54	05:32	05:16	04:11	נוף הגליל

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00

לימודים לילדים חולים

הילד האיבוד שלך לא אוחר!
הוא רוצה להתקדם עם הלימודים...

הילד שלכם יכול להמשיך ולהתקדם
גם אם נבצר ממנו להגיע ללימודים עקב מחלה
באמצעות תוכנית לימוד על ידי מורה פרטי

בסבסוד מלא ללא שום עלות!

התוכנית מיועדת לילדים ובחורים בגילאי 3-18!
לתשומת לבכם: הליך הרישום הינו פשוט וקצר מאד,
כמו"כ תוכלו לבחור מורה פרטי המתאים לכם.

לפרטים נוספים ולקבלת מסמכים להגשת הבקשה
פנו לארגון מאוחדים: meuchadim.org@gmail.com
או להרב שמואל גנגן- מורה מטעם התוכנית בטל': 05041-21231

דרושיק
אתנדיק
ואתנדיקות
לפעילות
'אאוחדים'

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

'מאוחדים' לצידכם ולמענכם בכל עת ובכל זמן:
054-845-8815

היה היה

צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו

במדרשי חז"ל מצויים פסוקים אודות אליעזר עבד אברהם שבקר בעיר סדום, ובפסוקות הגדולה עלה בידו להערים על תושבי העיר הרשעים והכה אותם בתחבולותיו שוק על ירך. את בקורו ערף בצויו אברהם אבינו שבקש ממנו ללכת לסדום ולדרש בשלום לוט בן אחיו, וכאשר הגיע לשם ראה את אחד מתושבי העיר מכה אדם זר שנקלע בטעות אל העיר. נסה אליעזר להפריד בין הנצים, והסדומי הכה את אליעזר עד זוב דם, ולא רק שלא התנצל לפניו אלא תבעו למשפט בטענה שעליו לשלם לו את דמי הקזת דמו. גם השופט צדד בטענתו של הסדומי, ואמר לאליעזר כי אלו הם חקי המקום. מהר אליעזר להכות את השופט בראשו, וכאשר החל דם רב לזוב ממנו, אמר לשופט לשלם לאיש ריבו את המגיע לו על הקזת דמו... נדד אליעזר ברחובותיה של סדום, וכאשר רעב ללחם ואף אחד מבני העיר לא רצה להאכילו, ראה כי בבית אחד נערכת סעדת נשואין. נכנס אליעזר והתישב ליד השולחן הערוך, וכאשר נשאל מי הזמינו, הצביע על האדם שישב לידו ואמר 'הוא הזמין אותי להשתתף בשמחת הכלולות'. כששמע זאת הלה, נבהל מאד ומהר להמלט החוצה, כדי שלא יענישוהו בני העיר על שהכניס אורח זר הביתה, ויטלו את בגדיו כמנהגם. קם אליעזר ועבר לשבת ליד אדם אחר, ואמר לו: 'ברוך תהיה על שקראת לי לסעד יחד עמך בסעדה זו', נבהל האיש ונמלט אף הוא, וכך עבר אליעזר מאדם לאדם, עד שהתרוקן הבית כולו ואליעזר ישב לבד וסעד את לבו במאכלים ערבים ללא תשלום... כשיצא מהסעדה, נגשו אליו כמה מבני העיר והחלו להפציר בו בלשון חלקלקה לנוח מעט על אחת המטות שעמדו בצדי הדרך, אולם אליעזר הבין מיד כי הלכו מנסים לטמן לו מלכודת, והוא נענה ואמר: 'מיזם שמתה אמי, נדרתי שלא אשב על מטה לעולם', וכך הצליח להתחמק מידיהם הרעות של אנשי סדום, שהיו נוהגים להתאים את מדתו של האורח למטה, אם במתיחת איברייו אם בקצור רגליו.

מעשה דומה לחקמתו של אליעזר עבד אברהם שנחלץ מצרה והכניס רשע תחתיו, עבר מאיש לאיש בין יהודי תונים ומעשה שהיה כך היה. במקורו העיר תונים, עמדו שתי חניות למספר יין, זו אצל זו. הראשונה היתה בבעלות יהודי ירא שמים, והשנייה בבעלות איש נוצרי רעיון. מוכר, שהיהודי העיר רכשו את יינם רק אצל היהודי, שכן יינו של הנכרי היה יין נסוף, וגם נוצרים רבים העדיפו לרכוש את יינם אצל היהודי, שכן יינו המשבח היה לשם דבר. מדי יום, עמד הנכרי השכן והביט בעינים כלות בלקוחות הרבים הפוקדים את חנותו של שכנו היהודי, וככלו זמם להביא פליה על שכנו ולהגותו מן המסלה.

יום אחד, נכנס איש זר אל חנותו של הנוצרי ובקש לרכוש ממנו יין משבח ומיחד, והצהיר כי מוכן הוא לשלם על כך במיטב כספו. העמיד לו המוכר יינות מספר לשם טעימה, אולם אף אחד מהם לא השביע את רצונו של הלקוח שבקש לצאת מהחנות בידים ריקות. 'המתן נא מעט', אמר המוכר הנוצרי לאיש, 'ואפנה יחד עמך אל החנות השכנה, בה ודאי תמצא את מבקשך'. לפליאתו, התלזה המוכר אליו פשנכנס לחנותו של היהודי, והלה העמיד לפניו פוסיות אחדות בהן מזג מעט יין מכלה קביות משבחות שהיו ברשותו. טעם המוכר הנוצרי מעט מהקא ומהתם, ולבסוף המליץ על אחד היינות המשבחים. מזג החנוני היהודי מפי הקביות מלא הפנקן יין והגישו ללקוח, אולם באין רואים הצליח המוכר הנוצרי ליצק לתוכו כמה טפוח של רעל ממית מתוך קבוק קטן שהביא עמו מחנותו. לא ארכו הרגעים, וכאשר הלקוח בקש לשתות מעט מהיין המשבח, החל לפתע להשתעל בחוזקה ולאחר זמן קצר נפל ארצה ונפח את נשמתו. נקל לשער את המהומה שהתחוללה במקום, ובלם החלו להאשים את המוכר היהודי בהרעלת הלקוח, אלא שהלה נצל את המהומה, חסוק מבעד הדלת האחורית של חנותו ונמלט אל ביתו של רבה הנערץ של תוניסיה.

עם הגיעו אל הרב, ספר לו היהודי את צרתו הגדולה, ולפליאתו צוהו הרב להתייצב בפני שוטרי העיר ולספר להם את גרסתו. קשה היה לו הדבר, אולם באמונתו התמימה ציט לדברי הרב ללא עוררין, והחל לעשות את דרכו לביתו. על אם הדרך, נכנס לפנדק דרכים כדי להשיב את נפשו מעט, והתישב בצדי הבית פשהוא אבל וחסוי ראש. לפתע נכנס אדם בלתי מוכר, שהיה נראה כאיש מוכבד ואציל, והלה החל לדובבו על עצבותו. נעתר האיש והחל לספר את אשר ארע עמו, כשהלה מקשיב לכל הפרטים. כשהתחנן היהודי בתחנת המשטרה, מהרו השוטרים לכלא אותו וספרו לו כי המקרה העבר לבית המשפט הראשי, והללו שלחו חוקר מיוחד כדי לבדוק את הענין. החוקר לא היה אלא אותו אדם שהיהודי פגש בפנדק, ולאחר שהתרשם מדברי האמת שלו, פנה אל חנותו של מוכרו היין הנוצרי והחל לנלבל עמו שיתח. הוא הציג את עצמו כסוחר תבלינים שסובל מרוחים ומתחרהו היהודי שמצער את צדו, והמוכר הנוצרי הציג לו לרכוש ממנו את צלוחית הרעל כדי להעליל עליה על היהודי כפי שהוא עשה. יצא החוקר מהחנות ופנה אל בית המשפט, הזמין את מוכרו היין הנוצרי לפניו וכשהציג לו את צלוחית הרעל, חורו פניו והוא הודה על מעשהו הנפשע. התקם היהודי המקרא צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו, וכן התקם בו הפסוק ישוב עמלו בראשו ועל קדקדו חסמו ירד. כן יאבדו כלי-אויביו ה' ואהבו כיצאת השמש בגברתו.

מאורות

הפסוק **רפאל ברוך טולדו** יצא ליום ההולכלא י"ח במרחשון תשל"א

רבה הנערץ של מננס במרוקו, מגדולי כמיי התורה ומראשי מנהיגי בני עדות המזרח בדור האחרון. נצר למשפחת הרבנים המפארת טולדו, שפרשה בעיר טולדו שבספרד. אבי המשפחה שמש ביועץ נכבד של מלך ספרד, ובזמן הגירוש המפורסם בשנת רנ"ב, נסה המלך לדבר על לבו להמיר את דתו ולהותר על כנו, אולם הוא סרב ויצא במסירות נפש ממדינת ספרד עם כל בני משפחתו. מאז כנה את שם משפחתו טולדו, שמשמעותו 'טולדו נו' - לא, דהינו לא לשוב שוב אליה. מילדותו נקרא בשם ברוך, והשם רפאל נוסף לו בשנת הרצ' לאחר שקחה במקלה קשה והקריא פסוקי שמים. בקיאותו בתורה ננגלה והוא היתה להפליא, וכבר בהיותו בן י"ח התמנה לדון בעיר מננס, ובגיל כ"ז התמנה ברבה הראשי של העיר וזכה לכבוד רב מצד השלטונות. לצד התמדותו, אחז בדת החסד והתמסר בכל מאודו למען עניי מננס והקים ארגוני חסד שונים ופזר לצדקה הון רב בסתר ובדרך פבד. בשנת תשכ"ג עלה לארץ ישראל ופעל רבות למען העזרת היהודי צפון אפריקה שחלק מהם התרחק עם העליה ארצה ממסרת אבותיהם לדאבון כל נפש. בכנסו שנערך בשנת תשכ"ד, הרים את זרועותיו בצער וקרא: "כריא אף אפלה אל-אבי והנער אינו איתי?" כשפנתו לצעירי הצאן של בני עדות המזרח שעתידים יהיוני היה בספקה. מפרסם הוא פיוטו "אשור שירה לכבוד התורה" אותו ראה בחזיון ללה, ורבים משוררים אותו בשמחת תורה.

יוסיף דעת

שלושת המלאכים שבאו לבקר את אברהם היו גבריאל מיכאל ורפאל, שהם מלאכי מרום העומדים לפני כיסא הכבוד יחד עם המלאך אוריאל ורמוזים בראשי תיבות גמול"א. גבריאל ומיכאל הם היחידים המוזכרים בתנ"ך בספר דניאל, ולדעת ריש לוקי עלו שמות המלאכים עם גולי בבל. חז"ל מוזכרים מלאכים נוספים בשמם וכן מוזכרים כמה מהם בספר חנוך שנחשב בין הספרים החיצוניים לתנ"ך. המלאך רפאל הוא ממונה על הרפואה, ועל שמו נגמרו סגולות שמות לרפואה. לאח חתימת התלמוד, חיבר אסף בן ברכיהו המכונה אסף הרופא ספר רפואות שנחשב כספר הרפואה העברי הקדום ביותר, ובו פואות שהגיד המלאך רפאל לרפא. רבי יהודה יודל רוזנברג שהיה גדול בתורה וידוע בספרו הבדוי 'נבלאות המהר"ל על יצירת הגולם מפרא, חיבר את הספר 'רפאל המלך' 'הגולל לכנסת ישראל מכל צרה וצוקה', ובו סגולות וקמעות, רפואות ולחשים הקשורים לרפאל המלאך. יותר מפורסם מהם הוא הספר 'דואל המלאך', אותו מייחסים לאדם הראשון שקיבלו מרזאל עצמו, וממנו עבר לנוח, לשם, לאברהם אבינו, ולמשה רבנו שנטרו למובחרים שבעם. האבן עזרא מוזיר את הספר בספר שמות 'ובספר דואל הרוצה לעשות שאלת חלום יקרא בתחלת הלילה מטוק ויהי בשלושים שנה, כי הוא י"ב אצותיות', אולם דברים אלו לא נמצאו בספר דואל שנמצא כיום בדינו. יש שייחסו את הספר לרבי אברהם אבולעפאי שינאה עצמו בספריו בשם רזאל בנימטריה אברהם, והיעב"ץ יצא נגד הספר וכתב שיש בו דברים זרים ומשונים. הגר"א כתב שהספר הועתק מכתבי הרוקה, ורבי צדוק הכהן סבר שהרוקה הוא שחיבר את הספר. רבי נחמן מברסלב כתב שהספר שבידינו אינו הספר שהיה למראה עיני האבן עזרא, כי על הספר נמסר שכוחו להציל משריפה שוננו ראינו שלא הגן על השריפה ופעמים שהוא עצמו נשרף. בספר מוזכר לייב בן שרה, ולשווא ניסו לומר שיש כאן רמז לרבי לייב שרה"ט.

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת וירא תש"פ

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת.

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

השולחן מחדש, ואמר להם החפץ חיים שילכו לישון והוא יעיר אותם כשהבחור יתעורר. ואכן כשהבחור התעורר קמו כל בני הבית והצטרפו איליו לסעודה, כדי שלא ירגיש אי נעימות לאכול לבד, ועל שעייב את החפץ חיים כל כך הרבה זמן מלאכול.

ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו (יח, ה)
אדם שעושה סעודה ומזמין את רעייו לשמוח אתו, מן הנימוס הוא שכשמגיעים האורחים מזמינם לשבת ולאכול. אבל אם פונה אליהם בהגיעם ואומר להם "תשב, תאכלו, ותלכו" הרי שהם יבנו שאינו רוצה שיתעכבו ונותן טעם לפגם בכל ההרגשה שלהם.

אם כן, שואל בספר "אוצר הרעיון והמחשבה", מדוע פונה אברהם אבינו - שאין לנו מכניס אורחים גדול ממנו - אל האורחים ואומר להם: "ואחר תעברו"?

ומתרץ בדרך צחות כך:
הנה אברהם אבינו נעשה לו נס שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה, כדי שלא יבואו אורחים, והרי אין בעל הנס מכיר בניסו, ישב אברהם אבינו וחשב מה קורה כאן שכבר שלשה ימים ששום אורח לא רוצה להגיע? אולי יש איזה פגם בהכנסת אורחים שלי, שבגלל זה אנשים מרגישים כאן שלא בנח? חשב וחשב, והגיע למסקנה שאולי העובדה שכדרכו תמיד היה פונה אל האנשים בגמר הסעודה ומחייב אותם לברך ולהודות למי שהעולם שלו, לבורא עולם, אולי זה הסיבה שאנשים לא רוצים להגיע, כי הם לא תמיד רוצים להתעכב כדי לברך. לכן כשראה את המלאכים אמר להם: "וסעדו לבכם ואחר תעברו" אין לכם מה לחשוש שתתעכבו בסיום האוכל אלא מיד תוכלו ללכת... (אוצר הרעיון והמחשבה) ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לרשעי ועשי עגות (יח ו)

בגמרא בבא מציעא (פז, א) "כתיב קמח וכתוב סלת אמר רבי יצחק מכאן שהאשה צרה עיניה באורחים". ופירש רש"י שההוכחה היא ממה שאברהם אמר קמח ושרה אמרה סלת. כל המפרשים מתקשים, מהיכן הראי' שצרה עיניה באורחים, הרי סלת הוא יותר חשוב מקמח, ואם הביאה סלת לכאורה אין עיניה צרה באורחים?

תירץ בדרך צחות בספר "אוצר הרעיון והמחשבה" שהנה כשעושים סעודה, יש בזה שתי סוגים, יש "סעודה" ויש "שלחן מתוק", אם רוצים שהסועדים יאכלו סעודה שלימה עם מנה ראשונה ומנה מרכזית מגישים בתחילה לחם או לחמניות שיטלו ידיהם לסעודה. אבל אם זה רק "שלחן מתוק", נותנים על השולחן "מציות" או "לחמניות מזונות" וכו' ואז זה מנה אחת בלבד.

והנה מקמח עושים לחם, אבל מסולת עושים מיני מתיקה. וזה ההוכחה, שאברהם רצה שתביא קמח כי האורחים צריכים להתחיל עכשיו סעודה עם לשונות בקר וחרדל וכו', אבל שרה הביאה סולת, שבינו שזה רק "שולחן מתוק"...

(אוצר הרעיון והמחשבה)
אמרו חז"ל (ב"מ פז ע"א) הוא אמר קמח והיא אמרה סולת מכאן שהאשה עיניה צרה באורחים. הקושיא מפורסמת שהרי אדרבה מן הפסוק הראיה להיפך שהיא אמרה סולת שהיא יותר ביוקר מקמח א"כ מכאן ראיה שאין האשה עיניה צרה באורחים.

פירש הבעש"ט הק'; ע"פ משל, פעם אחת קרא האריה לגוריו ואמר להם דעו לכם בני אתם הגיבורים של העולם, ואין לכם ממה לפחד כלל. כל הבריות פוחדים מכם. יום אחד יצאו הגורים לטייל בעולם, הגיעו לארמון חרב והיו בו הרבה ציורים, באחד מהם שמשון הגיבור הורג אריה ומשסעו כשסע הגדי, רצו האריות ברוב בהלה אל אביהם ואמרו לו: איך אמרת שאנחנו הגיבורים בעולם והרי ראינו בציור גדול איך שאדם משסע אריה. ענה להם אביהם, אדרבה מזה ראינו לדברי, אילו היה זה דבר טבעי שאדם ישסע ארי לא היו עושים מזה תמונות גדולות כ"כ לראיה, אבל משום היות הדבר פעם אחת ויחידה ואינו מוזמן בכל יום עשו מזה תמונה גדולה לראיה. וזהו שאמרו חז"ל, התורה מפרסמת נדיבות לבה של שרה שהוא אמר קמח והיא אמרה סולת מכאן ראיה ששרה אמנה היתה יוצאת דופן ואשה אחרת עיניה צרה באורחים. (אהל אברהם, וכעין זה כתב העיב"ץ)

בספר א"ש פנחס להגאון ר"פ הירשפרונג זצ"ל כתב: ואני ביארתי באופן נאה עפ"י מש"כ התוס' בשבת קי"ז ע"ב ד"ה הציל וז"ל אומר ר"י שכאפו ב"ט של פסח מצות מסולת נקיה שיש לו די לצורך י"ט אין אופין אחריהן פת של הדראה אלא מתחילה יעשה של הדראה ואחר כך יעשה הנקיה עכ"ל והנה מעשה דהמלאכים היה ביו"ט פסח טען אברהם שצריכין לאפות מקודם מקמח בכדי שיוכלו לאפות אח"כ מסולת כמ"ש התוס', אבל שרה שהיתה עיניה צרה באורחים אמרה שמקודם צריכין לאפות מן הסולת ואח"כ לא יכלו לאפות מן הקמח ועוד אמרתי ע"ט אשה עיניה צרה באורחים לפי שהאשה מכרת באורחין יותר מן האיש (ברכות י'

והוא ישב פתח האהל כחם היום (יח, א) כתב רש"י, "פתח האוהל - לראות אם יש עובר ושב".
מה הביטוי של "עובר ושב"?

אומר האדמו"ר הק' רבי אברהם יעקב מסאדיגורא: העניים מצאו את דרכם בעצמם לאוהלו של אברהם אבינו, אבל היו כאלה שרצו להיכנס אך התביישו, לכן הם התקרבו לאהל והתרחקו ממנו, וחזר חלילה, והיו "עובר ושב"... אברהם אבינו המתין לראות היש עובר ושב, וכאשר מצא עניים כאלו, היה רץ ומזמינם להיכנס. בספר "אדיר במלוכה" מסופר על טביעת העין שהיתה לרבי הקדוש רבי יצחק מבוהוש זצ"ל והבנתו בנפש האדם:

ביתו היה פתוח לרווחה לכל רעב ונצרך. פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו היתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות - הוא אמר כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי.

הסכים הרבי בחפץ לב לסייע לו בכך, וכך בכל יום היה מופיע בשעת הצהריים לשאלו אם הגיעו דברי דואר עבורו.
משאלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, פנתה הרבנית אל הרבי וסיפרה על הגביר המגיע לשווא יום אחר יום לביתם.

"כך?" שאל הרבי, "כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שמתבייש הוא".
"אם הוא מתבייש", סברה הרבנית, "ודאי יתבייש גם כשאציע לו אוכל"..."
חייך הרבי ואמר: "כשיבוא מחר אמרי לי כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט, ובינתיים תגישי לו משהו לאכול..."

הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך כאשר היה מגיע אותו אדם לברך פוטים אודות מה שנשלח לו בדואר, ענתה שעדיין לא הגיע, ובנתיים הושיבה אותו על יד השולחן והגישה לו ארוחה חמה. הלה היה אוכל לשובע נפשו, ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכו...

הנה כי כן, מצוות הכנסת אורחים צריכה להיעשות ברגישות רבה, תוך שימת לב לכל פרט שהוא ייטיב עם תחושותיו של האורח. (ומתוק האור)

והוא ישב
וברש"י ביקש לעמוד א"ל הקב"ה שב ואתה סימן לבניך שעתידי אני להתייצב בעדת הדיינים כו'

יש לפרש דה"ק שאברהם אבינו חשב בלבו שהוא הוא האדון והבעל הבית ולכן יש לו לעמוד ולסבב אצל האורחים והודיעו הקב"ה שהוא הוא הבעל הבית ואאע"ה ישב במקומו, וזהו סימן לדיינים שלא ידמו בנפשותם שהם הם הבעה"ב ויכולין לדון כפי רוחם שיש דין ודיין והקב"ה הוא הבעל הבית על הכל (א"ש פנחס)

יקח נא מעט מים (יח, ד)

כתב רש"י: ע"י שליח.

יש להבין, ג' פרטים שחט אברהם אבינו בשביל שיהיה לכל אחד לשון של בקר, וכשמגיע אל המים אומר "יקח נא מעט מים"? למה לא לתת להם הרבה מים?
מתרץ רבי ישראל מסלנט זצ"ל עם יסוד מוסר, אי אפשר להיות צדיק על חשבון השני! אי אפשר להדר בהכנסת אורחים כשזה על חשבון השני, לכן כיון שאת המים הביא השליח, אמר אברהם אבינו יוקח נא "מעט מים".

ראוי לצרף כאן סיפור (אותו סיפר הרב אליהו דיסקין) על החפץ חיים, המלמד הן על "גדולה הכנסת אורחים" והן על היסוד הנ"ל שלא להדר על חשבון השני:

בחור אחד עבר בדרכו בראדון, היה זה ביום שישי, שעות ספורות לפני כניסת השבת. באין לו מכיר בעיר זו, פנה אל ביתו של החפץ חיים, שקבלו בסבר פנים יפות. כשראה החפץ חיים שהבחור נראה עייף ותשוש מהדרך, הציע לו מטה לישון. הבחור שבאמת היה מאוד עייף נענה להזמנה ונשכב לישון. כשהתעורר הבחור, אמר לו החפץ חיים, שכבר סיימו להתפלל בבית הכנסת, והוא מוכה שהבחור יתפלל ולאחמ"כ יסעוד את סעודת השבת. לאחר הסעודה רצה הבחור ללכת לישון, וראה שהשינה ממנו והלאה ואינו מצליח להירדם. הלך להסתכל מהחלון וראה שכבר עלות השחר. נחרד הבחור להיווכח שהחפץ חיים חיכה לו כל כך הרבה זמן עד שיתעורר.

לאחר התפילה בבוקר, ניגש אל הרבנית, ושאל אותה מה היה אתמול בלילה, סיפרה לו הרבנית, שכשהגיע החפץ חיים מהתפילה, וראה שהבחור עדיין ישן, לא הרשה להעירו משנתו, ואמר לבני הבית, שהם יאכלו, ובנו יעשה להם קידוש, ואחרי הסעודה, שיערכו מחדש את השולחן כאלו שלא אכלו עדיין, והוא יחכה לאורח. כשסיימו את הסעודה וראו שהבחור עדיין לא התעורר ערכו באמת את

אנחנו מוכנים לעשות הרבה דברים, אבל לפחות להגיב איזו תגובה. אני מוכן שבחיי יעשה לי הכל, אבל לפחות שידע שהוא לא נהג עמי בצדק, מה, גם זה אסור לי?

כשצויה הקב"ה על העקידה, יכול היה אברהם לומר: "רבשע" אני מוכן, אבל רק תסביר לי דבר-מה, רק שאלה אחת קטנה: הרי הבטחתי שממני יבנה עם ישראל! אבל אברהם לא הגיב, לא שאל שאלות, וביקש שבשכר זה גם הקב"ה לא יגיב כשעם ישראל יעשו עבירות. לבקש מהקב"ה שימחל - זה הוא לא היה יכול. כיצד ניתן למחול על עבירות? רק זאת הוא ביקש: אני סגרתי את פי - גם אתה, רבשע", אל תעשה כלום, כביכול.

וזה לא היה הנסיון הראשון שלו. בפרשה הקודמת הקב"ה מצווה עליו: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך". היה זה דבר קשה מאוד עבור אברהם אבינו. אברהם בנה את ביתו בחרץ, הוא עמל קשות להחזיר את כל אנשי המקום בתשובה, עוד עבודה רבה היתה לפניו, והנה הקב"ה אומר לו "לך לך"! ומבטיח לו שיהיה לו שפע וכל טוב במקום החדש. ומה עושה אברהם? לא שואל שאלות, אלא מיד "וילך אברהם כאשר דבר אליו אלוקים", הוא משליך מאחוריו את הכל והולך!

ועדיין אין זה הכל. סוף סוף הוא מגיע לארץ כנען, והנה בפעם הראשונה בהסטוריה האנושית נהיה רעב בעולם. אין מה לאכול. הרי הוא היה יכול לבוא בתלונה ולומר: "רבשע" אמרת לי לך לך אל הארץ אשר אראך, ויהיה לך ברכה והצלחה וכל טוב, ועתה, כשהגעתי לכאן - אין לי מה לאכול. זה דבר שלא היה לפני כן, פעם ראשונה שאין מה לאכול. ומה עם ההבטחה שהבטחת לי רבשע? אבל הוא לא אמר מילה!

ועל זה אנו חיים עד היום, על השתיקה הרועשת של אבותינו הקדושים! (תפארת שמשון)

"לוט יושב בשער סדום"
כשהגיעו המלאכים להפוך את סדום מצאו את לוט יושב בשערה שבאותו יום מינוהו שופט עליהם (רש"י בראשית יט, א). ותמוה: במשך יובל שנים לא הנפכה, וביום שמינו את לוט כשופט, דוקא אז הנפכה? לכאורה, עם שופט צדק כלוט, היו להם סיכויים לשפר את דרכם!

אקדים לתשובה ספור מעשה, ובי היה מעשה.
כשהשתלטו הרוסים על ליטא אסרו על קיום הישיבות, סגרו את תלמודי התורה, אטמו את המקוואות, אבל לא יכלו לאסור את האנשים, כבודדים, לקיים מצוות דתם. ובנובהרדוק, הן יודעים אתם, חכמו לאור: "לא יבוש מפני המלעגים עליו בעבודת השם", גירא בעיני השטן! הלכתי אפוא בחוצות העיר כשציציותי בחוץ. והשטן הגיע. שוטר עצרני: "מה החוטים האלו?"

"בגד של יהודים", אני עונה. "יש ברוסיה חופש דת!"
עיניו ירקו ברקיים: "חופש דת בבית. ללכת כך ברחבו זו התגרות, פרסומת לדת. פעילות אנטי מהפכנית", צמד מלים שעורר חלחלה באותם ימים. "את התעודות!" הרי לך. הייתי פליט מפולין, חסר תעודות. זו היתה עברה פלילית, שעלולה לסבך בצרות צרורות!

"בוא אתי, במשטרה יחקרו". ויצאו שאני בן ישיבה ואיני עובד, "טפיל" לפי הגדרתם, עברה נוספת. אך מה באפשרות לעשות, כאשר אבדתי אבדתי, אנו הולכים, וכולם סוטים מדרךנו כאילו היינו מצורעים. איש אינו רוצה בקשרים, לא עם שוטר ולא עם אסיר.

תוך כדי הליכה אני שולף מהכיס שני רובלים, ומושיט לו.
"טוב ויפה", הוא מסכן בארסיות. "פרופוגנדה, פרסומת חוצות לדת, וחסר מסמכים, ומנסה לשחד שוטר בעת מלוי תפקידו. תמשיך כך, לקבור את עצמך!" ומחיש את צעדי לעבר תחנת המשטרה. כשנגיע לשם אני אבוד, הדברים יצאו מכלל שליטה.

"טוב", אני עונה. "תגיד אתה, כמה?"
"חמישה", לא פחות."
למזלי הטוב, היה לי החמישה החליפה ידיים והוא הפטיר: "לך, ושלא אראה אותך יותר". בלי חמישה רובלים, התכוון.

והבנתי שבסדום היו חוקים נוראים, ואיך שרדו שם? אם לא במתן קופיקות אזי במתן רובלים. אבל ביום בו מינו שופט הגון שאינו נוטל שוחד ושופט בנוקשות על פי חוקי סדום, אחת דינה להחריב!... (והגדת)

לוט, ואנחנו
נפש האדם מי ידע! "ויסע לוט מקדם" (בראשית יג, יא) הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר: אי אפשר לא באברהם ולא באלוקיו (רש"י) - והכניס אורחים במסירות נפש, ואפה מצות כמנהג שראה בבית אברהם (רש"י בראשית יט, ג)!

ואם אתה תמה על כך, בוא וראה: קורח חלק על משה רבינו ונבואתו ועל תורה מן השמים, משך אחריו מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות, ואת און בן פלג להשתלף, אבל נתן תקיעת כף. אמרה לו אשתו: "תישן, ואני אסתדר אתם". באו לקראו, וחפפה ראשה בפתח האוהל. אמרו: אין זה צנוע לשוחח עמה עתה, והלכו לבדם לאבדם (סנהדרין קט ע"ב).

כיצד יובן: לחלוק על משה ועל תורה מן השמים, "בהצותם על ה'" (במדבר כו, ט), ובה בעת להקיף על הידורי צניעות! כמה סתירות מתרוצצות בנפש האדם!
בין חמש העבירות שעבר עשו בו ביום, מנו (בבא בתרא טו ע"ב) שכפר בעיקרו, וביזה את העבודה שהיתה בבכורות. לא מובן: וכי דורשים מהכופר בכורה שיעריך את עבודתו? הלאה: אם כפר בעיקר, מדוע חפץ בכרות. וזעם כל כך על יעקב שנטלן, עד שנדר להרגו. וצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד, ונשא קולו ובכה. הלא כל הברכות, ממקור הברכות, "ויתן לך האלקים" (בראשית כז, כח). איך אפשר לכפור בכורא ולחפוץ בברכותיו?

לוט, ואנחנו
נפש האדם מי ידע! "ויסע לוט מקדם" (בראשית יג, יא) הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר: אי אפשר לא באברהם ולא באלוקיו (רש"י) - והכניס אורחים במסירות נפש, ואפה מצות כמנהג שראה בבית אברהם (רש"י בראשית יט, ג)!

ואם אתה תמה על כך, בוא וראה: קורח חלק על משה רבינו ונבואתו ועל תורה מן השמים, משך אחריו מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות, ואת און בן פלג להשתלף, אבל נתן תקיעת כף. אמרה לו אשתו: "תישן, ואני אסתדר אתם". באו לקראו, וחפפה ראשה בפתח האוהל. אמרו: אין זה צנוע לשוחח עמה עתה, והלכו לבדם לאבדם (סנהדרין קט ע"ב).

כיצד יובן: לחלוק על משה ועל תורה מן השמים, "בהצותם על ה'" (במדבר כו, ט), ובה בעת להקיף על הידורי צניעות! כמה סתירות מתרוצצות בנפש האדם!
בין חמש העבירות שעבר עשו בו ביום, מנו (בבא בתרא טו ע"ב) שכפר בעיקרו, וביזה את העבודה שהיתה בבכורות. לא מובן: וכי דורשים מהכופר בכורה שיעריך את עבודתו? הלאה: אם כפר בעיקר, מדוע חפץ בכרות. וזעם כל כך על יעקב שנטלן, עד שנדר להרגו. וצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד, ונשא קולו ובכה. הלא כל הברכות, ממקור הברכות, "ויתן לך האלקים" (בראשית כז, כח). איך אפשר לכפור בכורא ולחפוץ בברכותיו?

אנחנו מוכנים לעשות הרבה דברים, אבל לפחות להגיב איזו תגובה. אני מוכן שבחיי יעשה לי הכל, אבל לפחות שידע שהוא לא נהג עמי בצדק, מה, גם זה אסור לי?

כשצויה הקב"ה על העקידה, יכול היה אברהם לומר: "רבשע" אני מוכן, אבל רק תסביר לי דבר-מה, רק שאלה אחת קטנה: הרי הבטחתי שממני יבנה עם ישראל! אבל אברהם לא הגיב, לא שאל שאלות, וביקש שבשכר זה גם הקב"ה לא יגיב כשעם ישראל יעשו עבירות. לבקש מהקב"ה שימחל - זה הוא לא היה יכול. כיצד ניתן למחול על עבירות? רק זאת הוא ביקש: אני סגרתי את פי - גם אתה, רבשע", אל תעשה כלום, כביכול.

וזה לא היה הנסיון הראשון שלו. בפרשה הקודמת הקב"ה מצווה עליו: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך". היה זה דבר קשה מאוד עבור אברהם אבינו. אברהם בנה את ביתו בחרץ, הוא עמל קשות להחזיר את כל אנשי המקום בתשובה, עוד עבודה רבה היתה לפניו, והנה הקב"ה אומר לו "לך לך"! ומבטיח לו שיהיה לו שפע וכל טוב במקום החדש. ומה עושה אברהם? לא שואל שאלות, אלא מיד "וילך אברהם כאשר דבר אליו אלוקים", הוא משליך מאחוריו את הכל והולך!

ועדיין אין זה הכל. סוף סוף הוא מגיע לארץ כנען, והנה בפעם הראשונה בהסטוריה האנושית נהיה רעב בעולם. אין מה לאכול. הרי הוא היה יכול לבוא בתלונה ולומר: "רבשע" אמרת לי לך לך אל הארץ אשר אראך, ויהיה לך ברכה והצלחה וכל טוב, ועתה, כשהגעתי לכאן - אין לי מה לאכול. זה דבר שלא היה לפני כן, פעם ראשונה שאין מה לאכול. ומה עם ההבטחה שהבטחת לי רבשע? אבל הוא לא אמר מילה!

ועל זה אנו חיים עד היום, על השתיקה הרועשת של אבותינו הקדושים! (תפארת שמשון)

"לוט יושב בשער סדום"
כשהגיעו המלאכים להפוך את סדום מצאו את לוט יושב בשערה שבאותו יום מינוהו שופט עליהם (רש"י בראשית יט, א). ותמוה: במשך יובל שנים לא הנפכה, וביום שמינו את לוט כשופט, דוקא אז הנפכה? לכאורה, עם שופט צדק כלוט, היו להם סיכויים לשפר את דרכם!

אקדים לתשובה ספור מעשה, ובי היה מעשה.
כשהשתלטו הרוסים על ליטא אסרו על קיום הישיבות, סגרו את תלמודי התורה, אטמו את המקוואות, אבל לא יכלו לאסור את האנשים, כבודדים, לקיים מצוות דתם. ובנובהרדוק, הן יודעים אתם, חכמו לאור: "לא יבוש מפני המלעגים עליו בעבודת השם", גירא בעיני השטן! הלכתי אפוא בחוצות העיר כשציציותי בחוץ. והשטן הגיע. שוטר עצרני: "מה החוטים האלו?"

"בגד של יהודים", אני עונה. "יש ברוסיה חופש דת!"
עיניו ירקו ברקיים: "חופש דת בבית. ללכת כך ברחבו זו התגרות, פרסומת לדת. פעילות אנטי מהפכנית", צמד מלים שעורר חלחלה באותם ימים. "את התעודות!" הרי לך. הייתי פליט מפולין, חסר תעודות. זו היתה עברה פלילית, שעלולה לסבך בצרות צרורות!

"בוא אתי, במשטרה יחקרו". ויצאו שאני בן ישיבה ואיני עובד, "טפיל" לפי הגדרתם, עברה נוספת. אך מה באפשרות לעשות, כאשר אבדתי אבדתי, אנו הולכים, וכולם סוטים מדרךנו כאילו היינו מצורעים. איש אינו רוצה בקשרים, לא עם שוטר ולא עם אסיר.

תוך כדי הליכה אני שולף מהכיס שני רובלים, ומושיט לו.
"טוב ויפה", הוא מסכן בארסיות. "פרופוגנדה, פרסומת חוצות לדת, וחסר מסמכים, ומנסה לשחד שוטר בעת מלוי תפקידו. תמשיך כך, לקבור את עצמך!" ומחיש את צעדי לעבר תחנת המשטרה. כשנגיע לשם אני אבוד, הדברים יצאו מכלל שליטה.

"טוב", אני עונה. "תגיד אתה, כמה?"
"חמישה", לא פחות."
למזלי הטוב, היה לי החמישה החליפה ידיים והוא הפטיר: "לך, ושלא אראה אותך יותר". בלי חמישה רובלים, התכוון.

והבנתי שבסדום היו חוקים נוראים, ואיך שרדו שם? אם לא במתן קופיקות אזי במתן רובלים. אבל ביום בו מינו שופט הגון שאינו נוטל שוחד ושופט בנוקשות על פי חוקי סדום, אחת דינה להחריב!... (והגדת)

לוט, ואנחנו
נפש האדם מי ידע! "ויסע לוט מקדם" (בראשית יג, יא) הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר: אי אפשר לא באברהם ולא באלוקיו (רש"י) - והכניס אורחים במסירות נפש, ואפה מצות כמנהג שראה בבית אברהם (רש"י בראשית יט, ג)!

ואם אתה תמה על כך, בוא וראה: קורח חלק על משה רבינו ונבואתו ועל תורה מן השמים, משך אחריו מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות, ואת און בן פלג להשתלף, אבל נתן תקיעת כף. אמרה לו אשתו: "תישן, ואני אסתדר אתם". באו לקראו, וחפפה ראשה בפתח האוהל. אמרו: אין זה צנוע לשוחח עמה עתה, והלכו לבדם לאבדם (סנהדרין קט ע"ב).

כיצד יובן: לחלוק על משה ועל תורה מן השמים, "בהצותם על ה'" (במדבר כו, ט), ובה בעת להקיף על הידורי צניעות! כמה סתירות מתרוצצות בנפש האדם!
בין חמש העבירות שעבר עשו בו ביום, מנו (בבא בתרא טו ע"ב) שכפר בעיקרו, וביזה את העבודה שהיתה בבכורות. לא מובן: וכי דורשים מהכופר בכורה שיעריך את עבודתו? הלאה: אם כפר בעיקר, מדוע חפץ בכרות. וזעם כל כך על יעקב שנטלן, עד שנדר להרגו. וצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד, ונשא קולו ובכה. הלא כל הברכות, ממקור הברכות, "ויתן לך האלקים" (בראשית כז, כח). איך אפשר לכפור בכורא ולחפוץ בברכותיו?

אנחנו מוכנים לעשות הרבה דברים, אבל לפחות להגיב איזו תגובה. אני מוכן שבחיי יעשה לי הכל, אבל לפחות שידע שהוא לא נהג עמי בצדק, מה, גם זה אסור לי?

כשצויה הקב"ה על העקידה, יכול היה אברהם לומר: "רבשע" אני מוכן, אבל רק תסביר לי דבר-מה, רק שאלה אחת קטנה: הרי הבטחתי שממני יבנה עם ישראל! אבל אברהם לא הגיב, לא שאל שאלות, וביקש שבשכר זה גם הקב"ה לא יגיב כשעם ישראל יעשו עבירות. לבקש מהקב"ה שימחל - זה הוא לא היה יכול. כיצד ניתן למחול על עבירות? רק זאת הוא ביקש: אני סגרתי את פי - גם אתה, רבשע", אל תעשה כלום, כביכול.

וזה לא היה הנסיון הראשון שלו. בפרשה הקודמת הקב"ה מצווה עליו: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך". היה זה דבר קשה מאוד עבור אברהם אבינו. אברהם בנה את ביתו בחרץ, הוא עמל קשות להחזיר את כל אנשי המקום בתשובה, עוד עבודה רבה היתה לפניו, והנה הקב"ה אומר לו "לך לך"! ומבטיח לו שיהיה לו שפע וכל טוב במקום החדש. ומה עושה אברהם? לא שואל שאלות, אלא מיד "וילך אברהם כאשר דבר אליו אלוקים", הוא משליך מאחוריו את הכל והולך!

ועדיין אין זה הכל. סוף סוף הוא מגיע לארץ כנען, והנה בפעם הראשונה בהסטוריה האנושית נהיה רעב בעולם. אין מה לאכול. הרי הוא היה יכול לבוא בתלונה ולומר: "רבשע" אמרת לי לך לך אל הארץ אשר אראך, ויהיה לך ברכה והצלחה וכל טוב, ועתה, כשהגעתי לכאן - אין לי מה לאכול. זה דבר שלא היה לפני כן, פעם ראשונה שאין מה לאכול. ומה עם ההבטחה שהבטחת לי רבשע? אבל הוא לא אמר מילה!

ועל זה אנו חיים עד היום, על השתיקה הרועשת של אבותינו הקדושים! (תפארת שמשון)

אך זה האדם! רבי ירוחם ממיר זצ"ל אמר, שלשוא הוגיעו חכמים וחקרים מוחותיהם ליישב סתירות בהנהגת האדם, כמה דיו נשפך וכמה קולמוסים נשתברו בנסיונות אלו, ולחנם. ומדוע, כי אין כאן כל תמיהה: במהותו, האדם הוא יצור מלא סתירות!

אני זוכר שספרו. אחד מראשי ההסתדרות, פוקר ומעביר על דת, רחץ בימה של תל אביב ונקלע למערבולת. למזלו, הבחין בו המציל. מיהר לסירתו, אל החסקה, ומשהו. כשהגיע אליו שמעו זועק בחרדה: "אני לא חוזר בתשובה, אני לא חוזר תשובה!"

נו, תאמרו, היא לגמרא מפורשת היא (ערובין יט ע"א): רשעים, אפילו על פתחו של גיהנום אינם חוזרים בתשובה. אבל לא, תשמעו עד הסוף. כששבה אליו רוחו שאלו על כן. ספר לו: גדלתי בבית דתי, אבי היה חסיד סלונים. נמשכתי אחר רוח התקופה והתפלקתי, החלטתי לעלות עם גרעין חלוצי ולייסד קיבוץ בארץ ישראל. אמר לי אבי: יתכן שאנו נפרדים לנצח ולא אראה אותך עוד, כפי שאכן היה. יש לי אליך בקשה אחת. לפני שאתה עולה ארצה, לך להפרד מהרבי, לקבל ברכת הדרך. האמת, כבר לא הייתי שם, אבל איך אומרים, בקשה אחרונה ממלאים. חבשתי כיפה ונכנסתי אל הרבי. הוא ידע בדיוק מי אני והיכן אני, ואמר לי: "גדלת כאן, אבל האדם הוא בעל בחירה, ונסחפת למחוזות אחרים. אבל כלום לא יעזור לך, שרשיך כאן. דע, שלא תמות בלי תשובה!"

כשיצא, תלש את הכיפה ושוב לא כסתה את ראשו. וכעת, שנכנס לים ונגרף למערבולת, חשש שקיצו בא ונזכר בדברי הרבי. החל לזעוק שאינו חוזר בתשובה. ואם אינו חוזר, הרי לא ימות. שהרי כן הבטיח הרבי. והראיה, שאכן ניצל!

ואני מתבונן ושואל: ייצור כזה, כופר או מאמין? אם כופר הוא, מה לו ולהבטחת הרבי. ואם מאמין, למה לא הניח הבוקר תפילין? והתשובה: אדם רגיל הוא, גדוש בסתירות...

כמה שנונו בהקדמה את הסיפור מ"חובות הלבבות" (סוף הקדמה שער הבטחון): חסיד נסע לסחור ולהתעשר במדינת הים, ומצאם עובדים לפסלי עץ ואבן. ולעג בפני הכומר: "איזה עיוורון וסכלות, לסגוד לפסל מעשה ידי אדם!"

התעניין הלה: "ואתה, למי עבודתך?" התלהב: "לאלקים היחיד שברא הכל, ומשיג על הכל, ומפרנס לכל!" אמר לו: "מעשיך סותרים את דברייך!" תמה: "הכיצד?"

הסביר: "אילו האמנת במה שאמרת, היה אלוךך ממציא לפניך פרנסתך בעירך ולא היית טורח לעבור אורחות ימים לחפשה!" נסתמו טענותיו, ושב לעירו, ולא יצא ממנה!

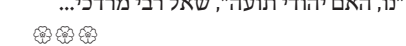
ולעניינו, הבין שחי סתירה!

"וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר, שם על שכמה, ואת הילד וישלחה, ותלך ותתע במדבר באר שבע" (בראשית כא, יד). ופרש רש"י: "ותלך ותתע", חזרה לגלולי בית אביה.

אמרו לו - הגויים! - "וכי יש יהודי זר? בכל מקום שאתה הולך, אלקיך עמך!" (דברים רבה ב, טז) -
נרד בתחנה הקרובה, וה' יצליח דרכנו!"
משך השוחט בכתפיו, מה היה לו לומר.
הרכבת עצרה, וירדו בלב הישימון. כפר נדח השתרע במרחק. שמו אליו פעמיהם. אין להם בורה, עוד מעט שבת. פגשו גוי, ושאלו האם מתגורר כאן יהודי. הפנה אותם לבקתה אחת. נקשו בדלת, ובאיו שמה קדם בעל הבית פניהם: "אמרו לי, אולי אחד מכם מוהל?"

"כן, אני, מדוע?"
חיבוק עז, והמארח אמר: "היום מלאו לבני שמונה ימים, הזמנתי מוהל מהעיר ולא בא, איני יודע מה קרה. הפלתי תחינה לפני הקדוש ברוך הוא שימציא לי מוהל. גם עגל קניתי לסעודת המצוה. אולי כבודו גם שוחט, במקרה?"
"במקרה", גם שוחט וגם מוהל.

"חבל רק שאין כאן איזה רב גדול, שיהיה סנדק".
"הבאתי עמי גם רב גדול", אמר השוחט.
"נו, האם יהודי תועה", שאל רבי מרדכי... (והגדת)

"ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם ושם אשה גדולה ותחזק בו לאכל לחם ויהי מדי עברו יסר שמה לאכל לחם: ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלקים קדוש הוא עבר עלינו תמיד: נעשה נא עלית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא ומונרה והיה בני נקרא אדם גדול"

"ויהי היום ויעבור אלישע אל שונם ושם אשה גדולה ותחזק בו לאכול לחם", מה הפירוש אשה גדולה? מסביר התרגום "אשה דחלת חטאין" אשה יראה מחטאים.
ראיתי עוד בספר פלוני שמצטט מהזוהר "ושם אשה גדולה" מהי גדולה? שואל ומסביר הזוהר הקדוש:

טבע האשה ש"עיניה צרה באורחין" (כמבואר בגמרא במסכת ב"מ דף פ"ו), ובפרט אם יש הפסד כספי מחמתם, והנה אלישע ראה שאותה אשה, להיפך, היא שמחה לארח, ואף להוציא הצאות לצורכי של האורח - בכל לבה ועינה, לכן נתן לה תואר "אשה גדולה". דברי הזוהר הקדוש.

נמצינו למדים כי העושה ההיפך מטבעו - הוא איש גדול - זו המעלה הגדולה ביותר. וזהו הנאמר "ושם אשה גדולה".
אני אומר תמיד, מכיזו ר' שלום בשיחה לתלמידים בביתו, כי כולם, הליטאים והחסידים וכל גדולי הקהילות והעדות, כל אחד בסגנונו, אמרו ואומרים כי שבירת המידות היא התכלית:

הגר"א מוילנא כותב "עיקר חיות האדם היא שבירת המידות, ואם לאו למה לו חיים" המתנהג בחיי היום יום - בנועם אצילות - כאשר פסיעותיו נקיות מקנאה, תאוה וכבוד, (שהן ראשי המידות הרעות) הוא העומד בפסגת חיי האדם. וזו עבודתו בחיי - להגיע לאותה פסגת חיים - ואם לא עושה כן למה לו חיים. וכידוע, שהרבי רבי אלימלך ז"ע גם אמר כן בנוסח שלו - "עיקר בריאת האדם היא שבירת הטבע".
ועל פי זה מתחלקים התארים לבני אדם "איש גדול" - גדול יותר או גדול פחות, כל אחד לפי מצבו.

"איש אלוקים קדוש"
"ותאמר אל אשה הנה נא ידעתי כי איש אלוקים קדוש עובר עלינו תמיד"
שאלה גדולה, שאל הרבי הקדוש מרוזין ז"ע:

הנביא אלישע, היה נכנס לביתם, לנוח ולאכול לחם, והיא הצליחה לדעת שהנה עובר בביתם איש קדוש, אף אחד לא סיפר לה עליו כלום, וביום בהיר אחד אמרה לבעלה "ידוע לי כי האיש הזה איש קדוש". שואלת הגמרא "מנא ידעה - מהיכן ידעה?" עונה הגמרא "שלא נראה זכוב על שולחנו", כי, מכשירים נגד שרצים וזבובים, לא היו אז, ואם - עם כל זאת - לא היה זכוב אחד, בהכרח שהוא איש קדוש שחיינו מתנהלים מעל דרך הטבע. ע"כ.

דבר ראשון עלינו להבין, שאם התורה אומרת "הנה נא ידעתי" היא לא באה לספר סתם, מה שהשונמית דיברה בשעת הסעודה עם בעלה - שסיפרה לו "הנה נא ידעתי" כי התורה לא עוסקת בשיחות סרק, שאינן נכונות דברים לא נכונים, התורה לא מצטטת, התורה היא תורת אמת. מה שנאמר בתנ"ך הוא אמת במלואו; וכשכתוב, הרי שאכן אשה זו ידעה הצליחה לדעת כי הנה איש קדוש דר בביתה!

דוגמא נוספת: בפרשה הבאה נאמר, שלבן אמר "ויאמר בא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פינתי הבית" אומרים חז"ל שאע"פ שאליעזר היה מצאצאי כנען והוא בכלל "ארור", "ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו", אבל על ידי ששימש את הצדיק, את אברהם, באמונה, יצא מכלל

"ארור" ונכנס בכלל "ברוך", שנאמר "ויאמר בא ברוך ה'". נשאלת השאלה מי הוא זה ואיזה הוא שאמר "בא ברוך ה'"? בסך הכל לבן הארמי, וכי מלבן מביא ראיה? אלא שאם כתוב בתורה דברי לבן "בא ברוך ה' זה האמת, כי התורה היא "תורת אמת" (וכך הכניסו לפיו משמים שיאמר בנוסח זה) וא"כ שואלת הגמ' "מנא ידעה" - מהיכן ידעה? בקיצור, שאל הרבי הקדוש מרוזין ז"ע, מה פירוש שאלת הגמרא "מנא ידעה?" וכי חסר דרכים לראות על אדם שהוא איש גדול וחשוב, רואים את התפילה שלו, את השקידה, את ההזירות בבין אדם לחבירו, הסתפקות במועט, יראה מחטא וכו', וכידוע עוד ש"אשה מכרת באורחים" (ב"מ פ"ו) אז מה צריכים לטרוח להבין איך היא ידעה? - ידעה וגמרו.

התירוץ של הרזוניער הוא נורא ועמוק, תירוץ נפלא:
אומרים בתפילה בשבת "בפי ישרים תתרומום, ובשפתי צדיקים תתברך, ובלשון חסידים תתקדש, ובקרב קדושים תתהלל". - ארבע דרגות זו למעלה מזו - ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים. ולצידם ארבעה סוגי לשונות - בפי, בשפתי, בלשון, בקרב. מה הכוונה?

כמותך ומלאך דיבר אלי בדבר ה' ואמר לי לך אמור לעדו והשביהו איתך אל ביתך ויאכל לחם. כיון ששמע עדו השקר הזה, נכנע איתו ויאכל לחם וישת מים בבית שבואל הזקן. זו היתה סעודתו האחרונה.
תוך כדי סעודה היה דבר ה' אל שבואל נביא השקר, - זו היתה נבואתו האמיתית הראשונה - ועל זה דרשו בגמ' גדולה לגימיה' שזכה נביא הבעל לבואת אמת. ואמר לו הקב"ה שייאמר לאיש האלקים עדו הנביא, כה אמר ה' יען כי מרית פי ה' ולא שמרת את המצוה אשר צוה ה' אלהיך; ותשב ותא כל לחם ותשת מים במקום אשר דבר אליך אל תאכל לחם ואל תשת מים לא תבוא ובלתך אל קבר אבתיך. ואח"כ מת בדרך ע"י אריה, ובא שבואל ולקח את נבלתו על החמור וכו' ע"ש.

הרי שעדו הנביא כשאמר לו שבואל נבואה של שקר שיבא לאכול אצלו, לא היה לו להאמין לשקריו. כי כלל גדול הוא שאילו היה הקב"ה הרוצה שכן יאכל אצלו, היה הוא עצמו אומר לו, חזור בך ולך אכול אצלו, כיון שבאה החזרה ע"י שבואל, לא היה לו להאמין ככלל.

ואי"כ צ"ע איתך שמע אברהם בקול המלאך שלא ישלח ידו אל הנער? עד כדי כך שהשת אמת חותך את הפסוקים בסכינא חריפא. ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם ויאמר הנני, עד כאן היה דברי המלאך. אך המשך הפסוק השני הוא דברי השי"ת: ויאמר השי"ת אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בןך את יחידך ממני. ומדייק מלשון הכתוב 'ממני', כלומר שהקב"ה אומר זאת, שאילו היו דברי המלאך, היה צריך לומר 'ממני'.

וכן המשך הפסוקים 'עקב אשר שמעת בקולי', היינו בקול השי"ת לבדו. וכן הקריאה השניה היתה הכרוז ע"י מלאך, ויקרא אליו מלאך ה' שנית, אך 'כי נשבעתי נאום השם' היה דברי השי"ת. וצ"ע שהעיקר חסר מן הספר, והיה צריך לכתוב 'ויאמר אליו השם'. וכן ידענו עד הנה שהמלאך אמר לו 'אל תשלח ידך'.

ולזאת ביאר השי"ת על התורה שזו סיבת קריאת המלאך מן השמים ולא כדרך המלאך להתגלות בעוה"ז, כדי שלא ידחה אאע"ה ויאמר לו 'דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים'. כבר היו לי הרבה בלבולים ממלאך אחר, ס"מ, בדרכי לכאן, ולא שמעתי בקולו, גם בקולך לא אשמע. לכן נשמע אליו הקול מן השמים, וצריך לבאר שהכונה שלא ידע אאע"ה מיהו המדבר אליו, לכן לא אמר לו 'דברי מי שומעים'. ואכן הוריד המאכלת מצוארו של יצחק.

יתרה מזאת כ' הערבי נחל בפרשת וירא, לא שטעה אאע"ה והחשב שהמלאך מן השמים הוא דבר ה', אלא שכלל גדול נבואה הוא שאם המלאך מדבר מן השמים, לא נאמר בו הדין שלמדנו מעדו הנביא שלא לשמוע בקול נבואה ממדרגה אחרת. רק כשמלאך בא מעוה"ז אין שומעים בקולו לבטל הנבואה הראשונה, שכאן בעוה"ז מצאנו גם כן שמלאכים טעו ואמרו 'בלתי הכפי' וכדו', כאילו הוא הופך ולא הקב"ה, או שבישר את שרה ולא ידע אאע"ה מיהו המדבר אליו, לכן לא אמר לו 'דברי מי שומעים'. ואכן הוריד לכן שמע אברהם בקול המלאך שקרא אליו מן השמים, דווקא מן השמים.

(הגרמ"י רייזמן שיעורי תפילה תשע"ח)
והוא ישב פתח האהל כחם היום (יח, א)

במשך שנים, אומרים חז"ל, הקים אברהם אבינו רשת של מסעדות; **אומרים חז"ל (מסכת סוטה י, א - ב) - בראשית כא-לג) ויטע אשל בבאר שבע. אמר ריש לקיש: מלמד שיעשה פירוס ויטע בו כל מיני מגדים. רבי יהודה ורבי נחמיה: חד אמר: פירוס וחד אמר: פונדק. בשלמא למ"ד פירוס היינו דכתיב ויטע אלא למ"ד פונדק מאי ויטע דכתיב (דניאל יא-מה) ויטע אהלי אפדנו וגו' ויקרא שם בשם ה' אל עולם. אמר ריש לקיש: אל תקרי ויקרא אלא ויקריא מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב. כיצד? לאחר שאכלו ושתו עמדו לברוכו אמר להם: וכי משלי אכלתם, משל אלהי עולם אכלתם הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם!**

אם ככה, אברהם אבינו אירח אנשים - וביד נדיבה; הכניסם לתוך בתי התמחווי שלו, נתן להם לאכול ודרש מהם בקשה אחת ויחידה - לברך על האוכל, ובכך הוא החזיר בקרב אלפים ורבבות את דבר השם בעולם!
באים חז"ל, ועושים השוואה בין הכנסת האורחים של איוב, לבין הכנסת האורחים של אברהם אבינו;

אומר האבות דרבי נתן (פ"ז, א) - יהי ביתך פתוח לרוחה כיצד? מלמד שיהא ביתו של אדם פתוח לרוחה לדרום ולמזרח ולמערב ולצפון כגון שעשה איוב, שעשה ארבעה פתחים לביתו. ולמה עשה איוב ארבעה פתחים לביתו? כדי שלא יהיו עניים מצטערים להקיף את כל הבית: הבא מן הצפון יכנס דרכו וכן לכל רוח. לכן עשה איוב ארבעה פתחים לביתו: ויהיו עניים בני ביתך ולא בני ביתך ממש, אלא שיהיו עניים משיחין מה שאוכלים ושותים בתוך ביתך כדרך שהיו עניים משיחין מה שאוכלים ושותין בתוך ביתו של איוב. וכשנפגשו זה בזה, אמר אחד לחברו: מאין אתה בא? מתוך ביתו של איוב, ולאן אתה הולך? לביתו של איוב;

היה מגיע בנאדם לביתו של איוב - "יש משהו לאכול???"
"ודאי!!" - אמר לו איוב - "תגיד רק מה אתה רוצה לאכול"

"מה אני רוצה לאכול?!" - תכין לי חביתה עם חוממוס בפיתה...!" - "בבקשה, תמתין חמש דק' ותהיה לך ארוחה" - וכך היה נותן איוב לכל בנאדם, מה שהיה מבקש.

ממשיך האבות דרבי נתן ואומר - וכשבא עליו ההוא פורענות גדול, אמר לפני הקב"ה: ריבונו של עולם! לא הייתי מאכיל רעבים ומשקה צמאים! שנאמר (איוב לא) ואוכל פתי לבדי ולא אכל יתום ממנה? ולא הייתי מלביש ערומים? שנאמר (שם) ומגו וכבשי יתחמם, אעפ"כ אל"ל הקב"ה לאיוב: איוב! עדיין לא הגעת לחצי שיעור של אברהם. אתה יושב ושוהה בתוך ביתך ואורחין נכנסים אצלך: את שדרכו לאכול פת חטים - האכילתו פת חטים. את שדרכו לאכול בשר - האכילתו בשר. את שדרכו לשותות יין - השקיתו יין. אבל אברהם לא עשה כן, אלא יושב ומהדר בעולם, וכשימצא אורחין, מכניסן בתוך ביתו; את שאין דרכו לאכול פת חטים - האכילוהו פת חטים. את שאין דרכו לאכול בשר - האכילוהו בשר. ואת שאין דרכו לשותות יין - השקוהו יין. ולא עוד, אלא עמד ובנה פלטרין גדולים על הדרכים, והניח מאכל ומשקה, וכל הבא ונכנס אכל ושתה וברך לשמים;

יוצא א"כ, שאברהם אבינו היה מכניס לאנשים 'מושגים' באוכל; היה מגיע בנאדם שביקש לאכול חביתה בפיתה - היה אומר לו אברהם: "חביתה!!" - את זה תאכל בבית!

כאשר מתנהלת מלחמה בין שני אויבים, מה שמפריד ביניהם זהו קו הגבול; כל אחד מהצדדים, מתכוון לקרב בצד הגבול שלו – ופתאום פורץ הקרב מבלי שאף אחד מוכן לו; צד אחד נותן ירייה, ואז הצד השני מחזיר בחזרה – וככה פורצת לה מלחמה. ביום הראשון של הקרב, מי שמצליח לגרום לצד השני לסגת קצת – הוא המנצח של אותו היום; למחרת, המלחמה לא מתחילה מאיפה שהיא התחילה ביום הראשון, אלא מאיפה שהיא הסתיימה ביום שלפני.

בא הרב דסלר, ואומר יסוד נפלא; ישנם 'מקומות כבושים' אצל בני האדם, ששום יצר לא יצליח להיכנס אליהם – זה נקרא 'שטח כבוש'!

ניקח דוגמה:

בנאדם מניח תפילין כבר 60 שנה בס"ד – היצר הרע לא יבוא אליו אפילו פעם אחת, ויגיד לו: "תגיד, אולי תיקח היום חופש מהתפילין?!" – זה לא יקרה!

אומר הרב דסלר – יצר הרע בכלל לא יתאמץ לבוא לבנאדם, ולשכנע אותו לעשות את זה – ולמה?! כי זה 'שטח כבוש' – שם יצר הרע לא נכנס!

כך גם אדם המתפלל במנין כבר 50 שנה – לא ניסה היצר הרע לשכנעו, להתפלל בבית ביחידות – "תשמע, אולי היום ... יורד גשם בחוץ ... יש לך תמונה של הכותל בסלון – יש שם תשעה מתפללים, אולי תשלים להם מנין הפעם – פעם אחת שיתפללו במנין?!"

☺ - הוא לא יצליח להשפיע עליו!

ניקח דוגמה נוספת;

אדם חוזר מהעבודה ביום שישי, בשעה 14:30 ואומר לאשתו: "תשמעי רחל, הייתי כבר במקוה. אני נכנס להתקלח והולך לנוח קצת. תעירי אותי ברבע לארבע, כי שבת נכנסת בארבע ורבע"

"אין בעיה!" – היא מתיישבת על הכורסה בסלון ומתחילה לקרוא תהילים – ונרדמת!

☺ - הם מתעוררים מתי שאחד השכנים מתחיל לשיר 'שלום עליכם'; פתאום הוא שומע 'שלום עליכם' – הוא לא יודע אם זה בחלום או בהקיץ, ומזנק מהמיטה – "רחל! שבת!!!"

היא קופצת בבהלה – אין נרות ואין פלטה. מזל שנשאר אור בסלון; "חמש רבע – מה אני עושה עכשיו??"

"לך צאנז – שם מתפללים רבינו תם. רוץ אולי תתפוס ערבית!" – שם מהר מכנסים על הפגימה ורוץ להתפלל – מצליח לתפוס ערבית, מתפלל במנין וחוזר הביתה; הוא מגיף "מה נאיכל?!"

"יש דגים במקרר ..."

"ומה עם מרק??"

"לא שמנו אותו על הפלטה לפני שבת..."

לבסוף הם אוכלים דגים וקצת חומס...

נשאלת השאלה – האם לבנאדם הזה יש ניסיון כעת, להדליק עכשיו אש כדי לחמם את המרק או הבשר?

התשובה היא לא; הוא יאכל את הדגים וישיר עליהם את כל שירי השבת, ויגיד: "בע"ה שבת הבאה, נאכל שתי צלחות מרק!" – הוא שהוא ייקח כוס של שיבס ריגל שתחמם אותו כמו צלחת מרק ☺ – ואם הוא ביחסים טובים עם השכנים, הוא יכל להיכנס אליהם עם 7-8 ילדים ☺, ואם לא? אז הוא נישאר בבית, מחכה לזמנים טובים יותר ☺

היצר הרע לא יבוא לשכנע אותו – "אדוני, בוא תדליק את הגז – תחמם את האוכל! הרי צריך לענג את השבת!" – היצר הרע לא יתאמץ אפילו לשכנע אותו – למה? – כי זה 'שטח כבוש'! – לשם הוא לא נכנס!

לאיפה הוא כן ניסה להיכנס?

בערב שבת הוא ב"ה אירח הרבה אורחים – הוא שם פלטה גדולה, ואת הסיר של הצ'ולנט הוא שם בצד הפלטה – ששם פחות חם. כי אותו לא צריך ללילה, אלא ליום שלמחרת.

קם הבנאדם בשש וחצי בבוקר, ומברך 'ברכות השחר'; הוא נוהג שבכל שבת בבוקר, לאחר ברכות השחר, הוא פותח את הסיר ובודק 'מה שלומי' – להריח את הצ'ולנט, שנאמר 'והריחו בירתא ה"י' ☺

הוא ניגש לסיר של הצ'ולנט ופותח אותו – הצ'ולנט על הפנים! – בהיר כמו בנאדם שאין לו המוגלובין – לכן כמו הלבנה!!! ☺

מה הוא צריך לעשות עכשיו? במרכז של הפלטה יש ספירלות; אם הוא יזיז את הסיר של הצ'ולנט למרכז הפלטה – ממש וחצי עד השעה אחת עשרה שהוא חוזר – עד אז הוא יתחיל לקבל צבע, ואז גם לו יחזור הצבע ☺

מה עושים?

הבנאדם הזה לא יודע מה ההלכה – אם מותר או אסור. אבל אין לו מה לאכול – הוא יושב עם עצמו ואומר: "שמעתי שיש דבר כזה שנקרא 'שינוי' – [לא המפלגה ☺] – 'ויש דבר שנקרא 'כלאחר יד' – הוא ניגש לסיר, ודוחף אותו עם המרפק לאמצע הפלטה! – "גם אם זה אסור, זה בטח דרבנן כי זה בשינוי" – על הדרך הוא גם קורא לחבר שלו – "שנים שעשאוה פטורים" ☺

מה עשה כאן אותו בנאדם? במעשה הזה, הוא פתח זירה חדשה מול היצר הרע! אם אלה הדברים, ונכל לחזור בחזרה לדברי הרב דסלר:

אומר הרב דסלר – ללוט לא היה שום ניסיון בהכנסת אורחים, בדיוק כמו אדם שמניח תפילין כבר 60 שנה, שאין לו ניסיון אם להניח או לא; לוט היה רגיל בהכנסת אורחים – עוד מבית אדוניו אברהם! – אצלו הכנסת אורחים, היתה בדיוק כמו הנחת תפילין אצלנו!

אם ככה, איפה התחילה ההתמודדות של לוט? ב'קו הגבול' שהוא מתמודד איתו בכל יום – ומהו קו הגבול שלו?! – לוט אהב ממון!

לוט היחיד שהלך עם אברהם – "אברהם, איך אתה הולך לבד – מי יסחוב לך את המזוודות?! אתה כבר בן 75!"

נשאלת השאלה – למה הקב"ה לא זכר לו את זה?

אומר ר' אליהו מרחי {פרשת לך לך} – פשוט מאוד, תקרא טוב מה כתוב בפס' {יב, ד} וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחורן – כך כותבים פסוק?! אלא היה צריך לכתוב "וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' – ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחורן – וילך אתו לוט" – מה אתה מספר לי שלוט הלך איתו, ואז אתה מספר לי בן כמה היה אברהם?!

אלא רצתה התורה לספר לך, שלא תחשוב שלוט הוא א' מל"ו צדיקים שבדור, שרצה להיות משב"ק [משמש בקודש] של גדול הדור. הוא נצמד אליו, כיון שאברהם היה בן 75 – אמר לעצמו לוט: "הוא כבר בן 75, כמה שנים הוא כבר יחיה?! עוד כמה שנים, אני כבר יורש אותו – ולא סתם, אלא יורש יחיד!" – לכן למה הוא הלך איתו??? כי "אברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחורן" – הוא כבר זקן!!! – זה היה לוט מראשיתו.

לוט מצטרף לאברהם – אומרת התורה: {יג, ה} וגם ללוט ההלך את אברהם היה צאן ובקר ואהלים – לוט מתברך ומעשיר; הוא לוקח רועים, והרועים האלה מתחילים לרעות בשדות זרים; באים רועי אברהם ורואים איך הם גוזלים, ומיד מעירים להם – "מה אתם עושים – זה גזל!!!"

אומרים להם רועי לוט: "הארץ הזאת הובטחה לאברהם – הוא כבר זקן ואין מי שיירש אותו, ולכן לוט אתה זה שיירש אותו – ולכן כל השדות שלנו!"

חוזרים רועי אברהם לביתם ומספרים לאברהם שרועי לוט רועים בשדות זרים – בא אברהם ללוט ואומר לו {יג, ט} וגם ללוט ההלך את אברהם היה צאן ובקר ואהלים – "לא רוצה לראות אותך יותר פה!"

אם לוט באמת היה אוהב חסד, מה הוא היה צריך לומר לאברהם? – "אין בעיה דוד, אני ברגע זה מפסיק לגנוב – לא ידעתי שזו כזו פרוצדורה! – אני לעזוב אותך?!" – בחיים לא!" – ובמקום זה מה הוא עושה? אומר לו "להתראות" והולך לסדום; {יז, ו} וישאל לוט את עניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחתי יהוה את סדום ואת עמרה כגן ה' כארץ מצרים באכה צער: {יא} ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן וישע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו.

נשאלת השאלה – מה יש לך לחפש בסדום, הרי אתה אוהב חסד?! אתה אוהב להכניס אורחים!?

בואו נראה פס' שקראנו בפרשת שבוע שעבר;

בשעה שארבעת המלכים כובשים את החמשה, ותופסים את לוט בשבי – אומרת התורה {יב, יג} ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברהם וילכו הוא וישב בסדום;

נשאלת השאלה – כך כותבים פסוק – קודם לכתוב מי הוא?!

אלא, לוט ורכושו זה 'חתיכה אחת' – אי אפשר להפריד אותם!

יש אנשים שעובדים בבורסה ליהלומים – אם תיכנסו לשם תיראו, שיש להם כבל שקשור בין התיק למכנסים – שאם יבוא משהו לגנוב להם את התיק, הוא יצטרך גם להוריד לו על הדרך את המכנסים! ☺ – הם עומדים בתפילת 18, כל רגע הם בודקים עם הכבל עוד קשור!

אם ככה, הכנסת אורחים אצל לוט זה כלל לא היה ניסיון בשבילו – זה היה מבחינתו 'שטח כבוש' – בדיוק כמו שיצר הרע לא ניסה אותנו בהנחת תפילין.

אם כן, כמה יצר הרע בכל זאת ניסה להכשיל אותנו? בדברים שאמחנו איתם ב'מגרש ההתמודדות' – לשון הרע, ביטול תורה וכד'.

אומר הרב דסלר – 'מגרש ההתמודדות' של לוט, היה בממון – ואיפה? כשהגיעו אברהם, שרה ולוט לגבול מצרים [ולוט כידוע הלך עם אברהם על מנת לרשת אותו], וישואלים את אברהם "מי זאת הגברת שאיתך?" – "זאת אחותי" – אמרו המצרים: "אה, מי שיתן אותה למלך קבל הרבה מתנות" – מה היה צריך לוט להגיד באותו הרגע??? "זאת לא אחותי – זו אחותי!" – ובאותו הרגע היו הרוגים את אברהם ואת כל המתנות שהיו מיועדות לאברהם, הוא היה מקבל! – כאן התמודד לוט עם ניסיון הממון – 'האם להלשין כעת על אברהם ולקבל הרבה כסף, או לסגור את הפה ולא להגיד מילה' – כאן היה 'מגרש ההתמודדות' של לוט!

{ט, כט} ויהי בשחת אלקים את ערי הכנר ויזכר אלקים את אברהם – מה הוא זכר??? לא את הכנסת האורחים – אלא אומר רש"י – ויזכור אלקים את אברהם. מהו זכירתו של אברהם על לוט, נזכר שהיה לוט יודע ששרה אשתו של אברהם, ושמע שאמר אברהם במצרים על שרה אחותי היא, ולא גלה הדבר, שהיה חס עליו, לפיכך חס הקב"ה עליו.

בדרך הדרוש

מוחזקת לנו לא היו יכולים לאסור שום אילן, דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. א"כ אי נימא דא"י מוחזקות לנו מאבותינו, כיון שנפלה בחלקו של שם כשהחיל נח את הארץ לבניו כפי שכתב רש"י בפ' לך לך עה"פ והכנעני או בארץ, ע"ש, א"כ מעולם שייך אר"י לבני ולא היו יכולים העכו"ם לאסור שום אילן, וא"כ מרבקע אברהם עצים מאילן שבביתו ולא לקח עצים בדרך, ע"כ צ"ל ד"ל דאר"י אינה מוחזקת לנו, והי' יכולים לומר הדגלות התחיל משגולד יצחק ונשלה הזמן, וזש"ה המדרש ויבקע עצי עולה בביתו ואח"כ הלך אל המקום וכו' ע"כ דס"ל דאר"י אינה מוחזקת לנו, לכן שפיר בקע הים לפני בני' דנשלה הזמן כבר. (בנין דוד)

ויבקע עצי עולה (כב, ג)

במדרש "לכן בקע הים לפני בני'..." ונ"ל דמבואר בשל"ה הק' ז"ל דמתחילה לא רצה הים להיבקע דעדיין לא הגיע הזמן ת' שנים לצאת ממצרים, ובקע אח"כ כי הגלות התחיל משגולד יצחק ונשלה הזמן, אמנם המפרשים הקשו הא נאמר 'כי יג' יהיה זרעך בארץ לא להם' ויצחק היה בארץ ישראל אשר מוחזקת לנו מאבותינו, ותירצו דאתאי כמ"ד דאר"י אינה מוחזקת לנו. והנה בפתארת יתונתן כתב דלכן בקע אברהם עצי העולה בביתו, ולא היה יכול ליקח עצים על הדרך מאיזה אילן, דמבואר בע"ז (ג, נג) דאין לך אילן שלא עבדו בו עכו"ם, ומחובר (נעבד) אסור לגבוה, לכן בקע עצים מאילן שלו שלא עבדו בו עכו"ם. ע"ש, והנה מבואר שם בש"ס דלמ"ד דאר"י

גליון 387
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

הודו למשפחת קליימן על האישור לשריממש בתמונה

סיפורי חז"ל

וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו
לעולה תחת בנו (כ"ב - י"ג)

אותו האיל שנברא בין השמשות, היה רץ ובא להתקרב תחת יצחק, והיה סמאל עומד ומסטינו כדי לבטל קרבנו של אברהם אבינו, ונאחו בשתי קרניו בין האילנות. מה עשה אותו איל, פשט את ידו ואת רגלו בטליתו של אברהם, והביט אחריו וראה את האיל, התיירו והקריבו. כשם שברייתו של אותו איל היתה מיוחדת במינה, כך לא הלך ממנו לבטלה שום חלק מחלקי גופו, אלא הכל נעשה ממנו צורך גבוה. אפרו של איל הוא יסוד שעל גבי המזבח הפנימי, שאהרן מכפר על קרנותיו אחת בשנה ביום הכיפורים, והוא היום שהיתה בו העקידה של יצחק, גידיו של איל הם עשרה, כנגד עשרה נימים של כנור שהיה דוד מנגן בהם, עורו של איל הוא איזור מתניו של אליהו הנביא, שתי קרניו של איל שופרות, בשל שמאל תקע בו הקדוש ברוך הוא על הר סיני, וקרן של ימין והוא גדול משל שמאל, עתיד הקדוש ברוך הוא לתקוע בו לעתיד לבוא בקיבוץ של גלויות, כאמרו "ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים".

(ירושלמי תענית ב' ד', יל"ש וירא קא,
פרדר"א ל"א)

פרשת השבוע

מסופר: בן יחיד היה לו להמגיד הקדוש מקונוי"ג זיע"א, ור' משה אליקים בריעה שמו. בהיותו ילד חלה אנושות, והגיע עד שערי מות רח"ל, והיה אביו המגיד שרוי בצער גדול. כיון שהגיע זמן תפילה החליט המגיד להסיח דעת ממחלת בנו יחידו, כדי שיוכל להתפלל בכונה ובשמחה, והסביר: כתוב "ותשלך את הילד תחת אחד השיחים" שיח הוא לשון תפילה, והגר השליכה את הילד והסיחה דעתה ממנו, בעבור תפלה אחת, אפילו בעבור תיבה אחת מן התפילה שתאמר בשמחה זה כדאי.

ויהי אלקים את הנער ויגדל ויהי
רבה קשת (כ"א - ב')

מספרים על הרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינוב זיע"א, שסירב לבקר בוורשא אצל עשיר למדן ושוע שהיה ידוע כאיש יהיר. אמרו לו אם ה' מצליח דרכו של הלמדן נראה שמעשיו רצויים. ענה להם הרבי: אצל ישמעאל כתוב "ויהי אלקים את הנער" ומספרת לנו התורה "ויגדל" כלומר התגאה ומה עלה בסופו "ויהי רובה קשת".

ואקחה פת לחם וגו' כי על כן עברתם על עבדכם (י"ח - ה')

מסופר על ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א, שפעם בעת ישבו בזה השולחן אשר לפני ה', וסעד עם כמה מתלמידיו, נענה לפתע ואמר, בבקשה מכם אל תדחפו, וחזר על בקשתו כמה פעמים, לתמהון כל הנוכחים שלא ראו שם שום לחץ ודחק. אחר כך הרהיבו עוז כמה מגדולי התלמידים, וניגשו אל רבם הקדוש לשאול פשר דבר. וסיפר להם, שאביו התפאר בשמים שיש לו בן בעולם הזה שאוכל בצורה נאותה, (עסט וייער שיין) ובאו הפמליא של מעלה להסתכל ולראות עבודת האכילה שלו, ומחמת שהיו כאן הרבה מלאכים ודחפו מאד, ביקש מהם שלא ידחפו. ופירש הרה"ק מצאנו קליוזנבורג זיע"א, שנראה שגם כאן באו מלאכי השרת לראות ולהתבונן בעבודת האכילה של האדם הגדול בענקים, ולוה אמר להם "ואקחה פת לחם וגו' אחר תעבורו, כי על כן עברתם על עבדכם" ללמוד סדר אכילה.

ותשלך את הילד תחת אחד השיחים
(כ"א ט"ו)

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים 5:18 ת"א: 5:19 ר"ת: 5:53

פרשת וירא

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:04 ת"א: 4:19

איך יכול ליקח אח את אחותו

בזמנו של הרב הקדוש המגיד רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א, היה איש אחד שגר במלון בכפר אצל שר אחד משרי פולין. והאיש היה חייב ממון רב להשר, ולא היה ביכולתו לשלם לו. ותפש השר את האיש ואשתו ובניו והכניס אותם לבית הסוהר, לכל ימי חייהם. והאיש ובניו ישבו ימים רבים, עד שבא עת שאשתו ילדה שם בן זכר. ובאו אנשים חשובים להשר, והפצירו בו שיתן חירות ורשות להשוכר ואשתו ובניו ביום השמיני למול את בנו. ונתן להם רשות ויצאו מבית הסוהר, והשר העמיד שומרים אצלם שלא יברחו. ונתאספו עשרה אנשים מהסביבה, ומלו את הילד, ועשו סעודת ברית מילה, ובא גם כן הסוהר מהחצר להשתתף בסעודה, ושמו י"ש הרבה עם הסוהר, עד שהיטיב לבו ביין.

אמר הסוהר להקראים: "הנה, יש לי שלשה סוסים טובים, אשר הם קלים במרוצתם כמו הצבאים. ואם תשלמו לי, אז אנגוב אותו ואת אשתו ובניו, ואוליכם לעיר הרחוקה מכאן עשר פרסה בלילה הזה." כי היו ימי החורף, אשר הדרך חלקה בתכלית והלילה ארוכה מאד. והסכימו כולם לזה, ונתנו לסוהר כמה רובל כסף, וגנב את האיש ובניו ביתו, וברחו בתחילת הלילה. והשומרים היו כולם שיכורים מריבוי שתיית הי"ש, ונרדמו ולא ידעו מזה כלל. והנה, בזמן קצר נסעו שלש פרסאות מהחצר, ונוכרו ששכחו את הילד הנימול. ובכו בכייה רבה, והיה בדעתם לחזור. ולא רצה הערל, כי היה ירא לנפשו כי יתוודע להשר שגנבם. ונסע עד שבאו בסוף הלילה להעיר, והערל חזר לדרכו. והנה בחצי הלילה כאשר פג היי"ש מהשומרים, קמו משינתם וראו שברח היהודי ובניו ביתו. ותיכף הלכו וסיפרו להשר. ושלח השר סוסים רודפים בכל הדרכים ולא השיגם.

סיפרו להשר: שהילד הקטן נשאר בחצר. ולקח השר את הילד, והיה בדעתו שהוא יהיה לו לעבד לעולם. וכאשר בא הסוהר מדרכו, סיפרו לו איך שהשוכר ובניו ביתו ברחו מהחצר. והסוהר היה איש מוכשר אולם חשוך בנים, ובעיני השר נשא חן. והלך הסוהר להשר, וביקש ממנו שיתן לו את הילד והוא יגדל אותו בביתו ויהיה לו לבן. ונתן אותו השר, וגדל אצלו הילד עד שהיה בן שמונה שנים, וקרא להסוהר ולאשתו אב ואם. וכשהיה בן שמונה שנים, חנכו לעסוק במרעה הצאן.

פעם אחת היה בשדה עם הצאן, ונפלה קטטה בין הרועים. אמרו לו: "אל תדמה בנפשך שאתה מיוחס בן הסוהר. באמת

אתה לא מבני עמנו, כי יהודי אתה". וסיפרו לו המעשה, ולא האמין לדבריהם. ואמרו לו: "אם אין אתה מאמין לדברינו, הא לך אות. ראה שאתה נימול, ואנו ערלים". וראה שכן הוא כדבריהם, וחשב בדעתו: אם כן שאני מיהודים, רצוני גם כן להיות יהודי כמו אבי ואמי, וחשב מחשבות איך לברוח לעיר בין היהודים.

פעם אחת נסע הסוהר ואשתו מביתם, וידע הנער שיחזרו לביתם רק אחרי כמה ימים. ותיכף אחר נסיעתם ברח לנפשו, עד שבא לעיר בין היהודים, וסיפר להם המעשה. ותיכף חלצו ממנו את בגדי השעטנו, ולבשו אותו בגדי יהודי וטלית קטן, ונתעכב שם כמו שנה, ולמד א"ב וסדר התפלה. ואחר כך נשלח משם לעיר אחרת, כי יראו פן יתוודע הדבר, ושם למד חומש עד לימוד התלמוד, ונעשה בר מצוה. ואחר כך נסע משם לשיבה, ונעשה שם למדן בגפ"ת. ומשם לקח אותו איש הדר במלון ללמד עם בניו, ועסק במלמדות כמה זמנים.

הבעל הבית אשר עסק אצלו בעסק המלמדות, היה מחסידיו של הרה"ק רבי מיכל מזלאטשוב זיע"א. פעם אחת כשנסע הבעה"ב שלו לרבו. אמר להנער: "הנה אני נוסע כעת מחר לרבי לזלאטשוב, אם רצונך לנסוע עמי אקח אותך". אמר המלמד: "ולמה לא יהיה רצוני בזה? אדרבא, אפשר שהרב הקדוש יגלה לי מקום אבי ואמי". ולמחרתו נסעו שניהם לזלאטשוב, ונכנס הבעה"ב במחיצת קדשו, ואחריו נכנס המלמד וסיפר להרב כל הנעשה עמו, ואיך שהוא אינו ידוע מאביו ואמו איה מקום מגוריהם. ולא השיב לו הרבי על זה, רק לקח חתיכת קלף, וכתב על הקלף כמה תיבות, ותפר הקלף בתוך חתיכת עור. וציוה להמלמד שילבוש את הקלף תחת בגדיו, והקלף יהיה כן תפור ולא יפתח אותו, עד אם יהיה אצלו החתונה. וכשיעמוד תחת החופה, יהיה רב או מורה צדק אשר יפתח את תפירת העור, ויקרא מה שכתוב בהקלף, ואחר כך יכול לקדש את הכלה כדת.

אחר כך נסע חזרה לבית של בעל הבית והמשיך לעסוק במלמדות, והעור אשר היה תפור בו הקלף, לבש מתחת בגדיו תמיד, כאשר ציווה הצדיק, ולא פתח ולא ידע כלל מה שכתוב בהקלף. לאחר תקופה נסע ממקום זה למקום רחוק, ועסק גם שם במלמדות, עד שנעשה בן תשע עשרה שנה, אז התחילו לשדך לו את בת זוגו. ובמקום שהוא עסק שם במלמדות, רחוק כמו חמש פרסאות, היה דר איש עשיר בכפר. והאיש היה דרכו לבוא לפרקים אצל בעה"ב שהוא עסק שם במלמדות. ונשא המלמד חן בעיני העשיר מאוד, עד שהיה אוהבו כמו אב את בנו.

משל ונמשל

קביעת עתים לתורה

יהודי בעל אכסניה בווארשה שמע שהגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זיע"א עומד לבוא לעיר ביום פלוני ובשעה פלונית. השכים וירד לבית הנתיבות וציפה לבואו של אותו צדיק, אף הקדים והקביל פניו בצאתו מקרון המסע וביקשו להתארח אצלו הסכים ה"חפץ חיים". בשעה שישבו יחד על גבי המרכבה שהוליכה אותם לבית האכסניה שאלו ה"חפץ חיים" לבעל האכסניה אמור נא לי ר' יהודי האם קובע אתה עתים לתורה? כמה שעות ביום אתה לומד ומה אתה לומד? וי לי קבל אותו יהודי, האמינה לי רבי שלבי עלי דוי בשל כך, אבל מה אעשה ועול הפרנסה כבד כל כך קשים מוונותיו של אדם כקריעת ים סוף, מן הבוקר ועד הערב טרוד אני עד שכבי לישון בשעה מאוחרת באפיסת כוחות ממש, יודע אתה רבי, ווארשה כך גדול היא וכל שעה ושעה רכבות באות ומביאות אורחים, והרי אני חייב להימצא בבית הנתיבות ולהקביל פניהם, שאם לא כן יקדמי אחר וימשכם לבית האכסניא שלו ונמצא אני מקפח פרנסתי. טעות היא זו בידך אמר לו ה"חפץ חיים",

משל למה אתה דומה: במחילה מכבודך, לאותו בן כפר שנסע לעיר הבירה כדי להביא עניין מענייניו לפני פקידים ושרים רמי מעלה, ומאחר שהיה העניין חשוב ונחוץ ביותר ירטה לו הדרך לאותו בן כפר והיה יושב בקרון המסע ורוחו קצרה עליו, כי נדמה היה לו שהנסיעה איטית היא מדי. קפץ ועמד על רגליו הפשיל שרווליו והתחיל דוחף בכל כוחו. את דופן הקרון, דוחף רושף כשהן סמוק מרוב התאמצות ופלגי זעה ניגרים ויורדים לו על פניו, שאלוהו הנוסעים שישבו בסמוך לו על מה הוא דוחף ומתייגע כל כך? מאי משמע על שום מה אני טורח השיב להם בשאפו רוח בקושי, יודע אני כי בשעה שאני דוחף בקרון העגלה שלי מאחוריו ממחר הוא לנסוע, ומאחר שממחר אני עכשיו להגיע למחוז חפצי הריני דוחף גם כאן את הקרון כדי להחיש את הנסיעה. אי לך בן כפר ליגלגו עליו הנוסעים מה יכול אתה בכוחותיך הדלים להוסיף על כוח המשיכה העצום של הקטר?

היושב במרומים, המשיך ה"חפץ חיים" ואמר ליהודי הוא הנהוג בעולם כולו בכוח אדירים שהוא למעלה מיכולת השגתנו, הוא הון ומפרנס לכל, מקרני ראמים עד ביצי כנים, כלום מעלה אתה בדעתך, שעל ידי כל אותן טרחות יתירות שאתה טורח ועמל על ידי שעות מעטות אלו של ביטול תורה שאתה חוסך, מסייע אתה בידיו כביכול להשפיע עליך פרנסה, מנהיגה של הבירה נוהג בעולמו ומפרנס את בריותיו ואף אתה בתוכם, וכל אותה יגיעה יתירה שלך אינה מוסיפה ולא כלום.

ולהעשיר היתה בת כלילת המעלות, ורצה מאוד לזווגה עם המלמד, כי מאוד נשא חן בעיניו. עד שנגמר הדבר, וכתבו תנאים למז"ט, והגבילו זמן החתונה. וכשבא זמן החתונה נסעו הבעה"ב והמלמד להעשיר הנ"ל, וכשבאו לקח אותם העשיר בכבוד לביתו, עד שהיה החופה במז"ט. וכשעמד החתן תחת החופה, נזכר מציווי הרב הקדוש ר' מיכל, שלא יקדש את הכלה כי אם שיהיה תחת החופה רב או מורה צדק, ויראה מה שכתוב בהקלף. אמר למחותנו: "ידידי מחותני, אי אפשר לערוך את החופה היום". וסיפר לו הציווי מהרבי, שצריך שיהיה רב נוכח תחת החופה, ודחו את החופה ליום המחר. ותיכף שלח מחותנו מרכבה לעיר הסמוך להכפר, להזמין את הרב לחופה. ולמחר בא הרב, ועשו החופה כנהוג, וקודם שקידש הכלה, לקח החתן את הקלף מתחת מלבושיו, ונתן להרב שיקרא מה שכתוב בו. וראה הרב שלא נכתב, כי אם שש תיבות הללו, היינו: "איך יכול ליקח אח את אחותו".

כראות הרב את זה, נבהל מאד ועמד כמשתומם, כי לא הבין את פירוש הכתב. והראה להחתן, והחתן כשקרא את הקלף נתמלא שמחה גדולה, והתחיל לספק בידיו, ורץ מהחופה בשירה ובזמרה לבית אבי הכלה. ונבהלו כל העומדים שם, והמחותן נבהל מאוד, כי חשב שאולי שגוען תפס את החתן. ושאל אותו הרב: "בקשתי שתגלה לי מה קרה ולמה אתה כל כך שמח מקריאת התיבות הללו". וסיפר לו החתן את כל המעשה מהחל עד כלה, ואמר להרב, ששמחתו הוא, כי דעתו שברור הוא שהרבי הקדוש ראה ברוח קדשו, שהמחותן הוא אבי, והכלה היא אחותי". אחר כך דרש וחקר הרב מהמחותן מאיזה עיר הוא, וסיפר לו איך שברח מההשר. ושאל אותו הרב: "וכי הציל כל בני ביתו?", אמר לו: "רק ילד קטן שכחתי שם". שאל אותו הרב: "כמה שנים עברו מזמן הבריחה?", אמר שחלפו תשע עשר שנה. אמר החתן: "גם ימי חיי הם תשע עשרה שנה, ואני הוא בנך הילד הנימול ששכחת, והכלה היא אחותי". ואמר לו כל הסימנים שם, את שם הסוהר ושם השער מהחצר וכו'. ונתוודע שהמחותן הוא באמת אביו, ונפלו זה על זה בבכיות רבות. ואחר כך גדלה השמחה בכפלי כפליים משמחת החתונה. והודו להקב"ה שבזכות המגיד הקדוש מזלאתשוב זכו להינצל, וזכה למצוא את אביו ואת אמו ומשפחתו.

צ"ן אדם לחברו

הכנסת אורחים בסבר פנים יפות
הרה"ק רבי אהרן אריה (רבי ארון לייב) מפרעמישלאן זיע"א היה אומר: "כשם שאדם מקבל פני אורחים בסבר פנים יפות בעולם הזה, כך יקדמו פניו בעולם העליון".

מעשה רב בשלום בית

הגה"צ רבי שלום שבדרון זיע"א סיפר: שפעם ביקש להיוועץ בגה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א בענין חינוכי. עלה לביתו והרבנית אמרה שהוא לא נמצא ואמור לשוב בכל רגע. וכדאי להמתין. ואכן, כעבור זמן קצר שב רבי יחזקאל לביתו, ופניו אורו לקראת אורחו וקרא: "שלום, שלום רבי שלום", איזה אורח, שבו בבקשה, הושיבו לצידו וביקש את סליחתו. קרא לרבנית שבאה מהמטבח, וסיפר לה בפרטי פרטים לאן הלך, את מי פגש, מה אמר ומה אמרו לו, מה תכנן להשיג ומה הצליח לפעול. כמה זמן חיכה לאוטובוס ואיך עברה עליו הנסיעה. התעניין מה עשתה הרבנית, מי טלפן ומה היא מכינה לארוחת הצהריים.

ואז שבה הרבנית למטבח, ורבי יחזקאל התפנה אל אורחו רבי שלום ואמר: "אבקש את סליחתו, אבל הבעל יוצא מן הבית והאשה כלואה במטבח, עליו לשתף אותה במאורעותיו, לחלוק עמה את עולמו. האמת, הייתי יכול לספר לה כל זאת לאחר ביקורו של מר, ומדוע עשיתי זאת מיד ועוד בפניו?"

כדי שכאשר יחזור כבודו הביתה, יקרא גם הוא לאשתו ויספר לה על הפגישה, וידווח לה על הכל.

כל אלמנה ויתום לא תענון

מסופר על הרה"ק רבי אביגדור זיע"א, אחיו של הרה"ק רבי חיים בעל ה"דברי חיים" מצאנז זיע"א, שנודמן פעם לעיירה לשבת ונתארח בבית גביר אחד. ונהוג היה באותם הימים, שבסעודת השבת היו מגישים לאורח חשוב את קערת החמין, והוא היה מחלק לכל אחד את מנתו כאילו הוא בעל הבית. הגישו לרבי אביגדור את הקערה, ולאחר שטעם ממנה המשיך לאוכלה עד תומה, ולא חילק למסובים האחרים. תמזהו כל המסובים וחשבו שיש כאן איזו הנהגה נסתרת הנשגבה מבינתם. לאחר הסעודה לשאלתו של אחד ממקורביו, אמר רבי אביגדור לך אני יכול לגלות את הסיבה: כשטעמתי מהחמין התברר לי שהמשרתת היתומה טעתה ונתנה בו מעט נפט במקום שמן, אמרתי בלבי מוטב אסבול אני את טעם הנפט ואל יכעסו בעלי הבית על המשרתת היתומה.

איך להימנע מכעס

הרה"ק מוגסטינין זיע"א היה נהוג, שאם קרה והיה לו שום כעס על יהודי מישראל, לא היה פונה אליו באותו היום, אלא היה ממתין עד למחרת ואומר לו: "אתמול היה בלבי הקפדה עליך".

חילולא דצדקיא

שבת קודש י"ח מרחשון
הרה"ק רבי יחזקאל הכהן מראדומסק ב"ר אברהם ישכר דוב (כנסת יחזקאל-תרע"א)
יום ראשון י"ט מרחשון
הרה"ק רבי שמשון העלר מאזויראן ב"ר משולם פייבוש מזבאריו (תר"ח)
הרה"ק רבי אהרן אלימלך שניאור זלמן טווערסקי מקרוסנא ב"ר מרדכי דב מהורניסטייפול (תרפ"ד)
יום שני כ' מרחשון
הרה"ק רבי שלום מקאמינקא ב"ר יעקב יוסף (תרי"ב)
רבי גדליהו מזאלקווא ב"ר בנימין זאב וואלף (תקל"ז)
יום שלישי כ"א מרחשון
הרה"ק רבי אברהם אזולאי ב"ר מרדכי (חסד לאברהם - ת"ד)
יום רביעי כ"ב מרחשון
הרה"ק רבי דוד שלמה אב"ד סיראקא (ערבי נחל) ב"ר ירחמיאל (תקע"ה)
הרה"ק רבי עזריאל מלובלין ב"ר דוב (ראש הברזל - תקע"ט)
הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ב"ר יהושע (תרפ"ז)
יום חמישי כ"ג מרחשון
הרה"ק רבי גדליה ב"ר בנימין זאב מזאלקאווא (תלמיד המגיד - אבי בעל אורח לחיים - תקל"ז)
הרה"ק רבי יוסף סג"ל מקאסאני ב"ר צבי (תרע"ב)
יום שישי כ"ד מרחשון
הרה"ק רבי גדליה משה מזווייהעל ב"ר שלמה (תש"י)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אורח" רפורם יוסף הדרים" על המצוות.

האוכל בשוק (ד')

א) ידוע שיטת רבינו תם שהאוכל בשוק אינו אלא בסעודה דפת, אך יש שפירשו כוונתו שפת לאו דוקא, אלא כל שקובע סעודתו בשוק [פנים במשפט חו"מ לד לז] (וגם בזה יש אומרים גדר אחר - שבפת נפסל אפילו בפעם אחת. ובפעמים הרבה נפסל גם בלא פת [עיין פנ"ב שם] (שלמי חיים להג"ר חיים מלין שליט"א)

ב) יש אומרים שאין לשתות מים בשוק, כשם שאין לאכול בשוק (דשתיה בכלל אכילה בלשון חז"ל) [שיח יצחק תע"ט]. ויש אומרים שמותר (דשתיה לאו בכלל אכילה. וגם שיש בזה חשש סכנה - בפרט ביום חם שעלול להתייבש - יכול לשתות בשוק. [וגם בחורף מותר שפעמים יכול לבוא לידי התייבשות] [הגר"י זילברשטיין]). (שם)

ג) יין וכיצו"ב שאין הדרך לשתות ברחוב, וגם שרק מצמיאו יותר, אין לשתות ברחוב. וגם בפורים אין להקל בזה. [הגר"י זילברשטיין]. (שם)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

נדבת הר"ר פינחס שיינברגר הי"ד
לע"נ חותנו הרה"ח מאיר ויזל ז"ל
ב"ר אברהם אבא הלוי ז"ל
נלבע י"ח מרחשון תנצב"ה

כַּנְיָנִי בַּיִת לֹזִי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

וִירָא

גליון מס' 558

יציאת שבת: י"ח 17:18, ת"א 17:19

כניסת שבת: י"ח 16:04, ת"א 16:19

נלמד מהפרשה

מעשה בלייב בחור בן ארבע עשרה שלמד בשיבה קטנה ברוסיה, וביום חמישי כשהיה בתחנת הרכבת איתה היה אמור לייב לנסוע, התברר לו כי הרכבת התאחרה משום מה והוא נוכח לדעת שייבצר מאיתו להגיע הביתה לפני כניסת השבת, התעניין לייב אצל מבקר הרכבת באיזו תחנות תעצור הרכבת, וכאשר קלטו אזניו את השם 'ראדין' ביניהם, עיניו אורו ושמח שמחה גדולה, מכיון שדודו הזקן החפץ חיים זצ"ל גר שם (סבו של לייב היה אחיו של החפץ חיים) נטל איתו לייב את מטלטליו ועשה את דרכו בהתרגשות גדולה לביתו של החפץ חיים, משנכנס התקבל על ידי הרבנית בשמחה עצומה. אותה שעה כבר ישב החפץ חיים בבית הכנסת ולמד שיעור עם אנשי העיר לפני תחילת התפילה. הציעה הרבנית ללייב לנוח קימעה טרם יבוא לבית הכנסת מכיון שלא ישן בליל שלפניו, נרדם הנער העייף, ומיד כשהתעורר הבחין כי החפץ חיים יושב ליד שולחן השבת ומעיין בספר, קיבלו החפץ חיים בחמימות רבה וביקשו ליטול ידיו ולהתפלל קבלת שבת וערבית, סיים לייב את תפילתו והנה קורא החפץ חיים לרבנית להצטרף אליהם, מקדש קידוש היום ושלושתם הרב הזקן הרבנית והנער בן הארבע עשרה ישבו לאכול את הסעודה. לאחר הסעודה התנצל החפץ חיים בפני אורחו שהולך הוא לישון, ויפן לחדרו החפץ חיים לישון, וגם לייב הלך לחדרו אך ללא הועיל הוא אינו מצליח להרדם, קם לייב והולך למטבח מבחין בשעון ומביט בו השעה ארבע לפנות בוקר!! הכיצד! תמה לייב, משהו לא כשורה, אולי השעון התקלקל תמה לעצמו!! בבוקר נכנס אל הרבנית ושטח בפניה את תמיהתו שהטרידתו אמש, האם השעון פועל כראוי? ודאי, ענתה לו הרבנית, אלא שסיימנו את הסעודה בשעה מאוחרת, האם ישנתי כל כך הרבה זמן מאז הגעתי בערב שבת? שאל לייב, אם כי לא היו רגילים החפץ חיים והרבנית להתפאר בהתנהגותם המופתית, אולם הפעם נאלצו לספר ללייב את האמת, שכשחזר הרב מבית הכנסת, ישנת שינה עמוקה, רציתי להעיר אותך לשמוע קידוש, אבל בעלי לא הירשה, הוא אמר שעיניך אתה מהנסיעה הארוכה ויחכה לך עד שתתעורר, עבר זמן מה ביקש בעלי מבננו אהרן וממני לקדש ולאכול את הסעודה, והוא עצמו התיישב ללמוד ואמר שכאשר תתעורר יקרא לי ונשב יחד לכבודך לסעודת השבת. כך המתין החפץ חיים עד שעת לילה מאוחרת מלסעוד סעודת שבת, והכלל כי גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה!

כל כבודה בת מלך פנימה

"ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באוהל"

ואמרו חז"ל אמר רב יהודה, יודעים היו מלאכי השרת ששרה אמנו באהל היתה, אלא מאי באהל - "כדי לחבבה על בעלה. ופירש רש"י להודיע לאברהם שהיא צנועה משאר חברותיה שאינה נראית וצריך לשאול אחריה (וכן איתא במדרש על הפסוק "וימחר אברהם האהלה אל שרה". שהיתה צנועה ויושבת פנימה).

שרה אימנו שהיתה "צנועה ויושבת פנימה", הורתה את הדרך לכל בת מלך כי מקומה פנימה. וכמנהג נשות ישראל מימים ימימה, בהקפדה יתירה על צניעות ב"אהל", אם בלבוש ואם במעשה ודיבור, ובכל דבר וענין שהצניעות יפה לו.

"בת מלך" אותה מגדיר דוד המלך בתהילים - היא כל בת ישראל, ובת מלך אינה לבושה כאחת הנשים הפשוטות והריקניות שברחוב, לבת מלך בגדי מלוכה המכבדים אותה ואת מעמדה, היא לובשת אותם מתוך ידיעה ברורה שבכך היא מכבדת את עצמה ואת התואר שהוענק לה. מעולם לא ראינו בת מלך שהתלוננה על בגדי המלכות היפים שהם מכבידים עליה, לא קרה שמלכה ביקשה לצאת לרשות הרבים בלי כתר הזהב המשובץ ביהלומים, רק משום שחם לה איתו או שהוא מעיק עליה מסיבה אחרת. לבת מלך יהודית מלבושים משלה המעידים עליה כי היא ביתו של מלך מלכי המלכים. היא אינה לבושה כאחת העם.

בת מלך גם אינה מסתובבת בשווקים דרך קבע. כל כבודה בא לידי ביטוי - פנימה, בתוך הארמון.

מצינו במדרש חז"ל המספר על מלכת שבא שהגיעה לירושלים כדי לעמוד על חכמתו הנדירה של שלמה מלך ישראל, והיא בקשה לבחון אותו, לקחה מלכת שבא 150 בנים ובנות והלבישה אותם בלבוש זהה של שמלות, עד שלא ניתן היה להכיר מיהו הבן ומי היא הבת. היא פיזרה סוכריות לכל עבר ונתנה לכולם לאסוף אותם. שלמה המלך לא הרזה פעמיים: הוא מיד הצביע בבירור מי הם הבנים ומי הן הבנות. כשמלכת שבא התפעלה מחכמתו, הוא הסביר לה שהיה זה קל למדי. הבנים לא שמו לב ללבושם כשהתכופפו שולי השמלה התרוממו, הקצוות התעופפו ולא איכפת היה להם. אך הבנות דאגו ללקט מהריצפה כשיד אחת מושכת את שולי שמלתן, שומרות על הצניעות הטבע הטבוע עמוק בדמן.

מזן החזון איש היה אומר כי לעתיד לבוא יעיר הקב"ה את מתי ישראל בתחיית המתים מטל מיוחד של לומדי תורה שהזיעו והתייגעו על תלמודם והנשים, במה הן תזכנה? איזה טל שלהם יתרום לתחיית המתים? השיב החזון איש אותן טיפות זיעה המצטברות בשל כפתור סגור או בגד או גרב העוטפים בצניעות, הינם אלה שיהיו, הטל שיצטבר למען תחיית המתים.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

כח התפילה

הנה הוא... שם מרחוק. תמר התנשפה בהתרגשות. כבר שעות היא מחכה לו.

בתחילה עמדה צינת בוקר באוויר, ותמר רעדה מקור ומהתרגשות. אחר כך טיפסה השמש אל רום השמיים ושלחה שגרירות לזהות אל תמר המיוזעת. עכשיו עמדה השמש להחליק מאחורי שדות חרושים, ותמר עדיין על עומדה.

אבל הנה, עכשיו היא יודעת שלא לשווא חיכתה. מרחוק מתקרבת הדמות, שאליה היא מייחלת.

"בעוד שבועיים הוא אמור להגיע" - אמרה השכנה הידענית. לאחר שבועיים ביררה שוב תמר אם אכן מחר הוא יגיע, אבל היא התביישה לשאול באיזו שעה בדיוק, לכן עמדה מהזריחה עד השקיעה כמעט.

והנה... עכשיו היא רואה אותו. ריבונו של עולם, שים את המילים הנכונות בפי, אל תטרוף את השעה בפני.

"הרב..." קול מתחנן נשמע מאחוריו. הרב פינקוס הסתובב. היתה בקול נימה של דחיפות איומה, כאילו צעק הקול 'הצילו'....

הרב פינקוס נהג להסתובב במחזוריות בין המושבים בדרום. בואו השרה אור במושב הטרקטור והמטעים, פניו המאירות באור התורה, שאלותיו הנעימות ותשובותיו המחכימות העלו את המושב לרמות חדשות.

זהו, הרגע הגדול הגיע. הרב נעצר, פניו הרחומות מביעות הקשבה. תמר חשה ביושב נורא הפושט בפי. היא לחלחה את שפתיה ולחשה: "הרב... א... אני בת בית-יעקב, וכל השנים היה לי חלום לבנות בית של תורה". בית של תורה. המילים המתקוות התפשטו כמו בושם המור במרחבי האוויר הצלול.

"נישאתי לבן ישיבה. סיפרו לי שזכיתי בבן תורה השוקד על התורה יומם ולילה, והייתי מאושרת. שבועיים לאחר הנישואין שמעתי את הטריקה. בעלי הצעיר פתח את הגמרא ופתאום טרק אותה בחזקה. הוא צעק כמעט כשהודיע: 'זהו... יותר איננו מוכן לפתוח ספר!' הייתי מזועזעת. חשבתי שלא שמעתי טוב, אבל האברך הודיע לי ללא כחל ושרק ששנותיו בישיבה היו קשות. 'למה קשות?' ניסיתי לשאול בלי קול. בעלי משך בכתפיו. הוא אמר שהעיון בגמרא קשה לו, האותיות מסתחררות מול עיניו וקשה לו להתרכז. הוא למד בישיבה רק כדי לקבל שידוך טוב, לא יותר. עכשיו הוא נכסף ל... עבוד בשדה."

תמר השפילה את עיניה. "כך הגענו למושב הזה. ואכן בעלי לא פותח חומש, לא משנה וכמובן לא גמרא; בקושי הוא 'תופס' תפילה ומניח תפילין ורק לטרקטור שלו. כל היום הוא על הטרקטור, שר ונהנה".

הרב שתק. נהמת טרקטור הלכה והתקרבה. תמר קיוותה שזה לא הוא, הלל בעלה.

"היתה לי מורה מנוסה" - הוסיפה נחפזת - "היא הכינה אותנו היטב ליום הנישואין והזהירה שוב ושוב שהתורה היא המצווה היקרה של האיש. תפקיד האישה הוא לשדל ולרז, להנעים ולזכות את בעלי בתורה, אך לא להכריח".

הדמעות עמדו בקצה העין. תמר שמרה עליהן, עוד לא, היא עדיין לא סיימה, והטרקטור מתקרב. היא מכירה את הנהמה הזו, היא שייכת לטרקטור של הלל! עכשיו הוא מייחל לארוחת ערב דשנה. "אחרי עבודת שדה צריך דלק", מודיע הלל כשהוא נכנס הביתה.

"דברי המורה עומדים מול עיניי, ואני הולכת אחר בעלי במדבר, כלומר במושב", סיכמה תמר במהירות.

"מה שאלתך?" - שאל הרב פינקוס נפעם.

"מה אני יכולה לעשות?" - התפרץ הכאב - "אני משתוקקת לבית של תורה. בעלי איכר פשוט וגס. איזו דוגמא רואים ילדינו? על מה יישען הבית שלנו, על - הטרקטור?"

אולי רצה הרב פינקוס לומר לה, שגם בית יהודי כזה יכול להעמיד דורות כשרים וטובים, אבל תמר רצתה תשובה אחרת. תמר רצתה בן תורה, והרב פינקוס נענה לה: "התפללי, התפללי ככל שתוכלי".

אחר-כך התקרב הטרקטור והתקרבה הנהמה. הרב פינקוס בירך

והפליג לדרכו, ותמר עמדה על מקומה, רואה את הטרקטור המתקרב ואת בעלה היורד ממנו, כשעיניו רעבות ללחם, רק ללחם.

שבועות עברו, חודשים נקפו, ויהי היום, ושוב הזדמן הרב פינקוס אל המושב הדרומי. תחילה נכנס הרב פינקוס לבית הכנסת. מעטים מאוד נמצאים שם, לכן צד את מבטו אברך צעיר בעל פנים עדינות ועיניים נוצצות באור מיוחד. הרב פינקוס השהה מבט מופתע על האיש. נדמה היו לו שזהו הלל הטרקטוריסט, בעלה של תמר.

"שלום עליכם" - לחץ הרב פינקוס את ידיו של האברך העדין ובירר את שמו. עכשיו ידע למעלה מכל ספק - זהו הלל מהטרקטור. להלל היתה שאלה בוערת מן הדף היומי. הרב פינקוס הקשיב וקלט מתוך השאלה את העובדה המפעימה כי אכן - בן תורה הוא. השניים פתחו ספרים ושקעו בעומק הסוגיה. האברך הודה נרגשות לרב פינקוס, והרב עצמו נותר מהורהר. האם יתכן? האין הוא הזזה?

רגליו של הרב פינקוס הוליכוהו לביתו של הלל, איש הטרקטור (?). הוא נקש קלות, הדלת נפתחה, ונפשו של הרב בשאלתו, איך קרה הדבר? איך הפך איש הטרקטור והאדמה לאיש הרוח והתורה?

ותמר - אישה פשוטה היא ואינה מבינה, הרי הרב בעצמו אמר לה, האין הוא זוכר? והיא נזכרת באותו יום...

--- הם נכנסו הביתה. ארוחת הערב כבר היתה מוכנה, הלל נטל ובירך בחפזה, אכל ברעבתנות, סיים וכבר פנה לישון, עייף ויגע מעמל יומו. הלילה השתרע על פני המושב זרוע כוכבים נוצצים. תמר יצאה אל המרפסת ונתנה לזרם דמעות חמות לשתוף את פניה. במילים פשוטות, כדבר בת אל אמא, דברה תמר: "ריבון עולם. אני רוצה בית של תורה, בן תורה. אנא, ברחמים..." יותר לא יכלה. הדמעות דיברו. צעקו ובכו בשבילה. היא אחזה בסורגי המרפסת והרטיבה אותם בדמעותיה. שעתים תמימות עמדה תמר בתפילתה, עד שכלו כוחותיה.

למחרת פנתה לעבודת יומה החדשה דווקא בבוקר. הלל היה בשדה, חורש באדמה התחוחה, ותמר בחדרה, מתפללת. הדלת סגורה, והיפחות אינן נשמעות. "השם אלוקים.... אנא תן בלב בעלי זרעים של רצון, נטיעות של אהבה לתורתך הקודשה, השקה את ליבו בטל החיים". תמר בכתה ובכתה עד שכלו כוחותיה. ביום השלישי היתה עבודת הלב שלה בעת פנות היום.

כך כל יום, גם כשלא נראה החריש, גם כשניכר רק השמיר והשית. תמר - אישה כשרה, מאירת פנים. היא אינה מבקשת דבר, רק מתפללת. כך אמר לה הרב פינקוס.

שמונה חודשים, מאתיים וארבעים ימים, השקתה תמר אדמת בזלת. אין יום שעובר בלי תפילה. תפילה בכל הכוחות.

ויהי היום, והלל נכנס הביתה בחיוך מתנצל. - "יש כאן שיעור ב'עין יעקב'. חשבתי לקפוץ. איכפת לך אם אוותר על זמן ארוחת הערב ואצא עכשיו?"

אם איכפת לי? רוצה תמר לצחוק ולבכות, אבל היא מהנהנת בחיוך מסכים ובעיניה מסכים שקופים. הלל יוצא, טועם מיינה המשכר של התורה ורוצה להמשיך.

"את יודעת?" - הוא אומר כעבור שבוע. "עכשיו אני חושב שיכולתי לטפל בקשיי הלמידה שהייתי מאופייין בהם בילדותי. מה דעתך שנשלם לאברך מקצועי ואני אתקדם קצת?"

בלב - שיר ורנן, והפה מביע מילות הסכמה ורצון.

"אני מצטער" - כך הלל כעבור זמן בפנים מתנצלות - "את קיבלת בעל מפרנס, אבל נפשי חשקה בתורה. אני לא יודע איפה הייתי עד עכשיו, אני רוצה ללמוד כל היום, שבת בבית השם כל ימי חיי".

עד כאן. עכשיו התפרצו הדמעות כאשד גואה. היו אלו חברותיה הנאמנות של תמר. שמונה חודשים ליוו אותה דמעות התפילה יום יום, ועכשיו הן נמהלו בדמעות האושר.

"הרב שואל איך התהפך ליבו של הלל?" - שאלה תמר הנרגשת, "הרי הרב בעצמו אמר לי - התפללי. זה מה שעשיתי. זה הכל".

זה הכל....

פני עין חמד

יוצא לאור י"ז בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וַיֵּרָא - עַל מָה יֵצֵא הַקָּצֵף

"וְאֲנִשֵּׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים לֵה' מְאֹד" (בראשית יג, יג)

כותב רבינו יונה בספרו שערי תשובה (שער ג, טו): "ומצאנו בענין אנשי סדום שהיו רעים לה' מאד בכמה עלילות נשחתות, כמו הגזל והחמס ועיוות הדין וגילוי עריות, ועם כל זה הזכיר הכתוב כי אבדו ונשמדו בעוון ביטול הצדקות, שנאמר: "הִנֵּה זֶה הָיָה עֲוֹן סְדוֹם אֲחֻתְךָ גָּאוֹן שִׁבְעַת לַחֵם וְכוּ' יַד עֵבֶר וְאֲבִיוֹן לֹא הִחְזִיקָה" (יחזקאל טז, מט).

למרות שהיו לאנשי סדום עבירות חמורות ביותר, עם כל זה נגזר עליה חורבן בגלל מניעת חסד מעני ואביון. כדבריו של רבינו בחיי: "החטאת הזאת היתה שהיו בהם כל המידות הרעות... אבל נגמר דינם בעוון שהיו מואסים את הצדקה ולא היו משגיחים על ענייהם ועל רעיהם שהיו מוטלים ברעב וכו' ולפי שהיו תדיר בחטא הזה, לכך נגמר גזר דינם עליו, שהרי אין לך אומה בעולם שלא יעשו צדקה אלו עם אלו, ואנשי סדום היו מואסים בה והיו אכזרים בתכלית".

"ואף על פי שלא ניתנה תורה עדיין, הנה הצדקה מן המצוות המושכלות, ודבר מתועב הוא שיראה אדם את מינו מוטל ברעב והוא עשיר ושבע מכל טוב ואינו מרחם עליו להשיב את נפשו, על אחת כמה וכמה על מי שהוא מאומתו ודר עמו בעיר אחת, ועל כן איבדן השם יתברך לאנשי סדום שהיו מונעים אותה, ולקח נקמת העניים".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

העיר סדום, זו שעל מעלליה מספרת הפרשה, הפכה סמל לדורות עולם, כשיא של השחתה, וכתמרו אזהרה המעיד על הצפוי לכל מי שילך בדרכה.

כאשר משה רבינו, על סף פטירתו מן העולם, מזהיר את עם ישראל לבל יסטו מדרך התורה ויעבדו אלילים, הוא מתרה בהם שאם יסטו מן הדרך אזי גורל ארצם יהיה רע ומר: "כִּמְהֵרָתָּה סְדוֹם וְעַמָּהָ אֲדַמָּה וְצִבְיִים אֲשֶׁר הָפֵךְ ה' בְּאֶפְסוֹ וּבְחַמְתּוֹ" (דברים טז, כב).

הנביא ישעיהו בבואו לתאר את השפל המוסרי של אנשי ירושלים ערב החורבן אומר: "הַפְּרַת פְּנִיָּהּ עֲנֵתָה בָּם וְחַטָּאתָם כְּסְדוֹם הַגִּידוּ" (ישעיהו ג, ט). הקב"ה מסביר לאברהם אבינו את סיבת החורבן הנורא שגזר על סדום, ואומר לו: "זַעֲקֵת סְדוֹם וְעַמָּהָ כִּי רָבָה וְחַטָּאתָם כִּי כְבֹדָה מְאֹד" (בראשית יח, כ).

כאמור, סדום מייצגת את השפל המוסרי הגדול ביותר אליו יכולה האנושות להידרדר, שפל חסר תקנה, שאין ברירה אלא למחוק אותו מן העולם, ולא להשאיר לו שריד ופליט. אכן, לפי התיאורים של חז"ל על מעללי סדום, מצטיירת לנו תמונה של עיר בעלת חוקים אכזריים, האוטמת את אזניה משוועת הדל, מתעללת בבאים בשעריה, ומענישה בעונשים מרושעים את כל מי שמעז לפתוח את ליבו לנזקק או לאורח.

אם נבוא ונשאל האומנם? נכון שיש עניין חשוב לגמול חסד עם הזולת, זו אפילו מצווה מהתורה, אבל הרי אין זה כלול בשבע מצוות בני נח, ואם כן על מה יצא הקצף? האומנם מי שאינו גומל חסד עם רעהו, ראוי להימחות מן העולם? והתשובה היא: אכן כן!

הצלחה בגור"ב

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רחמי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'וליאט דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה שאול בן סילביה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעמה בת שרה בנימין בן ברכה יחזקאל בן רחל ברכה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת
וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחה בן בלנקה זצ"ל

שעה	כניסת לבת	צאת לבת	יציאת חסד
17:50	17:17	16:05	י-ם
17:46	17:13	16:22	ת"א
17:46	17:13	16:22	מיספ
17:50	17:17	16:25	ב"ל

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלְכָה - תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת - חֵלֶק י"א

מה הדין של אדם שקנה מגוי ענבים לשם יין וכן כשקנה ענבים מגוי לשם אכילה ועשה מהם יין?

שאלה: **?**

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון:

תשובה: **!**

הקונה זן ענבים מיוחדים, שהבצירה שלהם לשם יין - ואכן עשה מהם יין, בין שקנה מגוי בין שקנה מישראל, חייב בתרומות ומעשרות. וכן אם קנה ענבים שאינם ראויים להימכר בשוק כענבי מאכל כגון, בסוף העונה שרוב ככל הענבים המצויים הם לתעשיית יין ולא נמכרים לאכילה, חייב לעשר אותם. **מקורות:** קדושת הארץ (עמוד לה).

הקונה ענבים, שהבצירה הייתה לשם מאכל ועשה מהם יין, בין שקנה מישראל בין שקנה מהנוכרי, פטור מלהפריש תרומות ומעשרות. **מקורות:** שו"ת יחיה דעת ח"ג (סימן פב). וראה עוד בשו"ת יביע אומר ח"י (יו"ד סימן י). וכתב בשו"ת מעין אומר ח"ה (עמוד כד) שלדעת הראש"ל הגר"ע יוסף זצ"ל גם אם הערבי שם שלט "ענבים ליין" נחשב הדבר כגמר מלאכה על ידי הגוי, ופטור ממעשרות, היות שמי שיקנה ממנו את הענבים לאכילה - ימכור לו הגוי: הדבר נחשב כגמר מלאכה. ועיין בשו"ת דברי דוד ח"ד (יו"ד סימן סב אות ה) שכתב להחמיר לעשר ללא ברכה, היות שהדבר תלוי בדעת הקונה ולא המוכר. וע"ע בספר אור לציון- שביעית (עמוד נח).

אולם, יש מחמירים להפריש לאחר שיעשה מהן יין, ללא ברכה. **מקורות:** חזון איש (שביעית סימן ז ס"ק כד), ובשו"ת מנחת שלמה ח"א (סימן נז), הר צבי- זרעים ח"א (סימן פו אות ד) בשם הגר"ש סלנט, דרך אמונה (פ"א מתרומות ציון ההלכה אות רנג) בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל שלא יעשרן עד אחר שיעשה יין. ובספר אור לציון- שביעית (עמוד נט) כתב, אם עבר והפריש בעודם ענבים, יצא ידי חובה.

מיצי פירות ושמנים היוצאים מפירות וירקות, שלא הופרשו מהם תרו"מ, אסורים בשתיה עד להפרשה. וניתן להפריש מהם כעת בעודם מיץ קודם השתיה. **מקורות:** רמב"ם (פ"י מהל" מאכלות אסורות הכ"ב), מעדני ארץ- תרומות (פ"ב ה"א אות ג).

כאשר מפיקים אלוהול מדגנים ותירס או מענבים או מתסיסת פירות, חייבים בתרומות ומעשרות. **מקורות:** הר צבי- זרעים ח"א (סימן ל), שו"ת מנחת יצחק ח"ט (סימן קסג אות ה), שו"ת מנחת שלמה (תנינא סימן קיא). ולפי זה כאשר מכינים בירה מתערובת דגנים המגיעה מחו"ל ומרתיחים אותה ומוציאים ממנה את האלוהול יש לעשר היות ונגמרה מלאכתו בידי ישראל. ודיברתי בזה עם הגר"י אפרתי שליט"א ולדעתו יש לדמות הדבר לסויה המגיע מחו"ל, והחזון איש מחייב במעשר. אולם כאשר דיברתי בזה עם הגר"ש מחפוד שליט"א, דעתו הייתה לפטור מתרומות ומעשרות היות ואינו אלא זיעה בעלמא. וכן דעת אאמו"ר שליט"א. ולענין ערק העשוי משמרים של יין, שלא הפרישו עליהם תרומות ומעשרות - ראה בשו"ת מנחת דניאל- גודיס ח"א (סימן צז) שיפריש ללא ברכה.

עֲשִׂית חֶסֶד

אין אנו יכולים לתאר ולשער, מהו השכר העצום של קיום חסד עם הזולת. לא בכדי אמרו רבותינו, שאדם העושה חסד עם הזולת, אזי בורא עולם עושה עימו חסד. רמז לדבר, שכן המלה חסד מורכבת משתי מלים - חס ד'. דהיינו בורא עולם חס על אותו אדם העושה חסד עם הזולת, מעצם העניין שהאדם גומל חסד עם בנו של בורא העולם, הרי שהקב"ה 'לא נשאר חייב' ואותו האדם זוכה לישועות מעבר לגדר הטבע.

יהודי מבני ברק, גומל חסדים ידוע, נסע לנחם את המחוטנים שלו, בביתר עילית. משם הוא המשיך לירושלים לבקר את אמא שלו, ישישה בת 86 ששברה את הרגל. ניחום אבלים, ביקור חולים וכיבוד הורים. היהודי חזר לבני ברק בקו 422, האוטובוס כמעט ריק לחלוטין, נהג מבני מיעוטים, הוא ואדם אחד נוסף באוטובוס.

הוא הגיע למושב האחורי, ופתאום הוא שם לב שבאחד המושבים יש ארנק תפוח, הון עתק! להודיע לנהג לא היה שייך. הוא מצא בפנים כרטיס של קופ"ח מאוחדת... משפחת כהן. לך תחפש בבני ברק ובירושלים משפחת כהן... הוא לקח את הארנק ולמחרת בבוקר הוא נסע למנהל של מאוחדת וביקש, שיעזור לו לאתר את הבן אדם.

המנהל נרתם לעזרתו ולאחר זמן לא מבוטל הוא הצליח לזהות את האדם וותן לו את מספר הטלפון שלו. הוא התקשר ליהודי, מסתבר שמדובר באדם רווק לא צעיר שפורץ בבכי: "אני לא מאמין... תקופה ארוכה שאני אוסף כסף לנישואין, וכל הכסף היה מונח בארנק... משם החתונה, השכירות, הכול משם!". אמר לו המוצא: "אל תבכה, הכסף פה מחכה לך בבני ברק, בוא ותיקח את הארנק...".

ברגע שהוא סגר את הטלפון, הוא ביקש מרעייתו: "אני לא מרגיש טוב... תכיני לי בבקשה כוס קפה". באמצע שהיא הכינה לו את הקפה, הוא צעק: "אני לא מרגיש טוב, בואי מהר...". היא שאלה אותו: "מה קרה לך?". הוא עוד לא הספיק לענות והתמוטט על הריצפה.

בדיעבד התברר, שהוא קיבל דום לב במקום! הגיע אמבולנס, לקחו אותו לתל השומר, ואחרי יומיים- ב"ה, הוא שוחרר. ניגש אחד מראשי המחלקה של טיפול נמרץ ואמר לרעייתו: "דעי לך, במצב שהוא הגיע אלינו, לא יוצאים מבית חולים! זהו נס ללא כל ספק!".

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

גא לפנות לליאור בטל" 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל" 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

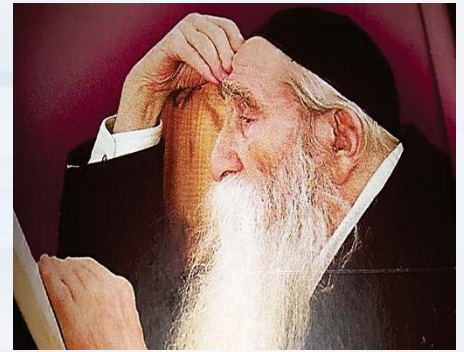
אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון מרדכי לייב צוקרמן זצ"ל

הרב הגאון מרדכי לייב צוקרמן זצ"ל - נולד בערב שבת קודש ה אדר ה'תרע"ב (1912) בעיירה לבדובה. בצעירותו למד בישיבה קטנה לידא במשך שלוש שנים וחצי. לאחר מכן עבר לישיבה גדולה - סלונים שבליטא. לאחר כשנה וחצי שסבל מצריות בגרון, נסע לסדרת טיפולים בוילנא ונכנס ללמוד בישיבת רמיילס. משם עבר ללמוד בישיבת ראדין במשך שמונה וחצי שנים (מתוכם שנתיים וחצי בחיי מרן ה'חפץ חיים').

סיפר הגאון ר' חיים יצחק פופקא (מזקני הרבנים בארה"ב), שזכה לשמש את ה'חפץ חיים' במשך מספר שנים, ושמע מפי ה'חפץ חיים' שאמר על רבינו: **'הוא עולה תמימה'**. בשנת ה'ת"ש (1940) בזמן מלחמת העולם השניה נאלץ לעזוב את הישיבה והלך ללמוד בבית-התלמוד בקלם. בהמשך ברח לגטו קובנא בגלל שהרוסים חיפשו אחריו. שם הירבה לעסוק בקבורת הנרצחים הי"ד. בחסדי ה' ובניסים גלויים, שרד את השואה יחד עם הגאון ר' מרדכי פורגמנסקי ושניהם פעלו להחיות רוח שפלים ולב נדכאים.

בשנת ה'תשנ"ט (1999) עמד בראש קהילת פרושים. בשנתו האחרונה ביקש לייסד כולל להוראה. מהם יצאו גדולי מאורי הוראה עבור קהילת פרושים. כאב בצרתם של ישראל ובמשך שנה שלימה סבל ייסורים קשים אשר קיבלם באהבה. ברח מהמחלוקת. נפטר בשבת קודש פרשת וירא בעת רעוא דרעווין כ' חשוון ה'תשס"ד (2003). חי כ-92 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. בשנת ה'תשס"ט (2008) לאחר פטירתו הוקמה קרן לעידוד סמיכת מרביצי תורה והוראה בקהל פרושים בשם 'זכרון מרדכי'.

אביו: ר' נחמיה (ירא שמים שנודע במצוות הכנסת אורחים וכן פעל רבות לחיזוק הדת בעיירה). **אימו:** מרת שולא. **אשתו:** מרת חיה בריינא. **מרבתינו:** הגאונים ר' יעקב ניימן (ראש ישיבה קטנה לידא), ר' שבת יגל (ראש ישיבה גדולה סלונים), ר' שלמה היימן, ר' ישראל מאיר הכהן מראדין (ה'חפץ חיים' - ראש ישיבת רמיילס), ר' דניאל מובשוביץ (ראש בית-התלמוד בקלם), ר' אברהם גרודז'ינסקי (משגיח בישיבת סלבודקא), ר' יצחק זאב הלוי סולוביצ'יק, ר' יחזקאל לוינשטיין (משגיח בישיבת מיר). **חברותא:** הגה"צ ר' שלמה וולבה (משגיח בישיבת גבעת שאול. למדו כעשרים שנה).

מספריו: **יפתח השער** - פירוש על ספר שערי תשובה לרבינו יונה גירונדי (רבינו כתב את הספר בעילום שם) • **לב מרדכי** - חידושי תורה והארות **יחיד ודורו** - ביוגרפיה, סיפורים והנהגות על רבינו.

להלן סיפורים על רבינו, המעובדים מתוך הספר **'יחיד ודורו'**: עם נישואיו קיבל רבינו 'קסט', בסך חמשת אלפים דולר שהופקדו בעבורו בבנק בארצות הברית. כסף זה היה מיועד לצורך פרנסתם. לאחר המלחמה, כשנודע לו כי אשתו נספתה, הי"ד, ביקש להשיב את הכסף לחמיו או ליורשיו. ידידיו טענו בפניו, שהיות והוא היחידי שנותר בחיים, הרי שכל הכסף שייך לו.

אולם רבינו, נקי כפיים ובר לבב, לא היה בטוח, שהסכום מגיע לו. והדברים היו תלויים בכמה פרטים בהלכות ירושה, ומותנים בבירור המציאות מי נהרג קודם למי, מה שכמובן לא ניתן היה לעשות. על כן לא השתמש בכסף, למרות שכמובן היה נצרך לו לצרכיו הבסיסיים ביותר. מה עוד, שנותר בעל חוב בסך כתשע מאות דולרים מפעילותו הציבורית.

הסכום הגדול היה הזה שמור, עד שמצא בן משפחה קרוב רחוק למשפחת חמיו, ושיגר לו את הסכום העצום במלואו בלב חפץ ובמתנה גמורה. לימים כששמע הרב מבריסק זצ"ל מעשה זה, השמיע את התפעלותו באוזני רבי מרדכי ואמר לו: **"הייתכן ובזמננו יש איש וכלל אין לו תאוות הממון?"**

בכל שנותיו לא רצה רבינו להטריח אחרים בעבורו. אפילו מבני ביתו לא ביקש מאומה, וכל צרכי הבית התנהלו על ידו בלבד. גם עניינים שטרחתם מרובה והיה קשה לו לעשותם בעצמו, נזהר מלבקש מאחרים. גם כשנצרך לנסוע לחוץ לארץ לטיפול רפואי, לא הסכים שבניו יתבטלו מתלמודם ושיעוריהם וייסעו עימו. גם כאשר הציעו את עצמם וכן כשאחד מנכדיו הציע את עצמו לישון עימו בביתו - סירב. רק בשנתו האחרונה הסכים שבתו וחתנו יבואו להתגורר בביתו ולסייע לו, ואמר אז לאחד מתלמידיו: **"בעבורי, זאת תזכורת להתכונן לעולם הנצח"**.

פעם אחת אחד מתושבי גבעת שאול ניגש אליו וביקש לעזור לו לשאת את הסלים עד לביתו. רבינו סירב לקבל את עזרתו, וטענתו בפיו: **"אתה ממש מקלקל אותי! היום יש בידך לסייע לי, ואפשר שכך יהיה גם מחר ומחרתיים, אבל ייתכן ויגיע יום שבו לא תוכל לבוא ולעזור לי, ואני, מתוך שכבר התרגלתי להיעזר באחרים לא אוכל להסתדר בעצמי ואצטרך לבקש מאדם אחר שיסייע בידי, וזהו ממש קלקול בעבורי"**.

במכתב לאחד מבני משפחתו שביקש ממנו לפעול בעבורו בדיון תורה ממוני בו היה מעורב, ביקש רבינו שלא יערב אותו, ובתוך הדברים כתב לו: **"מעולם לא הייתי מן הנתבעים ולא מן התובעים!"**

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

כְּחָה שֶׁל קִבְלָה

"האישה הביטה בי במבט מתפלא, שכן סביר להניח, שאינה רגילה לבקשות מעין אלו אבל הסכימה מיד. אמרתי את הברכות בכוונה, כפי שהורגלתי, מאז שהתחלתי להשתתף במיזם 'שחר אבקשך'."

"כשסיימתי לומר את הברכות, התעניינה אותה אישה לשמי ולמקום לימודי. השאלות היו תמוהות בעיניי אבל ענית על שאלותיה בתום לב."

"עברו כשבועיים מאותו מאורע. באחד הערבים בישרו לי הורי, שיש על הפרק הצעת שידוך בעבורי – מדובר בבחור מצוין בן למשפחה אמידה ומכובדת."

"האמת היא שהתפלאתי מאוד ואף הטלתי ספק ברצינות ההצעה. אחרי הכול המחוננים הקודמים שלנו היו כולם ממשפחות טובות אך פשוטות למדי, ואילו ההצעה הנוכחית, היא משפחה חשובה מאוד."

"מדוע שיבחרו להשתדך דווקא איתנו?! שאלה זו ניקרה במוחי. כשהגעתי לפגישה הראשונה עם המחוננת, כמנהגנו, לא זיהיתי אותה כלל."

"שוחחנו במשך שעה ארוכה שיחה נעימה ופורה, והנה, לקראת סיום השיחה המחוננת פנתה אלי ושאלה אותי: 'האם אינך מכירה אותי?'"

"התפלאתי למשמע השאלה, וכי מהיכן אני אמורה להכיר אותה?! האישה הבחינה בפליאתי וניסתה לעורר את זיכרוני. 'אינך זוכרת?', היא אמרה לי, 'הרי נפגשנו לפני כשבועיים בתחנה!'"

"ואז 'נפל לי האסימון'... באותו הרגע נזכרתי באותו המאורע. לא האמנתי, שזה קרה לי. זה היה נשמע לי כתרשיש דמיוני ממש, אבל לפעמים המציאות עולה על כל דמיון."

"ההצעה ב"ה 'זרמה' היטב. מדובר היה בבחור מצוין משכמו ומעלה, והמשפחה... כפי שציינו, משפחה אמידה ומיוחדת. כמה ימים לאחר מכן, הפך השידוך לעובדה מוגמרת."

"אבי, ששמע רק מאוחר יותר על הרקע של השידוך, הגיב בתדהמה, ומיד קרא על כך את הפסוק: 'וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְּאֲמוֹנָה' (הושע ב, כב). אני מרגישה אליכם 'הכרת הטוב' עצומה, שהרי על ידיכם התגלגל הרעיון והשידוך יצא אל הפועל."

"אני בטוחה, שהרבה דרכים למקום, אבל דרך כזו נהדרת יש רק אחת, ואתם סללתם אותה. המשיכו בפעולותיכם הכבירות, הרבו עוניי אמן ואומרי ברכות השחר בצוותא בכל מקום ובכל פינה, עד שנזכה להתגשמות הפסוק: 'וְיִמְלָא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲמֵן וְאֲמֵן' (תהילים עב, יט).

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'וכל מאמינים', ויש בו כדי ללמדנו עד כמה גדולה קבלה טובה, שהאדם מקבל על עצמו גם אם אינו מבין את עוצמתה ובייחוד הקבלה של אמירת ברכות השחר, כאשר יש מי שעונה אחריהם אמן.

מדובר במכתב שנשלח לארגון החשוב 'בני אמונים' הפועל לחיזוק העניין של אמירת 'אמן' ואף פתח פרויקט בשם 'ברכות השחר בחברותא'.

מטבע הדברים הסיפור גרם להתרגשות רבה אצל כל העוסקים במלאכת הקודש. תוכן המכתב סופר לא פעם בכנסי הארגון וגרם לחיזוק עצום בקרב שומעיו.

"אני תלמידה באחד מהסמינרים הנוודעים בירושלים, תלמידה ככל התלמידות. לפני כשמונה חודשים התחיל לפעול אצלנו הפרויקט העצום של 'שחר אבקשך'."

"מדובר במיזם נפלא שהקמתם למען תלמידות הסמינרים המעודד את אמירת ברכות השחר בצורה מושלמת. התחלתי כרבות אחרות לברך ברכות השחר בחברותא."

"למרות הקושי הטבעי שהתעורר אצלי בהתחלה, התעקשתי להתמיד בהנהגתי זו יום יום בנאמנות. אפשר לומר שמהר מאוד נהייתי מהרעיון והתחברתי אליו."

"נסיעה ארוכה למדי עלי לעבור מדי בוקר בדרכי משכונת מגורי לסמינר, וכמו רבות מחברותי אני מנצלת את הדקות הראשונות של הנסיעה לאמירת ברכות השחר בחברותא עם אחת מחברותיי."

"זה ממש לא קשה, והסיפוק מהידיעה שמילאתי את חובתי כיהודייה, להודות למלך מלכי המלכים – ובצורה מושלמת, יוצר אף תחושה של הנאה רוחנית שקשה לתאר אותה במילים."

"כאמור, התמדתי בהנהגה זו במשך מספר חודשים בהצלחה יתירה. הדבר אף עודד אותי להקפיד לצאת בזמן לאוטובוס, כדי שאוכל לומר את הברכות יחד עם חברותי ולא איאלץ לבקש ממישהי זרה. פעולה הכרוכה במידה מסוימת באי נעימות."

"באחד הבקרים קרה שאיחרתי לאוטובוס שבו אני נוסעת לסמינר. ידעתי, שלא אספיק לומר את הברכות בכיתה והחלטתי שלא אנהג כפי שהייתי נוהגת בעבר – לומר את הברכות בהפסקה."

"אזרתי אומץ ועל אף חוסר הנעימות שבדבר ניגשתי לאישה מבוגרת, שעמדה בתחנה וביקשתי ממנה בעדינות אם אוכל לומר באוזניה את ברכות השחר כדי שהיא תוכל לענות אחריי 'אמן'."

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסתריא אטון זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל
אביבה בת איירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כתונ ע"ה
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מרים בת בלה ע"ה
חי יזיי בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרחא ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחא ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
אברהם בן דינה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	משה בן רוזה ז"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
מסודי בת חביבה ע"ה	חוזה בת יעקב צבי ע"ה
אסתר בת גולה גאולה ע"ה	רפאל בן אסתר ז"ל
יוסף בר סעדה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
יעקב בן נעמה ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה
שרה בת מורברי רחל ע"ה	שמעון בן חנה ז"ל
אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "זר"א"

"וּישכם אברהם בבקר ויחבוש את המורו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עולה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים" [כב, ג]. אם צריך – עושים!

לפני כמה שנים נפטר בירושלים הגה"צ רבי יצחק זילבר זצ"ל, שהכל הכירוהו בשל גאונותו המיוחדת. רבי יצחק נולד בקזאן, עיר אפורה ומתועשת 800 ק"מ ממוסקבה הבירה, כילד נולד לתוך חיים כפולים, "גוי" ברחוב ויהודי ובן תורה מופלא מבית, והמדובר היה בסכנת נפשות ממש, כנער בבית הספר, כסטודנט, ולאחר מכן כמרצה בכיר בטכניון, שם נפשו מנגד לקיים תורה ומצוות, את לשד חיותו העביר לבנו, בן ציון. כל מה שלמד מאביו שנפטר בשנת תש"ד, בתורה ודרכי העתקתה והנהלתה נהג וקיים אף הוא, זו סוגיא שקשה לרדת למעמקה, גם בזמנים רגילים ובישוב מתוקן ובתנאים הנוחים קשה להגיע להישגים והשגות כמו שהגיעה משפחת זילבר, על אחת כמה וכמה בזמן סטלין וברוסיה הקומוניסטית, ובתנאים לכאורה הבלתי אפשריים. חייו מאחורי מסך הברזל התאפיינו במסירות נפש כל תואר, וחסרת פשרות לכל עניין שבקדושה. הוא יציב ומסור לעבודה הרוחנית כסלע איתן שכל רוחות הכפירה שבעולם לא יכלו לו.

מה שצריך לעשות עשה ללא כל התחשבות בגורמים שונים, צריך לשמור שבת שומרים, היה קשה, הקומוניסטים לא מאפשרים, מאיימים במאסר, אותו זה לא מעניין יש בורא לעולם, והוא ציווה, אז כך עושים. נקודה. צריך ללמוד תורה לומדים, היה צריך לעבוד כי אם לא הוא ימות ברעב, אז לומדים תוך כדי עבודה, ממהרים בעבודה כדי שיהיה עוד פנאי עוד טיפה ריכוז לתורה, כך נלחם ועמל על כל פסיעה ופסיעה בתורה ובעבודת ה'... בעולם הרוחני של ר' יצחק לא היה שום דבר רק עשיית רצונו יתברך בלב שלם, את כל הכוחות, המחשבות, המאויים, הפחדים, הקשיים, הייסורים, הוא נתן בשביל כך...

ולא נהג כך רק כלפי חייו האישיים, אלא גם כלפי הנהגתו עם האחרים, הן בחינוך ולימוד עם בנו בן ציון, והן עם האחרים בכל תחום שהוא, בשלהי חורף תשל"ב זכה רבי יצחק זילבר לעלות לארץ ישראל עם משפחתו, מיד כשהגיע נעל את בנו בן ציון והלך עמו לראשי ישיבת מיר, וביניהם הגאון הגדול רבי חיים שמולאביץ זיע"א, וביקש שיקבלוהו לישיבה.

הללו ששמעו את שמע הצדיק מרוסיה, לא רצו לביישו, וניסו לרמוז לו שמא עדיף שילמד קודם בישיבה לעולים וירכוש ידיעות ומושגים בסיסיים. בכל זאת על שיטת דילוגים כזו, ממוסקבה למיר, לא שמעו. הרב זילבר לא ויתר, נכון שאנחנו לא תלמידים חכמים גדולים, וכל מה שבני יודע זה רק ממני, בכל זאת אני חושב שכאן מקומו, רבי חיים שמולאביץ זצ"ל – לבקשת רבי ביינוש זצ"ל – קיבלו לבחינה, וכדי שלא להביכו פתח ושאל מה אתה כבר יודע?

"רק נשים-נזיקין", ענה בן ציון הצעיר ברחימו, "זה מה שהספקתי בגמרא ללמוד עם אבא, וגם רק ראש השנה, יומא וסוכה". מה? – תמה רבי חיים – כל נשים נזיקין? "כן, וכמוכן חמשה חומשי תורה, ומשניות, ונביאים והמגילות, ומשנה ברורה אבל לא ממש מלה במלה" – ענה בן ציון.

בחנו רבי חיים בכל נשים נזיקים על מפרשיהם, שמע את תשובותיו הנפלאות, ופרץ בבכי!

רבי יצחק ובנו הקטן, בתמימותם ובצדקותם הלא מושגת, הביטו בבכיו של מרן ראש ישיבת מיר המעטירה, ובושו, והבינו הם שבוכה הוא על קוצר ידיעותיהם, הם החליפו כמה מילים ברוסית, ורבי יצחק התנצל: "את כל הספרים שדדו מאיתנו הגויים, אלו הם הספרים היחידים שהצלחנו להציל". רוצה לומר, לו היה לנו את כל הש"ס כי אז בן ציון הקטן יודע היה את כולו.

רבי חיים ניגב את דמעותיו, חיך ושב להתייפח, בן ציון זילבר, לא למותר לציין הושב במזרח של הישיבה... כי אצל רבי יצחק אם צריך לדעת את כל התורה כולה, אז יודעים! אין פשרות, אין חוכמות, אין קיצורי דרך, אין תירוצים, יש רק דרך אחת לעשות ולבצע בשלמות...

חלק ניכר משנות חייו הבוררות ברוסיה (כארבע עשרה שנה), בילה ר' יצחק בקרב חסידי חב"ד בטשקנט, והיה אחד מבני החבורה. מספר הרב בצלאל שיף, מנהל אגודת שמי"ר (שומרי מצוות יוצאי רוסיה): הרב זילבר ברח לטשקנט מקזאן. הוא עלה לרכבת נמלט מעירו לאחר שבת משפט מקומי שלל ממנו את זכות ההורות על שני ילדיו. זאת, מכיוון שנטפס שומר תורה ומצוות, ובחקירתו אף העז להודות כי הוא מאמין באלוקים. אדם כזה נפסל, אליבא דהקומוניסטים, לגדל ילדים.

עוד משפחות רבות הגיעו לטשקנט בניסיונות דומות. כמותם היו עוד רבים שנרדפו על ידי השלטון בשל דבקותם ביהדותם. כך נוצרה בטשקנט קהילה גדולה של פליטים אשכנזים, יראים ושלמים – מרביתם חסידי חב"ד. חיי הקהילה בטשקנט היו מפותחים כל כך, עד שהיה בהם מקום לשני רבנים גדולים בתורה ובחסידות הרב שמריהו מרינובסקי והרב זלמן פבזנר (בובער). מסיבה שאינה ברורה לנו עד עצם היום הזה, בהשגחה מיוחדת מאת ה', נהגו השלטונות בטשקנט מידה רבה של העלמת-עין כלפי יהודים ויהדות.

כשהגיע הרב זילבר לטשקנט לא הכירו איש, אך הכל הבחינו שמדובר ביהודי של צורה, כולם ראו את היראת שמים שלו, את הדקדוקי הלכה שלו, את ההקפדה על קוצו של יוד בכל תנאי ובכל מצב, ומיד דאגו לכל צרכיו. המעבר לטשקנט היה בעבורו הלם חיובי. לפתע הוא נמצא בסביבה יהודית חסידית – אוכל כשר, שחיטה מהודרת, שבת, חגים, שיעורי תורה. לפרנסתו, מספר מחבר הספר "נצוצות" הרב יצחק הרשקוביץ שליט"א, עבדנו אנחנו ועוד כמה חסידים עם הרב זילבר במפעל שייצר שלטים. הפקנו שלטים מכל הסוגים; מתמרורים ענקיים ועד דסקיות יצרן קטנות למכונות. יום העבודה שלנו נפתח כל בוקר בלימוד התורה. גם במהלך העבודה עסקנו רבות בתורה. הרב זילבר היה ידוע כגאון בלימוד התורה. אספר כאן סיפור שאירע פעם אחת, אגב עבודה, ושהותיר עלי רושם עז ביותר המראה את דביקותו של ר' יצחק בעבודת ה' ללא שום חשבונות, עיכובים וקשיים, מה שצריך לעשות עושים, ללא התחשבות בשום נתון מציאותי קל או קשה... המפעל שכן בקומה שנייה. יום אחד בעיצומה של עבודה, אנו שומעים מכיוון החצר צלילי תזמורת. היה ברור שזו הלווייה, שכן הגויים המקומיים נהגו לנגן בהלוויותיהם. הצצנו מהחלון וראינו למטה בחצר אנשים מקיפים ארון קבורה פתוח. בארון שכב המנוח, חנוט בחליפה מהודרת. סמוך לו עמדו שני חתניו, שנראו נושאי תפקידים בכירים במפלגה הקומוניסטית. לפתע ניתר הרב זילבר ממקומו. "רגע אחד", קרא, "אני מכיר את המנוח: הוא יהודי!". הוא נקב בשמו והוסיף: "הלה תיקן פרימוס בשוק, וכל אשה יהודייה שנכנסה אליו נהג לשאול אם היא שומרת שבת. אם הבטיחה לו האשה כי לא תשתמש בפרימוס בשבת, תיקן לה אותו חיים אין כסף". כעבור רגע נוסף של מחשבה, אמר: "מוכרחים לעשות משהו למענו". הוא שלח אותי להביא מקדחה ידנית. לאחר שהבאתיה לו ירד למטה, נטמע בין המלווים, התקרב לארון הקבורה וכך, בעוד הכל עסוקים בטקס – התכופף אל הארון והחל לנקב בו חורים. ליד רגלי המנוח. כדי שייקבר כהלכה – על גבי האדמה עצמה. כשסיים זאת שב למפעל. "נו, משהו פעלנו", הפטיר בסיפוק. אך כעבור רגע הרגיש שלא עשה די. "היהודי הזה ראוי שנעשה למענו קצת יותר", הרהר בקול רם. הוא קרא לנו לבוא עמו ולהצטרף אליו אל המלווים. ראשונה נסעה משאית ובה הארון, ואחריה נסע אוטובוס עם המלווים, ואנחנו ביניהם. כשהגענו לבית הקברות זינקנו ראשונים מהאוטובוס. הרב זילבר הורה לנו בשקט למהר אל המשאית ולהוריד מעליה את הארון. בפקודתו נשאנו את הארון לחדר טהרה, כל זאת קודם שבני משפחה והמלווים קלטו מה קורה. בדרך הספיק הרב זילבר לבקש משומר בית הקברות היהודי (איציה-מאיר, כמדומני, היה שמו), לעכב את המלווים. נכנסנו לחדר טהרה, הפשטנו את הנפטור וערכנו לו טהרה כדן. אני חייב להודות, שבעבורי – בחור כבן שבע עשרה – זו היתה פעולה לא קלה לביצוע. אבל הרב זילבר לא הניח לנו לחשוב ולהתלבט. צריך-עושים...

לאחר הטהרה הלבשנו את הנפטור בתכריכים, החזרנו אותו לארון ונשאנו את הארון החוצה אל המלווים. אמנם חתניו של המנוח לא ידעו מה בדיוק עשינו שם בפנים, אך הם קלטו שהעלמנו לשעה קלה את הארון עם המנוח בתוכו, ורתחו מזעם ממש. הרב זילבר לא נבהל. בשקט וברוגע ניגש אליהם ואמר: "אבא שלכם היה צדיק, ואנו באנו לחלוק לו כבוד יהודי אחרון. כעת אתם יכולים לקבור אותו" (נצוצות).

"ויאמרו לא, כי ברחוב נלין... ויפצר בהם מאד" [יט, ב-ג]. מבחנו של האדם.

הן ברומניה והן בגרמניה, היה שלטון פרו-נאצי. הוטלו הגבלות על היהודים, והיתה אוירת שיסוי והסתה. אבל בשלהי מלחמת העולם השנייה השתלטו הגרמנים על הונגריה, כלאו את היהודים בגטאות ושלחו להשמדה. בתוך שלושה חודשים עלה הכורת על מליון יהודים, ה' ינקום דמם. מובן, שמי שרק יכול היה נמלט לרומניה הסמוכה, מצא שם מקלט בבתי אחיו. השלטונות ערכו מצוד אחר הפליטים והסגירם למוות, ופרסמו צו שהמסתיר בביתו פליט ומעניק לו מקלט צפוי לעונש מוות! מה יעשה יהודי. מה הייתם עושים, אילו היו מתדפקים על דלתכם באישון לילה. משפחה מבוהלת ונרדפת מבקשת מסתור בביתכם. ואם לא תענו לבקשה, לתחינה, ימשיכו לשוטט עד שייתפסו, ויוסגרו לידי הגסטאפו? אין ספק, בלב חרד הייתם נענים. מצטופפים, מסתירים, מקווים לטוב. והשאלה הבאה: מה הייתם עושים אילו לא היו פונים אליכם, לא היו מתדפקים על דלתכם. אלא הולכים הייתם ברחוב, ומבחינים במשפחה כזו מעבר לכביש. נבוכה, חרדה. האם הייתם חוצים את הכביש, מציגים עצמכם כאח, כיהודי, ומזמינים אותם לביתכם?

זו כבר שאלה קשה יותר. אבל, כן. וכי מה, האם תניחם לשוטט עד שייתפסו בכף? אמנם עלולים תהיו, חלילה, ליתן את הדין. להישפט, להיאסר, ועד לגזר דין מוות. ומשפחתכם תסבול. אבל "אין ספק מוציא מידי ודאיי", ואי אפשר להפקיר את ולשאלה האחרונה: מה הייתם עושים אילו עוברים הייתם ברחוב, ורואים כזו משפחה. הייתם מתלבטים לרגע קט, ומחליטים החלטה אמיצה. פונים אליהם, ומציעים להם מקלט בביתכם. והם שומעים, ואומרים: "לא, תודה. איננו רוצים שתסכן את עצמך ואת משפחתך בגללנו. אנו כבר נסתדר!". מה נאמר, ירדה לנו אבן מהלב! גם גברנו על יצרנו, וגם סירבנו בנימוס, ואיננו צריכים לסכן את עצמינו ואת בני משפחתנו. הלא כן?

ואם כן הוא, רחוקים אנו מאוד ממדרגתו של לוט! שהרי בסדום חי, תחת שלטון הרשע והאימה, וקם לקראת האורחים והשתחוה להם אפיים ארצה, והזמינם לביתו חרף האיסור והעונש הצפוי, והסתכן בהדחה ממישרתו. והם, סרבו! "ויאמרו לא, כי ברחוב נלין". אמור היה להאנח לרווחה, לומר לנפשו: אני את שלי עשיתי. גם הייתי טוב, וגם ניצלתי. ואם כך היה עושה, היה נהפך עם כל אנשי סדום!... "ויפצר בהם מאד", התחנן לפניהם שיאיתו לסכנו. "ויסורו אליו, ויעש להם משתה", שמח בזכות שנקלעה לידו, ובזכות זו ניצל!

כמה לקח יש כאן! איזה פתח לחשבון נפש נוקב! יש לו לאדם שיעור תורה, אשריו. והנה צץ מכשול, איזה עיכוב, וכאן המבחן הגדול. יש השמחים בו, אפשר להישאר בבית בלי ייסורי מצפון, יש תירוץ. ויש המנסים, אולי אפשר להתגבר, לדחות את הדחייה, להשתתף בכל זאת בשיעור התורה!

כזו היתה דרגתו של לוט, כה שגבה! ואנו עומדים ותוהים: לוט אינו מצטייר כצדיק נשגב כל כך. אמנם, בסדום הצטיין יחסית. אבל לעיל כונה בשם "רשע". ונצטווה: "אל תבטי אחריד", אתה הרשעת עמהם, אינך ראוי לראות בפורענותם! ואנו תמהים: איך יכולים אור וחושך לדור בכפיפה אחת. רשע, וכזו מסירות נפש להכנסת אורחים, סיכון עצמי וסיכון בני המשפחה עבור מעשה חסד לאנשים זרים!

הסבא מסלבודקה זצ"ל עמד על כך, והשיב: אברהם אבינו, עמוד החסד היה. ולוט התלווה אליו והתחנך במחציתו. ומעשי החסד חילחלו בו והשתרשו בנפשו, הפכו לו לטבע. ואילו בשאר הדברים, צלעו העניינים... ואנו שומעים, ונוכחים בנו עצמנו. כמה מסירות נפש יש בנו לשבת כשרות וטהרה, תפילה ותפילין. בהם הורגלנו, והיו לנו לטבע. אכן, בזכותם ניצל, אך לא בהם תקבע מהותנו. אלא במה שאמורים אנו לחנך את עצמנו: מה עם כוונת הברכות. מה עם שמירת הלשון... (מעייין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בת פרי ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם דוד בן תמר ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ביקור חולים

פרשת וירא

בס"ד | גיליון מס' 255

איזו נעימה העירה חולה אנוש לאחר אירוע מוחי?

וירא אליו ה'... (י"ח, א)

שלושה אוצרות יקרי ערך, המכילים כמעט את כל השאיפות של בני האדם באשר הם, טמונים במצוות ביקור חולים. הזכות להינצל מן היצר הרע ולזכות בחיי רוחניות נעלים, הזכות להינצל מן הייסורים ולזכות בחיים רגועים ושלמים, והזכות להיות בחברה טובה, בקרב ידידים נאמנים. שלושת האוצרות הללו הם בהישג ידינו, באימוץ המצוה היקרה של ביקור חולים.

אז נכון, לא תמיד זה קל. המחזה של אדם מוכר המוטל בחוסר אונים - הוא לא נעים. המראה של ידיד חלש ורפוי - אינו מעודד. להיכנס ולשהות בחבר אדם שאינו חש בטוב, לשמוע את אנחותיו, להגיש לו כוס תה, להריח את ריח התרופות ולפעמים אף לראות מחזות מרעידי לב - כל אלה אינן חוויות שאנו שואפים לחוותן.

ובכל זאת, ואולי בגלל זאת, זה כל כך כדאי ומשפיע עלינו שפע כה גדול. אולי, לכן, בורא עולם משלם במזומן בשפע כה רב למבקרי החולים. ולכן, אם הזדמן לנו חולה מוכר יותר או פחות, בן משפחה סיעודי או שכן לבניין שעבר אירוע ל"ע, ידיד מבית הכנסת או מהעבודה שנעדר לפתע, או אפילו חולה לא מוכר שאנו יודעים שהוא מאושפז בבית החולים -

הבה נתייצב, נושיט יד, נבקר בנימוס ונציע עזרה. הבה נחוש את כאבו של החולה ונעשה כל מה שנוכל כדי להקל עליו. כך עשה בורא עולם לאברהם אבינו, ואף אנו נאמץ את הדרך הזו לבקר חולים בכל לב ובכל הזדמנות, ונזכה לכל האוצרות הניתנים למבקרי החולים בשפע רב!

המילים האחרונות קודם הפטירה...

מדי שבת בשבתו, נהג הרב בועז בדיחי שליט"א, מנהל תלמוד תורה בית אבות פוניבז' בבני ברק, להקדיש כמה שעות לביקור חולים המאושפזים בבית החולים 'לניאדו' בנתניה. את רובם ככולם כלל לא הכיר, אך לא זה מה שימנע ממנו לבוא לבקרם, לעודד את רוחם, ולחזק את ליבם. לימים, בשל אילוצים שונים, פסק ממנהגו זה וחדל מלבקר את החולים בבית החולים.

תקופה קצרה חלפה, וביום מן הימים צצו ברגליו בעיות לא מוכרות. לפתע פתאום הופיעו בהן דלקות ומחלות, וכל מחלה או דלקת שריפא בעזרת תרופות וטיפולים - הביאה בכנפיה את הבאה בתור. באופן פלאי, פעם אחר פעם לקה הרב בועז ברגליו, עד שלעתים לא יכול היה ללכת כלל. בינו לבין עצמו תמה מה קרה לפתע, הלא מאז ומעולם רגליו היו בריאות והוא רץ כצבי, והנה לפתע פתאום מחלה רודפת מחלה ודלקת רודפת דלקת, רגליו כאילו בגדו בו.

הוא יושב עם עצמו ומהרהר בדבר, ולפתע נזכר: הלא היתה לו מצוה בה עסק בהתמדה, והיא ביקור חולים. רגליו היו מיומנות במעבר בין המחלקות השונות, הוא נהג להסתובב בין החולים ולשמח את ליבם. רק מאז פסק ממנהגו זה - החלו כל הצרות ברגליו, כאשר מחלה רודפת מחלה וכל ריפוי לא מצליח להשיבו למצב תקין ובריאי!

בראש רשימת הדאגות המטרידות את כולנו, נמצא אותו מלך זקן וכסיל, 'ידידנו' מהרגע בו פקחנו את עינינו בעולם הזה, הלא הוא היצר הרע. הוא מלווה אותנו בגאמנות קיצונית, שותף שלנו בכל החלטה, אומר את דברו בכל סוגיא ועניין, מנסה להשפיע כמידת יכולתו. אהנונו יודעים ומודעים לכך שהוא אויב רע ומר שלנו, ובכל זאת - מתקשים להתמודד אתו, מה עוד שהוא שוכן בתוככי ליבנו פנימה, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע, 365 יום בשנה...

כל בוקר מחדש, הוא קם במרץ נעורים, ורשימת פיתוייו הולכת ומתארכת. לאחר לתפילה, להתפלל בדילוגים, לא להתרכז, לומר מילה רעה למישהו, להיכשל בלשון

הרע או במראה אסור. זו 'חבילת הבסיס', שהוא פותח בפנינו על הבוקר. לאורך כל היום הוא ממשיך להיות איתנו באופן רציף, מציק, מעצבן, מרגיז ומכעיס. בכל רגע נתון הוא מציב פיתוי או רעיון או נסיון, מנסה להכשיל, לשבור, לגרום לנו לחטוא.

והיצר הזה, בסופו של דבר הוא מלאך. אנו, בני אנוש, נדרשים לעמוד מולו בחזית נצחית ארוכה, לא להרים ידיים ולא להישבר. בכל רגע ורגע להדוף אותו, לאטום אוזניים מלהקשיב לו, לסרב לו בעקשנות. זה לא קל, יש לו 'טיעונים' ושכנועים לרוב, ועם הכל עלינו להתמודד וגם לנצח. האם יש סגולה שיכולה לסייע לנו? האם יש דרך חיים, שאימוצה יקל עלינו במשימה הזו? האם יש מנהג, שאם נסגל אותו לעצמנו - נוכל להתמודד מול היצר בצורה טובה יותר?!

התשובה היא שכן, ובאופן מפתיע - הדרך הזו לא קשורה בדווקא למלחמת היצר. פרשת השבוע שלנו פותחת בכך שבורא עולם הגיע לבקר את אברהם אבינו - לקיים מצות ביקור חולים, והגמרה במסכת נדרים דף מ' מגלה, שמצות ביקור חולים, אינה שכיפה כפי מיוחד במינו, שמציל מן היצר הרע. כלומר, אדם שמבקר חולים, מי שפועל לחזק חולים, לסייע להם, לתמוך בהם, להיות להם לתבירה - זוכה בשמירה עליונה, להגן עליו מפני היצר הרע!

בנוסף, באותו מקום מגלים חז"ל עוד שני אוצרות יקרי ערך, שהופכים לנחלתו של מבקר חולים: הראשון, שמצות ביקור חולים מגינה מן הייסורים. כלומר, הרי בעולמנו אנו יודעים על מחלות קשות ונוראות, ייסורים שלא ניתן לתאר, הפוקדים את בני האדם, בתי החולים מלאים באנשים נאנחים וכואבים. ביקור חולים - זו מצוה בה כביכול האדם חווה את ייסוריו של חברו, ולכן הוא פטור מלחוות את הייסורים שלו עצמו - כך שהוא ניצל מן הייסורים!

והשני, שמצות ביקור חולים פותחת לאדם את השער לזכות בחברים טובים ובידידים קרובים. והרי כמה מאמץ אנשים משקיעים כדי לזכות בחברים נאמנים, כמה אנשים מוכנים לטרוח כדי לדעת שיש להם ידידי אמתיים. והנה, מצות ביקור חולים פותחת את הפתח, מעניקה את המפתח: המבקר חולים זוכה בחברים וידידים טובים - כך מבטיחים לנו חז"ל. הלא מי לא רוצה להיות חבר של מישהו שיבקר אותו בעת צרה, שיאגד לו ביום פקודה, שיתמוך בו בשעת מצוקה...

על אתר, קיבל הרב בועז על עצמו לשוב למנהגו, והחליט בהחלטה נחרצת לשוב ולבקר חולים מדי שבת בשבתו. והנה כי כן, כבר למחרת השבת הראשונה בה שב למצות ביקור חולים ופקד את מיטות החולים המאושפזים – נעלמו מחלות ודלקות הרגליים כלל היו, והוא שב לצעוד בבריאות בדרכים ישרות, מקפיד מדי שבוע לבקר את החולים!

באחת השבתות, נכנס הרב בדיחי למחלקה הפנימית, שם אושפז באותה עת מר שמעוני ז"ל – אביו של מנהל המחלקה, פרופסור צבי שמעוני. מר שמעוני כבר היה מבוגר מאוד, ושכב במיטה כמשתוק – לאחר שלושה אירועים מוחיים שהשביתו אותו כמעט לחלוטין.

הרב בדיחי נכנס לחדרו, וכמי שחפץ לקיים את המצוה בשלמות, התעניין אצל בנו – מנהל המחלקה – ששהה לצד מיטת אביו, אם יש שיר שאביו אוהב במיוחד. הבן נענה ואמר כי בימים מקדם אביו אהב את השיר 'שייבנה בית המקדש', אולם אין לדעת אם הוא עדיין זוכר את המילים ואת הלחן, וקשה לדעת אם הוא מסוגל לשמוע או להאזין לנעימה... הרב בדיחי לא שת לבו לכל אלה, ומיד החל לשורר בקול גדול את הנעימה 'שייבנה בית המקדש', בניגון המוכר והאהוב...

פעם אחר פעם שורר את השיר, ולפתע – החולה החל לנוע, ממש לזוז במיטתו! הרב בדיחי התעודד עד מאוד, הנה כי כן – ניכר כי תווי השיר מצאו מסילות ללבו של החולה, והוא ביקש ממר שמעוני לאותת בראשו אם הוא מכיר את השיר. להפתעת כולם, החולה פשוט נענע בראשו, מאשר כי השיר מוכר והוא הנהנה לשומעו!

הרב בדיחי הוסיף לשיר בקול רם, ולפתע אמר: 'אם אתה מכיר את השיר – אנא הצטרף לשירה!' הנוכחים כולם עמדו המומים לנוכח הבקשה, הן ידעו אל נכון כי מצבו של מר שמעוני אינו מאפשר לו לנוע, וכיצד יצטרף וישיר!?

אולם, למרבה ההפתעה, ותוך כדי שגבות כל הנוכחים מזדקפות בתמיהה, החולה פשוט החל לפזם בשקט, לשיר את הנעימה יחד עם הרב בדיחי! – פרופסור שמעוני, בני המשפחה והרופאים עמדו מסביב מופתעים, הן עד אז לא נראה היה הוא יכול לדבר או להגיב, ולפתע פתאום השיר פשוט מחיה את נפשו, לא רק שהוא מגיב – הוא אפילו מצטרף, מזמזם את השיר האהוב עליו!

לא יאומן כי יוספר: אדם אחד, שבמסירות ואיכפתיות נוגעות ללב החל לפזם ולשיר באוזני החולה – החזיר את החולה לחיים!

כעבור דקות ארוכות הם שיימו לשיר, ואז – לראשונה מזה זמן רב – מר שמעוני הצליח להוציא מפיו צמד מילים, ואמר לרב בדיחי: 'ישר כח' – שתי מילים שהעידו כי החולה פשוט חזר לחיים, הוא הצליח להבין, להאזין, לשיר ולדבר – הכל בעקבות ביקור אחד שכלל דאגה כנה ורצון לשמח את לב החולה!

כעבור תקופה קצרה הלך מר שמעוני לעולמו, ובנו, הפרופסור שמעוני, סיפר בהלווייתו כי צמד המילים הללו 'ישר כח', אלו הן המילים האחרונות שאביו אמר עליו חלד, שכן הוא היה כה חלש – עד שלא יכול היה לדבר. ובכל זאת, השירה העריבה לאוזניו, הדאגה הכנה למענו, ביקור החולים המסור הזה – פשוט השיבו אותו לחיים, העניקו לו כח להגיב, לחייך, ואפילו לדבר!

זהו שאמר חז"ל, שהמבקר את החולה גורם לו שיחה. לא פעם, ביקור חולים הוא נוסחת קסם יקרה ואהובה, שפשוט יכולה להשיב אדם לחיים, לנסוך בו כוחות מחודשים. כי החולה – במעמדו ובמצבו, בחולשתו ובתחושתו – מרגיש שאינו יכול עוד, והמבקר אותו – מעניק לו חיים כפשוטו, נותן לו את האפשרות לחיות, לנשום, לחייך!

הבה נסתער על כל הזדמנות לבקר חולים. בין אם מדובר בידיד אישי שנפל למשכב, בשכן מבוגר שאושפז, בקרוב משפחה שהפך לסייעודי, ואפילו – באנשים זרים המאושפזים בבתי החולים, וכמהים שמישהו יבוא לשמח אותם, יאמר להם מילה טובה, ידרוש בשלומם. ביקור חולים מעניק חיים לחולה, ומעניק גם לנו שפע של אוצרות שמיימים ברוכים!

לימוד תורה בשיתח חולין...

מדי יום ביומו נהג ה'חזון איש' זצ"ל לצאת לטיול קצר, לשאוף אוויר צח. הוא עשה זאת במצוות רופאיו, ולמותר לציין שגם בעת הטיול, נהג לשוחח בדברי תורה עם בן לווייתו. מי שזכה ללוותו לעתים, היה הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל – אז בחור צעיר, ששעת הטיול הזו היתה עבורו הזדמנות פז לשמש תלמידי חכמים וליהנות מאוצרותיהם בעת ובעונה אחת...

פעם אחת, בעת הטיול, בחר הרב פלמן לטטוח בפני ה'חזון איש' התלבטות אישית, שהוא לא מצליח להכריע בה. הוא סיפר, כי בבית הוריו – הגאון רבי שמואל פלמן זצ"ל, רב שכונת 'היכל מאיר' בתל אביב, מתגוררת סבתו, אמו של אביו. הסבתא כבר לא היתה צעירה וסבלה ממחוישים שונים, ולפיכך התגורר בבית בנה, שם בנה, כלתה ונכדיה סעדו אותה תדיר.

מטבע הדברים, נוצר קשר חזק וקרוב מאוד בין הסבתא לנכדיה, וקשר זה המשיך גם כאשר הסבתא אולצה להתאשפז בבית החולים לתקופות ממושכות, עקב

מחלות שונות שפקדו אותה. בני משפחה ביקרו אותה בתכיפות, שהו לצד מיטתה במסירות, וסעדו אותה בכל ליבם. גם מיודענו – הבחור בן ציון, נהג לבקר את הסבתא בבית החולים, וביקוריו היו עבורה כמשיבי נפש, החיו את נפשה.

הסבתא כל כך נהנתה מביקוריו של הנכד, עד שביקשה ממנו לבוא לבקר עוד ועוד, ולהשתהות בביקורו זמן ממושך. מנגד, הרב פלמן היה אז – כאמור – בחור צעיר, השוקד על התורה בישיבה לילות כימים, והתקשה להעביר את זמנו היקר בבית החולים, תוך שיחות חולין וסיפורי סבתא... נכון, אין ספק כי הוא שש ושמח לקיים מצוות ביקור חולים ולכבד את סבתו, אולם לא ידע עד כמה מוטלת עליו חובה זו, שעיה שישנם גם בני משפחה אחרים שיכולים לשהות בקרבתה...

ככל הספק הזה, פרש הבחור בן ציון לפני ה'חזון איש', מבקש את עצתו. ה'חזון איש' לא הסתפק בשמיעת פרטים אלה בלבד, והתעניין לפרטי פרטים למה הסבתא מעדיפה את נוכחותו של נכדה זה בדווקא, עד כמה הוא משמח את ליבה יותר מנכדים אחרים, ועד כמה בני משפחה נוספים שותפים למצוה החשובה לבקר את הסבתא ולשהות בצילה. כשהתמונה במלואה נפרשה לפניו, החל ה'חזון איש' מהרהר בדבר דקות ארוכות, ואז השיב תשובה מדהימה:

'לך לבקר את סבתך, ותשהה לצידה ככל רצונה. ביקורים רבים ותכופים, למשך זמן ממושך. ודע לך, שבשהותך לצידה אינך מקיים רק מצות ביקור חולים, כי אם בנוסף – גם מצות תלמוד תורה!'

עיניו של הבחור התעגלו בתדהמה, הן לתשובה כזו לא ציפה. הוא ציפה שה'חזון איש' יבחר להכריע בין מצות לימוד התורה המוטלת עליו, לבין מצות ביקור חולים – המוטלת עליו גם היא. אבל שביקור חולים יכלול בתוכו תלמוד תורה – הכי צד? – תמה בכל לב, וגם שאל את ה'חזון איש' לפרש העניין...

ה'חזון איש' חייך, ניכר עליו שכמו ידע ששאלה זו בוא תבוא, ואז השיב תשובה מרוממת: 'דע לך בני יקירי. יודעני בך שאתה מתמיד ועמל בתורה, אולם תפקידו של היהודי הוא לא רק ללמוד תורה ולעסוק בה, אלא להתחבר אליה באמת, להכניסה אל תוך תוכו, להפוך ל'ספר תורה' מהלך. זה לא קל, כי האדם גשמי והתורה רוחנית, והחיבור ביניהם הוא כמעט בלתי אפשרי!'

הרב פלמן עשה אוזנו כאפרכסת, הוא חש שה'חזון איש' מגלה עכשיו את סוד החיבור לתורה, וזו העת להטות אוזן ולא להחמיץ אף מילה: 'הדרך היחידה ליצור חיבור בין אדם לתורה, היא לעדן את הנפש, לזכך אותה, לרומם את עצמן למדרגה שתהיה ראוי לחיבור לתורה. בלימוד התורה בלבד אין די, יש להתרומם ולהתעלות, להתעדן ולהפוך לנפש אצילית – הראויה לחיבור לתורה.

ואת זאת' – הוסיף ה'חזון איש' ואמר, 'ניתן לעשות רק על ידי עשיית חסד, הקדשת זמן וכוחות אישיים למען הזולת. אינני אומר לך לסגור את הגמרא וללכת לעשות חסד, אולם עתה, משהזדמנה לך הזדמנות לעשות חסד אמיתי, להשקיע זמן יקר בעשיית חסד – לבקר את סבתך החולה, הרי אם תבקר אותה ככל שתחפוץ, אם תקדיש לה זמן ככל שתמצא, אם תשהה לצידה ככל שתבקש – בכך תקנה את העדינות הראויה, תהפוך לכלי ראוי לחיבור לתורה הרוחנית.

לפיכך, אני מדגיש בפניך' – הוסיף ה'חזון איש' בקולו החוצב, 'שבביקוריך אצל סבתך אינך רק מקיים מצוות חסד וביקור חולים, אתה הופך את עצמך לראוי לעסוק בתורה ולהתחבר אליה. הרי בכל כוס שתיה שאתה מגיש לה, בכל שיחה עמה, בכל רגע שאתה שוהה במחיצתה והיא נהנית ממנו – נפשך מזדככת, נשמתך מתעלה, אתה הופך לראוי והגון להיות מחובר לתורה. זהו חלק בלתי נפרד ממצוות לימוד תורה – להפוך את עצמך לראוי לקשר ולחיבור עם התורה!'

אלו הדברים אשר השיב ה'חזון איש', ולימים סיפר אותם הרב פלמן למגיד המישרים הנודע הרה"ג רבי מנחם שטיין שליט"א, ויש בהם מסר נוקב:

לעתים, אנשים עלולים לחשוב שביקור חולים הוא ערך נעלה, אולם לא על חשבון משימות חשובות ונחוצות אחרות. בהחלט, זה מעשה חסד ראוי, אולם הוא דורש זמן רב, ואולי אפשר להספיק בזמן הזה להתעלות באופנים אחרים. ואילו ה'חזון איש' פותח בפנינו צוהר, מכריז ואומר:

לא ולא, יהודי יקר! מצות ביקור חולים אינה נושאת בחובה רק את העזרה לחולה, רק את החסד עבורו. יש בה נוסחת קסם שמעדת את הליכות האדם, שמרוממת את כל כולו, שהופכת אותו לראוי ומחובר יותר לעולמות הרוחניים הנעלים. אם יש לך שעת כושר לבקר חולה – יש לך הזדמנות פז למקפצה רבת עוצמה, לזכך את נפשך, לפתוח בפניך עולמות רוחניים, להתעלות ולהתרומם באופן נעלה ביותר!

ביקור חולים הוא לא רק חסד, הוא מפתח לעליה רוחנית טמירה ואדירה, ובד בבד – פותח הוא שערי שמים להציל מן היצר הרע, למנוע ייסורים ומחלות, להעניק לכולנו חברים וידידים טובים, לשפר את איכות חיינו לאין ערוך. הבה נקדיש זמן לבקר חולים, לחזק את ליבם ולעודד את רוחם – זה מה שירומם את ליבנו ונפשנו!

לתגובות הערות: שלח 064-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:20

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:19

ר"ת: 17:53

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 428 15.11.2019 - יז' מרחשוון תש"פ

וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם (יח,א)

פְּרִשְׁת - וְיָרָא

וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם (יח,א)

רש"י מבאר: פתח האוהל - לראות אם יש עובר ושב.
שואל בספר 'ומתוק האור': מדוע השתמש רש"י בביטוי של "עובר ושב"?
והוא משיב בשם האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסאדיגורה זצ"ל: בדרך כלל, העניים מצאו את דרכם בעצמם לאוהלו של אברהם אבינו, אבל היו עניים ביישניים שרצו להיכנס אך התביישו... קל לזהותם - הם התקרבו לאוהל והתרחקו ממנו, וחוזר חלילה, והיו "עובר ושב"... גדולתו של אברהם אבינו הייתה בכך שהוא המתין לראות היש עובר ושב, וכאשר מצא עניים כאלו, היה רץ ומוזמנים להיכנס.

ומסופר על טביעת העין שהייתה לרבי יצחק מבוהוש זצ"ל: ביתו היה פתוח לרווחה לכל רעב ונצרך. פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו הייתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות - הוא הסביר לאשת הרב, כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי. הרבנית הפנתה את בקשתו והרבי הסכים בחפץ לב לסייע לו בכך. וכך מדי יום היה האלמוני מופיע בשעת הצהריים לשאול אם הגיעו דברי דואר גם עבורו.

משחלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, פנתה הרבנית אל הרבי וסיפרה על הגביר המגיע לשווא יום אחר יום לביתם ומתאכזב לדעת שאין עבורו מכתב כל שהוא... הרבי קם ממקומו ואמר: "כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שהמסכן מתבייש הוא, ויש לנו להאכילו!". הרבנית לא הבינה והקשתה: "הלא אם הוא מתבייש ודאי יתבייש גם כשאציע לו אוכל?".

חייך הרבי ואמר: "דאי! כשהוא יבוא מחר פשוט אמרי לו כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט, ובינתיים תגישי לו משהו לאכול"... הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך הלה היה אוכל לשובע נפשו, ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכנו...
(עלון 'פניני בית הלוי' גיליון 456)

תורה תורה, שלא תעזבי אותנו ולא נעזוב אותך - הרב אפרים שרבני

מסופר על מרן הבית יוסף שהיה רגיל ללמוד תורה כשהוא מעוטר בתפילין כל היום. באחד הימים נקרעה לו רצועת התפילין והיה יושב ומצטער צער גדול על מצות התפילין שנאבדה ממנו. בחלום הלילה נגלו ואמרו לו: "אם היית יודע כמה צער היה בשמים בשעה שפסקת מלימודך, אם היית יודע מה הדממה הזאת עשתה, כבר לא היית משגיח בצערך על התפילין, לא היה נשאר לך מקום בלב לכאוב על הרצועה". כך גילו את אזנו של מרן הבית יוסף בחלום.

התורה היא מעל הכל, היא לפני הכל, הדבר שרוצים לראות אותך איתו יותר מכל דבר אחר, זה עם התורה, כשאתה עושה חסדים, כשאתה טובל במקווה זה יפה, אבל כשאתה לומד, כשאתה קובע עיתים, אתה הכי יפה! כי היא יותר מהכל, אפילו מהתפילין שעל הראש שלך, לכן מובא בתנא דבי אליהו: "אין מנוחה לקב"ה אלא עם עושי תורה בלבד", כך אמר הקב"ה לאליהו הנביא, השעות הכי יפות הן איתם.

אנחנו לא מבינים, אולי בגלל שאנחנו לא מכירים אותה מספיק, לא מכירים מספיק את בעלת הבית. היו כאלו שהבינו, כאלו שהכירו, שידעו לא לוותר על גרגיר אחד שלה. הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל, שהיה צעיר היה עילוי, היה מתמיד, לא עזב את בית המדרש לרגע, אביו היה רבה של העיירה ולא היה לו כסף להחזיק מלמד טוב לבנו.

מה עושה אבא שאכפת לו מהבן שלו, שאכפת לו מהתורה ואין לו כסף? פעם בשבוע הם היו מתענים כל בני המשפחה ובכסף של האוכל שחסכו היו משלמים למלמד את הכסף – הם לא אכלו בשבילה, הם לא שתו בשבילה, הם צמו בשבילה, רק כדי לראות את מוויש'לה הקטן מתנועע ליד גמרא בערב, רק בשביל התמונה הזאת. אבא שבשמים, הם הבינו, זכה אותנו שגם אנחנו נבין. אנא אבא, פתח לבנו בתורתך.

ניגש אדם לחזון איש ושאלתו בפיו. הוא סיפר שהציעו לפניו שתי משרות, משרה אחת לכהן בתור משגיח בישיבה והשניה משגיח כשרות ששם יש לו פוטנציאל ויכולת למנוע הרבה תקלות הלכתיות. ענה לו החזון איש: "כל החיים תזכור: תורה זה מעל הכל" – אם אתה יכול לעזור תעזור לתורה, תהיה קרוב אליה, תינק ממנה, כי היא עץ של חיים, היא יכולה הכל, היא יכולה הכל.

אחד מגדולי החכמים לפני כמה דורות היה שמו בעל הלשם, הייתה לו בת הוא קרא לה חיה (מושא). הילדה הזאת גדלה וזכתה להתחתן, אך לאחר כמה שנות נישואין לא זכתה להיפקד. הרופאים הודיעו לה שיש לה פגם ואין היא יכולה ללדת. היה פרופסור אחד בעיר וינה שאמר שיש לו דרך ריפוי, היא נסעה לוינה ולאחר כל הבדיקות אמר לה הרופא שאין לו שום אפשרות לעזור לה, היא וילדים זה לא הולך.

היא נשברה לרסיסים, היא חזרה לביתה. בחצר היה כעין רפת והיא ישבה שם בערב ובכתה ללא הפוגות. אביה, בעל הלשם אשר גר יחד איתם יצא לתפילת ערבית ושמע קול בכי בחצר, כשניגש לעבר הקול ראה שזאת בתו שם. שאל אותה: "מדוע את בוכה?". וסיפרה לו את תשובת הרופאים. "ומדוע לא נכנסת לבית עד עכשיו?".

ענתה לו אותה צדקת: "חששתי שהבכתי שלי יפריע ללימוד שלך ויבטל אותך מהתורה". אמר לה אביה: "עם כל המועקה ומפח הנפש שלך את דאגת שלא להפריע לי ללמוד, אז שתדעי ש'בשביל לא להפריע ללמוד מקבלים בן'".

וכן היה לתקופת השנה נולד לה בן, הבן שלה לא פחות ולא יותר זה הרב אלישיב, היא ילדה את שר התורה. זה ילד שנולד מהתורה! את דאגת לה היא תדאג לך, תשאירי לתורה את הרופאים היא תסתדר איתם, את הסיפור הזה סיפר הרב אלישיב זצ"ל על אמא שלו כמה צריך להיות דבוק בה, אחוז בה, לא להרפות ממנה, איפה שהיא הולכת ללכת אחריה.

בספר מנחת תודה מספר על בחורה מבוגרת רווקה שקיבלה את המחלה הנוראה ל"ע. היא החלה לעבור טיפולים, אך מצבה החמיר וחייה עמדו לה מנגד. בעצת הרופאים היה חייב לנתח ולהוציא את הגידול. שבוע קודם לכן היא הגיעה לר' חיים קנייבסקי שליט"א, הרב בירך אותה ואמר לה: "יש לי דבר אחד להגיד לך: 'תחזיקי תורה, תחזיקי בה, היא הכי חזקה, היא יכולה הכל, ובזכות זה תצאי בריאה' ". לפני שיצאה אמר לה הרב שוב: "לא סתם צדקה אלא לתמוך בתורה". ואכן היה לה את היכולת והיא קיבלה על עצמה להחזיק כולל.

לאחר שבוע חזרה לבית החולים הוכנסה לחדר הניתוח פתחו את הראש וראו שהגידול איננו וסגרו בחזרה. הם תהו מה קרה, במה טעו, מסתכלים על הצילום הקודם ורואים גידול, איך זה יכול להיות שעכשיו הוא נעלם? לאן הוא הלך? הם רק לא ידעו שהצילום הקודם היה בלי כולל מאחוריה, עכשיו היא באה יחד עם כולל, בצילום הזה התורה התערבה! כששמע את המעשה הזה הרב שטיינמן שליט"א, הוא אמר: "ככה זה התורה יכולה לעשות הכל". זה לא נגמר שם, הרבנית קנייבסקי זצ"ל סיפרה, שבאותו יום שנחנך הכולל הבחורה הזו התארסה.

אומר רבינו בחיי: "לא נברא האדם אלא לתורה" – אנחנו פה כדי להיות איתה, פה בשבילה. תמיד היה אומר ר' חיים מוולוז'ין, תורה למה היא דומה? למלך שביקש מעבדו לספור לו כסף. אמר לו המלך: "מה שתספור יהיה שלך וגם תקבל משכורת". מי לא היה סופר?

כך התורה – מה שתלמד זה לחיים שלך, מה שספרת זה שלך, זה טעים, ערב, אתה תהיה בן אדם, אתה תלמד שלום בית, תלמד להעריך את מעלת החיים, ובראש ובראשונה אתה תכיר את מי שאמר והיה העולם, וחושן מזה גם תקבל משכורת, גם תזכה לחיי העולם הבא.

כמה התורה יפה, אף פעם לא החזירה מישהו ריקם, היא מעולם לא אכזבה, לכולם היא רק מחלקת, אילן של חיים, עץ של חיים. בשיבת חברון לפני שנים, כשהייתה עוד ממוקמת בשכונת גאולה, ערב אחד נסעו כל התלמידים לחתונה של אחד הבחורים. שלושה תלמידים נשארו בישיבה, הטלפון הציבורי צלצל, על הקו היו האחיות בבית החולים שערי צדק שהודיעו: "לצערנו גברת מינה נפטרה, צוות הרופאים שטיפל בה קבע את מותה וצריכים להגיע כדי לסדר את הסדרי הלוויה".

גברת מינה הייתה המבשלת של הישיבה, אישה גלמודה, לא היה לה נפש בעולמה והתלמידים היו לה כבנים, לפעמים הייתה מורידה דמעות על הבדידות, היה לה סוד כמוס שלבסוף היא גילתה אותו לכמה מן הבחורים, שראש הישיבה ר' יחזקאל סרנא זצ"ל הבטיח לה כמה פעמים, שאחרי מאה ועשרים היא תזכה למה שהרבה לא זכו: "מאות בני ישיבה ילכו אחרייך", הבטיח לה הרב.

והנה דווקא באחד הלילות הנדירים בהם כל הישיבה חוץ לעיר היא נפטרה. הבחורים אמרו: "מסכנה אף במותה לא שיחק לה מולה, 18:30 בערב עד שיחזרו יהיה 2-3 לפנות בוקר, ידוע שאין מלינין את המת בירושלים אי אפשר לעכב את הלוויה, במקום לווית ענק תהיה לה לוויה של שלושה אנשים, איך אפשר לעשות לה את זה... היא שרתה את התורה כל ימיה ואף ראש הישיבה הבטיח לה..."

הם מיהרו לביתו של רבה של ירושלים, הגאון ר' צבי פסח פראנק זצ"ל ושאלו אותו אם יש היתר להמתין עד שישבו הבחורים. ענה להם הרב: "לו ידעתם כמה צער נגרם לנשמה שאין מובילים אותה לקבורה הייתם מזדרזים ביותר". הצער שלהם היה גדול, הם הרהרו בלבם: "היא שירתה את התורה כל ימיה, איך זה יכול להיות שהתורה לא תפרע לה..."

משם הלכו הבחורים לחברא קדישא ולאחר שסיימו הלכו משם לישיבה לכבות את האורות. כשהגיעו שוב צלצל הטלפון, האחיות היו שוב על הקו: "רצינו להודיע שקרה משהו מוזר מאוד, לאחר שהכל נדם היא חזרה לחיות, היא פקחה את העיניים, היא נושמת!". התלמידים לא האמינו, גברת מינה קמה לתחיה! כמה אושר היה בלבם. היא נשארה לנשום עד יום המחרת, יום למחרת היא החזירה נשמתה לבוראה.

ירושלים לא ראתה מחזה כזה, מאות בחורי ישיבה הלכו אחר מיטתה, כמו לוויה של אחד מגדולי הדור, אישה ששירתה את התורה כל ימיה, האכילה עמלי תורה, התורה לא עזבה אותה, היא ליוותה אותה עד הרגע האחרון.

אחרי כל המילים והסיפורים האלו איך לא נקבע עיתים לתורה?
מי רוצה שנה טובה? עכשיו מחלקים שנה טובה! תקבע עיתים לתורה!
ומה הפירוש לקבוע עיתים? כל אחד שפותח ספר נקרא קובע עיתים? לא, לא.

כותב בשולחן ערוך: "שלא יעבירנו אף אם סבור להרוויח ממון הרבה" - שתהיה לך חצי שעה ביום שאף אחד לא יקח לך אותה, שלא תתן אותה לשום קליינט או מעסיק, רק שלך ושלה, שיהיה זמן ביום שגם אם יתהפכו העולמות אתה תגיע, ברגע שאתה תחליט להיות כזה, אתה תהיה קשור אליה, אתה תהיה חלק מהתורה. ויזכו כל בית ישראל לשנה טובה ומבורכת, אכי"ר. שבת שלום עם ישראלו אפרים שרבני. (עלון 'מחנה אפרים' גיליון 204)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל, ארוז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תנורה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 554 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 440 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל י"ג חשוון תש"פ

999 ה'תשפ"ב

המשק 999 ה'תשפ"ב

אומר דוד המלך ע"ה (תהלים כג, ו): "אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי". אומר דוד המלך אני מעדיף שרק טוב וחסד ירדוף אותי ולא פגעים וגזרות קשות, דהיינו כשאדם מחפש לעשות עוד חסד ועוד חסד זה מזכה אותו ואת משפחתו, ואין ספק שזה מונע ממנו ומבני משפחתו דברים לא טובים. שהרי כתוב בתורה (שמות כ, ו): "וְעֵשָׂה (הקב"ה) חֶסֶד לְאֶלְפִים לְאֵהָבִי וּלְשִׁמְרֵי מִצְוֹתַי".

מובא בזוהר הקדוש (אמור צב, ב מתורגם): למדנו, כפי פעולת האדם למטה, מעורר על עצמו מעשה למעלה. אם מתנהג למטה כראוי, מתעורר כך גם הכח שלמעלה. עשה אדם חסד בעולם, נתעורר חסד למעלה, ושורה ביום ההוא ומתעטר בו בשבילו. נוהג אדם ברחמנות למטה, מעורר רחמים על אותו יום, והוא מתעטר ברחמים בשבילו. והוא היום עומד לו להגן עליו בשעה שיוצרך לו. ומזה למדנו שמי שלא מרחם על הבריות ולא עושה עמם חסד מתעורר עליו בהתאם קטרוג מלמעלה.

במגילת רות מובא אמרה רות לנעמי (רות ב, יט): "שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז", והקשו חכמינו ז"ל (מדרש רות רבה ה, ט) הלא בועז הרבה להיטיב לה שלא רק שנתן לה רשות ללקט מתנות עניים בשדהו אלא גם בעת אכילה הושיבה בצד הקוצרים והאכילה מלחמו, וקיים מצות הכנסת אורחים במלואה, ואם כן היה לה לומר "אשר עשה עמי", ותירצו "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית", הרבה פעולות והרבה טובות עשיתי עמו בשביל שהאכילני פרוסה אחת.

ללמדנו, שהעיקר בחיינו הוא לעשות חסד עם הזולת, ולהיות רחמן כלפי השני, והרי שלושה סימנים יש באומה זו (יבמות עט): רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים.

אֵלֶּיךָ

וִירָא - תוכן ענייני הפרשה

- א. אברהם מחלים מברית המילה, וה' מבקרו - ביקור חולים.
- ב. אברהם מחכה לאורחים והכנסת האורחים (ג' המלאכים) שקיים אברהם אבינו ע"ה בזריזות למרות חוליו.
- ג. אברהם ושרה מתבשרים מאחד המלאכים, שְׁיִלְדָה להם בן בשנה הבאה, ותצחק שרה. (יח, א-טו).
- ד. בזכות שאברהם אבינו מחנך את בניו בדרך הישר: אמונה ותיקון המידות, ה' מגלה לו את העתיד לבוא לסדום,
- ה. אברהם מתפלל שש פעמים להצלת ערי סדום, אם יהיו בעיר מעט צדיקים.
- ו. המלאכים מתארחים אצל לוט, הפיכת סדום ועמורה והצלת לוט ומשפחתו (טז-יט, א-לח).
- ז. אברהם ושרה בגרר, נגעי אבימלך וכל בני ביתו ועבדיו - בעבור שרה, ורפואתם בתפילת אברהם (פרק כ).
- ח. הולדת יצחק, שמחת שרה, ומשתה גדול להולדת יצחק.
- ט. אברהם מגרש מביתו את הגר ובנה ע"פ דיבורה של שרה.
- י. ברית שלום בין אברהם לבין אבימלך מלך גרר.
- יא. עקידת יצחק - הנסיון העשירי (כב, א-יט).
- יב. הבשורה על הולדת רבקה מבתואל בן נחור (כב, כ-כד).

תחילת הפרשה עוסקת באברהם אבינו ע"ה, בהיותו כואב ביום השלישי למילתו, הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה על מנת שאברהם לא יטרח במצוות הכנסת אורחים שהיתה טבועה בו, שהרי אברהם מידתו - חסד.

אך דא עקא שאברהם כל כך הצטער שהוא אינו יכול להיטיב עם הבריות ולעשות חסד, עד שהקב"ה ריחם עליו ושלח לו 3 מלאכים הנראים כעוברי דרכים.

והנה למרות שהקב"ה הגיע אל אברהם אבינו על מנת לבקר חולים (וברש"י: לבקר את החולה, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו (ע"פ מסכת בבא מציעא פו:)), הולך אברהם ומתפנה מיד לקיים מצוות הכנסת אורחים, ועל כך אמרו חז"ל (שבת קכז): "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה".

המשנה (באבות א, ב) אומרת: "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". העמוד החזק שהעולם נסמך עליו - הוא גמילות החסד, שנאמר (תהלים סא, ח): "יֵשֶׁב עוֹלָם לְפָנַי אֱלֹקִים חֶסֶד וְאֶמֶת מִן יַנְצְרָהוּ". בזכות מה העולם עומד ומתקיים? בזכות חסד ואמת.

כאשר האדם מסייע לזולתו, הריהו זוכה ממעל לסיעתא דשמיא במידה גדושה, מידה כנגד מידה.

ואכן, נאה דרשו דורשי רשומות, כי המילה "נתן" נקראת מתחילתה לסופה ומסופה לתחילתה באופן שווה, כאשר הדבר מרמז על כך שהנותן לאחרים זוכה לנתנה רבתי מן השמים. ואם כך מי הוא זה שיסרב להטבתו של הבורא, שהינה הטבה נצחית ואינסופית, וכמאמר הכתוב (מלאכי ג, י): "והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

ידוע הסיפור המופיע בגמרא (בבא קמא נ:): "תנו רבנן מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור גדול, באו והודיעו את רבי חנינא בן דוסא. שעה ראשונה אמר להם: שלום. שניה אמר להם: שלום. שלישית אמר להם: עלתה. אמרו לה: מי העלך? אמרה להם: זכר של רחלים נזדמן לי וזקן אחד מנהיגו! אמרו לו: נביא אתה? אמר להם: לא נביא אנוכי, ולא בן נביא אנוכי! אלא כך אמרתי: דבר שאותו צדיק מצטער בו - יכשל בו זרעו"?

רש"י כתב כי אותו זכר של רחלים היה אילו של יצחק, והזקן שהנהיגו היה אברהם אבינו. אברהם ויצחק באו להציל את בתו של נחוניא חופר שיחין.

שואל הרב דסלר זצ"ל: בשלמא אברהם אבינו שנחלץ לעזרתה - מובן! אברהם אבינו הוא עמוד החסד והוא בא להציל את בתו של נחוניא שהיה בעל חסד. אבל, יש להבין מדוע הגיע גם יצחק אבינו? הרי יצחק הוא מידת הדין, "פחד יצחק", וכיצד נהפך הוא ל'מחותן' עם נחוניא חופר שיחין?

מבאר הרב דסלר: מי שהוא "בעל חסד", אף מידת הדין מכריזה ואומרת כי על פי דין מגיע לו חסד! מידת הדין נהפכת לו, לבעל חסד, למידת רחמים, ומבקשת עבורו חסד על פי דין. שכך קבע הבורא בעולמו ממעשה טוב לא יצא רע ומאור לא יצא חושך! ואם נחוניא חפר בורות לעולי רגלים לא יתכן שבתו תינזק מאותם בורות!

דרש רבי שמלאי (במסכת סוטא יד:): תורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. תחילתה גמילות חסדים (שהלביש ערומים) דכתיב "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם". וסופה גמילות חסדים דכתיב "וַיִּקְבֹּר אותו בגיא". מכאן שכל התורה - חסד.

וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַפֶּתַח הַפּוֹ בְּסִנּוּרִים מְקַטֵּן וְעַד גְּדוֹל וַיְלֹאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח" (יט, יא) - הנפח לא חתם

'הנפח', זה היה כינויו במחנה. הידע המקצועי שלו סיפק לו תעודת ביטוח מסוימת מפני הסוף המר. כל זמן שהיה יכול להביא תועלת למרצחים - זכה בחיים.

הוא הובא בשנת תש"ד למחנה העבודה 'הק"פ'. במקורו היה מעיירה קטנה בליטא. תמיד נצפה באותה תנוחה: כתפיו שחוחות וגופו רכון על פיסות המתכת הגולמיות.

הנפח היה אדם בריא וחסון, שכוחותיו בגילו המופלג לא ביישו עלם צעיר. במחנה כינוהו 'שמשון הגיבור'.

שעות רבות עמד במקומו, ידיו מחשלות את הברזל בזריזות ובמיומנות. עד מהרה למדו עובדי הכפייה האחרים להכיר את אופיו המסוגר ושתקנותו.

מפקחי העבודה לא הסתירו את השתאותם מעבודתו המדויקת והרעיפו עליה שבחים, בהציגם אותו כמודל לחיקוי. התפוקה שהניב הפכה אותו לנכס חשוב בעבורם.

בזכות זה הצליח הנפח להגיע להסכם יוצא דופן עם הממונה עליו: בכל שבת זכה לפטור מעשיית מלאכות האסורות מן התורה. הותר לו להסתפק בעבודות שאסרו חכמים, כמו גרירת גרוטאות ברזל, מלאכה האסורה מדין 'מוקצה' בלבד.

שמעו של הנפח הגיע לאוזני המנהלים הבכירים. אלה התרשמו מהמוניטין שיצאו לאיש, והחליטו לקדמו ולהעבירו אל בית המלאכה הראשי של המחנה.

כאן היו נהוגים כללים אחרים. פעמיים בכל יום נערך מפקד לכל עובדי הכפייה, ובמהלכו נדרשו לחתום את שמם במחברת הנוכחות. הימנעות מחתימה משמעה היעדרות מעבודה - מעשה שגרר עונש קשה.

הגיעה השבת הראשונה של הנפח במקום עבודתו החדש. בשעת בוקר מוקדמת פסעו האסירים לעוד יום מפרך.

בסוף השורה העורפית צעד הנפח. הטור התקדם לאיטו לעמדת ההחתמה. איש לא הבחין בדמות החומקת וניגשת היישר אל שולחנות העבודה.

כעבור שעה קלה בא בריצה שמואל שניידר, האסיר הממונה על פלוגת העבודה. הוא ניגש בבהילות אל הנפח, טפח קלות על כתפו, והצביע באצבע רועדת על מחברת הנוכחות. "שכחת לחתום", אמר בטון נוזף, "הוסף מהר את חתימתך, בטרם יבולע לך"!!!

חרש הברזל הסב את ראשו באיטיות לעבר הדובר. הוא הניח מידיו את הפטיש, שבו עשה שימוש למראית עין, ואמר בשקט: "לא שכחתי לחתום. שבת היום, וכתובה היא מלאכה מדאורייתא. כך למדתי מהרב שלי, שלימד אותנו הלכות שבת בעיירה!"

פניו של שניידר החווירו. "מה?! - לחש בתדהמה, וכי יצאת מדעתך? האם אתה חי על הירח? חתום מייד! אינך מבין את גודל הסכנה שבדבר!"

שריר לא זע בפניו של הנפח. הוא הסב את מבטו מאיש שיחו אל שולחן עבודתו, ושב לשקוד על עבודתו המדומה. שניידר לא ידע את נפשו. הנפח הזקן עקשן כסלע ואינו מוכן לחתום בשום אופן. מה עושים...? הוא הזעיק למקום את מנהל העבודה היהודי. הלה הצטרף לניסיונות השכנוע וניסה לדבר על ליבו של הנפח.

בעוד זמן קצר, הזהיר, יגלו המנהלים את החתימה החסרה, שמשמעותה אחת בעיניהם - השתמטות מעבודה.

אך הדברים נפלו על אוזניים ערלות. הנפח התגלה כיצוק מבטון. לא היה אפשר להזיזו מעמדתו. "שמע נא", ניסה המנהל לדבר עמו ברכות, "להבא אעשה מאמץ להשיג בעבורך פטור מחתימה בשבתות. אבל עכשיו עשה לעצמך ולנו טובה וחתום את שמך"!!!

פתאום הזדקף הנפח. עיניו בערו כלפידים. כל עובדי הכפייה השתתקו באחת. הנפח פתח את פיו והחל לשאת נאום נרגש וחוצב להבות על חשיבות שמירת השבת. בבית המלאכה הדהדו לפתע מושגים אבודים, שנשכחו במלחמת ההישרדות בתופת. שבת, אמונה, מצוות, בורא עולם, התורה הקדושה. אט-אט נשמטו כלי העבודה מהידיים העמלות, גווים הזדקפו וברק חזר להאיר בעיניהם הכבויות של היהודים המעונים. במחנה קמה סערה. הנפח האמיץ, שהעז לקרוא תיגר על חוקי האופל, עורר תסיסה בקרב האסירים. היו שהביעו תמיכה במעשהו והיו שהסתייגו.

"רבותי", השתיק אותם הנפח, "אני מוכן להיהרג, אך לא אחלל שבת בפרהסיא"!!! וכך היה. הנפח לא חתם במחברת הנוכחות. הכול ציפו במתח להתפתחויות הצפויות.

אך אז אירע דבר מפתיע. המפקחים הגרמנים רפרפו על רשימת השמות במחברת, ולא הבחינו בחתימה החסרה, כאילו הוכו בסנוורים.

ביום שישי שבשבוע הבא החתים הממונה שניידר את הנפח מראש, בסוד, על רשימת הנוכחות של השבת.

בבוקר קרה דבר בלתי-צפוי. בטרם ניגשו האסירים לחתימת הנוכחות נכנס למקום במפתיע קלגס האס-אס, שהיה ידוע באכזריותו. בחיוך שטני הרים את מחברת הנוכחות והחל לעלעל בה, בניסיון לגלות אם מי מהאסירים מעז להערים על חוקי המחנה ולחתום מראש.

אימת מוות נפלה על האסירים. שניידר רעד כעלה נידף. לעומתו, הנפח נותר שליו. השניות האלה נדמו לנצח. ואז השליך הקלגס את המחברת על השולחן ועל פניו עווית החמצה. הוא סב על עקבותיו ויצא. האסירים ראו נס גלוי מול עיניהם! איך הנאצי הוכה 'בְּסִנּוּרִים'...

[על-פי 'רומנו של בן-תורה בשואה']

"וַיִּפְקַח אֱלֹקִים אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא בְּאֵר מַיִם וַתִּלַּךְ וַתְּמַלֵּא אֶת הַחֲמַת מַיִם..." (כא, יט)

ידועה הסגולה למצוא אבידה, מהמדרש (בראשית רבה פג יד): "אמר רבי בנימין, הכל בחזקת סומין (כסומא שאין רואה), עד שהקב"ה מאיר את עיניהם, מהכא: "ויפקח אלוקים את עיניה". ביאור דברי המדרש, שבפסוק שלפנינו לא מסופר שהקב"ה ברא באר חדש או העתיק הבאר ממקום אחר, אלא שכבר קודם היה באר במקום, אלא שנעלם מעיני הגר, עד שהקב"ה פקח עיניה "ותרא באר מים".

ומבאר ה"שפת אמת" (פרשת וירא ד"ה במדרש 'ויפקח' בשם ה"חידושי הר"ם"): מכאן מוכח שכל צרכי האדם נמצאים בהישג ידו, סמוך אליו בכל עת, כמצוקת פרנסה או שידוך, וכשהשאלה "מאין יבוא עזרי", ואינו רואה לפניו שום מוצא ופתרון לעזרתו, אין זה אלא חסרון באמונה ובטחון בה', והוא דוגמת הסומא שלא יועילו כל חיפושיו וגיגושיו באפילה, עד שהקב"ה יפקח עיניו. וזה חידוש רבי בנימין, שבענייני העולם צריכים לדעת כי החיסרון תלוי באמונת האדם - "הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר עיניהם". דברי רבי בנימין חודרים כליות ולב. לפקוח עינינו להאיר ליבנו איך להתהלך עלי אדמות בעולם של הקב"ה.

”וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים”
(כב, ד) - נקד מול השקיעה

”רק זה חסר לנו עכשיו”, נפלטה הקריאה מפי המוהל הנתנייתי הרב אברהם סילם, כאשר מכוניתו החלה לקרטע בהגיעו לצומת השרון. זה היה בשנת תשס”ג. באותו יום זכה להכניס ארבעה תינוקות בבריתו של אברהם אבינו. כעת היה בדרכו לברית החמישית, בבית הכנסת ‘אליהו הנביא’ בקריית נורדאו.

סילם, דור שלישי למוהלים מומחים, מְפָר כמולה בעל מוניטין ולצד זה מוזיקאי ומלחין, שהפיק כמה תקליטורים פרי יצירתו. הוא מיטיב לשלב בין שני עיסוקיו, ומוסיף לטקס ברית המילה נופך מוזיקלי חגיגי.

באותו יום חל עיכוב בברית הרביעית, וכשיצא ממנה כבר נסתה השמש לפאתי מערב. בעוד כרבע שעה תשקע וכבר לא יהיה אפשר לעשות את הברית. הוא ועוזרו נכנסו למכונית והחלו לדהור לעבר היעד, ואז גילו כי יש נקר בגלגל. זיעה קרה כיסתה את פניו של המוהל. מה עושים? החלפת גלגל תגזול דקות יקרות, ובינתיים תשקע השמש. גם הזמנת מונית תארך זמן. בהחלטה של רגע תפס את תיקו בידו וקרא לעוזרו: ”בוא אחרי!” הוא התייצב בשולי הכביש הסואן והחל לנופף אל הנהגים. רכב אחד האט ועצר.

סילם ועוזרו פתחו בסערה את הדלתות ונכנסו פנימה בבהילות. ”בבקשה, סע”, קרא המוהל אל הנהג. ”מי אתם? מה רצונכם?” תמה האיש. ”נסביר לך הכול בדרך. עכשיו סע!” התחנן המוהל. משום מה החליט הנהג להיענות לבקשה, לחץ על דוושת התאוצה והחל לנסוע.

”אני מוהל”, החל סילם להסביר. ”אנחנו בדרך לברית מילה בקריית נורדאו. ברכב שלנו אירע נקר. עוד מעט תשקע השמש ולא אוכל לעשות את הברית. נשלח מן השמים כדי לאפשר לתינוק מישראל להיכנס לברית ביום השמיני.” ”אתה אברהם סילם!” קרא הנהג כלא מאמין. עכשיו הגיע תורו של המוהל לתמוה: ”כן... מאיפה אתה מכיר אותי?” מתברר ששנתיים קודם לכן השתתף הנהג, אברהם יעקב, חשמלאי במקצועו, בברית מילה לנכד אחיו, שאותה ערך המוהל סילם. בסוף הטקס חילק המוהל למשתתפים קלטות משיריו, ובהן שירים שהוא שר בבריתות. גם הוא נטל קלטת, וכשנכנס לרכבו הפעיל אותה. קולו המתרוגן של סילם מילא את חלל הרכב, ומאותו רגע היה מקשיב לה מעת לעת. והנה הוא זוכה לארח במכוניתו את המוהל סילם עצמו! הוא האיץ ונסע במהירות לעבר בית הכנסת.

כשעצר בחריקת בלמים מול שעריו נותרו דקות ספורות לשקיעת החמה. המוהל ועוזרו זינקו מתוך הרכב ושעטו לתוך בית הכנסת. ”מהר! מהר!” קרא המוהל לעבר הקהל שציפה להם בקוצר רוח. ”אנחנו חייבים לעשות את הברית ברגע זה, בטרם תשקע השמש...”

בתוך שתי דקות כבר היה הילד מהול. המוהל נשם לרווחה והיה יכול להירגע ולערוך את המשך הטקס בנחת, עם כל השירים שהוא נוהג לשיר ולזמר. כשהסתיים הטקס יצאו המוהל ועוזרו אל מחוץ לבית הכנסת וחשבו להזמין מונית שתיקח אותם בחזרה אל מכוניתם, שנשארה בצומת השרון. להפתעתם ראו את הנהג שהביא אותם למקום עומד וממתין להם. סילם התרגש מאוד והרעיף ברכות על ראשו: ”אני מברך אותך שתזכה להזמין אותי לברית של בנך!” פניו של הנהג הרצינו. ”קודם כול שאתחתן”, מלמל בלחש.

”אני כבר בן 39 ועדיין לא מצאתי את בת זוגי!” ”אם כן אכפול את ברכתך”, נענה המוהל בהתרגשות. ”כשם שסייעת לקיים את מצוות ברית מילה בזמנה, כך תזכה למצוא את זיווגך הראוי עוד בשנה הזאת, ובהמשך לעשות ברית מילה לבן שייוולד לך!” ”אמן!” השיבו הנהג ועוזרו של המוהל.

חלפו מספר חודשים. אברהם הכיר את יהודית. הם התחתנו כדת משה וישראל, ועכשיו ציפו לילד. יום אחד, כשביקר אברהם אצל אמו, פגש קרובת משפחה.

”איזו השגחה פרטית”, אמרה לו. ”אביך עליו השלום נראה אליי הלילה בחלומי. הוא היה לבוש חגיגית ואמר: ‘התכוננו שייולד לאברהם בן בקרוב’.” ואכן, כעבור שנה מאז נישואיהם זכו אברהם ורעייתו להיפקד בבן זכר. האב הנרגש מיהר לטלפן למוהל סילם. ”זוכר את הנהג שהסיע אותך לחגיגת הברית בקריית נורדאו כשהשמש כמעט שקעה?” רענן את זיכרונו. ”ובכן, מגיע לי מזל טוב; נולד לי בן בשעה טובה!”

צמרמורת חלפה בגופו של המוהל. ”עד מהרה ירוץ דברר! מלמל בהתפעמות. ”מובן שאשמח להיות המוהל. נפלאות דרכי ה’...”

עיניים רבות דמעו בברית המילה שהתקיימה אף היא בנתניה. המוהל שעמד לצד אבי הבן, אברהם יעקב, קרא בקול נרגש מתמיד: ”ויקרא שמו בישראל - זוהר בן אברהם”. מבטיהם של אברהם ואברהם נפגשו, וכמו השלימו סוף-סוף מעגל של קשר פלאי שנוצר ביניהם ובין בריתו של אברהם אבינו. [תודה לבעלי המעשה, אברהם סילם ואברהם יעקב]

”וַיִּקַּח חֲמֵאָה וַחֲלָב” (יה, ח) – **חסד עם תינוקות**

מסופר על רבי חיים מבריסק זצ”ל שהיה יושב ולומד זמן רב אחר חצות הלילה, ואם העיירה כבר הייתה עטופה בחושך, עדיין זרח אור מחדר הלימודים של רבי חיים. כך היו מגיעות בחשכת הלילה אל דירתו של הגר”ח אימהות שלא יכלו לפרנס את ילדיהן, ונטשו את ילדם לפני סף דלתו. מכיון שהגר”ח היה יושב על התורה ועל העבודה באותה שעה, היה מרגיש על ידי רשרוש הילדים כי בחוץ יש אורח המבקש להיכנס... את אורח הלילה קיבל תמיד בספר פנים יפות, והכין בעצמו יצוע רך והשקהו חלב חם, כשהוא לא העיר את בני ביתו, אלא עשה הכל לבדו. וכך היה הגר”ח ער עד שעות הבוקר כדי להשגיח על הילדים קטנים העזובים, שאפילו את שמותיהם לא הכיר. כבר ביום המחרת הזמין אנשים ישרים ומסר להם ילד כזה לטיפול. את הוצאות הכלכלה שילם מכיסו, ודאג אף לחינוכם בעתיד.

פעמים רבות אירע שאימהות שראו כמה יפה גדל ילדם, הלכו אליו ובקשו להשיב את הילד תחת חסותם.

וכך מספרים בשם רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ”ל: היה זה ביום חורף קר שבו נסע רבי חיים עוזר לבקר את הגר”ח בבריסק, מחמת סערת השלגים הממושכת לא ניתן היה לנסוע על פסי הרכבת, עקב כך התאחרה הנסיעה, ורבי חיים עוזר הגיע בשעה 2 בלילה לבריסק. כל העיר הייתה עטופה בחושך, ואז עלה בדעתו אולי רבה של בריסק עדיין ער, וכך פנה וצעד לבית הרב. ואכן, מבעד לתריסים בקע אור יקרור. רבי חיים עוזר מתקרב לבית, הוא סבור שיראה מבעד לחלון את רבה של בריסק רכון על ספריו, והנה משתקפת לפניו דמותו של הרב רכון על מיטת שני ילדים, ידו אווזת בכוס חלב, וידו השנייה מגישה לפיהם, בזה אחר זה, כפית עם חלב להרוות את צימאונם. ר’ חיים עוזר ניצב משתאה, ממתין עד שהגר”ח יסיים את מצות הכנסת האורחים. הוא רואה כיצד מנגב הרב את פיות הילדים, מכסה אותם בשמיכה חמה, ורק אז פונה לשוב לתלמודו.

דפק רבי חיים עוזר על הדלת, הגר”ח קם לפתוח ורואה מולו את רבה של וילנא. משנכנס האורח לבית, פנה אל ר’ חיים ושאל: מיהם התינוקות שזה עתה סעד הרב במיטתם? סיפר לו הגר”ח על האימהות שבאות ומותירות אצלו את תינוקותיהן, בידען שהוא ידאג לעתידם. הגר”ח הוסיף: יכול אני למהר ולפתוח את הדלת כדי לדעת מיהן האימהות, אך אמרו חז”ל; ”נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו”, לכן ממתין אני עד שהאם תתרחק ותתייצב לראות מה יהא עם ילדה, ולאחר שרואה שאני מטפל היטב - מתרחקת בלב שקט והולכת לדרכה... [הכרם]

”וַתִּגְדַּל חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיֹת אֶת

נַפְשִׁי” (יט, יט)

במהלך הכנסת ספר תורה שערך, סיפר ר' שמעון דייטש, עשיר לונדוני מופלג, את המעשה הבא: היו אלו ימי תום מלחמת העולם השנייה. נער צעיר הייתי, ובסיום המלחמה מצאתי עצמי בן 18 שנה, מתהלך בודד בעולם, ללא מכר וגואל. בדרך כלשהי התגלגלתי ללונדון ותרתי אחר יישוב יהודי, וכאשר הפנה אותי מאן דהו לשיבתו של רבי משה שניידר, לא היה קץ לשמחתי.

עליתי לחדרו של ראש הישיבה ושטחתי בפניו את בקשתי להתקבל לשיבתו כתלמיד מהמניין. תוך רגעים התברר לי כי מצבי בכי רע. מכיוון שבפרוץ המלחמה הייתי נער כבן 12, הפסדתי לדאבוני את שנות הלימוד המכריעות ביותר.

במשך שש שנות המלחמה נאלצתי להתמודד עם קשיי החיים במקום עם הוויות בתלמוד של אבי ורבא... התוצאה העגומה הייתה ידיעות דלות במיוחד בגמרא ובפוסקים, וסיכוי שואף לאפס ככל שהדבר קשור ללימודים בישיבה בעלת שם עולמי... ראש הישיבה אמנם האיר לי את פניו, אולם הסביר לי כי אין לי מה לחפש בישיבה.

”הבט”, אמר בנועם, ”בחורי הישיבה צוללים בים התלמוד שעות רבות מידי יום. רובם מילאו כרסם במסכתות רבות. לא תוכל להדביק את קצב הלימוד שלהם, וחוששני שהשהות לצידם בישיבה רק תגרום לך עֲגָמַת נפש מיותרת”. ברם, תלאות המלחמה לא הותירו לי ברירה, בהיותי פליט - מוכרח הייתי למצוא לעצמי מקום אכסניה. הבהרתי לראש הישיבה, כי גם אם אצטרך ללמוד הכל מהתחלה, אעשה זאת שלב אחר שלב, ובלבד שאזכה להימנות על יושבי בית המדרש.

מלא היסוס עליתי לאולם הישיבה, נטלתי נייר ועט ורשמתי כך: ”שמי שמעון דייטש, והנני פליט ממלחמת העולם. עקב שנות המלחמה ידיעותי בלימוד דלות במיוחד, וע”כ אשמח לקבל כל עזרה שתוצע לי. אודה מאוד למי שיאות ללמוד עמי את סדרי הישיבה”. את המודעה הצנועה הצמדתי ללוח המודעות ושביבי תקוה נצנצו בליבי. יום תמים חלף בלא שמישהו יפנה אלי, אך לא התייאשתי. בוודאי לא שמו לב למודעה, אולם מחר לבטח יפנה אלי אחד מבחורי הישיבה ויציע לי עזרה! אפס, גם יום המחרת עבר במפח נפש מוחלט. לבד מברכות שלום קלושות, איש לא ממש התעניין במצבי. בבוקרו של היום השלישי נשברתי. אם עד הערב לא יפנה אלי איש, אארוז את חפצי ואסתלק כלעומת שבאתי. סדר ראשון חלף ביעף וגם סדר שני נטה לערוב, ובהגיע הסדר השלישי קמתי והתכוננתי לצאת לדרך. 'בין כה וכה איש לא שם לב לנוכחותי, מדוע שיבחינו בהיעדרי? פילח הרהור נוגה את ליבי.

לפתע חשתי נגיעה בכתפי. הסתובבתי. מולי עמדו שני בחורים. אחד מהם אמר לי כך: ”בימים האחרונים לא שהינו בישיבה, ורק עתה הגענו. הבחנו במודעה המרגשת שעל הלוח, ומיד חיפשנו אותך. אתה הוא שמעון, הלא כן?” השבתי בחיוב והבחור הציג את עצמו ואת חברו. ”שמי טוביה ושם חברי משה, אנו נלמד אתך שני סדרים ביום, בשמחה רבה”. הדובר עצר לרגע את שטף דיבורו והציץ בי לראות אם נחה דעתי קמעה, ולמראה ההלם שאחז בי, החל מעודדני במילים חמות ומרגשות. החל מיום המחרת נפתח דף חדש בחיי. שני הבחורים המופלאים השקיעו בי את כל מרצם. לעיתים ריחמתי עליהם. ניכר היה בהם שלמדנים

מופלגים הם, ובכל זאת היה עליהם ללמדני את יסודות הגיון התלמוד, את הלשון הארמית, ואת התהוות מהלכי הסוגיות, שלא לדבר על רש”י, תוספות, ושאר המפרשים. צעד אחר צעד הובילוני משה וטוביה, ובסיום תקופה לא קלה ולא קצרה שדרשה מצדם הקרבה אדירה, העמידוני על קרקע מוצקה, כשהם נהנים לראות אותי לומד בכוחות עצמי”. וכאן, כשדמעות עיניו מלעלעות את קולו, הגיע רבי שמעון אל נקודת השיא בסיפור חייו המרגש: ”עשרות שנים חלפו מאותה תקופה בחיי, ועודני זוכר את הבחורים שלמדו באותם ימים בישיבת הרב שניידר. את כולם אני מכיר גם היום. מעיד אני כאן נאמנה, כי מכל הבחורים שסירבו ללמוד איתי לא צמח אפילו תלמיד חכם אחד שתורתו אומנותו! משום שחסו על זמנם ולימודם, לא זכו להתגדל כראוי בתלמוד תורה. ואמנם גם אני לא זכיתי להיות תלמיד חכם, אולם לכל הפחות זכיתי לברכת עושר, שבכוחה אני מחזיק תורה במידה רבה...

רק אותם שני בחורים ש”בזבו” את זמנם והשקיעו אותם בבחור אלמוני, פליט מלחמה שאפילו לשון ארמית אינה שגורה על לשוננו, רק הם זכו וצמחו לגדולי הדור. טוביה הנער גדל והיה לגאב”ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי יצחק טוביה וייס, ומשה הנער גדל והיה לראב”ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי משה שטרנבוך. אכן, מחסד לא מפסידים! לעיתים עלולות לעבור שנים רבות, אך בסופו של דבר מתברר כי החסד משתלם יותר מכל... לנותן עצמו. [דרך עץ החיים, בראשית]

בברכת התורה

רזן ברינה

”לְאֶדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן” (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו”ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג’י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק: חנינה בת כמיסה: מאיר בן שמחה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: ג’וליה חיה בת גריסה מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טוביה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה **להצלחה:** אריה (לאון) בן מלכה **זיווג הגון** - זהבה בת אטו: ג’ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה

לרפואת: הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט”א יהודה בן אסתר: יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: הדסה בת מרים דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה מרים קקן בת רבקה: אילנה בת ציפורה שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו מרת בת רחל: רחל בת נארה: גלית בת רות

לזרע של קימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית: אושר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה עדי בת מזל: חן בת דלילה (סוזי)

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752 או במייל: Ronbarina@gmail.com כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיווג הרבים ניתן לשלוח צ’ק לכתובת: רח’ הקוצר 2 רמת השרון

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפְּרִשֵׁה

תפלה על החולה בלא הזפרת שמו

‘וִירָא אֵלָיו ה’” (יח א)
‘לְבַקֵּר אֶת הַחֹלָה” (רש"י).

מהיכן למד רש"י שפטרות התגלות ה' לאברהם היתה כדי לבקרו בחלי? פרש רבי שמואל זלמן מלייפניק:

בגמרא (ר"ה טו ב) נמנו כמה דברים המסגלים לקרע גזר דין מעל החולה, וביניהם: שנוי השם, ויש ללמד מן פ' כי ראוי להפגע ככל האפשר מהזכרת שמו המקורי של החולה. לפי זה יש לומר כי בכך שכתבה התורה: “וירא אליו ה'”, מבלי להזכיר את שמו של אברהם, רמזה שנגלה אליו הקדוש ברוך הוא בשעת חליו כדי לבקרו ולברכו.

נחלת יעקב - אבני שהם מאמץ טרם תפ"ד אות י

בקשה על השראת השכינה

‘אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך” (יח א)
בדבריו אלו בקש אברהם אבינו בקשה נשגבה שהיא המפתח לכל הפלותינו ובקשותינו עד עצם היום הזה; רבוננו של עולם, אל נא תעבר מעל עבדך - השרה שכינתך עלינו תמיד, ולעולם אל תסתיר פניך מאתנו.

היכל הרמי' (לר"ר וולפצ'י)

ענוה כתנאי למקבלת התפלה

‘ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל ה' ואנכי עפר ואפר” (יח כז)

פרש רבי יצחק הוינגלדנור רבה של זאמושטש: שפלות רוח היא תנאי למקבלת התפלה, שכן אמרו חכמים (סוטה ה ב): ‘אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים לבו כבשר [שהוא רף], שנאמר (ישעיה סו כג): ‘יבוא כל בשר להשתחות'. זאת הסבה שאמר אברהם: ‘הנה נא הואלתי לדבר אל ה', ובטוח אני שתפילתי תתקבל, שכן: ‘ואנכי עפר ואפר’.

זכרון יצחק (זאמושטש תקפ"ב)

מי תקון תפלת ותקין?

‘ויעמר לוט אלהם אל נא אנכי, הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה... השמש יצא על הארץ ולוט בא צערה” (יט יח; כא; כג)
‘בבועו מינה, אמתיו לי שעה ועירא עד דנתבוע רחמין מן קדם ה'” (תרגום יונתן פס' יח).

ידוע מאמר חכמים (ברכות כו ב): ‘תפלות אבות תקונם', וכתב האבודרם (תקון התפלות) שבאות השגה בשם כל אחד מהאבות, נרמז מועד התפלה שתקן: אברהם - בקר, יצחק - צהרים, יעקב - ערב. הוסיף ואמר החידושי הר"ם כי את זמן תפלת יתקין תקון לוט, ואף זו נרמזה באות השגה של שמו: ו - ותקין. ראיה לדברים הביא רבי שאול משה זילברמן אב"ד

‘דין האמת' על תקף מדת הדין

‘ותבט אשתו מאחרי ונתה נציב מלח” (ט כז)

במסכת ברכות (נד ב, וראה שו"ע או"ח ריח ח) נאמר כי הרוצה את אשת לוט שהיתה לנציב מלח מברך שתי ברכות: ‘ברוך דין האמת' על מדת הדין שפגעה בה, וברוך זוכר את הצדיקים' על כך שלוט נצל בזכותו של אברהם, כפיתוב (להלן פס' ט): ‘וזכור אלקים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה’.

תמה החפץ חיים: הרי פסק השלחן ערוך (או"ח רכה ט) שכיון שבכרת דין האמת' נתקנה בעת צער ואין לברכה על גוי שמת, ומדוע יש לברכה על אשת לוט?

ותרץ: אכן, אין אנו מברכים אותה על צערנו במות אשת לוט, אלא על תקף מדת הדין שהתגלתה באותה שעה, שאפילו זכות אברהם הצדיק לא עמדה לאשת לוט, והיא הפכה לנציב מלח.

שער הציון ריח כב

אין ישועה בלא תפלה

‘וה' פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה' לשרה כאשר דבר’ (כא א)

מכך ננסמכה פקידת שרה לפקידת נשות בית אבימלך, ולמדנו שכל המבקש רחמים על חברו הוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחלה' (ב"מ צא א). ולכך, לאחר שהתפלל אברהם על אבימלך הקדימה ונפקדה שרה (רש"י).

תמהו התוספות (ב"מ צב ב ד"ה פאש''): הלא אברהם לא הצריך כלל להתפלל על פקידת שרה, שכן כבר הבטח על כך מפי המלאך (לעיל יח)? ולכך פרשו כי אכן אין פונת חכמים שאברהם נענה תחלה' בעצם פקידת שרה, אלא על כך שילדה בנות וללא צער, כפי שבקש על נשות אבימלך שירפאו וילדו בנחת ובגלל.

את דברי רש"י שאברהם נענה תחלה' בעצם פקידת שרה באר המהר"ל מפראג:

אף כאשר מבטיח ה' ישועה לאדם, לא תצא הישועה לפעל אלא באמצעות סבה שאותה מכין ה' כדי לקיים את דברו. אף כאן, לאחר שהבטיחו הקדוש ברוך הוא לאברהם על פקידת שרה, סבב שיקדים להתפלל על אבימלך, ובכך יוכלה ה'תת הבטחה לצאת אל הפעל, שכן המתפלל על חברו נענה תחלה.

בדומה לכך פרש המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין: טבע הקדוש ברוך הוא במנהגו של עולם, שאף לאחר הבטחת הישועה, לא תוכל הבטחה להתקיים מבלי שיתפלל האדם על כך. וכלשונו: ‘יתכן ששמון לאדם רב טוב, וכל שחסר לו הוא עינו התפלה, ובעת שיתפלל יזכה לכל הצפוי והמבטח לו’.

חידושי אגדות לפתרי"ל ב"מ צב א; אור יחזקאל ח"ד עמ' קעג

לענות 'אמן' אף אם אין סכוי...

‘ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדינה ואנכי זקנו; ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקת שרה” (יח יב-יג)

הקשה הרמב"ן (יח טו): היתכן ששרה לא האמינה לדברי המלאך?!

ובאר: שרה לא דעה שמדבר במלאכים, וכיון שחשבתם לאנשים פשוטים נחכה בלבה על דבריהם. ואמנם, השענה כלפיה היתה על כך שלא ענתה אחריהם אמן, שאף אלו אכן היו אנשים פשוטים הנה לה לומר: ‘אמן כן יעשה ה'’.

על רבי משה פינשטיין מספר, כי שנים ספורות קודם פטירתו השתתף בשמחת ברית מילה לאחד מניניו. כאשר בראהו הדרשנים שזיכה להאריך ימים ולהשתתף בחתנתו של הנמול, ענה הגאון הישיש אחריהם אמן בכל לבו. והסביר כשדמעות בעיניו:

‘אף כי הנני זקן וחולה, ובדרך הטבע אין לברכה זו סכוי להתקיים, עניתי אחריה אמן בכל לבי. שהלא מציוו שנתבעה שרה על שצחקת בקרבה כששמעה את הבטחת המלאך שתפקד, ואף הוכיחה הקדוש ברוך הוא על כך כנאמר (פס' ט): ‘היפלא מה' דבר'. וכפי שפרש הרמב"ן שאף על ברכתו של הדייט הנה עליה להשיב: ‘אמן, כן יעשה ה'’.

‘מכאן נוכל ללמוד, שאם, לדוגמה, מקיש עובר ארח אביו על הדלת, ולאחר שטעניקים לו נדבה הוא מברך את הנותן בברכה לא הגיונית, אם לא ישיב: ‘אמן, כן יעשה ה'’ עלולה להתעורר עליו קפדא, שהרי לא יפלא מה' דבר’.

אף אנני, סים הגאון, עונה אחר הברכה 'אמן' בכל לבי, מה גם שמשיח צדקנו יכול לבא בכל רגע...

קונטי' מאן מלך רבנו [נדפס בראש שו"ת אגרות משה ח"מ] עמ' 43

באחד ממכתביו של רבי יעקב איגר לבנו רבי שלמה, מתנצל הוא על כי בחלשתו נבצר ממנו להשתתף בחתנת נכדו (בת ה'תתס סופר) מרת הינדל אשת רבי יוד צבי עהרנפלד). אולם מבקש: ‘תזכירו אותנו במסבת העדה בשמחתכם, לברכנו, פי יקר אצלי להתברך מפי הצבור העונה אמן’.

שו"ת וחידושי רע"א [ירושלים תשי"ז] ס"ו ט

וירשוב מלשון התרגום יונתן: לאחר שבקש לוט שעה ועירא כדי להתפלל, נענה ה' לבקשתו, ובשעה שהשמש יצא על הארץ נצלה העיר צער.

הערות הגר"מ בראש ספר 'פרדס יוסף ח"ב

בשאנו עונים 'אמן' על אחיל או ברכה, אננו מבטאים את אמונתנו, כי ביד ה' למלא כל ברכה ומשאלה (על פי רמב"ן בפירשתנו יח טו).

ונאמר אמן - עונים אמן באמונה.

ברכות השחר: בקול בכוונה בחברותא.

ברכת המזון - 'הטוב והמטיב' (ג)

'העשירי קדש לה'
 בשל רב קדשתה של ברכה זו, תקנו חכמים בפתיחתה סדרה של עשרה שבחים העולים בהדרגה, ואלו הם: א. "הא-לי"; ב. "אבינו"; ג. "מלכנו"; ד. "אדירנו"; ה. "בוראנו"; ו. "גואלנו"; ז. "יוצאנו"; ח. "קדושו קדוש יעקב"; ט. "יוענו רעה ישראל"; י. "המלך הטוב והמטיב".
 ובאר המהר"ל:

"כי כבר אמרנו כי הברכה שהוא הטוב והמטיב היא ברכה עליונה על הכל, במה שהוא יתברך טוב ומטיב לכל, ולכן עולה עשרה מדרגות עד העשירי שהוא קדש לגמרי, כי כל עשירי הוא קדש. ומצד מדרגה זאת שהוא העשירי [המלך הטוב והמטיב], הוא טוב ומטיב לכל. והבו הדברים האלו מאל"ד" (זבורות ה' הגש"פ).

גנים של מלך

צרוף הכנויים: "אבינו מלכנו" מופיע רבות בתפלותינו, ובפרט בתפלות הנאמרות בזמנים מיוחדים, כעשרת ימי תשובה ותעניות. לצרוף זה יש סגולה מיוחדת, וכפי המספר בנמרא (תענית כה ב) כי באחת משנות הברצת התפלה רבי אליעזר תפלות רבות ולא נענה, וכאשר בא אחריו רבי עקיבא ואמר "אבינו מלכנו..." מיד נענה.

לכאורה נראים תארים אלו כסותרים זה לזה, שהלא אב מתנהג עם בניו במדת הרחמים, ומלך - במדת הדין, ואמנם, חלוק זה הוא רק במדת בשר ודם, שהקשר בין אב לבנו הנו קשר הקים לעולם, לעמת הקשר בין עבד למלוך, שברצות המלך יכול הוא לסלקו ממשרתו. אך בורא העולם הוא אבינו מלכנו, שאף מצד היותנו עבדים למלכותו, בריתו עמנו קיימת לעולם. וזו מעלתנו הייתה, שה' הוא אבינו מלכנו, כלומר: מלכותו עלינו היא נצחית, פאב שלעולם ישאר אב' לבנו (פרשת דרכים דרוש כה).

נהנה נוספת הקיימת בצרוף תארים אלו באר הגר"ש פינקוס:
 אף בהיות המלך מלכם של כל בני המדינה, יודעים הכל כי לבנו נותן הוא יחס מיוחד. נמצא שאבינו מלכנו הם כפולת תארים המסמלים רחמים אינסופיים, שאף בתוך עמק מדת הדין יש בכחם לסייע בבנינו (נפש שמשון סדור התפלה עמ' אט).

מעשה אמונים

ספור שבועי על אמן ותפלה

לחם ורבה שושלחו מן השמים

ידוע היה הרבי הקדוש רבי יקותיאל יהודה הלברשטס זצ"ל בעל 'שפע חיים' מצאנז-קלויזנבורג בגבורה העילאית שבה עבר את מארעות השואה. בשנות הזעם האיומות הוא שכל את זוגתו ואת אחד עשר ילדיו הקדושים השם: יקום דמם, אולם לאחריה לא נפל לבו, והוא התגבר כארי מתוך תלי האפר להקים מחדש את ממלכת צאנו אשר קמה והיתה לתפארת בכרם בית ישראל.

בעוד רבים מיושבי המחנות, בצר ובמצוק שעברו עליהם אבדו צלם אנוש, שמר הרבי זי"ע במסירות נפש על הנהגות קדשו. אף בגיא צלמנות, בהיותו במחנות ההשמדה אושוויץ וזכאו, ולאחר מכן כאסיר עובד פרך במחנה מילדורף, דקדק על הנהגה קלה כחמורה; כך ראוהו מתאמץ להמנע מטלטול ביום השבת, בוצע על לחם משנה, אוסף מינינים לתפלה ועוד כהנה וכהנה הנהגות קדש שבהן הקפיד כפככול לא היה נתון עתה בסכנת מות מיידית.

הקפדה יתרה הקפיד הרבי בשנות השואה על כשרות המאכלים. לימים העיד על עצמו כי עם כניסתו למחנה אושוויץ קבל על עצמו שלא להסתמך על התר 'פקוח נפש' ולהמנע מלהכניס פגולים לפיו, ובקבלה זו עמד לכל ארך התקופה שעשה במחנות.

החלטה אמיצה זו דרשה ממונו מסירות נפש של ממש, שכן מרק הפגולים הדלוח שהיה מגוש לאסירי המחנות היה חלק מרעזי ועקרי בתפריט הדל שבאמצעותו התיזקו את נשמתם באפס. האסירים שסביבו לא הצליחו לרדת לעמק דעתו כשראוהו נמנע מאכילת אסור, היו מהם שאף נסו להפעיל נגדו כח כדי שיסיים לאכל, בתואנה כי הוא מסכן את נפשו בכך, אך הרבי לא ננעם.

כך ספר הרבי בשעור חמש שמסר בשלהי שנת תשד"מ:
 הגעתי למחנה אושוויץ בערב שבת קדש, בשעה עשר בבקר. מיד כשהורדנו מהרכבת דחקו בנו הלשגסים תוף הפעלת כח ואקוריות למהר ולהכנס אל תוככי המחנה. לאחר שבררו מתוך הבאים את האנשים שהיו כשירים לעבודה, ואני בתוכם, הגישו לפנינו מאכל בשרי. בהיותנו רעבים עד מות, מהרו כלם להתנפל על האכל שהגש להם. אולם אני סרבתי באומרי כי בשום פנים ואופן לא אסכים להתגעגל במאכלי אסור; וכי אמן לרשעים אלו אשר נטלו מעמי את כל אשר לי, לטל מפני אף את נשמת?! תמהתי.

כך צמתי לארך כל אותו יום ששי, וכששקעה החמה והשבת פרסה את כנפיה, הייתי רעב ותשוש עד מאד, וכך אף נרדמתי באותו לילה מר.
 בבקר יום השבת שוב נשמע ברבכי המחנה כרוז הקורא לכל האסירים לצאת ולקבל את ארוחת הבקר, שקדומתה היתה אף היא מרפבת מבשר טרפה. בן רגע התרוקן הצירף מיושבי, ואני נותרתי בו לבדי, מכנס בעצמי, רעב וצמא.

לא נותרה בידי כל ברה כי אם לגשת אל הפתח, בלבי חששתי מאד שזמן היה זה אחד מאנשי הקאפו, אולי אפילו חיל אס-אס המבקש לשלח יד בנפשי, אולם לא היה לי להיכן להפלט.
 מה רבה היתה הפתעתי כאשר הגעתי אל הפתח ונוכחתי לראות ביהודי מבוגר, הדור מראה ששאלני במלים אלו: "האם הרבי מקשאונו היה דוד?...?", השתוממתי בלבי לפשר השאלה; מהיכן יודע יהודי זה את זהותי, ומי גלה לו את יחוסי? אולם השבתי מיניה וביה: "אמת הדבר! הרה"צ ר' דוד מקשאונו זצ"ל אכן היה דוד".

באומרי זאת מהר היהודי להושיט לי כפר לחם טריה וצנצנת רבה, תוף שהוא אומר: "הבאתי זאת כדי שיהיה לכם מה לאכל..."

בטרם הספקתי להגיב או להודות, נעלם האישי מעיני, ומאז לא ראיתיו לעולם.

ראיתי בכך בחוש כי השם יתברך לא עזבני לרגע, הוא מאזין ברחמים לתפילתי ומרצה מן שזבלתי על עצמי להתנור ממאכלי טרפה. באותו מעמד שבת וזאתי את הקבלה שזבלתי על עצמי; הבטחתי שוב בכל תקף כי לעולם אמשיר להנור מאכילת מאכלי טרפה. ולאחר מכן קדשתי על הפת, בחסדי ה' אף מצאתי מים לטל ידי, ברכתי המוציא וישבתי לטעד את סעדת יום השבת.

רבים מאלו שלעגו לי ונסו קדם למנוע בעדי מלהתמיד בקבלתי, נוכחו עתה לראות בעיניהם כי יש אלקים בארץ וכי הוא שומר את נפשות חסידיו ומצילים.

לפי האש' ח"א עמ' קעג

- אָפְלוּ שְׁלֹא נִמְצְאוּ עִכְשָׁו בְּזֶה הַרְגַע, אֶלֶּא שְׁאִמְצָא אוֹתָם לְאַחַר זְמַן. וְהַתְּכַנֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לּוֹמַר בְּזֹאת שְׁמוּכֵן הוּא לְוַתֵּר אַף יוֹתֵר מִמָּה שְׁאִבְרָהֶם אֲבִינוּ בְּקִשׁ. אִבְרָהָם בְּקִשׁ בְּתַחֲלָה שְׁלֹא לְהִשְׁחִית אֶת סְדוּם, אִם יִתְבַּרֵּר שְׁנִמְצְאוּ בָּהּ עִכְשָׁו חֲמִשִּׁים צְדִיקִים. וְאֵלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִסְפִּים לְוַתֵּר גַּם אִם עִכְשָׁו אֵין, וְרַק לְאַחַר זְמַן יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְיִהְיוּ צְדִיקִים.

לְאַחַר שְׁפָךְ עֵנָה לוֹ ה', הִבִּין אִבְרָהָם אֲבִינוּ אֶת כְּוִנַּת ה', וְעַל כֵּן מִכָּאֵן וְהִלָּאָה בְּקִשׁ גַּם הוּא בְּלִשׁוֹן עֲתִיד: "אוֹלֵי יִמְצְאוּ אַרְבָּעִים" - שְׁיִמְצְאוּ בְּעֲתִיד, וְלֹא אָמַר "אוֹלֵי נִמְצְאוּ". וְכֵן "אוֹלֵי יִמְצְאוּ שְׁלֹשִׁים" - בְּלִשׁוֹן עֲתִיד.

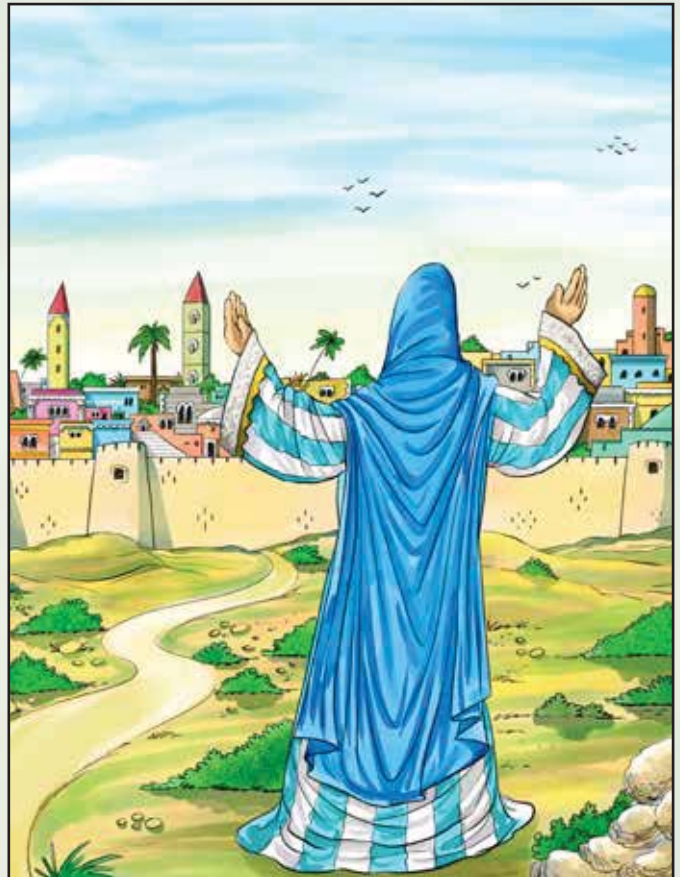
(אֲזַנִּים לְתוֹרָה)

"חֲלָלָה לָךְ מַעֲשֵׂת כְּדָבָר הַזֶּה" (יח, כה)

בְּשַׁעַה שְׁעָמַד לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל אַנְשֵׁי סְדוּם, טָעַן אִבְרָהָם כְּלַפֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: "הֲרֵי נִשְׁבַּעְתָּ שְׂאִין אֶתָּה מִבִּיא עוֹד מִבּוֹל לְעוֹלָם. אִם כֵּן, כִּיצַד תַּעֲבֹר עַל שְׁבוּעֲתָךְ?! וְכִי מִבְּקִשׁ אֶתָּה לְהַעֲרִים עַל הַשְּׁבוּעָה, וְלִתְרֹץ וְלוֹמַר שְׂרַק מִבּוֹל שֶׁל מֵיִם הִתְחַיְבַּתְּ שְׁלֹא לְהִבְיֵא, וְאֵלוּ מִבּוֹל שֶׁל אֵשׁ לֹא הִתְחַיְבַּתְּ?!"

נַעֲנָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר: "אִבְרָהָם, אֲכַן אֶהְבֵּת צְדִק וְתִשְׁנֵא רָשָׁע, אֶהְבֵּת לְצַדִּיק אֶת בְּרִיּוֹתַי וְשִׁנְאַת מְלַחֲמִיכֵן. עַל כֵּן, מִכָּל עֲשָׂרַת הַדּוֹרוֹת שְׁמַנְחַת וְעַד אֵלֶיךָ, לֹא בְּחֻרְתִּי לְדַבֵּר כִּי אִם עִמָּךְ."

(בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה לט, ו)

אִבְרָהָם אֲבִינוּ מִתְפַּלֵּל עַל סְדוּם מִתּוֹךְ: "פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעָה לְיִלְדֵי יִשְׂרָאֵל"

"וִירָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עֲלָיו וִירָא וַיִּרְץ לְקִרְאָתָם" (יח, ב)

מִדּוּעַ כְּתוּבָה הַתּוֹרָה פְּעַמִּיִּים אֶת הַמְּלָה "וִירָא"?

אִבְרָהָם אֲבִינוּ רָאָה שְׁנֵי דְבָרִים בְּמִלְאָכֵם, וְרַק אַחַר כֵּן רָץ לְקִרְאָתָם:

כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ שְׁאִבְרָהָם אֲבִינוּ רָאָה שֶׁהַשְּׂכִינָה מִמְּתַנַּת לָהֶם, וְעַדִּין לֹא רָץ לְקִרְאָתָם. כְּאֲשֶׁר רָאָה שְׁהֵם חוֹלְקִים כְּבוֹד זֶה לְזֶה, יָדַע שְׁהֵם אַנְשִׁים מֵהוֹגְגִים וְאֵז "וַיִּרְץ לְקִרְאָתָם".

לוֹמְדִים מִכֵּךְ דְּבַר מְבֹהֵל: כִּיצַד יוֹדְעִים אִם אָדָם הוּא מֵהוֹגְגַ?

אָפְלוּ אִם הַשְּׂכִינָה מִמְּתַנָּה לוֹ, עַדִּין לֹא יוֹדְעִים בְּנִדְאוֹת שְׁנֵהוּ אָדָם מֵהוֹגְגַ, אוּלַם כְּאֲשֶׁר בְּנֵי אָדָם חוֹלְקִים כְּבוֹד זֶה לְזֶה, סִימָן שֶׁהוֹגְגִים הֵם.

(רַבֵּי חַיִּים שְׁמוּאֵלֶבִּיץ - בְּאֵר שְׂרִים)

"וְהוּא עָמַד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ" (יח, ח)

בְּרַחוּבוֹת הָעִיר בְּרִיסקָה תּוֹנָה וְצַעַר, בְּנֵו שֶׁל רַב הָעִיר, ר' יוֹסֵף דֵּב סוֹלוֹבֵיץ'קִי, נִחְלָה עַד מָאֵד. וְהִנֵּה, בְּאוֹתָם יָמִים הִזְדַּמַּן לְעִיר בְּרִיסקָה הַצְּדִיק רַבֵּי מֹשֶׁה מְקוּבְרִין.

חֲמִיו שֶׁל ר' יוֹסֵף דֵּב, סִבּוּ שֶׁל הַיֵּלֶד הַחוּלָה, הַתְּעוּדָד וְאָמַר לְחַתָּנוּ: "הֲרֵי אֲנִי מִמְּקוּרְבִיו שֶׁל הַצְּדִיק, אֲגַשׁ אֵלָיו וְאִבְקֵשׁ בְּרָכָה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה!"

"אֲדַרְבָּא, אוֹלֵי מִכָּאֵן תִּצְמַח הַיְשׁוּעָה!" נַעֲנָה ר' יוֹסֵף דֵּב.

כְּאֲשֶׁר שָׁמַע הַרְבֵּי אֶת הַבְּקִשָּׁה, קָם מִיַּד מִמְּקוֹמוֹ וְהִלָּךְ לְבֵיתוֹ שֶׁל רַב הָעִיר. נִעְמַד הַרְבֵּי מְקוּבְרִין לְיַד מִטַּת הַיֵּלֶד וְאָמַר לְסוֹבְבִים:

"בְּפְרָשֶׁת וִירָא אָנוּ מוֹצְאִים שְׁאִבְרָהָם אֶרַח אֶת אוֹרְחָיו, וְהַתּוֹרָה אוֹמְרַת בְּלִשׁוֹן הוֹה: "וְהוּא עָמַד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ" - מִדּוּעַ לֹא כְּתוּבָה זֹאת הַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן עֵבֶר - "וְהוּא עָמַד עֲלֵיהֶם"? מִבְּאֵר בְּסִפְרִים שְׁבִכָּל פְּעַם שִׁיְהוּדֵי זוֹכָה וּמְכַנְּסֵי אוֹרְחִים לְבֵיתוֹ, בָּא אִבְרָהָם אֲבִינוּ וְעוֹמֵד שָׁם גַּם הוּא. לְכֵן כְּתוּבָה זֹאת הַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן הוֹה.

דְּבַר נוֹסֵף כְּתוּב עַל אִבְרָהָם אֲבִינוּ, הַגְּמָרָא אוֹמְרַת (בְּבָא בְּתָרָא טז:): שְׂאֲבֵן טוֹכָה הִיְתָה תְלוּיָה עַל צְנוּאָרוֹ שֶׁל אִבְרָהָם אֲבִינוּ, וְכֵל חוּלָה הָרוּאָה אוֹתָהּ - מִתְרַפָּא.

"אִם כֵּן", סִיִּם רַבֵּי מֹשֶׁה מְקוּבְרִין בְּחִיּוּךְ, "מִכֵּיּוֹן שְׁאֵתָם מְקִימִים בִּי כְּעַת אֶת מִצְוַת הַכְּנָסַת אוֹרְחִים, הֲרֵי שְׁאִבְרָהָם אֲבִינוּ נֹצֵב כָּאֵן עִמָּכֶם, וְהָאֲבֵן הַטּוֹכָה בְּצְנוּאוֹרוֹ. בְּטוֹחַ אֲנִי שֶׁהַיֵּלֶד יִתְרַפָּא בְּקְרוּב בְּעֶזְרַת ד'".

(אֲמֵרוֹת מֹשֶׁה)

"אוֹלֵי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר" (יח, כד)

אִבְרָהָם אֲבִינוּ שְׂאֵל בְּלִשׁוֹן הוֹה: "אוֹלֵי יֵשׁ" - שְׁיֵשׁ כְּעַת. וְאֵלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשִּׁיב לוֹ עַל כֵּךְ, בְּלִשׁוֹן עֲתִיד: "אִם אִמְצָא"

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי ישעיה ב"ר ישכר דב ברדקי < ש"ק יח במרחשון (תרכ"ג)

רבי ישעיה היה ממנהיגי הישוב היהודי בארץ ישראל לפני כמאתים שנה. באותה תקופה מעטים היו היהודים אשר התגוררו בארץ הקדש, ותלאות שונות ומשונות פקדו אותם לעתים קרובות, וכבר אמרו על כך חז"ל: "ארץ ישראל נקנית בייסורין". אך כל זאת לא הרתיע כלל קבוצה נכבדה מתלמידי הגר"א מולנא, הלא הם ה"פרושים", לעלות לארץ ישראל ולישב את אדמתה. ביניהם היה גם רבי ישעיה.

למרות שמבסס היה בעיר מולדתו פינסק, וביתו היה בית ועד לתלמידי חכמים רבים שלמדו תורה מפיו, השתוקק רבות הצדיק לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפורה, עד שבשנת ה'תק"ע, לאחר שהתאלמן מאשתו, נטל את בנו ובתו, ויצא למסע ארוך בדרך לארץ הנכספת.

לאחר שבועות ארוכים של נדודים, עלו רבי ישעיה וילדיו על ספינת מפרשים ישנה וחורקת והפליגו עמה לעבר חופי הארץ.

בהתקרבם לנמל עפו, כאשר קו החוף כבר נראה באפק, נתקלה הספינה בסלע אימנני, ועוד לפני שרוב החובל הספיק לתמרן לימין או לשמאל, התבקעה הספינה בקול רעש גדול והחלה שוקעת במצולות.

בהלה גדולה קמה בקרב הנוסעים. רבים מהם קפצו הימה וטבעו. אחרים נסו להאחז בסירות ההצלה המעטות שהיו באניה אך הסירות לא עמדו בעמס והתבקעו אף הם.

רבי ישעיה לא אמר נואש. הוא הורה לשני ילדיו הקטנים להתלות על גבו והחל שוחה לכיוון החוף. לרגעים חש כי אוזלים

כחותיו, אך מן השמים סייעוהו ובמאמצים על טבעיים הצליח להגיע עם ילדיו בשלום אל החוף.

רבי ישעיה שם את פעמיו לעבר ירושלים עיר הקדש, ועד מהרה יצא שמו לפניו. הוא התמנה למנהיג הקהלה, ושקד רבות על בסוס הישוב היהודי בירושלים ומחוצה לה. הוא נרתם לעזרת יהודי העיר צפת שעברה באותה תקופה רעידת אדמה קשה, וקהלות יהודיות בארצות אשכנז שלחו דרכו סיוע כלכלי, בגוד מזון ותרופות לאחיהם שבארץ ישראל. עסקני אותן קהלות אף הגדילו עשות והשתדלו אצל ראשי המלוכה באיסטנבול, עד שבזכותם מונה רבי ישעיה לכהן כרב הראשי הרשמי של הישוב היהודי, ה"חכם באשי", מטעם הסולטן הטורקי עבדול מג'יד. הסולטן צנה להלביש את רבי ישעיה במדים מיחדים ביאה למעמדו, והעניק לו מקל מרשים אשר גלת כסף בראשו.

רבי ישעיה נצל רבות את מעמדו המכבד לטובת אחיו היהודים, ובתקופת כהנתו לא ההינו ערביי ירושלים להסב רעה למי מיהודי העיר.

שמעו הטוב של רבי ישעיה הגיע עד לאוסטריה הרחוקה, וכאשר חלה קיסר אוסטריה פרנץ יוזף במחלה קשה, דאג לשלח מברק בהול לירושלים, בו הוא מבקש מרבי ישעיה שיתפלל עבורו בכתל המערבי. למרות שרבי ישעיה נמנע מללכת לכתל המערבי מחשש שמא יכניס את ידו לתחום המקום המקדש, חרג הפעם ממנהגו והלך לכתל המערבי בכדי להתפלל לשלום הקיסר. כעבר זמן קצר התקבל מברק מאת הקיסר בו הוא מודה בכל לבו לאלוקי היהודים. בעת שהתפלל רבי ישעיה בכתל עבורי, כך כתב הקיסר, חשתי הקלה משמעותית במצבי.

לאחר זמן לא רב הודיע הנסיך האוסטרי על רצונו לערוך בקור רשמי בירושלים. ראשי העדה היהודית הכינו עבורו קבלת פנים חגיגית בביתו של רבי ישעיה. משהגיע היום המיועד התאספו נכבדי הקהל בבית רבי ישעיה והמתינו לארח החשוב. אך משבושש הלה מלבוא, נעמדו לתפלת מנחה. עוד הם מתפללים, והנה בפתח הבית נצב הארח רם המעלה, מלך בפמליה מכבדת.

מפאת רצונם שלא לפגוע בכבודו של הנסיך, הזדרזו המתפללים וסימו במהרה את תפלתם. אך רבי ישעיה נותר במקומו כשעיניו עצומות, מתפלל כהרגלו במתינות ובכונה מרישא ועד גמירא. לאחר שסיים את התפלה נגש אליו הנסיך האוסטרי והביע את התפעלותו הרבה מהשראת הקדשה אשר נפרה עליו בזמן תפלתו, ועל אשר לא שת לבו כלל לכל המתרחש סביבו.

למרות מעמדו הנכבד, חי רבי ישעיה חיים צנועים, הסתפק במוצט ולא הותיר אחריו ממון רב או נכסים פי אם חדושי תורה בכתב ידו, ושאלות ותשובות בעניני הלכה רבים.

שנה לפני פטירתו זכה רבי ישעיה לראות בחנכת בית הכנסת "החרבה", ואף כפד בהנחת האבן העליונה בפפה הגדולה אשר בגג בית הכנסת. למרות גלו המפלג, טפס רבי ישעיה בזריזות והניח את האבן בראש הכפה, לשמחת כל קהל עדת ירושלים.

2 ספרים חדשים בסדרה: אור עולם

כרך 8
המגיד ממוזיטש
רבי נפתלי מרופשיץ
הצמח צדיק
השארית ישראל מוילניץ
באר מיים חיים
רבי יואל מסטמר
רבי יהושע רוקח מבולו

הזדמנות לילדי ישראל
להכיר את גדולי הדורות

גם
באדיש
ובאנגלית

להשיג בחניות הספרים
ובמספר הנ"ל

כרך 7
הגאון מוילנא
האור שמה
רבי יוסף דוב סולובייצ'יק
מבריסק
רבי שמואל סלנט
העילוי מרוג'צוב
המגיד מדובנא
רבי אהרון קוטלר

נאה דורש

פנינים על פרשת שבוע מספרי הרב יעקב פוזן

אם רוצים - יכולים!

והוא ישיב פתח האהל כחם היום (יה, א)

בחז"ל כתוב ש"כחם היום" הכונה שהיה חם כגיהנם. לפעמים יש יום של חמסין ברחובות בבני ברק, וראובן אומר לשמעון: חם, א גיהנם... א גיהנם! הלואי שביגיהנם יהיה רק כזה חם... איפה גיהנםם... אכל ביום ההוא אכן הקב"ה נקב חר בגיהנם והרתיח את כל העולם כולו, א גיהנם... ממש. אף אחד לא היה בחוץ. רק אברהם אבינו, שהלך לכבוד ה' גם לתוך הכבשן באור פשדים, יכול היה לצאת כעת לכבוד ה' לחם הגיהנם... ואומרים חז"ל שהוא שלח את אליעזר עבד אברהם - נו, תביא אורחים. אליעזר עבד אברהם שב ואמר - אין אורחים. כתוב בחז"ל שתי גרסאות על התגובה של אברהם אבינו ע"ה: "לא מהימנית לי" או - "אין אמנה בעבדים".

נשאלת השאלה: וכי אברהם חשב שאליעזר משקר אותו? הרי הוא רואה מה נעשה בחוץ, ויודע שחם פאש הגיהנם? ואליעזר מגיע ואומר - חפשי. מדוע ישקר אותו?

יתרה מזו, אליעזר עבד אברהם היה אדם גדול מאד, עד שכתוב בחז"ל: "המשל בכל אשר לו" - מושל ביצרו כאברהם. ולאחת הדעות הוא זכה להכנס חי לגן עדן. וכי אברהם חשב שהוא משקר? רבי יחיאל מיכל גורדון זצ"ל, ראש ישיבת לומז'ה, איש גדול ואצילי, באר זאת כך:

אליעזר הגיע ואמר שאין אורחים. אליעזר לא משקר, אבל אברהם בא אליו בטענות - מדוע אין אורחים? הרי אם היית רוצה בלב ונפש היו מגיעים אורחים. "לא מהימנית לי" - אין לך את הנאמנות, אתה לא רצית מספיק. תראה תכר שכאשר אני אלק יבואו אורחים...

כיצד יבואו? מאיפה? יהיו כבר אורחים, אתה תראה. אם אדם רוצה בכל הכחות - יבואו: אם רוצים - יכולים, רצון.

אין לנו משגים באבות הקדושים, אבל הם עבדו את ה' בכל המצבים שרק שיק, אם רוצים ויש רצון חזק - איי איי איי...

כדור רגל על המטה בבילינסון

אספר לכם מעשה שראיתי בעיני והייתי שותף לו. והדבר כל כך עורר אותי ונחרט בזכרוני עד היום הזה, אין לתאר.

אשפתי בבית החולים בבילינסון. על ידי במשה הסמוכה שכב יהודי חלונג, בריון. שאלתי אותו: "מה אתה עושה פה?" כמי ששואל: אתה הרי נראה בריא! ממש בריון. אמר: "המשאבה של הלב לא כל כך טובה, אני צריך לעבר צנתור".

הגיעה השעה של הצנתור, לקחו אותו במטה עם הגלגלים. וכי הוא צריך שיגלגלו אותו? הוא יכול היה לסחב את המטה על הראש שלו... אבל כך זה המנהג בבית חולים, שלנתוח יוצאים במטה על גלגלים. הוא יצא לעבר חדר הצנתור כבריא אולם.

חזו מהצנתור - רחמנא ליצלן - אוי ויי... עם סמרטוט על הראש, סביב המטה עמדו כל הצוות, רופאים, אחיות, מכאן ומכאן. רחמנא ליצלן. כל האנשים שהיו בחדר ברחו מפחד. אני לא יכלתי לברח... ספלו וספלו בו. חשבתני שמשש הולך להיות שם יציאת נשמה.

אחרי כעשר או עשרים דקות, החלו הרופאים והאחיות לעזב את החדר, הבנתי שמסתמא המצב יותר טוב, פקוח הנפש הולך ופוחת.

אף אחד כבר לא היה בחדר, פתאום אני שומע את קולו, ואני מספר לכם מה שמעתי באזני - שאותו בן אדם מדבר משהו...

חשבתני שהוא מענין שאקרא לאחות או לרופא. שאלתי: "מה קרה, האם צריך עזרה?" והנה ראיתי שיש לו באזן אגניות. הוא אומר לי בחיידק מתוך שהוא חור פסיד: "שמעת מה קורה שם? שתיים-אפס לטובת הרומנים..."

רבונו של עולם, קודם הוא היה גוסס, במצב נורא ואים. א מוראדיגע זאך. האמת, שלהבדיל, אם מישוה קורא ואומר לי אחרי כזה מצב: "נפל ברעיוני ישוב נפלא על הרמב"ם", הייתי מבין אותו ומתפעל. רק מה ההבדל? שאצלו הפוטבול זה החיים שלו, בנפשו. ולכן אין הגבלות - הכל הוא יכול, להכל הוא מסגל! גם אדם שרוצה לעבד את ה', אם הדבר בנפשו, הוא יוכל לעשות זאת בכל המצבים, כמו אברהם שיצא למצא אורחים גם ביום חם כגיהנם.

(רבי ראובן סרלנשטיין זצוק"ל - יחי ראובן)

לאנשי סדום היתה משנה סדורה

ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד (יב, יא)

המשנה במסכת אבות (ה, ט) אומרת: "ארבע מדות באדם: האומר שלי שלי ושלך שלך - זו מדת סדום. שלי שלי ושלך שלי - רשע.

הבה נתבונן מה אומרת הסברה הפשוטה, איזו דרקה פחותה יותר: האומר שלי שלי ושלך שלך, או האומר שלי שלי ושלך שלי? לכאורה נראה, שזה שאומר על הכל שלי, וגם שלך - שלי, הוא הגרוע יותר.

ומה אומרת הסברה הפשוטה, איזה ציון גרוע יותר: לומר על מישוה שהוא רשע או לומר עליו שהוא סדומניק? לכאורה נראה, שלומר על מישוה שהוא סדומניק - גרוע יותר.

אם כך, נשאלת השאלה: מדוע על האומר שלי שלי ושלך שלך - שבאפן יחסי הוא טוב יותר - אומרת המשנה שזו מדת סדום, הגרועה יותר, ואלו על האומר שלי שלי ושלך שלי - שהוא גרוע יותר - המשנה אומרת שזו מדת רשע, הגרועה פחות באפן יחסי?

התשובה לכך היא: האומר שהכל שלו - "שלי שלי ושלך שלי", הוא משלל הגיון. בעצם האמירה הזו היא מודה שהנה בן בליעל, חסר הגיון המשיך את הכל אליו. אדם כזה אינו מקצע מנתינת צדקה לעניים. גם הרשעים הגדולים ביותר, רוצחי אדם, שאינם חסים להפך נשים לאלמנות ובנים ליתומים, נותנים מפעם לפעם צדקה לאלמנות וליתומים. אין כאן שיטה, יש כאן סתם נסיונות להשתלשלות ולאגרכיה, וכיון שכן - יש עוד סכוי שלכם של אלו עוד יפתח אי פעם, והם יחזרו בתשובה.

לא כן האומר שלי שלי ושלך שלך, זו כבר שיטה: זה מהלך חיים! הם שומרי חק! שלי - שלי, שלך - שלך, נקדה. חק ולא יעברו לכן זה הרבה יותר גרוע. אין סכוי שאנשים כאלו יחזרו בתשובה. יש להם בחיים מהלך הגיוני, מסדה חקי.

לאנשי סדום היתה משנה סדורה, ספר חקים. מי שנפצע על ידי חברו - תיב לשלם לפצוע בעבור הקזת הדם שהלה עשה לו חנם אין כסף.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א - דורש טוב)

"עפר ואפר" - ענוה וספלות

ויצו אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר (יב, יח)

רבנותינו במגמרא (סוטה יז ע"א) דרשו: "בשכר שאמר אברהם: 'ואנכי עפר ואפר', זכו בניו לשתי מצוות - אפר פרה ועפר סוטה".

האמירה "ואנכי עפר ואפר", היא אמירה שכל כלה ענוה וספלות, הכרה במעוט ערכנו וקצר השגתנו, והתרחקות מכל שמץ של התפארות וגאווה.

רבי חיים רפפורט זצ"ל היה גאון גדול, מגדולי המתנגדים לחסידות ולבעל שם טוב הקדוש זי"ע. הוא מעודו לא ראה את הבעל שם טוב ולא הכירו, כמובן שגם לא למד את תורתו, אך הידיעות שהגיעו

לאזני אודות האנשים שרצים אחריו ונותנים לו פתקאות וכספים, וכן השמועות על הטישים שהוא עושה - לא נשאו חן בעיניו, וגרמו לו לצאת נגדו ברבים.

אחד מתלמידיו היה מצר על כך ביותר, ובקש לפסי ביניהם. כאשר נולד לו בן, הזמין את רבי חיים רפפורט לשמש כמולה, ואת הבעל שם טוב כסנדק. הוא הורה לעגלון לאסוף את המולה ואת הסנדק ולהביאם בעגלה אחת אל הברית.

ישב רבי חיים רפפורט בעגלה, והנה עלה עליה הבעל שם טוב. רבי חיים הביט בו משתאה והתפעל ממראהו - אדם בעל צורה, שאור גדול בוקע ממנו. הוא הודרו לברכו לשלום, ולא גרע ממנו את מבוטו. בתחלה ישבו בשקט, שכן לא הכירו. לאחר מכן שאל רבי חיים רפפורט: "מי כבודו?"

ענה לו הבעל שם טוב: "אני עפר ואפה ומי כבודו?" נענה רבי חיים לעמתו: "גם אני עפר ואפר".

אמר הבעל שם טוב: "לפלא הוא בעיני, איד עפר ואפר ועוד עפר ואפר רבים ביניהם..."

ואמנם, כאשר ישנה מחלקת בין שנים, כל אחד חש שהוא מאן דאמה אף אם כל אחד היה מרגיש את עצמו עפר ואפר, הוא אפילו לא היה רואה לנכון לענות לשני על עלבונות שהוא מטיח בו, והמחלקת היתה מתמוססת מאליה...

(רבי יוסף מוגרבי שליט"א - אוצרות יוסף)

שכור כלוט

ותשקין את אביהו יון בלילה הוא (יט, לו)

כמה מגנה היא השכרות! כל המעשה שארע עם לוט ובנותיו נגרם בעטייה. שכרותו של לוט מזכרת בגמרא לגנאי: הגמרא אומרת שאסור לאדם ששתה רביעית יון להתפלל, או להורות, ומכל מקום בדיעבד, אם התפלל או הורה לאחר ששתה - יצא ידי חובה, אבל, מסייפה הגמרא, אם היה שתי כמו לוט - אף בדיעבד לא יצא ידי חובה, וכשיפוג יינו צריך לשוב ולהתפלל. שואלים המפרשים: מדוע נקשה הגמרא כדגמא דוקא את לוט, הרי נח קדם לו, וכמו שנאמר בפסוק (בראשית ט, כא) "וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה"? מפני מה, אפוא, מצינת הגמרא את שכרותו של לוט ולא את שכרותו של נח?

אלא, הדבר יסבר על פי מעשה שהיה:

יום אחד בא יהודי צדיק וירא אלקים אל רבה של פראג, בעל ה"נודע ביהודה" זצ"ל, ובפיו שאלה: "רבי מה אעשה? יש לי שלש בנות שהגיעו לפרקו, ואין באפשרותי להשיאן ולתת להן נדוניה!"

הנודע ביהודה נטל את קלמוסו וכתב לאיש מכתב המלצה, בו כתב כי מכיר הוא את האישה, שהו צדיק וירא אלקים מנעריו ועד עתה, וכעת שיש לו שלש בנות לחתן, ואין בידו להשיאן - מצוה גדולה לעור לו, וכל מי שיעזר לו יתברך בכל הברכות. בתחתית המכתב חתם את שמו: יחזקאל לנדא.

"טל מכתב זה בידך", אמר לו הנודע ביהודה, "וסע עמו לכל מיני ערים בחו"ל, שם מכירים אותי, ויתרמו לך בעין יפה".

ואכן, כשמו כן הוא: "נודע ביהודה אלקים בישאל גדול שמו" (תהלים ע, ב) - האישה נסע לחו"ל, הסתובב מעיר לעיר, ובכל מקום שהראה את המכתב תרמו לו בעין יפה. כשאמתחתו מלאה בדינרים, נכנס לפנדק, קנה לעצמו בקבוק ודקה וארוחת ערב דשנה, וישת וישכר ויתגל על מנתו.

גנב, שעקב אחריו, התגנב לחדרו והצליח לגנב ממנו את מכתב ההמלצה וחלק משקיות הכסף שאסף. כשהתעורר וגלה את דבר הגנבה, מהר לשוב לעירו, עם שקיות הכסף שנותרו לו, וישעלמו מעיני הגנב, ומרב בושה אף לא נגש אל הנודע ביהודה להודות לו. הכסף שנותר באמתחתו הספיק לו לחתן את בתו הראשונה, דא עקא, מה יהיה עם שתי הבנות הנוספות?

והגנב? הוא היה חרוץ מאד: הוא "חרש" את כל אירופה עם מכתב ההמלצה שבדי, ו"גרף" לכיסו מאות אלפי רובלים, שאנשים תרמו מהונם לאחר שראו את חתימת ידו של הנודע ביהודה המתנוססת בתחתית המכתב שבדי. בשמים לא שתקו לו, שם - משלמים הכל. בקר אחד - האישה לא התעורר משנתו. אנשי ה"חברא קדישא", גלו את מכתב ההמלצה שבאמתחתו של הנפטר, ואת צרור כספו הגדול, ולאחר שקברו אותו, הביאו את הכל לנודע ביהודה, וספרו לו על הגופה שנמצאה, ועל המכתב הנושא את חתימת ידו שנמצאה בחדרו של הנפטר.

הנודע ביהודה קרא לאיש, והחל להתענון אצלו בנוגע למה שארע. האישה התבייש, החל לגמגם, עד שלבסוף ספר דברים פהותם: "את חסאי אני מזכיר היום. שתייתי לשכרה והמכתב, עם חלק גדול מהכסף, נגנב לי".

הנודע ביהודה מסר את הכסף, שנאסף בזכות המכתב, לידי האישה, והוסיף ואמר: "עתה התחור לי מדוע אומרים 'שכור כלוט', ולא 'שכור כנח'? נח השתכר לאחר שכבר סיים לחתן את כל בניו ובנותיו - זה פחות נורא. אף לוש השתכר בעוד שהיו לו שתי בנות לחתן בתקופה שכזאת צריך להזהר שבעתים שלא להשתכר!"

"מעתה הוזהר", סיים הנודע ביהודה, "לבל תהיה שכור כלוט!"

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

הנסיונות - לרומם את האדם

והאלקים נסה את אברהם (כב, א)

על הפסוק: "נתתה ליראיך נס להתנוסס" (תהלים ט, ו) אמרו חז"ל (בראשית רבה נח): שרש המלה נסיון הוא מלשון נס, הינו דגל. הקב"ה נותן לאדם נסיון כדי לרוממו ולנשאו, כמו דגל המתנוסס על תרן הספינה.

הנסיון מיטיב עם האדם, הן מבחינה רוחנית והן מבחינה גשמית. כשאדם נתון בצרות ובקשיים, הוא מרגיש את אפסותו ואת תלותו בקב"ה, ומתחזק באמונה. כמו כן, הקשיים מחשלים את האדם, מחזקים אותו ומעוררים את פחותיו הרדומים לצאת מהפח אל הפעל.

לפעמים מסרת הנסיונות היא שהקב"ה רוצה לתת לאדם מתנה גדולה, אף כיון שהוא שופט צדק, הוא מעמידו בנסיון, כדי שיוכל לקבלה בצדק, ולאחר שעמד האדם בנסיון והתעלה מבחינה רוחנית, נותן לו הקב"ה שכר עצום.

*

כאשר הלך הגאון רבי חיים גריינימן זצ"ל לנחם את משפחתו של הגאון רבי יודל שפירא זצ"ל, פגש שם את מרן רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל. רבי אהרן לייב אמר לו, כי לרבי יודל היו שנתים של יסורים נוראים רח"ל, והוא בטוח שאחרי היסורים הללו יגיע ישר לגן עדן. השיב הגאון רבי חיים: "דין שמים אינו פשוט כלל, אתם בטוחים שהגיע לשם נקי, אף אני אינני כל כך בטוח בזה".

לפנות בקר חלם רבי חיים והנה הוא רואה את רבי יודל שפירא זצ"ל, ושומע אותו אומר: "ברוך ה', זכיתי להגיע לשמים נקי ומסדר, אבל זה רק בזכות היסורים הנוראים שעברתי בשנתים האחרונות".

רבי יודל היה אדם גדול, מתמיד עצום, היה לומד שמונה-עשרה שעות ביממה - ואף על פי כן, ללא היסורים שעבר לא היה 'מסדר' בעולם העליון! אמר רבי חיים: "אם מעלת היסורים כה גדולה - גם אני רוצה יסורים..."

באותו בוקר, כשקם משנתו החליק רבי חיים על הרצפה ושבר את צלעותיו. רבי חיים היה אדם מחשב, הוא היה שם לב לכל פגיעה. הרצפה היתה ישרה, ללא מכשולים. אבל הוא נפל! הוא טען שהרגיש שכביכול יד דוחפת אותו מאחוריו.

שברים בצלעות פרוכים ביומרי תפתי, במיוחד לאדם מבוגר והנורא מכל הוא שאין אפשרות לגבס את המקום ולקבוע את השבר. כל תנועה קלה גורמת לכאבים חדים. נורא ואיום!

ומה הגיב הגאון רבי חיים זצ"ל?

"רבונו של עולם" - כך אמר - "אני יודע שאתה אוהב אותי פי מיליון ממה שאני אוהב את עצמי. אני יודע שהיסורים שלי כואבים לך פי מיליון ממה שהם כואבים לי. למה אתה מסכים לקבל כל כך בגללי? רק כדי שאוכל לעלות למעלה קצת יותר נקי! אם כן, כמה אני צריך להודות לך על כך?"

שש שנים בדיוק, מיום ליום מאותו חלום, נקט לכסא גלגלים, סבל יסורי תפתי, גבו שבור, ראשו כפוף, וכך קבל אנשים והמשיך ללמד תורה. שש שנים תמימות! הוא נמסר בערב שביעי של פסח, נקי ומזכר ביוסורים.

כשמגיעים על האדם יסורים - הוא נבהל, אף לאמתו של דבר זה אתות משמים שה' רוצה לתת לו מתנות, ולצדק זה הוא שולח לו נסיון - מבחן. אם יעמד בו בהצלחה, תהינה לו ישועות גדולות שאפילו לא חלם עליהן.

(רבי אריה שכטר - אריה שאג)

אֵלֶּזְנֹת

לַעֲלֵמָן עֲפֹת

פֶּרֶשֶׁת וִירָא

בס"ד, אֲדִיוֹן כ"ה

יִקְרָה כְּזוֹ אֲמָסָר לְמִשְׁרַת גּוֹי, וְאָף אֲעֵלֶה לוֹ שֹׁכֵר עַל כֶּף? (בדור דעה)

כִּיצַד הַבְּחִין אֲבָרְהָם בְּאֹרְחִים בְּשָׁעָה שְׁה' נִרְאָה אֵלָיו?

'רואה אני שנעשה על ידך תחית המתים'
גְּדוּלַת הַכִּנְסַת אֹרְחִים... (שבת קכז.)

וִירָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֵי מִמְרָא... וַיִּשָּׂא עֵינָיו וִירָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עִלָּיו... (יח א-ב)

אֶחָד מִחֲסִידָיו הַגְּדוּלִים שֶׁל הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבֵּי פִּנְחָס מִקְאָרִיץ זי"ע, הִיָּה רָגִיל תְּמִיד בְּנִסְיַתוֹ לְרַבּוֹ לַעֲצֹר בְּאֲכֻסְיָהּ בַּכֶּפֶר שֶׁבִדְרָה, וּבַעַל הָאֲכֻסְיָהּ שִׂדַע בְּעַרְפוֹ, הִיָּה עוֹרָה לְכַבּוֹדוֹ תְּמִיד סְעָדָה.

כִּיצַד הַבְּחִין אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ כָּלֵל בְּאֹרְחִים, בּוֹ בְּשָׁעָה שְׁה' נִרְאָה אֵלָיו?

פַּעַם אַחַת בַּעַת שְׁהִיָּה הַחֲסִיד בְּדַרְכּוֹ בְּנִסְיַתוֹ לְרַבּוֹ, חָשַׁב שֶׁבִזְזָה הַפַּעַם לֹא יַעֲצֹר בַּכֶּפֶר אֲלֵא יִמְשִׁיף בְּנִסְיַתוֹ. אֲלֵא שֶׁכַּאֲשֶׁר הִתְקַרַּב בְּדַרְכּוֹ וְהִיָּה בְּאִזְרוֹ הַכֶּפֶר, הִרְגִישׁ חֲלָשָׁה גְּדוּלָה בְּלִבּוֹ וְעַל כֵּן נִכְנַס לְכַפֵּר וּבָא לְאֲכֻסְיָהּ כְּדִי לְסַעַד וּלְחַזֵּק אֶת לִבּוֹ.

יִבְנוּ בְּמַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה בִימֵי אֲבִרְכּוֹתוֹ שֶׁל הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַצִּמַּח צְדָק זי"ע שֶׁשְׁהָה בְּבֵית זְקֵנוֹ הָרַב הַקְּדוֹשׁ בַּעַל הַתְּנַיָּא זי"ע, וְשָׁקוּעַ הִיָּה בַּעֲמֻקַּת תְּלַמּוּדוֹ, עַד שֶׁלֹּא שָׁם לֵב לְבִכּוּי שֶׁל בְּנוֹ, תִּינוּק רַךְ שֶׁשָּׁכַב בַּעֲרִיסָה בְּסִמּוּךְ.

כְּשֶׁנִּכְנַס לְאֲכֻסְיָהּ שָׁמַע שֶׁבַת הַמוֹכְסֵן מִקְשָׁה לְלָדַת וְהִיא בְּסַכְנָה גְּדוּלָה מְאֹד. מִפְּיֹן שְׁהִיָּה רַעֲב מְאֹד בְּקֶשׁ שִׁיתְּנוּ לוֹ דָּבָר מֵה לְהַשִּׁיב אֶת נַפְשׁוֹ, וּלְקַח מַעֲט יַיִן שֹׁכֵר, וְאָמַר לְמוֹכְסֵן: הִנֵּה כַּעַת מְקִיָּם אֶתְּהָ מִצְוֹת הַכִּנְסַת אֹרְחִים, וְאֵנִי הִנְנִי 'עֵצֶם הַמִּצְוָה' הַיּוֹת וְהַמִּצְוָה נַעֲשִׂית עַל יָדִי, וְעֵצֶם הַמִּצְוָה עוֹלָה לְנַחַת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִמְצָא שֶׁאֵנִי כַּעַת עוֹמֵד לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל כֵּן הִנְנִי מִבְּקֶשׁ מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁיִּשְׁלַח לְבַתְּךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה, וְתִכְפַּף בָּאוֹ לְבִשׁוֹר כִּי יִלְדָה בְּשָׁעָה טוֹבָה וּלְמִזְל טוֹב.

הִגִּיעַ קוֹל בְּכִי הַתִּינוּק לְאֹזְנֵי הַסַּבָּא שֶׁיֵּשֵׁב בְּקוֹמָה הָעֲלִיוֹנָה, יָרַד הָרַב בַּעַל הַתְּנַיָּא וְנִכְנַס לְחֹדֶר, פָּנָה לְעֲרִיסָה וְהָרִים אֶת הַתִּינוּק לְהַרְגִיעוֹ, כְּשֶׁהַבְּחִין אֲבִי הַתִּינוּק בְּכִנְיַסַּת זְקֵנוֹ, מִיָּד קָם מִלֵּא קוֹמָתוֹ, וְכִשְׁנִתְחַוֵּר לוֹ הָעֵינָן הַתְּנַצֵּל שְׁהִיָּה כֹּה שָׁקוּעַ בְּלַמּוּד וְעַל כֵּן לֹא שָׁם לֵב שֶׁבְנוֹ בָכָה.

כְּשֶׁהַמְּשִׁיף הַחֲסִיד וְהִגִּיעַ לְרַבּוֹ לְקְאָרִיץ אָמַר לוֹ רַבֵּי פִּנְחָס: 'רואה אני שנעשה על ידך תחית המתים'. סִפֵּר אוֹתוֹ חֲסִיד לְרַבּוֹ אֶת הַמַּעֲשֵׂה. נַעֲנָה לוֹ רַבּוֹ: עֲצָה כְּזוֹ, לֹא עֲלֵתָה בְּלֵב שׁוֹם צְדִיק.

הַשִּׁיב לוֹ זְקֵנוֹ הַקְּדוֹשׁ, הַבְּנִתִי שׁוֹזוֹ הַסַּבָּה, אוֹלָם אָמַר נָא לִי, כְּלוּם הִיָּתִי שָׁקוּעַ בְּלַמּוּדֵי פְּחוֹת מִמֶּךָ, אוֹ שָׁמָא הִיָּתִי קָרוֹב לְעֲרִיסָה יוֹתֵר מִמֶּךָ?

(ליקוטי אמרי פנחס)

אָף אָמַר לָהּ כָּלֵל וְאוֹתוֹ זָכַר וּנְצַר בְּלִבָּהּ: יְהוּדֵי בְּאִיזוֹ דְּרָגָה שֶׁלֹּא יְהִיָּה, לֹא יִתְּכֵן שֶׁלֹּא יִשְׁמַע קוֹל שֶׁל יְהוּדֵי בּוֹכָה יְהִי קֶטֶן כְּכֹל יְהִיָּה, וְלֹא יִתְּכֵן שֶׁלֹּא יִפְסִיק מַעֲסוּקוֹ וְיִהִי הַעֲסוּק גְּדוּל כְּכֹל שִׁיְהִיָּה, וְיִרַד כְּכֹל שִׁיְדַרֵּשׁ לְרַדַּת כְּדִי לְהַשְׁקִיט אֶת בְּכִיו שֶׁל אוֹתוֹ יְהוּדֵי.

מִצְוָה יִקְרָה כְּזוֹ אֲמָסָר לְמִשְׁרַת גּוֹי? וְיָרִץ לְקִרְאָתָם (יח, ב).

רַבֵּי לׁוי יִצְחָק מִבְּרֵדִיטְשׁוֹב זי"ע הִיָּה זְהִיר מְאֹד בְּמִצְוֹת הַכִּנְסַת אֹרְחִים, כְּשֶׁהִיָּה סְמוּךְ עַל שְׁלַחַן חוֹתְנּוֹ הַגְּבִיר, הוּא עֲצָמוֹ הִיָּה סוֹחֵב אֲלֻמוֹת שֶׁל תְּבוֹן וְהִיָּה מִצִּיעַ מִשְׁכָּבָם שֶׁל הָאֹרְחִים.

שָׁבַר אֶת תְּעִנִּיתוֹ בְּשִׁבִּיל הָאוֹרֵחַ גְּדוּלַת הַכִּנְסַת אֹרְחִים (שבת קכז.)

הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבֵּי דוֹד מְלַעֲלוֹב זי"ע נִהַג מִפְּעַם לְפַעַם לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ תְּעִנִּית מִשְׁבַּת

שְׁאֵלוֹ חוֹתְנּוֹ, מִדּוּעַ אֵין אֶתְּהָ שׁוֹכֵר מִשְׁרַת כְּדִי שֶׁיָּבִיא הוּא וְיִסְחַב אֶת חֲבִילוֹת הַתְּבוֹן? עָנָה לוֹ רַבֵּי לׁוי יִצְחָק "מִצְוָה

לשבת. פעם ביום ששי כְּאֶשֶׁר כָּבַר כַּמַּעַט הַשְּׁלִים אֶת תַּעֲנִיתוֹ, בָּא אֵלָיו אוֹרַח וּמָסַר לוֹ פְּרִיסַת שְׁלוֹם מֵהֶרֶב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מְלִיעוֹז'נֶסֶק ז"ע.

הַזְּדִירוֹ הֶרֶבִי לְכַבֵּד אֶת הָאוֹרַח בְּמִינֵי מְזֻנּוֹת וּמִשְׁקָה, אוֹלָם הָאוֹרַח לֹא נִגַע בְּכַבוּד, וְהַסְבִּיר שֶׁמִּקְבֵּל הוּא מְרֻבּוֹתָיו שָׂאִין לֶאֱכַל בְּבֵית אַחַר עַד שֶׁהִמָּאֲרַח יֹאכַל תַּחֲלָה.

לֹא חָשַׁב הֶרֶבִי פְּעָמִים בְּרוּךְ עַל הָעוֹגָה וְעַל הַמִּשְׁקָה עַל אִף שֶׁבִּכְךָ שָׁבַר אֶת תַּעֲנִיתוֹ. מֵאַחַר יוֹתֵר אָמַר: 'אֲכֹן תַּעֲנִית מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת דְּבַר גְּדוֹל הֵנוּ, אוֹלָם נִתְיַנֵּת תַּחוּשָׁה טוֹבָה לְאוֹרַח הֵנוּ דְּבַר גְּדוֹל יוֹתֵר'

מְדוּעַ לֹא אָמְרוּ גְּדוֹלָה הַכְּנַסַת אוֹרַחִים "כְּמוֹ" קִבְּלַת פְּנֵי שְׂכִינָה?

גְּדוֹלָה הַכְּנַסַת אוֹרַחִים יוֹתֵר מִקִּבְּלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה (שֶׁבֶת הַכֹּז).

הַגִּיעַ אֶל הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מְרִימָנוּב ז"ע אָדָם וְהִתְאוּנָן שֶׁמֵאֲדַח חֶפֶץ הוּא לְקַיֵּם בְּבֵיתוֹ מְצוֹת הַכְּנַסַת אוֹרַחִים. דָּא עָקָא, לְמֵרוֹת רְצוֹנוֹ הָעוֹ, מְנוּעַ הוּא מִכָּךְ מִכִּיּוֹן וְאַשְׁתּוֹ צָרָה עֵינֵיהּ בְּאוֹרַחִים, וְיִכּוֹל הַדְּבַר לְהִבְיֵא לְיַדֵי מְרִיבָה בְּבֵית. אָמַר לוֹ הֶרֶבִי רְבוּתֵינוּ אָמְרוּ: "גְּדוֹלָה הַכְּנַסַת אוֹרַחִים יוֹתֵר מִקִּבְּלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה", וְכִי לֹא מִסְפִּיק גְּדוֹל הִיָּה הַדְּבַר אִם הִיָּה נֶאֱמַר "גְּדוֹלָה הַכְּנַסַת אוֹרַחִים "כְּמוֹ" קִבְּלַת פְּנֵי שְׂכִינָה?

אֶלָּא מִכִּיּוֹן וְחֻכְמֵינוּ אָמְרוּ "אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם", אִם כֵּן הָיוּ מְשׁוּיִם זֹאת לְמְצוֹת הַכְּנַסַת אוֹרַחִים, וְלֹא הָיוּ הָאֲנָשִׁים מְכַנְּסִים כָּלֵל אוֹרַחִים לְבֵיתָם, מִכִּיּוֹן שֶׁאִשָּׁה עֵינָה צָרָה בְּאוֹרַחִים וְהָיוּ חוֹשְׁשִׁים מִפְּנֵי הַתְּעוֹרְרוֹת מְדַנִּים בְּבֵיתָם כְּדִי שֶׁלֹּא תִסְתַּלַּק הַשְּׂכִינָה מִבֵּיתָם מִחֻמַּת זֹאת.

עַל כֵּן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ גְּדוֹלָה הַכְּנַסַת אוֹרַחִים "יוֹתֵר" מִקִּבְּלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁלֹּא יִבְטַל הָאָדָם מִעֲצָמוֹ מְצוּהָ נִעְלָה זֹו אֶפְלוּ בְּשִׁבִיל חֻשְׁשׁ סְלוּק הַשְּׂכִינָה מֵהַבֵּית.

(סיפורי חסידים)

חידון אֶלְצָנוֹת - נושא פרסים
מי הם שְׁנֵי הָאִישִׁים שְׁעוֹרְכִים
מִשְׁתָּה בְּפִרְשָׁתָנוּ?

אִם בָּא אוֹרַח שָׂאִין לוֹ שְׁהוֹת, אַל תַּעֲכַב אוֹתוֹ וְסַעֲדוּ לְבַכֶּם אַחַר תַּעֲבְרוּ (יח, ה).

פַּעַם בְּקֹר הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ הָעֵצִי חַיִּים מְסִיגֵט ז"ע אֶצֶל חֲתָנּוֹ שֶׁהִתְגוֹרֵר בְּעֵירָה הַסְּמוּכָה לְעֵירָה בָּהּ שָׁהָה הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׁכָּר דֵּב מִבְּעֵלְזָא ז"ע.

הַפְּצִיר בּוֹ חֲתָנּוֹ מֵאֲד לְלַכֵּת וְלַעֲרֹךְ בְּקוֹר אֶצֶל הֶרֶבִי מִבְּעֵלְזָא. הַשְּׁעָה הִיָּתָה דְּחוּקָה לוֹ מֵאֲד וְעַל כֵּן רַק בְּהִשֵּׁי הַסְּכִים לְהַפְּצֵרוֹת חֲתָנּוֹ וְהַסְּכִים לְהַכְּנִס וּלְבַקֵּר. כְּשֶׁהִגִּיעוּ, קָבְלוּ הֶרֶבִי מִבְּעֵלְזָא בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְכַבְּדוֹ מֵאֲד. לְאַחַר שֶׁטַּעַם הָאוֹרַח אָמַר הֶרֶבִי מִבְּעֵלְזָא: נֶאֱמַר בְּאַבְרָהָם שֶׁאָמַר לְאוֹרַחַיו 'וְסַעֲדוּ לְבַכֶּם אַחַר תַּעֲבְרוּ'. וּפְלֵא הוּא, וְכִי כֵּךְ הוּא שׁוֹרֵת הַנִּימוֹס שֶׁיִּגִּיד אָדָם לְאוֹרַחוֹ כִּי עָלָיו לְלַכֵּת לְאַחַר שֶׁיִּסְעַד אֶת לְבוֹ. וְעוֹד, מָה אֲכַפֵּת הִיָּה לוֹ לְאַבְרָהָם אִם יִשְׁאַרוּ אוֹרַחַיו עוֹד מַעֲט.

אִין זֹאת אֶלָּא שֶׁבְּקִשָּׁה הַתּוֹרָה לְלַמְדָנוּ, שֶׁאִם בָּא אוֹרַח שָׂאִין לוֹ שְׁהוֹת, אַל תַּעֲכַב אוֹתוֹ, כְּבִדְהוּ בְּמֵאֲכָל וּבְמִשְׁתָּה וְאָמַר לוֹ שֶׁאִם הוּא רוֹצֵה, הוּא יִכּוֹל לְלַכֵּת...

הַפְּטִיר הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מִבְּעֵלְזָא: כְּפִי שֶׁאִין מִבִּין אִין לְהֶרֶב מְסִיגֵט זְמַן וְהוּא מְמַהֵר. וְאִזּוֹ הוֹשִׁיט יָד לְאוֹרַחוֹ וְלָהוֹנוֹ עַד לְפִתַח הַבֵּית.

(בַּקְּדוּשָׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן)

מְדוּעַ לֹא סִפְרַתְּ לִי זֹאת?

וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת הַדְּבַר הַזֶּה וְגַם אֶתָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְּלִתי הַיּוֹם (כא, כו). כְּשֶׁיִּשָׁב הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ הַשְּׁפַת אֶמֶת ז"ע לְלַמֵּד חֻמְשׁ עִם בְּנָיִו הִגִּיעוּ לְפָסוּק זֶה בּוֹ מִתִּיגְעִים הַמְּפָרְשִׁים לְפָרֵשׁ אֶת כְּפִילוֹת הַלְּשׁוֹנוֹת שֶׁנֶּאֱרָאִים מִדְּבָרָיו שֶׁל אַבְיִמֶלֶךְ.

פָּרַשׁ לָהֶם הַשְּׁפַת אֶמֶת בְּפִשְׁטוּת, כְּדִלְהֵלֵן: אַבְיִמֶלֶךְ אָמַר: "לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת הַדְּבַר הַזֶּה", וּמִיָּד פָּנָה אֶל פִּיכֵל שֶׁר צָבָאוּ בְּאָמְרוֹ אֵלָיו: "וְגַם אֶתָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִי" מְדוּעַ לֹא סִפְרַתְּ לִי זֹאת? עָנָה לוֹ פִּיכֵל: "וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְּלִתי הַיּוֹם".

הַפּוֹתֵרִים נִכְוֵנָה יִכְנָסוּ לְהַגְרָלָה אִי"ה עַל סִדוּר מִתִּיבַת מְנַחָה מְעִרִיב בְּהוֹצֵאת "עוֹז וְהַדֵּר". אֶת הַפְּתוּרוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לַיּוֹם שְׁנֵי

לְמַסְפֵּר פִּקְס: 077-470-26-81

או לְמֵייל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוֹב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיָקָה וְטַלְפּוֹן.

בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן "עֲבוּר חִידוֹן לְנוֹעַר".

פְּתוּרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוּכָה, יְפוּרְסָמוֹ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

פרשת וירא

תעשה, והבינה שאברהם לא היה צריך לשחרר את הגר על מנת להוליד ממנה את ישמעאל שכן עשה של פריה ורביה דוחה לא תעשה של "לא יהיה קדש", ואם כך הרי דין ישמעאל כדן אמו השפחה, שהוא 'עבד' ולא 'בן אברהם', וזהו שהבדילה "בין יצחק לישמעאל, שאמרה גרש האמה הזאת ואת בנה" משום שישמעאל הוא עבד כאמו, ולא בן כיצחק...

"והאלקים נסה את אברהם" (כב, א).

מובא בגמרא בשבת (פ"ט): "לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם: בניך חטאו לי, אמר לפניו: רבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך. אמר: אימר ליה ליעקב דהוה ליה צער גידול בניו, אפשר דבעי רחמי עליהו. אמר ליה: בניך חטאו. אמר לפניו: רבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך... אמר לו יצחק: בניך חטאו לי. אמר לפניו... הא קריבית נפשי קמך".

מדברי הגמרא משמע שיצחק היה זה שביקש רחמים על כלל ישראל, בשל מסירות נפשו בעקידה, ולכאורה הרי נסיון העקידה מיוחס לאברהם, ואם כן מדוע אברהם לא השתמש בזכות זו עצמה, לבקש רחמים על כלל ישראל?

ביאור נפלא אמר על כך רבי יצחק עקב וייס זצ"ל, בעל שו"ת "מנחת יצחק" ועוד: המדרש (בראשית רבה נ, א) על הפסוק "ביום השלישי וישא אברהם את עיניו", מביא את דברי הנביא (הושע ו, ב): "חיינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו". אומר על כך רבינו הגר"א: אמנם שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אך עבור ההכנה למצוה משלמים אף בעולם הזה. והנה שני הימים הראשונים בהם הלכו אברהם ויצחק לעקידה, היו 'הכנה' למצוה, ורק ביום השלישי היתה המצוה עצמה. על כך אומר הנביא: "חיינו מיומיים" - החיות שלנו בעולם הזה היא בזכות אותם שני ימים שהיו הכנה למצוה ויש עליהם שכר בעולם הזה. אבל - "ביום השלישי" - על העקידה עצמה - "יקימנו ונחיה לפניו" - נזכה על כך לשכר רק לעתיד לבוא בעולם הבא.

נמצא איפוא, כי בשני הימים הראשונים, שעליהם מקבלים שכר בעולם הזה, היה הנסיון רק לאברהם אבינו, כי הרי יצחק לא ידע שהוא הקרוב, כמבואר בפסוק. לכן, כאשר אנו מזכירים זכות העקידה בעולם הזה, יש להזכיר את אברהם. אבל הגמרא במסכת שבת מדברת "לעתיד לבוא", או אז השכר יהיה מהמצוה עצמה, ולכן יצחק אבינו הוא זה שמזכיר את זכותו, שהרי הוא היה זה שמסר עצמו לעקידה.

"וילכו שניהם יחדיו" (כב, ו-ח).

פעמיים מרגישה התורה 'וילכו שניהם יחדיו', והדבר אומר דרשני. **ונראה לבאר,** דהנה אמרו חז"ל (יומא לז): "שלשה שהיו מהלכין בדרך, הרב באמצע, גדול בימינו וקטן משמאלו... והתניא, המהלך כנגד רבו - הרי זה בור, אחורי רבו - הרי זה מגסי הרוח? דמצדד אצדודי" ["מקצת צד רבו, רש"י]. מבואר בגמרא כי ההולך ממש ליד רבו, היינו לצידו, הרי זה בור, ומפרש רש"י (ברכות כז: לענין דומה): "מראה כאילו הם שווים".

והנה, בגמרא בברכות (מו): שנינו: "אין מכבדין לא בדרכים ולא בגשרים". הקשו שם התוספות (בד"ה "אין" וכן בשבת נא: ד"ה "קדמיה"), אם הדין הוא שאין מכבדין בדרכים, מדוע יש להקפיד על אופן ההליכה של תלמיד עם רבו, ומדוע המהלך כנגד רבו הרי זה בור?

ויש שתיצונו, על פי שיטת המרדכי (פ"ז דברכות, סי' קסו) בשם הראב"ה (והובא ברמ"א י"ד, רמב"ד, רמב"ם, רמב"ם): שכל הדין שאין מכבדין בדרכים" נאמר רק במקום סכנה, אבל בדרך רגילה חובה לכבד. ע"כ. עוד יש לתרץ, שאין חיוב לכבד בדרכים, כאשר הולכים לדבר מצווה, כיון שהולכים בזריזות אין צורך לנהוג בדרך כבוד. כאשר הלכו אברהם ויצחק לעקידה, מספרים חז"ל על הנסיונות של השטן לעצור אותם בדרכם, וכך נאמר (ילקוט שמעוני וירא, צט): "הלך ונעשה לפניו כנהר גדול שלא יוכלו לעבור. אמר אברהם: אם יורדים הנערים מתירא אני שמא יטבעו. ירד, עמדו להם המים עד צואריהם. תלה אברהם את עיניו לשמים אמר: רבון העולמים נגלית עלי ואמרת לי אני יחיד ואתה יחיד, הודע שמי בכל העולם והעלה בנך לעולה, ולא הרהרתי אחר דברך ולא עכבתי מאמריך, ועכשיו באו מים עד נפש, אם טובע יצחק בני היאך יתייחד שמך? מיד גער הקב"ה בשטן והלך לו".

נמצאנו למדים כי הליכתם לעקידה היתה במקום סכנה, וחל עליה דין של "אין מכבדין בדרכים". ולפיכך הדגישה התורה - "וילכו שניהם יחדיו", שהיה יצחק מהלך כנגד אביו, ולא כיבדו ללכת מאחוריו.

לאחר מכן, כאשר שאל יצחק את אברהם "ואיה השה לעולה" והשיבו אברהם "אלוקים יראה לו השה לעולה בני", שוב הודרו יצחק כדן ההולך לדבר מצווה, ועל כן נאמר פעם נוספת - "וילכו שניהם יחדיו", שלא היתה חובה ליצחק לנהוג כבוד בדרך.

(אמרי בינה)

"והוא ישב פתח האהל פתח היום" (יה, א).

בגמרא בברכות (דף כז.) מבואר: "כחום היום - הרי שש שעות". וצריך להבין מדוע אברהם אבינו ישב בפתח האוהל דווקא בשעה השישית, בחצות היום? **ואולם מובא במדרש (הובא גם בתוס' ב"ר"ה יא, ד"ה אלא),** שאותו היום היה יום טוב ראשון של פסח. והרי ביו"ט אנו פוסקים כשיטת רבי יהושע ש"חציו לה' וחציו לכם" (פסחים סח:), ובשו"ע (או"ח סי' תקכט, עיין שם במג"א) ביאר שעד חצות היום יעסוק בדברי קדושה - "חציו לה'", ומחצות היום ואילך יהיה "חציו לכם".

עתה נבין היטב מדוע דווקא בחצות היום יצא אברהם לחפש אורחים, שהרי עד חצות היום היה אברהם עסוק ב"חציו לה'" בתוך אוהלו, ורק כשהגיע חצות היום יצא לעסוק ב"חציו לכם" - לערוך את שולחן החג, ומובא בזוהר הקדוש שביו"ט יש לו לאדם להזמין אורחים לסעודתו, ולכן המתין לאורחים!

(פנינים יקרים)

"מהרי שלש סאים קמח סלת לוישי ועשי עגות" (יה, ו).

מספר הרב יהודה הכהן דוד קריסטל זצ"ל, בספרו "מכתם לדוד":

'תשעה ימים שהינו במחנה מעבר בז'לובה, שם ישבנו גם בכינו וסבלנו מהנאצים ממש' ש ייסורי הגיהנום, בזיונות, השפלות, חרפת רעב ומכות אכזריות עד מוות ממש, וכמה מאנשי עירנו נרצחו באותם ימים. בין הגולים עימנו היה **הרב הצדיק רבי יחיאל משה סגלוביץ הי"ד זצוק"ל,** ששימש כרב ודיין באחד מהעיירות באזור, וברגעים שיכולנו לשבת או לשכב על הרצפה ללא הפרעות, היה מוסר לי הרב דברי תורה מאוצרו המלא - מספרו "קטורת סמים", באומרו לי: אני מקווה שתינצל מהגיהנום הנאצי ותישאר בחיים, בקשתי ממך שבהזדמנות שתהיה לך תזכיר אותי ותאמר איזה דבר תורה משמי. אמסור דברי תורה משמו לזכרו הטהור ולעילוי נשמתו:

לכאורה יפלא, מדוע היה לו לאברהם אבינו להורות לשרה איזו כמות סולת יש לקחת כדי לאפות עוגות לאורחים, הלא די אם היה מודיע לה שהגיעו שלושה אורחים והיא כבר היתה יודעת כמה מזון צריך להכין להם, שהרי ביתו של אברהם אבינו היה בית הכנסת-אורחים גדול! וכי בכל פעם שהיו מגיעים אורחים, צריך היה אברהם לומר לשרה את כמויות האוכל שיש להכין להם? ברם, אמרו חז"ל שאצל שרה אמנו היתה "ברכה שרויה בעיסה", היינו העיסה היתה מתרבה לפי השיעור הנצרך להם ולאורחים (בראשית רב ס, כז). שרה היתה עושה תמיד באותה מידה, והעיסה היתה מתרבה לפי הצורך.

כל זה היה כאשר הגיעו אורחים רגילים, אבל כאשר הגיעו המלאכים שרק נראו כאוכלים, אבל באמת לא היו זקוקים לאוכל, לא היתה העיסה אמורה להתרבות כי הרי ידוע שהקב"ה לא עושה נסים שלא לצורך. והנה כתב הרמב"ן (לעיל פ"ג א) שאברהם אבינו הכיר באורחיו שהם מלאכים, אך שרה לא הכירה. אם כן ידע אברהם שלא תהיה ברכה בעיסה, ולכן הוצרך דווקא בפעם הזאת לפרט לשרה שיעור ומידות העוגות שתעשה, כדי שיסיפיקו לכולם.

"והתאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה" (כא, י).

במדרש בפרשת חיי שרה (תנחומא ד) דרשו, שהמזמור "אשל חיל" נאמר מפני אברהם אבינו על שרה כאשר הספיד אותה, וזה לשון המדרש: "התחיל אברהם לבכות עליה ולומר: אשה חיל מי ימצא, בטח בה לב בעלה' (משלי לא) - אימתי? בשעה שאמר לה 'אמרי נא אחותי את'. גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה, דרשה צמר ופשתים" - בין יצחק לישמעאל שאמרה גרש האמה הזאת ואת בנה".

ולכאורה, אין זה מובן, כיצד מעשה זה של שרה עולה בקנה אחד עם הפסוק "דרשה צמר ופשתים", וצריך ביאור.

ביאר זאת הגאון מאוסטרובצה זיע"א בדרך נפלאה: בגמ' (קדושין סח.) מבואר ש"שפחה ולדה כמותה", ולפי זה ישמעאל אינו נחשב לבנו של אברהם מפני שהוא כמו אמו, וכפי שאמו שפחה - גם הוא עבד. אך בשו"ע (יו"ד רסז, סט) מובא "ויש אומרים שאם בא על שפחתו הולד בן חורין לכל הדברים" ופירש הש"ך "דמסתמא בא עליה לשם אישות... וכוונתו לשחררה". אמנם אע"פ שאברהם אבינו לא שחרר את הגר כאשר נשאה, ביאתו לא נחשבה לאיסור משום שטרם קיים מצות פריה ורביה, ועשה של פריה ורביה דוחה לא תעשה של "לא יהיה קדש", כסברת התוס' (גיטין, מא. ד"ה לישא).

והנה סברא זו ש"עשה דוחה לא תעשה" למדה הגמ' (יבמות ד.) מהפסוק "לא תלבש שטנטז - גדילים תעשה לך" (זרשינן סמוכין ושרינן כלאים בציצית, אלמא אתי עשה ודחי לא תעשה. רש"י).

הוא שהספיד אברהם את שרה: "דרשה צמר ופשתים" שרה 'דרשה' את הסמיכות בין כלאים [צמר ופשתים] ובין ציצית, ולמדה שעשה דוחה לא

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 16:23
שקיעה: 16:45
צאת שבת: 17:21
רבנו תם: 17:58

הזמנים לפי אופק נתיבות

אחד השבת

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת: שרון בן גילי ז"ל

מפניי הפרישה

"והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו"

כאשר נפגש הצדיק רבי חיים מקוסוב עם מחותנו הצדיק רבי ישראל מרוז'ין הכינו בית סעודה גדולה לכבודם של שני שרפי קודש אלה. רבי ישראל נוהג היה שלא לאכול מעט מאומה וגם כעת לא שינה ממנהגו אלא טעם מעט מזעיר ודחה את הצלחת מעליו. הרבי מקוסוב שאל: מחותן יקר מדוע אינכם סועדים את ליבכם? השיב רבי ישראל: לפני שירדנו לעולם הזה התנינו תנאי מפורש עם הגוף שלא נרד לעולם הגשמי אלא אם כן יסכים הגוף שלא ליהנות מהעולם הזה ויסתפק רק בנחוץ לו להחזיק את עצמו. כאשר שמע את הדברים הפסיק הרבי מקוסוב את אכילתו ודחה גם הוא את צלחתו מפניו שאל אותו רבי ישראל: ואתה מחותן? מפני מה אינך אוכל? האם גם אתה התנית כך עם גופך? השיב רבי חיים בחיך: אני לא התנית כל תנאי אלא שלימוד גדול למדתי מהנהגת ליל שבת, כאשר שבים מבית הכנסת מלווים לו לאדם שני מלאכים ובהגיעו הביתה מברך אותם האדם בברכת "שלום עליכם מלאכי השרת", "בואכם לשלום מלאכי השלום". אולם, המשך הרבי מקוסוב- עוד כטרם נפתח בסעודת השבת אנו אומרים: "צאתכם לשלום", מדוע איננו מזמינים אותם לסעודה? האם זו קבלת פנים ראויה? אלא אנו אומרים כן מפני שאין זה נעים לשבת לסעודה יחד עם מלאכים שאינם אוכלים ושותים...

"וייקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית"

פעם אחת ציווה הצדיק רבי שמחה בונים מפשיסחא לאסור את מרכבתו כי ברצונו לנוסע לזורשה. עשו החסידים כמאמר רבם ועד מהרה יצאו הרבי וכמה מחסידיו אל הדרך. בהגיעם לזורשא שאל החסידים את הרבי להיכן מחוז חפצו ואילו הוא השיב כי יתנו לסוסים ללכת כאוות חפצם ברחובות העיר. לפתע פתאום ציווה הרבי על העגלון לעצור את המרכבה. היה זה בסמוך לבית מזיגה פשוט. נכנסו הרבי וחסידיו אל בית המזיגה ומצאו שם יהודים פשוטים היושבים במקום ומשוחחים. האזין הרבי לשיחתם של שני יהודים שניכר בהם שעבודתם כסבלים וכה שוחחו השניים: אמור נא לי, שאל אחד את חברו, האם כבר למדת היום חומש? אכן כן! ענה האיש. אף אני למדתי, אמר הראשון, והיה קשה לי מאוד הפסוק: "ויכרתו שניהם ברית", כיצד זה כרת אברהם ברית עם גוי?! אף אני שאלתי קושיה על פסוק זה, אמר חברו, מדוע כתוב "ויכרתו שניהם ברית", והרי די היה לכתוב "ויכרתו ברית" ולשם מה כתבה התורה "שניהם", אלא, המשך האיש, על ידי קושייתך מתורצת גם קושיית, כוונת הפסוק שאכן כרתו ברית אבל למרות זאת נשארו להיות בבחינת "שניהם", כל אחד נותר לעצמו ולא נתאחדו בברית זו! כאשר שמע רבי שמחה בונים את הדברים ציווה על חסידיו שישבו לביתם. כל מטרת נסיעתי לזורשא, אמר רבי שמחה בונים, לא היה אלא כדי לשמוע פשט נפלא זה.

השובות למדור ניתן לשלוח עד יום שלישי בשבוע
לפקס: 08-9941870
או למייל- 7665190@gmail.com

אור התורה

לע"נ בנימין בן רחל

חידה: מה משותף בין ברית מילה לחליצת יבמה?
חידה של שבוע שעבר: היכן מצינו זית ששיעורו כביצה?
פתרון: אדם שגוזם עץ זית צריך להשאיר כביצה מהגזע.

המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים
רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

המשתתפים במדור זה, ופתרו נכונה ויכנסו להגרלה נושאת פרסים יקרי ערך, בשווי מאות שקלים. (תזוו קניה ברשתות המזון, בחנויות ביעוד, וכן מוצר פטנט בלעדי לקוראי אור השבת ועוד)

העלון להצלחת מר תומר סגרון ורעייתו תחי' ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהוגשו על שולחן של גידולי ישראל שלישי

האם מותר להעמיד בבית הכנסת אורחים בשר וחלב באותו זמן

שאלה: ר' יצחק הוא בעל חסד גדול, ויש לו בית הכנסת

אורחים שבו יכול כל אחד להשיב את נפשו במאכל ובמשקה בכל שעות היום, ובדרך כלל בשעות הבוקר מוגש לאורחים אוכל חלבי ובשעות הצהריים אוכל בשרי, אולם ישנה פינת קפה שבה ניתן להכין כוס קפה עם חלב במשך כל שעות היום עבור אלו שאינם אוכלים בשרי. והנה מטבע הדברים מקום כזה מושל אליו כל מיני ארחי ופרחי, ואחד מהם אינו מקפיד על איסור בשר וחלב, ותיכף לאחר ארוחה בשרית הוא הולך ומכין לעצמו כוס קפה עם חלב ושותה. ור' יצחק נבוך ואינו יודע האם מוטל עליו למונעו מזה, ואולי עליו לבטל לגמרי את פינת הקפה בשעות אחר הצהריים כדי שלא להכשילו באיסור, או שלא מוטלת עליו האחריות בזה כלל.

תשובה: הגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א אמר שאין חיוב על בעה"ב לסלק משם את החלב ואין זה בגדר לפני עור לא תתן מכשול, שהרי אף אם ירצה לשתות קפה עם חלב תיכף לאחר אכילת בשר הרי יכול לעשות זאת לאחר שסילק את הפת וברך ברכת המזון, וגם עשה קינוח והדחה, שבוה מצד עיקר הדין יש להתיר מיד לאחר אכילת הבשר כמו שכתב הרמ"א יו"ד סימן פט ס"א, ואף אם זה האוכל אינו עושה כשורה ושותה הקפה בלא קינוח והדחה כראוי, אין זה נקרא שבעה"ב הכשילו. והרי זה דומה למי שמשכיר ביתו לאחר ויודע שהשוכר אינו נוהג שם כראוי ע"פ ד"ת, וכי בעה"ב עובר בזה על לפני עור? ומ"מ מדין מצות תוכחה חייב בעה"ב לגעור בו ולאיים עליו שאם לא יחדל ממנהגו הרע לא יתן לו להיכנס לשם, אבל אינו חייב לסלק את החלב.

וכן הורה הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א ואמר דמכיון שהמקום פתוח לכל מאן דבעי, ויש הרבה אנשים שלא אכלו בשרי והם נהנים מן החלב, אין בעה"ב צריך לסלק את החלב בעבור זה שנכשל בו, משום דחב בזה לאחרני ולא כל כמיניה.

אין לקרוא את העלון בזמן התפילה וסמי תורה

האלון נרכש לפני שנים: מורה בת נשיאה - לקח לי וסמחה בת נשיאה - לבית כבוד וכן אלו נשיאת מקבלן בן אלו ואלפסית

זאמין בעצמך??

את המשפט הזה אין קורא אחד שלא מכיר: אל זאמין בעצמך עד יום מותך. כמה שלפנמים זה מכנים, אבל אין זה אבן דרך אלא התכלית שלנו בעולם הזה ויודעים מה? אולי גם לעולם הבא **זאמין בנינים**

בפרשת וירא מובא כל עניין עקידת יצחק, ואמרו חז"ל: כששמעה שרה אימנו על העקידה, פרחה נשמתה וכך נפטרה מן העולם. וקשה, כמה צדיקים וצדיקות לאורך כל הדורות מצאנו שהקריבו את כל ילדיהם למען קדושת שמו יתברך, ולא באו בשום טענה וטרוניה כלפי שמיים.

וידוע הסיפור עם חנה ושבבת בניה, אשר הקיסר ביקש מהם להמיר את דתם ואף לא אחד מן הבנים רצה להמיר את דתו, ולכך הרג הקיסר את כל ילדיה. ובבן הקטן, אמר לו המלך שלא ימיתו, בתנאי שישליך הקיסר את טבעתו על הקרקע והילד הקטן יתכופף ויריץ את הטבעת, וכולם יראו כאילו הילד הקטן השתחוה. לא הסכים הילד אף לזו, ואף אותו הוציא המלך להריגה. ועל אותה חנה נאמר: "גם הבנים שמחה הללויה".

אם כן, שרה אימנו, צדקת קדושה, אשר שמה השני יסכה ואמרו חז"ל שהייתה סוכה ברוח הקודש. הייתכן שתצא נשמתה על זה ששמעה על עקידת יצחק? ועוד צריך להקשות, מה הלשון עקידת יצחק? מהי עקידה? היה צריך לומר הקרבת יצחק, העלאת יצחק לעולה, מהי עקידת יצחק?

ואפשר לבאר ולומר יסוד גדול: עקידה היא מלשון קשירה, לעקוד פירושו לקשור, ושם טמונה הסיבה לפטירתה של שרה אימנו. כששמעה שרה שהיה צריך לעקוד, לקשור את יצחק, הצטערה צער גדול. בנה בן ה-37, אשר השקיעה בו את כל כוחותיה וחינכה אותו למסירות נפש גדולה, מדוע צריך לקשור אותו, לעקוד אותו, ומדוע לא נתן נפשו בלי לקשור? ומצער העקידה, אשר חששה שמעלתו של יצחק אינה גדולה, פרחה ויצאה נשמתה. רואים מכאן את צער האימהות הקדושות על חינוך ילדיהם.

וכשנקשה מדוע היה צריך לעקוד את יצחק, התשובה היא שיצחק אבינו פחד מהיצר הרע אף על פי שמעלתו וגדולתו גדולה, כי היצר האורב מסוכן הוא, ומי יודע, אולי ברגע האמת יגבר היצר וישנה את דעתו. לכן, יצחק אבינו מבקש מאביו שיקשור אותו, הדק היטב היטב, משום שלא סמך על עצמו. אם כן, כמה לימוד זכות אפשר ללמד על עם ישראל: יצחק אבינו, עולה תמימה לפני הקב"ה, אשר נפשו רמה - פוחד מן היצר האורב ואינו סומך על עצמו, קל וחומר בן בנו של קל וחומר אנו, בדור יתום זה אשר הניסיונות קשים מרגע לרגע ומשעה לשעה, ובכל אשר פונים מוצאים את היצר המנסה בכל כוחו להחטיא את האדם - כמה רחמים אנו צריכים משמיים! אם יצחק פוחד ומבקש לעוקדו, מה אנו צריכים כדי להתמודד עם היצר?!

זאמין בעצמך

סיפור לשבת

הלל צ"ח

ההצלה מכביש האימה

לפני שנה וכמה חודשים עברתי תאונת דרכים, כאשר הייתי בפגישת שידוכים, בזמן שאנחנו הולכים ומטילים לנו, חוצים רק במעברי חציה - דבר שאני מאד משתדלת לבצע תמיד. במעבר החציה הייתה מכונית שעצרה ונתנה זכות קדימה לבאים מצד ימין שלה. כאשר ראיתי שהיא עצרה בעצירה מוחלטת ירדתי לכביש. רק דבר אחד שכחתי - שצריך לראות שהנהג באמת גם מסתכל לכיוונו.

כאשר ירדתי לכביש ופסעתי כמה פסיעות הנהג התחיל בנסיעה כאשר הוא נכנס בי אך לא שם לב שהוא פגע בי, עד שאפילו כשנפלתי הוא לא הרגיש. הבחור שעמו נפגשתי דפק על הרכב ואמר לו שהוא פגע בי.

הם עזרו לי לקום, והנהג יצא מהרכב אך לא הגיש עזרה. הוא אמר שהוא ממחר. דבר אחד הצלחנו לעשות - לקחת את מספר הרכב של הנהג והטלפון שלו.

כאשר אמרתי לבחור: "תראה, אף אחד לא צפצף לנהג", הוא הראה לי איזה נס נוסף היה כאן, שאם היו מצפצים - אותו נהג היה ממשיך לנסוע, והפגיעה הייתה קשה יותר, גם בי וגם בו.

אחרי התאונה קמתי והלכתי. בתחילה לא הרגשתי כלום חוץ מכאבי ראש וסחרחורות. בדרכי הביתה התחלתי להרגיש קצת כאבים ביד וברגל שמאל, שבהן קיבלתי מכה. הגעתי לבית החולים. לא מצאו כלום, ושיחררו אותי הביתה. למחרת בבוקר, כאשר הגעתי לקופת החולים בכאבים עזים בכמה מקומות בגופי, שלחו אותי בחזרה לבית החולים, שם עברתי בדיקות וברוך ה' כל התשובות היו טובות. נתנו לי עירוי משככי כאבים ושיחררו אותי הביתה, אך לאחר תקופה גיליתי שממכה הנני סובלת מפריצות דיסק בגבי ובצווארי, ומירידה בשמיעה.

בחסדי שמים גדולים יצאתי עם פציעות כאלה. כמה שעברתי יכולתי גם אולי להיות נכה, חס ושלום, לכל החיים. כמוכן שחודשים אחרי עשיתי סעודת הודיה, ופרסמתי את סיפורי. אני מתפללת לבורא עולם שאזכה להמשיך ולפרסם את הנסים והנפלאות שהוא עושה עמי, ושנזכה תמיד לראות בכל דבר את האור שבו.

קוראים יקרים ואהובים. סיפורים כאלו לא קורים מידי יום ביומו. זה סיפור שאם הוא אירע אז אכן מדובר כאן בחתיכת נס שהקב"ה שולח לאדם בבירור כי הוא רוצה בקרבתו. הוא מראה לאדם את ה"צל" את ה' צילך. את הניסים הגדולים והנעלים.

ידוע שלאברהם אבינו היה אוהל שפתוח לכל הכיוונים, בשביל לקיים מצות הכנסת אורחים. כתוב במדרש על הפסוק "וישע אֶשֶׁל בְּבֶאֱר שְׁבַע" (כא, לג), "אשל" אלו ראשי תיבות אכילה שתייה לינה (וכן ליווי) שאלו חלק מהדברים שעשה בשביל האורחים. ואברהם אבינו ביום השלישי למילתו שהכאבים גדולים מאד, עם כל זה הלך לחפש אורחים.

כאשר ירדתי לכביש ופסעתי כמה פסיעות הנהג התחיל בנסיעה כאשר נכנס בי אך לא שם לב שהוא פגע בי.

אך זה קשה, שהרי היה חס מאד, (שהרי חז"ל אומרים שבאותו יום הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה. בבא מציעא פו ע"ב) אז מן הסתם האורחים מאתמול שיטנו אצלו לא רצו לצאת אלא להישאר, אם כך מדוע חיפש עוד אורחים חדשים לארח ולא הסתפק באורחים הנמצאים?

אומר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל תירוץ נפלא, שמטרתו העיקרית של אברהם אבינו לא היתה רק להאכיל אורחים, אלא בעיקר רצה ללמד איך לאכול, כלומר איך לברך וכדומה, לחזק אותם ברוחניות ולהכניסם מתחת כנפי השכינה, להדריך אותם שהקב"ה ז' בחסד וברחמים רבים, וכמו שהקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית, כך רצה אברהם ליצור כל יום נשמות חדשות שיעבדו את הקב"ה. לכן לא הסתפק באורחים שהיו אצלו אתמול, אלא רצה לעשות עוד נפשות בקירוב לבבות ומשום זה נצטער שלא באו אורחים חדשים. (לב שלום)

מענין לענין באותו ענין - מכאן חז"ל לומדים שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני כבוד השכינה (שבועות לה ע"ב ובשבת קכז ע"א). והשאלה איך רואים זאת מהמסופר בפרשה?

הסביר מרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל (מובא בספר "משיעורי הראשון לציון") שמסופר בגמרא, שהיו תלמידים שמשום כבוד רבם לא היו מפנים את גבם אליו כשרצו ללכת אלא היו הולכים לאחריהם.

ואילו אצל אברהם אבינו כשהיה ביום השלישי למילתו הקב"ה בא לבקרו, אך מיד שראה אברהם את האורחים רץ לקראתם - כביכול הפנה את הגב לקב"ה, ואם עשה כן והראה את הפנים לאורחים, נמצא שהמצוה הזו יותר חשובה מאשר קבלת פני שכינה, לכן למדו חז"ל:

"גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה".
את הסיפור המדהים הבא קיבלנו לתיבת המייל בשבועות האחרונים.

באפ שרותיכם
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכירים
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 4 1133 נתיבות
ולציין עבור 'אור
השבת'
או במקט:
08-9941870

אם ברה

סיפור לשבת

אמרי קודש בראי הפרשה

"יוקח נא מעט מים"

וכתב רש"י ז"ל, "על ידי שליח. והקב"ה שילם לבניו ע"י שליח, שנא' (במדבר כ') וירם משה את ידו ויך את הסלע". והמקור לזה בגמ' מסכת ב"מ (דף פו, ע"ב) "אמר רבי יהודה אמר רב כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו, עשה הקב"ה לבניו בעצמו. וכל מה שעשה אברהם ע"י שליח עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח". ואל הבקר רץ אברהם - ורוח נסע מאת ה' וכו'. יוקח נא מעט מים - והכתי בצור ויצאו מים וכו'.

ויש להתבונן ולעיין בזה, שהרי ידוע שהייתה מדתו מידת ה'חסד", וכל ימיו היו בחסד גדול תמיד עם כולם. וא"כ לא יבצר שבמשך השנים היו פעמים שאברהם אע"ה, הגיש בעצמו לאורחים גם את המים וכו'. א"כ מדוע כאשר הקב"ה משלם לבניו במדבר, נוהג מידה כנגד מידה דווקא לפי הפעם הזאת שנהג עם המלאכים, ולא לפי הפעמים והזדמנויות אחרות שהוא עצמו הגיש הכל בעצמו לאורחים.

על שאלה זו עומד הגרי"צ מסלנט ז"ל בספרו "באר יוסף" [ה"ד ב"לקח טוב] ומיישב, שהייחודיות שהייתה דווקא בפעם הזאת עם המלאכים, הוא משום, שהכל היה במסירות נפש מעל הטבע, שהרי היה אע"ה כבר בגיל תשעים ותשע, והיה אחרי ברית מילה, ביום השלישי למילתו, שממש גוברת בו החולשה. והקב"ה הוציא חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים - (ב"מ פו:), ולפי שראה הקב"ה בצערו של אע"ה שלא באים אליו אורחים, שלח לו הקב"ה מלאכים בדמות אנשים (שם). ובמסירות נפש עילאית רץ א"א ע"ה לקראתם, ומכניסם בכבוד גדול כמבואר במקראות ובחז"ל.

לכן כאשר היו עם ישראל במדבר מקום אשר אין בו זרע ולחם ומים, ועפ"י הטבע אין בו כלל את האפשרות לקיום עם שלם וכו'. הקב"ה התנהג עם ישראל בזמן הזה לפי איך שהתנהג א"א ע"ה, באותה פעם שנהג עם מלאכי השרת, כיוון שזהו בדיוק מתאים לאותו מהלך שגם הוא נהג אז במעשיו מעל הטבע.

ומכאן יש לנו לימוד מוסר גדול, בעבודת ה', שפעמים שאדם במהלך חייו, נתקל קצת בקשיים, בקיום המצוות, או קושי בלימוד התורה, ולפעמים מחמת הקושי הוא מתייאש ומתחיל להרפות בלימוד התורה ובקיום המצוות.

אבל כאשר ישים לנגד עיניו את אשר למדנו לעיל במידה כנגד מידה של הנהגתו של אע"ה, שאעפ"י שכל ימיו עשה חסד וכו'. בכל זאת כאשר הקב"ה רצה להנהיג את עם ישראל במדבר בחר הקב"ה לנהוג, דווקא לפי אותה הפעם שנהג אברהם אבינו, במסירות הנפש מעל הטבע.

א"כ גם האדם כאשר מגיע לאיזה קושי בלימוד וחוסר חשק וכיוצא ב[אנו מתפללים ומבקשים מהש"ת בכל יום ואל תביאני לידי ניסיון] יתן אל ליבו שע"י המסירות שלו עתה ללמוד תורה מעל הטבע, ע"י זה, הוא מכין את ההנהגה של הש"ת לדורותיו אחריו שישפיע עליהם הש"ת שפע מעל הטבע ג"כ, כמו שהוא עכשיו מתאמץ לקיים מצוות הש"ת ולעסוק בתורה אפי' שאעפ"י טבע, אין לו חשק וקשה לו, אבל הוא מתאמץ ופועל מעל הטבע, כך מידה כנגד מידה גם הוא יזכה לשפע מלמעלה בהנהגה מעל הטבע.

אחרים וזכרים לסיפור

ההצלה מרכב האימה

שנשאלתי, כשהחשובה שבתשובות הייתה שאף אחד משמונת ילדי לא ברכב. קיבלתי תרופות לשיכוך כאבים, הכאבים ברגל הימנית היו חזקים ביותר.

את גודל הנס אפשר להבין כשרואים את המיקום הגאוגרפי בו נפלתי עם הרכב. היה ברור לכל מי שנמצא למעלה כי מי שנפל, וודאי שאינו בחיים. בתחילה, לפני שידעו כי ניצלתי, אנשי השכונה בה אני מתגוררת, ששמעו על הנפילה ממי שראה את התאונה, חשבו כי יש להכין את ילדי לבשורה הגרועה מכל, כי לא חשבו שנשארתי בחיים לאור עוצמת הנפילה.

פוניתי להדסה עין כרם. לאחר הסיטי. שעברתי התברר בסייעתא דשמיא שנשברה לי עצם הירך בלבד! אין פגיעה, חלילה, בעמוד שדרה או באיברים חיוניים אחרים בגוף. עוד באותו יום נותחתי, והעצם אוחתה. גם כאן שמר עלי ריבונו של עולם, וזיכה אותי לבחור בחירה נכונה, ברופא מלאך בדמות אדם, ד"ר עמוס פייזר, שטיפל בי לאורך כל הדרך ברגישות ובעדינות ובענווה גדולה. הרבה מהרפוי שלי נזקק לזכותו של הרופא הזה. האשפוז ארך כשישה שבועות. אחרים שוחררתי הביתה לשבוע, וחזרתי לשיקום בהר הצופים לעוד שלושה שבועות. הקטע הקשה והכואב ביותר היה שהעור שעל הרגל לא נרפא, והיה צורך בהשתלת עור מהרגל הבריאה לחולה. זה היה עוד ניתוח נפרד, שההתאוששות ממנו הייתה כואבת וקשה. הנס התרחש בחודש אלול. עברתי את האשפוז והטיפולים בעשרת ימי תשובה והחגים, וכך הייתה תחושה של ניקוי והיטהרות, של ימי תשובה וכפרה. עוד מערכת שפעלה בצורה עוטפת ומחממת את הלב, הייתה המשפחה המדהימה שלי, שפעלה באופן בלתי רגיל. הבית תפקד, ב"ה, כרגיל, ואישי יכול היה להמשיך ולנהל את הישיבה ללא כל הפרעה, כשיש שמונה ילדים בבית. גם אנשי השכונה והשכנים התגייסו לעזור בכל מה שהיה צריך, מכביסות ועד הכנת אוכל ודאגה לכל צורכי הבית. עם ישראל בתפארתה.

לאחר מספר חודשי שיקום והחלמה ממושכים התחלתי לצעוד בשכונה. כששכני ראו אותי, ברכו אותי בברכת "ברוך מחיה המתים", או שאמרו שזכו לראות "נס מהלך". מאחר שחשתי על גופי ממש את חיבוקו המגן של ריבונו של עולם, גם בהצלה מהתאונה וגם במהלך ההחלמה הממושכת, אני רואה את חובתי בכל הזדמנות שמתאפשרת לי, להעיד שריבונו של עולם נמצא איתנו בכל מקום, ושומר עלינו גם במצבים שאין לאדם הנורמלי סיכוי להישאר בחיים.

הנס שלי אירע לפני שבע וחצי שנים, כשהייתי בדרכי הביתה בתוך העיר בה אני מתגוררת, סמוך מאוד לביתי.

הזמן הוא סוף הקיץ, זמן אלול, ואני נוסעת הביתה ברכב טויוטה הייטס גדול, 9 מקומות. בדרכי הביתה יש פיצול: אפשרות להמשיך ישר, וירידה חדה ימינה. לפני הירידה והפניה, אני רואה תיקונים בכביש ומים שנשפכים סמוך למדרכה

לאורך כל הירידה - מים שמציפים את כל השומנים מהכביש, מים קצפיים. אני נזהרת מאד שלא להתקרב ולגעת במים, אבל רצה ריבונו של עולם, והגלגל הימני נוגע במים. הרכב מסתובב בזווית חדה, ובמקום לרדת למטה, הוא פשוט מעיף גדר ברזל כאילו הייתה עשויה מבמבוק, עובר קיר מאונך של תשעים מעלות, עובר כביש ביטחון ונוסק לוואדי. נפילה של מאה וחמישים מטר.

איפה אני מוצאת את עצמי? בנפילה הבנתי לאן הרכב הולך, אך לא ראיתי ולא חשתי דבר, חוץ מרקע צהוב ואבן במרכזו, ורעש של ברזלים. בשלב הבא אני נמצאת בוואדי למטה, כשהאוטו הפוך על

צידו. אני יושבת לפניו, מחוץ לאוטו, ורואה מולי את תחתית הרכב. מאוחר יותר מתברר, שכריות האוויר ברכב נפתחו, ושחגורת הביטחון בסגרת נשאה סגורה במקומה - אין שום הסבר הגיוני איך יצאתי מהרכב. אני יושבת על הקרקע כשגלגל אחד של הרכב לוחץ לי על הרגל. ואני צועקת כי הכאבים עזים מאוד, והתחושה היא שמנפחים לי את הרגל והיא עוד רגע מתפוצצת. אני בוואדי, רחוקה מבתי מגורים, הסיכוי שמישהו ישמע הוא קלוש.

בינתיים אני רואה סולר שנשפך מהאוטו. אני לא יכולה לזוז, ובמחוי עוברת המחשבה: יש כאן קוצים, סולר נשפך, זה רכב שעבר את כל המדרון, הכל יכול להידלק בתוך רגע, ואני לא יכולה לזוז.

ריבונו של עולם לא עזב אותי לזמן רב, ברוך הוא וברוך שמו. כמו שעטף והגן עלי בנפילה, כך המשיך להגן עלי ושלח לי עזרה. בתוך מספר שניות בלבד הגיעו אלי אנשים טובים וצדיקים שראו לאן הרכב צולל. הם רצו מיד אחרי הרכב, מבלי להתלבט ולחשוש מהירידה התלולה שנאלצו לרדת. נשאלתי אם יש מישהו ברכב, כדי לא לפגוע חלילה בחיי אדם, וכשהתברר כי הרכב ריק, דחפו מספר גברים את האוטו קדימה כדי לשחרר לי את הרגל. מהר מאוד הגיעו אמבולנס ומכבי אש לכביש הביטחון. הייתה התלבטות קצרה האם להזמין פינוי במסוק, ומהר מאוד הוחלט לפנות אותי באלונקה לכביש הביטחון. הייתי בהכרה מלאה, עניתי לכל השאלות

בינתיים אני רואה סולר שנשפך מהאוטו. אני לא יכולה לזוז, ובמחוי עוברת המחשבה: יש כאן קוצים, סולר נשפך, זה רכב שעבר את כל המדרון, הכל יכול להידלק בתוך רגע, ואני לא יכולה לזוז.

ניתן לשלוח אלינו תגובות ארוכות
הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
והיזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים אהשקיים

מדור תמיהות וקושיות

אע"פ ווסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ואל הנקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער וימחר לעשות אותו"
(י"ח)

למה אברהם אבינו לא האכיל את המלאכים דגים?

♦ ישוב א' ♦

בדגים אין שום מצווה בעשייה

בספר קדושת לוי מתרץ שאף על פי שבכל סעודה חשובה מביאים דגים, מכל מקום אברהם אבינו לא הקפיד להביא דגים אלא בשר דווקא, לפי שבבשר יש כמה מצוות, שחיטה מליחה וניקור, אבל בדגים אין שום מצווה.

♦ ישוב ב' ♦

לא היו צדיקים שיתגלגלו בהם

העולם מתרצים שמעלת הדגים לפי שהצדיקים מתגלגלין בהן, כמ"ש הרמ"ע מפאנו (כנפי יונה ח"ב סי' ק"ד) וממילא בזמנו של אברהם אבינו שעדיין לא נתגלגלו הצדיקים בדגים לא הקפידו לאוכלן, שהרי חנוך ומתושלח צדיקים גמורים היו, וממילא לא היו נשמות שנתגלגלו בדגים.

♦ ישוב ג' ♦

אברהם אבינו היה ליד אלוני ממרא ששם לא היה מצוי נהד או נחל

האדמו"ר מגור זצ"ל בעל הפני מנחם מבאר שכיון שאברהם אבינו היה אז באלוני ממרא, ליד חברון, ושם אין ים או נהר, לכך לא היה מצוי לפניו דגים.

♦ ישוב ד' ♦

כדי לא לעודד קנאה ותחרות

בספר חשבי מחשבות (עמ' קל"ג) מתרץ שדגים מסוגל לעורר את האדם ללימוד התורה וזכירתה, ורמז לדבר ממ"ש בגמ' (ע"ז ג) "ותעשה האדם כדגי הים" מה דגים שבים כיון שעולין ליבשה מיד מתים, אף בנ"א כיון שפורשין מן התורה מיד מתים, וכיון שהמלאכים היו מעותדים לקטרג על נתינת התורה לישראל על כן מן השמים זימנו שלא יביא לפניהם דגים שהוא לזכירת לימוד התורה שלא לעורר עוד קנאה ותחרות מצידם.

♦ ישוב ה' ♦

דגים גדולה מעלתן מבשר ולא כל אחד ראוי לאוכלן

ע"ל דהנה אדם שפחות בדרגה שייך בו איסור אכילת דבר שבמעלה, כדאי' בפסחים (מט:): רבי אומר, עם הארץ אסור לאכול בשר, שנא' (ויקרא י"א) "זאת תורת הבהמה והעוף", כל העוסק בתורה מותר לאכול בשר בהמה ועוף, וכל שאינו עוסק בתורה אסור לאכול בשר בהמה ועוף, מיהו לבני נח מותר כמבואר במהרש"א. ויתכן שהטעם בזה לא משום שעם הארץ אינו בקיא בשחיטה ניקור ומליחה כמ"ש המפרשים, אלא אדרבה משום שיש בבשר מצוות אלו מתקדש הבשר, וממילא עם הארץ אינו ראוי לאוכלו. ולפי זה י"ל שגם דגים לא היה אברהם מאכיל כי גדולה מעלתן מבשר, לפי שלא השחיתו את דרכם בזמן דור המבול ולכן לא מתו, כדאי' בחז"ל, ומפני שאברהם לא היה מכיר בטיב האורחים, לכן לא היה מאכילם דגים, ולפי"ז מובן טעם נוסף לאכילת דגים בסעודות שבת ומועדים.

בתלמוד ירושלמי (ראש השנה פ"ב ה"ה) מסופר על רבי חייא בר אבא שהיה מתפלל, ובא רב כהנא שהיה בחור צעיר ועמד להתפלל אחריו והאריך בתפילתו. כשסיים רבי חייא, המתין ולא פסע, כדי שלא לעבור לפני המתפלל. לאחר שסיים רב כהנא, אמר לו רבי חייא, כך נוהגים אצלכם לצער את הגדולים שבכם? אמר לו, רבי, אני מזרע בית עלי שהתנבא עליהם אלקנה (שמואל א ב לג): "וכל מרבית ביתך ימותו אנשים", שחם ושלום ימותו בהיותם בחורים קודם שיגיעו לגיל עשרים שנה, אך גם התנבא שמואל הנביא (שמואל א ג יד) ואמר: "ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם", ודרשו חז"ל בזבח ובמנחה אין מתכפר, אבל בתפילה מתכפר, לכן אני מאריך בתפילה, כדי שאזכה להאריך ימים ושנים. ריחם עליו רבי חייא והתפלל עליו שיאריך ימים, וזכה לאריכות ימים רבה, עד שנעשו צפרניו אדומות כתינוק שנולד. (בית יוסף סימן קב).

מעשה ברבנו האר"י ז"ל בהיותו מתפלל יחד עם מרן השלחן ערוך רבנו יוסף קארו זיע"א, ויהי היום ורבנו האר"י סיים את העמידה ומרן עדיין לא סיים, אף שבדרך כלל רבנו האר"י היה מהיר בכוננות הסוד ומסיים תפילתו יחד עם מרן שהיה מתפלל על פי הפשט. השליח ציבור המתין למרן עד שסיים. לפליאת הציבור, מה יום מיומיים שמרן מאריך כל כך, שאלו לרבנו האר"י, ואמר להם, "מרן עכשו מתיר עגונה". לא הבינו את כוונתו, מה לו להתיר עגונה באמצע העמידה. בסיום התפילה ניגשו אל מרן ושאלוהו, מה יום מיומיים שכבודו האריך כל כך? אמר להם, כשהגעתי לברכת 'שמע קולנו' התפללתי לה' שיעזור לי למצוא היתר לאשה אחת עגונה שבאה מזה זמן רב לבית הדין להתיר אותה להנשא, והיא בצער גדול, ועדיין לא מצאנו לה היתר, ותוך כדי שאני מתחנן ומבקש מה' שיאיר עיני בתורתו למצוא לה היתר, פתאום נזכרתי מתשובת הרשב"א שעל פי דבריו יש מקום להתירה, ופלפתי בדבריו. אמרו לו, הוא אשר אמר לנו רבנו האר"י, שכבודו עכשיו מתיר עגונה! (מפי מרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל).

מסופר על הגאון רבי ניסים הררי רפול זצ"ל מארם צובה (לפני כ-150 שנה), שלמרות ענוותנותו הגדולה, אך כשנגע הדבר בכבוד התורה ולומדיה היה עומד בפרץ ומתגבר כארי. ופעם היו לומדים בחורים צעירים ב"מדרש חסידים", באותה תקופה לא היה להם נפט וחשמל, והיו לומדים לאור מנורת שמן. אחד הבחורים שלא שם לב ובטעות נשפכה צלוחית השמן על הכר והכסת שבמקום מושבו של אחד המתפללים. לעת זמן התפילה כשבא איש זה וראה את מקומו מלוכלך בשמן, התרגז על הבחורים הלומדים וגער ונזף בהם. כששמע הרב שהוא גוער בבחורים העוסקים בתורה, ניצב כארז וצעק על אותו האיש ואמר לו, אם ישפכו שמן על בגדי, [והרב היה רגיל ללבוש בגדי משי נאים אף בימי החול], לא אכעס ולא אגער בהם ובלבד שיעסקו בתורה, ואתה גוער על העוסקים בתורה? אוי לה לאותה בושא, אם יחלש בחור זה ויתבטל מלימודו, לא נמצא שאתה גרמת לכך?! שכשם ששכר תלמוד תורה כנגד כולם, כך עונש ביטול תורה כנגד כולם. (ספר הזכרון כנסת עזרא עמוד קי).

בספר קדושת בית הכנסת (עמוד קטו) הובא מעשה על הסטייפלר, הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל, שפעם בא אליו אדם מלונדון, וכשאמר לו את שמו, שאלו הרב האם יש לך אח שגר בשיכון ויזניץ בבני ברק, ושמו כך וכך? השיב לו, כן. אמר לו הרב: תבקש ממנו שיבוא אלי. כאשר בא אליו, שאלו הרב, האם כשהיית בחור למדת בבית מדרש פלוני בימי שישו אחר הצהריים? השיב, כן. שאלו הרב, האם אתה זוכר את השמש שהיה פעם מנקה את בית המדרש? השיב, כן. אמר לו הרב, הנה הלילה הזה בא אלי אותו שמש בחלום, ואמר לי שאין לו מנוחה בעולם העליון, בגלל שהיה מפריע לך בלימוד והיה מקים אותך ממקום למקום, ולכן אני מבקש ממך שתלך מיד על קברו ותמחל לו על כל מה שצערך וביטל אותך מלימודך, וכך עשה. ואמר הרב, שאף על פי שהיה השמש צריך לנקות את בית המדרש, בכל זאת לא היתה לו מנוחה בעולם הבא. ע"כ. ישמע חכם ויוסף לקח, ואדרבה, ישמחו הגבאים על הזכות שניתנה להם מאת הבורא יתברך לשרת את הציבור באמונה, וינצלו זכותם להנעים ללומדים, ולהרבות חשקם לבוא בבית המדרש ולהביא עימהם עוד ועוד חברים לעסוק בתורה, ואשריהם בעולם הזה, וטוב להם לעולם הבא.

בגמרא (שבת קנו ע"ב) מסופר, שהחוזים בכוכבים אמרו לאמו של רב נחמן בר יצחק, שכאשר בנה יגדל הוא יהיה גנב. מאז לא הניחה לו אמו שילך בגילוי ראש, ואמרה לו: "כסה את ראשך כדי שתהיה לך יראת שמים, ותבקש רחמים מהקב"ה שלא ישלוט עליך היצר הרע". לא ידע רב נחמן למה אמו מזהירה אותו כל כך. והנה יום אחד ישב ללמוד תחת עץ דקל אחד, פתאום נשבה הרוח והעיפה את כיסוי ראשו, מיד הרים את עיניו וראה את עץ הדקל מלא בתמרים עסיסיים ומשובחים שלא טעם מעולם, התגבר עליו יצרו, טיפס על הדקל וחתך אשכול של תמרים בשיניו...

גליון

305

פרשת וירא תש"פ

וירא אליו ה' באֵלָיו מִבְּרָא (יז, א)

וירא אליו - לבקר את החולה (רש"י)

היה זה בלובי הכניסה למרכז הרפואי 'מעיני הישועה'. מסדרונות בית החולים לבשו חג, הצוות הרפואי היה נרגש, המאושפזים ובני משפחותיהם המתינו כבר לרגע הגדול. בשעה היעודה הגיע הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל לבקר בבית החולים שנוהל בהכוונתו, והכל היו נרגשים לקראת ביקורו של גדול הדור.

בין העומדים בשורה הראשונה לקבל את הרב בברכת שלום, עמד גם הגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א, רב בית החולים בזמנו, וכיום רבה של אחוזת ברכפלד. הוא לא המתין לברכת שלום בלבד, עז היה רצונו לפרוש בפני גדול הדור שאלה הלכתית, אותה נשאל הבוקר על ידי אחד המטופלים. מכיוון שלא ידע כיצד לענות, המתין להזדמנות לשאול את פוסק הדור כיצד יש להורות.

לקראת תום הביקור המרומם, ניגש הרב זיכרמן אל הגאון הרב וואזנר, ופרש את השאלה. מדובר ביהודי מבוגר יחסית, הסובל כאבים שונים ומשונים בכל חלקי גופו. הוא מרותק למיטתו, זקוק לעזרת הצוות הרפואי בכל פעולה קטנה כגדולה, וימיו - ובעיקר לילותיו - הפכו לכעין סיוט מתמשך, כשהוא לא מסוגל לסייע לעצמו בכלום, ממש כך. "האם אני יכול לברך 'שעשה לי כל צרכי?' והלא אני מוגבל כל כך, אין בכוחי לדאוג לצרכי כלל?" - שאל החולה.

כשמע הרב וואזנר את השאלה, ליבו הגדול כבר הבין דבר מתוך דבר... "היכן הוא מאושפז?" - שאל הגאון.

"ב'פנימית', בחדר השלישי משמאל..." - השיב הרב זיכרמן, והרב וואזנר ממרום גילו ומעמדו, החל עושה את דרכו למקום. כשהמעלית נפתחה ודמותו של גדול הדור נראתה בפנתח המחלקה - נעמד כל הצוות ביראת כבוד, דרוכים ונרגשים מהביקור המפתיע. הרב וואזנר חיפש את חדרו של החולה, ומיד שם פעמיו לשם.

כשנכנס ונתקל בעיני החולה המדובר, ניכר הצער על פניו של הרב וואזנר. לא קל לראות יהודי סובל כל כך, מחובר לכל כך הרבה מכשירים ומחטים, והוא שוכב חלוש וכאוב כמעט ללא ניע...

החולה הבחין לפתע באורח המרומם שנחת בחדרו, וניסה לקום מהמיטה... הרב וואזנר חיווה לו מיד בידיו כי יישב, לבל יטריח עצמו אפילו מעט. הוא קרב אליו, לחץ את ידו בחום, ושאל בהשתתפות: "מה שלומך? איך אתה מרגיש?" החולה נאנח, חיך קלות, ושוב נאנח.

הרב וואזנר ניצל את 'פירצת' החיך הקטנטן שעלה על שפתי החולה, ושאל קצרות: "תרצה לשמוע סיפור?".

החולה הנהן במבוכת מה, והצוות הרפואי שהלך והתקבץ במקום פער עיניו בסקרנות מי הוא זה החולה האלמוני, אשר גדול הדור הולך לספר לו סיפור במחלקה הפנימית?.

"היה זה כשהייתי עלם צעיר", פתח הרב וואזנר בהתרגשות וחשף טפח משנות נעוריו, "אני נזכר שכאשר למדתי בישיבת 'חכמי לובלין' בראשות הגאון הנודע רבי מאיר שפירא זצ"ל, פעם קראני ראש הישיבה לבוא עמו, לבקר יהודי שחלה עד שכבר לא הצליח לקום מהמיטה. התלוויתי לרבי לביקור בביתו של החולה, ומיד כשנכנסו ראינו כי מצבו אכן קשה מאוד... כשהחולה הבחין בנו, חיך מאוזן לאוזן, ועל שפתותיו עלתה בת שחוק קלה. זה היה קצת מוזר - אדם במצב כה קשה, בקושי יכול לזוז, והוא מחייך חיך גדול ורחב?! לשמחה מה זו עושה!?"

מורי ורבי שאל את החולה שאלה זו, ונפעם מתשובתו. וכה השיב החולה: "הייתי שמח לקום לכבוד הבאים במעוני, להגיש להם שתיה קרה, אולי לכבדם בעוגה חמה... אך אין ביכולתי לעשות זאת! הדבר היחיד שאני יכול לעשות כדי לשמח ולכבד את הבאים בצל קורתך, הוא לחייך אליהם, לשמוח על ביקורם, להגיב להם בחיך רחב וגדול. יבין כבוד ראש הישיבה! זה הדבר היחיד שאני יכול לעשות לכבוד הבאים לביקרני, זו השליחות שלי עלי אדמות, כי זה מה שאני מסוגל לעשות! - האם לא אעשה זאת בחיך גדול ורחב ככל יכולתי, ויותר?!".

הרב וואזנר סיים לספר, ולחץ בחום את ידי החולה השוכב לפניו: "כשראיתי את החיך שלך, נזכרתי בסיפור הזה. אתה שואל כיצד תוכל לברך 'שעשה לי כל צרכי' כשאינך יכול לעשות דבר? אתה מרגיש חסר יכולות מעש? - הרי יש לך שליחות מיוחדת, יש לך שליחות לחייך! תחייך לאנשים הבאים לביקרך, תחייך אפילו לעצמך! תתעודד, בעזרת

השם אנשים יצאו ממצב כמו שלך, תחייך ותשמח, 'כי בשמחה תצאון' מכל הצרות ותזכה לרפואה שלימה!".

הרב וואזנר הוסיף לעודדו במילים חמות ומרגיעות, ואחר כך פנה ויצא מבית החולים. את המשך הסיפור שמענו מכלי ראשון, המעיד עליו כפי ששמעו מהרב זיכרמן, שהתעדכן מהרופא המטפל: באופן מפתיע ויוצא דופן, החל מאותו ביקור השתפר מצבו של החולה. הוא החל לקום ואף ללכת בכוחות עצמו, ומצב בריאותו השתפר באופן מעורר השתאות!

מדהים עד כמה גדול הכח של ביקור חולה, עד כמה הביקור יכול לחולל מהפך, ולהביא יהודי חולה להבראה שלימה ואיתנה, וכפי שהגמ' במסכת נדרים (מ.) אומרת: 'כל המבקר את החולה - גורם לו שיחיה' - כי העובדה שמבקרים ומשתתפים בצערו - נוסכת בו כוחות, ומשפרת את מצב החולה לאין ערוך. לפעמים אדם עשוי לחשוב, אולי אני חשוב מדי או פשוט מדי לבקר אצל פלוני, הוא לא זקוק לי או שאין לי את הפנאי לזה. נעמיד לנגד עינינו את דמותו של גאון הדור המבקר אצל יהודי פשוט במחלקה פנימית, מתוך הבנה כי ביקור חולים היא מצוה המוטלת על כל אחד מאיתנו, בכל גיל ומעמד, כפי שנפסק להלכה. כל מה שצריך לעשות, זה ללכת ולבקר, לחפש היכן ניתן לעודד, היכן ניתן לחזק, מאיפה ניתן להעלות תקוה, כיצד אפשר להעניק כוחות. במילה, בסיפור, בטפיחה על השכם - יכול כל יהודי לעשות עבודת קודש ולרפא חולה, הרבה יותר מרופא מקצועי גדול ומפורסם!

הגמ' בנדרים (שם) מוסיפה ושואלת: מה שכרו של המבקר את החולה [-שכרו בעוה"ז, מלבד שכרו בעוה"ב]?, ועונה הגמ' שהוא זוכה למספר דברים ואחד מהם - 'שמירה מהיסורים'.

סיפר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, שהיה עד ראה למעשה: היה זה בעיצומו של חג הסוכות תשע"ז בעיר מודיעין עילית. שמחת בית השואבה בבית הכנסת המקומי הסתיימה זה עתה, והקהל השמח אך המותש קמעא החל להתפזר. הערב החל בסעודה גדולה לכבוד האושפיזין, נמשך בריקודים סוערים לצלילי מוזיקה משמחת, והסתיים עכשיו - כשאזלו הכוחות להמשיך לרקוד בהתלהבות, כשכל הקהל השמח והמרקד כבר 'סחוט' מעייפות... על השביל בואכה בית הכנסת, עמד יהודי ועצר את אחד היוצאים מבית הכנסת. "יש כאן, בבנין ממול, יהודי חולה, שמצבו הבריאותי לא איפשר לו לרדת ולהשתתף בשמחת בית השואבה. אולי תסכים לעלות אליו, נעשה לו שמחת בית השואבה בבית, נְשַׁמַּח אוֹתוֹ וְנִשְׁמַח עִמּוֹ קצת?".

במחשבה ראשונה, האיש כבר עמד לפתוח את פיו ב'לא' נחרץ, ועל שולי שפתיו כבר עמדו ההסברים על העייפות המכריעה, הריקודים עד עתה, העובדה שהוא מותש וההשכמה למחרת... אבל אחרי רגע של התלבטות התחזק ואמר לעצמו: 'ביקור חולים! לחזק יהודי חולה בעיצומו של

חג השמחה! לשמח את לבו! היש שמחה חשובה מזו? תתגבר, תעלה לבקר, תעלה לשמח!".

פחות מחצי דקה חלפה, והיהודי העייף כבר היה במדרגות המובילות לביתו של החולה. הוא נשם עמוקות, התחזק באנרגיות חדשות, חייך בגבורה עילאית ונקש על הדלת.

"גוט מויעד!" קרא לחלל הסלון שכבר שהו בו כמה יהודים, "אוי, ושמחת בחגך..." - הוא מזמר בגרון ניחר, והכל מצטרפים לריקוד המרומם... כאילו לא רקד עד כלות הכוחות אך לפני כמה דקות, כאילו זו לו שמחת בית השואבה הראשונה השנה. הוא שותה מעט יין, מברך את החולה בבריאות איתנה, מאחל כי השמחה תועיל לרפואתו, ואינו פוסק מלרקד בשמחה: "אוי אך אך שמיח, אך אך שמיח..."

החולה ישב למול המרקדים, פניו קורנות משמחה וכולו שרוי באושר. לרגעים ספורים אף אזר מספיק כוחות והצטרף לריקוד - עובדה שהעידה על השיפור המיידית במצב רוחו. הוא שמח עד אין קץ, התעודד והתרגש עד דמעות, וכל בני משפחתו הודו למבקרים על שמחת בית השואבה המאולתרת לכבוד החולה האומלל... בשעת חצות ליל התפזרו המבקרים, וגם מיודענו יורד במדרגות הבנין לכיוון ביתו. לפתע, מול עיניו, הוא מבחין באשה המחליקה על שלולית שמן שנשפכה על המדרכה, מועדת ונופלת לכביש, תוך כדי 'גלגול ראש' של ממש, ונסיונות להיאחז במוט ברזל, עד שהיא צונחת על האספלט גונחת מכאבים... הוא מתקרב למקום, כשאצבעותיו כבר מחייגות למוקד מד"א.

"היא נפצעה ללא ספק", הוא מהרהר, "מי יודע מה חומרת הפציעה... זה לא פשוט לאשה ליפול ככה..." הוא מהרהר, וכשהוא מגיע אליה - הוא מזהה מתוך החשיכה כי האשה שנפלה, האשה שמעדה מול עיניו, האשה שהשתטחה על הכביש גונחת מכאבים, אינה אלא - - - אשתו!

אוי, ריבונו של עולם! כל המחשבות הנוגות על גורל האשה שנפלה, התחלפו בפחד אמיתי, בבעתה של ממש. הדאגה לגורלה, הפכה לאימה. יללות האמבולנס המתקרב - רק הגבירו את המתח לשיאים... האשה פונתה לבדיקות מקיפות, וכמה שעות מאוחר יותר כבר שוחררה לביתה. צילומים נערכו, רופאים סקרו, כל עצם נבדקה - הכל תקין, שלם, בריא! כמה מכות יבשות וסריטות קלות מהן התאוששה כעבור ימים בודדים, וזהו!

ביום המחרת, סיפרה האשה: 'עברתי ליד הבנין, ושמעתי את קולות השמחה והריקודים מלמעלה. לא כל כך הבנתי מה פשר הריקודים והשמחה בבית רגיל ושגרתי, אך אחרי שנפלתי וניצלתי - הבנתי כי הריקודים הללו, שמחתו של החולה שגם בעלי היה שותף פעיל בה - היא שעמדה להצלה, היא ששמרה עליי בעת הנפילה הקשה והותירה אותי בריאה ושלימה ללא פגע!'

כשיהודי משתתף בצער זולתו, מבקר את חברו החולה, מחזק ונושא בעול סבלו של רעהו - הוא ומשפחתו זוכים להינצל מסאת הייסורים, מוותרים להם משמים על העונג המפוקפק להיות חולים בעצמם. ביקור חולים הוא 'תעודת ביטוח' אמיתית למניעת מחלות, להצלה מן הייסורים.

הבה ניקח את המסר הזה אל ליבנו, נאמץ אותו בחום: ביקור חולים אולי לוקח זמן, לפעמים יכול לגרום למבוכה, איננו יודעים מה המילים הנכונות או שאין לנו את הפנאי. ועדיין, כדאי להתאמץ ולהתחזק לקיים את המצוה הזו, כדאי כל כך לבקר את החולה ולעודד את רוחו, למען החולה וגם כי המבקר את החולה מציל את עצמו ומובטח לניסים של ממש מידי האב הרחום שבשמים!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא' - הרב אשר קובלסקי]

יְקַח זָא מְעַט מֵיָם וְגו' (יוז, ד')

תנא דבי רבי ישמעאל: בשכר שלשה זכו לשלשה, בשכר 'חמאה וחלב' זכו למן, בשכר 'והוא עמד עליהם' זכו לעמוד הענן, בשכר 'יקח נא מעט מים' זכו לבארה של מרים (ב"מ פ:)

כשיהודי עושה חסד, הקב"ה לא נשאר חייב. המילה 'חסד' מורכבת משתי מלים - חס וד'. דהיינו שבאדם חס על אותו אדם העושה חסד עם זולתו והוא זוכה לישועות מעבר לגדר הטבע. הרה"ק רבי שלמה גולדמן מזוועיל צוק"ל היה אומר: "בכל פסיעה ופסיעה שעושה אדם למען זולתו, חוסך הוא בכך אלף פסיעות עבור עצמו!".

שנים רבות לאחר נישואיהם היו בני הזוג, מהמשפחות החשובות שבארצות הברית, חשוכי בנים ל"ע. הם דרשו ברופאים שונים, הגיעו לפרופסורים בעלי שם עולמי, אולם כל אלו לא הועילו להם. בצר להם הם פנו לרבנים, התפללו ושפכו את ליבם אצל שוכני עפר בנוסף לקיום של סגולות רבות, אולם נראה, כי שערי שמים נעולים בפניהם, והם נותרו עשרות שנים חשוכי בנים. עד שלפתע פתאום לאחר עשרות שנות עקרות, הגיעה ישועתם הגדולה, ונולד להם ילד אחד בלבד, עלם חמודות מוצלח מאוד בכל ענייניו.

אחד מקרובי הבעל ביקש להבין כיצד זכו לכך. ואכן לאחר הפצרות רבות חוזרות ונישנות, ולאחר שנים, הסכים הבעל לגלות את אוזנו, וכך היה סיפור המעשה: כידוע, הוצאות הלימודים הפרטיים בארצות הברית מגיעות לסכומים גדולים ולעיתים מתקשים ההורים לעמוד בסכומים אלו. יהודי אחד המתגורר באמריקה, שפרנסתו הייתה בדוחק, לא היה לו מספיק כסף עבור תשלום שכר לימוד לבתו בת החמש-עשרה שלמדה בסמינר המקומי. הנהלת הסמינר שלחה בתחילה עם הבת את ההודעה, שעליהם להסדיר את התשלום. לאחר מכן ניסו ליצור קשר טלפוני, ומאחר ועניין התשלום לא הסתדר, נאלצו לשלוח מכתבי אזהרה.

הלה בשל מצבו הכלכלי הקשה, לא יכול היה לשלם, ולפיכך בחר להתעלם מהבקשות החוזרות ונשנות של הסמינר. בסיכומו של עניין כשלא נענו, נאלצו הללו להוציא את הבת בבושת פנים מן הסמינר.

קשה לתאר את גודל בושתה וצערך של הבת. ולאחר שהסיפור התפרסם כאש בשדה קוצים בקרב בנות הסמינר ומשפחותיהם, וכן בקרב שאר אנשי הקהילה, אף הוריה סבלו ביזיונות ובושות.

סיפור זה הגיע לאוזני בעל המעשה ונגע מאוד לליבו. אולם, למגינת ליבו מצבו הכלכלי גם לא היה כ"כ מזהיר, בלשון המעטה. הוא התייעץ עם אשתו, והם הגיעו למסקנה, שכדאי לגשת למוסד בו הנערה למדה ולנסות להגיע להסכם בדבר התשלום עם ההנהלה. ומחשבה למעשה, הוא ניגש אל מנהל הסמינר, ובתחילת דבריו התנה עמו, שיישאר הדבר בסוד ביניהם, ושום אדם שבעולם לא יידע מההסכם הזה. הם ישבו במשרדי הסמינר, וחישבו את עלות שכר הלימוד של אותה נערה בכל שנות לימודיה בסמינר. החישוב הגיע לסכום של שבעת אלפים דולר!

סכום זה לא היה בידי מספר הסיפור והוא ביקש שיפרסו את החוב. המנהל שאל אותו, מהו הסכום החודשי שהוא יכול לעמוד בו. הלה השיב לאחר מחשבות רבות, כי יכול להפריש ממשכורתו סך 100 דולר בכל חודש. ובחישוב מהיר מדובר בהוראת קבע של 70 חודשים בכדי לשלם חוב זה! מדובר בכמעט שש שנים רצופות בהם ישלם עבור הנערה... הדברים סוכמו ומנהל הסמינר החתימו על כך.

מאחר שהבעיה המרכזית סולקה, והתשלום עד סוף הלימודים סודר, התקשר המנהל למשפחה ואמר להם, כי הנהלת הסמינר התכנסה כדי לדון על כך והוחלט להשיב את הנערה לסמינר ללימודים. "בנוסף", מוסיף המנהל ואומר, "הוחלט לפטור אתכם מכל תשלום עד סיום כל שנות הלימודים בסמינר!".

אי אפשר לתאר את השמחה העצומה של אותה משפחה לשמע הבשורה הטובה. וכמובן, המנהל כפי שהתחייב בפני בעל המעשה, לא גילה לאיש, מה גרם לשינוי ההחלטה של הנהלת הסמינר וכיצד התחולל הנס בו ההנהלה הסכימה לקבלה מחדש... והנה, תיכף לאחר אותו מעשה נאצל, בורא עולם שילם לזוג, והם נושעו בבן! ילד מדהים ומוצלח שחוט של חסד משוך על פניו ומוצא חן בעיני כל רואיו, ובעת הסיפור כבר היה אותו בחור בגיל 16.

[מתוך 'פניני עין חמד']

היה זה בראשית קיץ תשס"ד. אל מלון בירכתי עיירת הנופש הציורית דאבוס שבשווייץ הגיע ר' אהרן א. עם בני משפחתו, על מנת לנפוש בו שבוע ימים. במהלך ימי הנופש חל גם יום השבת, יום שכולו עונג ומנוחה, ובצאת השבת, לאחר סעודת מלווה מלכה, יצאו בני המשפחה לטיול בנופים

בסיפור ההוא. הוא מבחין שהחתונה תתקיים בירושלים – בעוד הוא תושב בני ברק, ועל אתר הוא מציין בלבו כי יפה שנשלחה לו הזמנה, אם כי הקשר ביניהם אינו מחייב אותו לנסוע לירושלים. עוברים יומיים, והנה שיחת טלפון. "ר' אהרן היקר, קיבלת את ההזמנה שלנו?" – שואל אבי המשפחה בידידות מופגנת.

"בוודאי, קיבלתי, 'מזל טוב' והרבה נחת. בוודאי אתה משער שקשה לי לבוא לירושלים, אני ממעט לצאת מחוץ לעיר!" – מתנצל ר' אהרן, תמה על עצם השיחה הטלפונית...

"לא ולא, ר' אהרן, אתה חייב!" – קורא לעברו המחנות, "אתה פשוט חייב! אתה המחנות הראשי, כל החתונה הזו היא רק בזכותך! אני חייב שתבוא!" – קורא המחנות בהתלהבות נרגשת...

"מה קרה? החתונה בזכותי? מה כבר עשיתי?" – שואל ר' אהרן כשגבותיו מתעגלות בתדהמה, "מה הקשר אלי?"

"זה הכל בזכותך, החתונה הזו, הבת הזו, הכל בזכותך!" – פורץ המחנות בבכי, ומגלה את הרקע לחופשה ההיא: "הלא תדע רבי אהרן יקירי, שאינני בעל אמצעים לשאת בעלויות של חופשה כזאת, זה גם לא באופי שלי. אבל קרה מה שקרה, בתי היקרה והאהובה סתה מדרך החינוך שהקיננו לה, מצאה את החברות הלא נכונות, ועוד רגע היתה מאבדת את עולמה הרוחני בשתי ידיה..."

ר' אהרן נפעם. עדיין לא הבין מה הקשר אליו, אך מבועי הרגש של המחנות לא הותירו לו פנאי להשחיל שאלה. המחנות המשיך: "בעצת יועצים שונים, הוחלט שניסע יחדיו, ההורים והבת, לחופשה בשווייץ. אולי אם נשהה יחד, רחוק מהסביבה המוכרת, נמצא מסילות לליבה, נצליח לשוב ולחבר אותה אלינו ואל כור מחצבתה. אבל למרבה הצער, לכל אורך שבוע החופשה היא נותרה אטומה, לא אבתה לשמוע, ליבה לא נפתח ולו כדי סדק קל..."

"ואז", המחנות עצר לרגע כדי להסדיר את יבבותיו, "הגעת אתה. בעיצומו של לילה, בשיא האפלה. בתי ראתה אותך - יהודי לא צעיר, שקם ממיטתו כדי לסייע לאחיו הזקוק לעזרה, עושה הכל כדי להעניק תחושה טובה, מתמסר באופן כה יוצא דופן למען זולתו – וזה מה שפתח לה את הלב! ואם היא עומדת להינשא עכשיו לחתן בן תורה – זה רק בזכותך. עד הרגע שראינו אותך – דבר לא הועיל. רק המפגש עם החסד הטהור שלך, המראה של יהודי שעושה חסד ללא כוונת תועלת, כבוד או תמורה כספית – זה מה שהמיס את לבה, והשיב אותה לאמונתה וטהרתה!"

"רבי אהרן יקירי!" – חתם המחנות את השיחה, "לא אוכל לשמוח בחתונה בלעדיך, הרי כל החתונה היא הודות למעשיך הנאצלים, שוש עמי משוש!" – כמעט התחנן המחנות. ור' אהרן משנה את תוכניותיו וקובע מיד כי ישתתף בחתונה לכל אורכה... [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

הקסומים. כששבו למלון היה זה כבר בשעת חצות הלילה, ולהפתעתם גילו שבגינת הלובי שבקדמת המלון יושבים בחוסר מעש זוג הורים ובתם שנפשו במלון בימים האחרונים, ומזוודותיהם וצרורותיהם לצידם. ר' אהרן ניגש מיד אל האב, מבקש להבין מדוע המשפחה על חבילותיה 'זרוקה' בחצר המלון, ללא קורת גג לראשם... עד מהרה התבררה התמונה: הטיסה לישראל יוצאת עם שחר, ואילו המלון מחייב פינוי חדרים עד השעה 12 בלילה, ואם לא עומדים במועד זה יש לשלם עבור יום נוסף. לפיכך, החליטו בני המשפחה לפנות את חדרם לפני חצות הלילה, כשאת המשך הלילה – עד השעה שלוש וחצי לפנות בוקר - יעשו בגינת המלון תחת כיפת השמים! על אתר הודיע ר' אהרן, כי משפחתו יכולה להצטמצם לשני חדרים, כדי להקצות למשפחה הזו חדר אחד - קורת גג למשך השעות שנתרו עד הטיסה. אך אבי המשפחה סירב בנימוס להזמנה, והם נפרדו זה מזה בלחיצת יד ואיחולי נסיעה טובה.

בשעה 3:00 לפנות בוקר התעורר ר' אהרן, ומחשבותיו נשאוהו אל המשפחה הממתינה תחת כיפת השמים. 'בוודאי הם נרדמו קלות ועתה עליהם להתעורר, איך יצליחו לשאת את כל חבילותיהם ומזוודותיהם באמצע נמנם לילי? איך יסתדרו בהעברת המזוודות לרכב?' – מהרהר ר' אהרן, וכבר הוא מתלבש ונועל נעליים, מבקש לרדת אליהם ולסייע. בני ביתו תמהו לנוכח כוונתו, לקום באמצע הלילה ולרדת לסייע למשפחה שעוד רגע עוזבת את המלון, אך ר' אהרן נותר נחוש: "זה לא רק לסייע להם לסחוב את המזוודות, זה גם לתת להם חפיסת שוקולד לטיסה, וגם ללוות אותם – שזו מצוה הלכתית חשובה. ובכלל, לתת להם תחושה טובה טרם צאתם לדרך, הקלה היא בעיניכם?"

חושך, אפילה למלוא האופק. אף פרה שוויצרית אינה גועה במרחקים, עיצומו של הלילה. בני המשפחה מישראל מחלצים את עצמותיהם מכורסאות גינת המלון, נרעדים מצינת הטל שירד עליהם לאורך השעות האחרונות. הם מחפשים את המזוודות והחבילות שסביבם, בולשים לראות אם לא שכחו משהו, ובלאות מתחילים לנוע לכיוון הרכב...

ולפתע, כאלומת אור באפילה, מתייצב ר' אהרן. "באתי לומר לכם נסיעה טובה!" – הוא אומר בחיוך רחב. "תנו לי לסחוב, תנו לי. אתם עייפים, ולפניכם עוד דרך לשדה התעופה ואחר כך טיסה. תנו לי לסחוב!" - הוא אומר, וכבר הוא מגלגל לפניו עגלה טעונה מזוודות בדרכו לרכב שבחניה, ולא נחה דעתו עד שהעמיס וסידר את המזוודות ברכב, וגם העניק למשפחה חפיסת שוקולד שוויצרי, שיהיה להם 'מתוק בפה'... "נסיעה טובה!" – הוא מכריז בחיוך רחב. אבי המשפחה לא מוצא מילים להודות לו, ומנפנף בשלום ידידותי במבוכת מה.

חולפת שנה, וביום מן הימים נוחתת בתיבת הדואר של ר' אהרן הזמנה לחתונת הבת של אותה משפחה. ר' אהרן פותח את ההזמנה, השם מוכר לו, ועד מהרה הוא נזכר

פרשיות וירא - חיי שרה תש"פ ♦ עלון מס': 29

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

השגחה שבועית

לאן הייתי מגיע בעוד חצי שנה

אחד הדברים המופלאים ביותר של הקו, היא ההשגחה הפרטית שהקב"ה משגיח על הקו עצמו. מי יקשיב, מי ישמע, איך הדברים ישפיעו, איזה סיפור יהפוך את העולם, ואיזה שיעור יהפוך את הלב של מאזין אחד צמא. התגובות של המאזינים מביאות התרגשות רבה, אבל הסיפור הבא מטלטל ממש. הוא זה שהביא אותנו לומר, "אם בשביל הסיפור הזה נפתח כל המיזם הזה, דיינו".

אברך ירא שמים ממרכז הארץ יצא לעבוד בעבודה העומדת על משכורת של 15,000 שקלים בחודש, במהלכה נחשף לתכנים לא רצויים, אבל המשיך לעסוק בה. הכסף היה פיתוי רציני, והיצר הרע עשה את שלו. לא כל כך לאט, הלך האברך העדין והדרדר. הראש שמתחת לכובע, כבר היה במקומות אחרים. ההיחשפות לעולם הגדול עשתה שמות בנשמתו, והוא הגיע למצב שתפילת שחרית ארכה לו עשר דקות ביום בלבד.

"אם הדבר היה ממשיך עוד חצי שנה", מעיד האברך, "כבר הייתי עובד הכל".

יום אחד נכנס למורו ורבו, רב מפורסם מאוד בכל רחבי העולם, והרב דיבר על לבו שיעזוב את העבודה. האברך הבין בשכלו שהדבר הוא בשבילו סם המוות, אבל ענה, "אני לא מסוגל לעזוב. לא מסוגל לוותר על המשכורת, ולא על כל הרווחים הנוספים שיש לי שם. זה כואב שאני לא הבן אדם שהייתי. גם לי זה כואב, אבל איני חושב שיש דרך חזרה".

"בוא נעשה עסקה", הציע לו הרב, "אני מאפשר לך להישאר בעבודה במצב שלך, אבל אתה מבטיח לי דבר אחד: מהיום אתה מקשיב לקו השגחה פרטית, ובפרט לשיעורים בשער הבטחון. מוכן?".

"מוכן". זה היה המקסימום שהרב הצליח להוציא מהאברך. הוא ממשיך לבוסס בבוץ, אבל מוכן להתחבר לקו הצלה - קו השגחה פרטית.

האברך עמד בדיבורו. שלושה חודשים הוא הקשיב לקו, לא יתה, ואז הוא עזב את העבודה!!!

ממשכורת של 15,000 שקלים הוא ירד למשכורת של 6,000 שקלים, אותה הוא מרוויח ביושר במקום "נקי". הוא חזר לעצמו כליל, התחיל להתפלל כמו יהודי, ואף לקבוע עתים לתורה. הוא חזר לעבוד את בוראו. חזר להיות ירא שמים!

"שתדעו לכם", מעיד האברך, "שהקריחות שמקבלים מחשיפה היא כל כך קשה. כל הזמן מטיפים שם לכפירה, ומרחיקים את הבן אדם ממקור החיות שלו. דברי האמונה שבקו, השייכות שיש לכל פרט בחיים עם בורא עולם, הם אלה שהחזירו אותי לחיים, ותננו לי כוח לעזוב".

בא חבקוק והעמיין על אחת: "צדיק באמונתו חייהו". לבקשת רבים, בשבוע הזה אנו מציגים עבורכם את רשימת כל השלוחות בקו, ואת כל האפשרויות שהקו מציע לכם.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

מוכרחים ברז שיזרים מזומנים כל הזמן

לומר, כשיהיה בטחון באלוקים שהתוספת תלויה בגזרתו ולא ברבות הסיבות והעסק, בשכר בטחון יקיים הקב"ה מה שגזר.

איך? לא שואלים. רבי אלימלך מליז'ענסק כותב בפרשת בהר בשם אחיו רבי זושא, שכאשר שואלים "ואם תאמרו מה נאכל", אזי כבר יוצרים קצה, חיו, ומציבים מחסום לשפע. הבטחון בהשם הוא פשוט, שוודאי וודאי ישלח מה שצריך להגיע.

אם זה כל כך פשוט, למה בכל זאת עמלים קשה מאד כדי להגיע לתוספת? כי יש לכך תנאי, והוא **כאשר יבטח על האלוקים בו**. ככל שהבטחון בהשם יהיה חזק יותר, ככה השפע יגיע בדרך קלה יותר. במקום להשקיע את כל הכוח בתוספת של עמל גשמי, תשקיע את זה בבטחון. יש לנו ספרים של צדיקים מכל העדות ומכל הדורות שיכולים לחזק אותנו. סיפורים לא חסר. מחז"ל, מראשונים ומאחרונים, מלפני מאות שנים ומדורנו אנו. דבריו של רבינו בחיי מכוונים לכל יהודי, כולל יהודי של תשי"פ שמתחן שלושה ילדים בזה אחר זה ועושה בר מצווה וברית באותה שנה.

"תבואה" בגימטריה 420. מי שחסר לו 420 שקלים בשביל צורך דחוף ביותר לאותו יום, לא עושה מזה עסק. לא מתרימים אנשים בבית כנסת ועוצרים את החיים בשביל יענקל השכן שמוכרח להשיג היום את הסכום. הדעת נותנת שאפשר להסתדר. איפה נבהלים? כשזה קופץ ל-42,000 ויש גם מצב שצריכים דחוף 420,000. כשרבינו כתוב על התוספת **"תבואה"**, הוא לא שם גבול לסכום מסוים. אלא אנחנו, בראש הקטן שלנו, איננו מסוגלים לתפוס איך משיגים סכומים כאלו, אבל הקב"ה כבר אמר על ידי חגי הנביא **"לי הכסף ולי הזהב"**, אין אצלו שום הבדל בין 420 ל-420,000. אלו בסך הכל אפסים!

אז מה נותר לנו לעשות? לבטוח ולהתפלל. להתפלל ולבטוח. ללמוד ולקיים, להעמיק ולהאמין. ויהי רצון שנוזה כולנו לראות חסדים נראים ונגלים, שפע ברכה והצלחה בכל העניינים!

יש מה לאכול? יש ארוחות גם לבני הבית? ברוך השם! בשביל להגיע לזה יש לעשות איזו השתדלות, ולעסוק במה שהבורא מזמן. אם אפשר להעביר את היום, בלי שינתקו את המים והאור בבית, הכל בסדר. גם בשביל זה צריך בטחון. לא לבטוח על האמצעי, אלא על הבורא יתברך שהוא זן ומפרנס לכל חי.

השאלה היא מה קורה כשצריך משהו מעבר ליומיום. והלא אין הימים דומים זה לזה. יום שלישי הוא יום רגוע, אבל יום חמישי, הוא כבר סוף השבוע, מתכווננים לשבת וצריכים קניות גדולות. אם יש אורחים, כמות המצרכים עולה. לא כל יום קונים בגד חדש, אבל בתחילת החורף, חייבים בגדים חדשים. בכל השנה אפשר להסתדר עם אוכל פשוט ובגדים פשוטים, אבל לקראת המועדים ההוצאות מתגברות פי כמה וכמה. אינו דומה חודש אייר לחודש תשרי, וחודש שבט אינו נוגע בקרסוליו של חודש ניסן. ומה קורה כאשר זוכים שהבן מגיע למצוות, וצריך להלבישו באור מקיף, בבגדים מכובדים מכף רגל ועד ראש, לערוך סעודת מצווה כמנהג ישראל ולקנות לו תפילין מהודרות? וכשמקבלים מתנה, ואחרי כמה שנים לא ארוכות יש כבר חתן וכלה בבית, אז גם מאות שקלים ליום אינם מספיקים. צריך אלפים ורבות, מוכרחים איזה ברז שיזרים כל הזמן מזומנים למאות אלפים.

וכאן נשאלת שאלה גדולה ועצומה שמעסיקה יהודים רבים כל כך, ברוך השם: מה עושים אז?? איך מגיעים אל התוספת שמעבר ליומיום הרגיל? מהו חיוב ההשתדלות בענין זה?

על התוספת הזאת אומר לנו רבינו דברי אלוקים חיים: **ואם יגזור לו הבורא בתוספת על זה, "תבואה" בלי עמל ויגיעה!**

רבינו מכריז בקול רעש גדול - התוספת תגיע מלמעלה למטה, ותנחת אצלנו בבית, בכיס, בלי טורח ועמל. מותר לעשות השתדלות, אבל בלי להזיע ולהתאמץ, לא להפוך את כל העיר וכל המשפחה בשביל התוספת. הדיין רבי משה בן ראובן, בפירושו "נאדר בקדש" אומר: רצה

המלצה: כדאי מאוד לחזור מאות פעמים ולהשקיע הרבה עמל ב-94 מילים אלו, (פרק ד' בשער הבטחון, תחילת החלק השני, **מאפני יושר הבטחון עד לא יקדים ולא יאחר מעתה הנגזר לו בו**). התוצאות ברורות בשטח, בדוק ומנוסה. (מתוך שיעור 103)

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

2,000,000 כמו 2,000

שמי יעקב. אני גר בלונדון בשכונת סטמפורד היל. בערב שבת פרשת בהעלותך תשע"ט, היה ראשי תפוס. ידעתי שהשיר "לכה דודי לקראת כלה", עומד להתקיים במשפחתי על האופן של המשל. היו לי שלוש הצעות שידוכים לבתי היקרה שתחיי, וכולם עשו רושם מצוין. הייתי נבוך ומבולבל, לא ידעתי להחליט מה מביניהם הוא המתאים ביותר, וכך נכנסתי לשבת קודש.

היה פרט נוסף שטרד את שלוותי. נשמע קצת מוזר ביחס לשמחה הגדולה שעמדה לפקוד את מעוננו, אבל כאשר דמיינתי את הרגע הזה שבו נשתה לחיים, זכרתי שאז יגיע הזמן לשלם לשרדן את המגיע לו, ואין לי שום מושג מהיכן להביא את הסכום הדרוש. השידוך לא יתעכב בגלל עניין פעוט כזה, ואם השידוך ייגמר לפני שיהיה לי כסף ביד, אאלץ ללוות ממישהו.

ואני אינני לווה כספים, ברוך השם יתברך, אני חי בצניעות, כשיש לי כסף - קונה, וכשאין - אין. בני ביתי למדו להסתדר, ואני את השתדלותי עושה להביא טרף לבני ביתי. עכשיו, עם השידוך הקרב, הבנתי כי כמותי הבטחון צריך לגייס כדי לעבור את התקופה הזאת, הם ברמה אחרת לגמרי מזו שהורגלתי בה עד עתה. הלחץ תפס אותי, בעיקר על הספק באיזה שידוך לבחור, וגם על דמי השדכנות. לא הכרתי את התחושה הזאת, ותהיתי על עצמי, איך יתכן שבשעה שכולנו מרוגשים מהעומד להתרחש אני נתפס לפכים קטנים. איפה כל מה שידעתי עד היום? איפה כל משפטי האמונה ופסוקי הבטחון? עלי לאסוף אותם מחדש, ולהקשיב להם כמו לא שמעתים מעולם.

וזאת היתה ההארה הראשונה שברצוני לספר עליה. באותה שבת התארח על שולחני בחור צדיק שיד ושם לו בספרי קודש ובסיפורי צדיקים, פה מפיק מרגליות. האורח הזה, כך חשבת, נשלח אלי במיוחד משמים, לחזקני בזו השעה.

"בוא נדבר על העניין של בטחון בהשם", ביקשתי מהבחור, "אני צריך חיזוק".

הבחור נענה לאתגר, וכמו תמיד, גם הפעם הוא מצא מיד סיפור מופלא: רבי אשר פריינד זצ"ל בנה כמה בניינים ברמות, והיה צריך לשלם מקדמה של שני מליון שקלים מזומנים לקבלן. לא היה לו שום מושג מהיכן להשיג אותם, והוא הלך להתבודד ולבקש ממי שהכל שלו, שיתן לו. עמד וביקש, הפציר והתחנן, ופתאום שינה את טעמו. נעצר מתחננוניו, ועשה חשבון כזה: הרי אינני צריך להביא היום את הכסף. תאריך התשלום יחול רק בעוד שלושה ימים, אז מה קרה לי היום? מה פתאום אני מודאג כל כך? הרי אם יהיה לי היום את הכסף הלא אפקדי אותם בבנק, וכי אינני סומך על הקב"ה שהבנק שלו עובד טוב לפחות כמו הבנק שלי? הרי ברגע שאצטרך, הוא ישחרר לי את הסכום!

"ריבוננו של עולם", קרא ר' אשר פריינד מעמקי לבבו, "אני רוצה לסמוך עליך!!! תחזק אותי בבטחון גמור!"

מרגע זה ואילך שוב לא התפלל על שני מליון שקלים, אלא על מצרך יקר בהרבה. הוא ביקש על בטחון, שהקב"ה יחזק אותו ויטע בקרבו את התחושה האיתנה כי הוא סמוך ובטוח בחסדו יתברך. כך התפלל במשך כמה שעות!

למותר לציין שביום שהוא היה צריך את הסכום, הגיע אליו כל הכסף באורח פלא.

הסיפור חזק אותי מאד. השבת, מקור הברכה, עברה עלי בהתרוממות גדולה. התענג על השם - ויתן לך משאלות ליבך.

ביום ראשון שיניתי כיוון בתפילת יאתה חונן. במקום לבקש שיחונן אותי בדעת להחליט באיזה שידוך לבחור, התפללתי מעומק הלב שיחונן אותי שאדע ואבין שאני עומד לגמרי מהצד, והקב"ה מוליך אותי לשידוך הנכון. בקשה נוספת ביקשתי בברכה הזו, שהשם יתן לי את השכל הישר, לדעת עד כמה אני צריך להשתדל להשיג את הכסף לתשלום לשרדן. נכון שאני מתפלל ומבקש מהקב"ה שיחזקני בבטחון, אבל איך אדע מהי

החור בתקרה והחול בכניסה

השטיבל של גור ברובע ז' באשדוד, ברחוב רבי טרפון, נמצא בקרון. זהו מבנה טרומי, שאינו מחוסן מפני טילים. כידוע, היו ימים שהמצב בדרום היה מתוח מאד, ונפלו שם טילים. בכל פעם שהיתה אזעקה, מיהרו כל האנשים ששהו בשטיבל למצוא מחסה באחד הבניינים הסמוכים.

באחד מימי ששי נשמעה אזעקה. חלק מהאברכים יצאו למצוא מחסה בבניין, אבל כמה אברכים, ואני ביניהם, נשארנו יחד עם יהודי שישב בכסא גלגלים. הרגשנו שאיננו מסוגלים להשאיר אותו לבד. זו לא רק הבעיה להשאיר אותו חשוף לסכנה, אלא גם בגלל ההרגשה, להישאר בודד בלי יכולת לברוח, כשכולם מסביב ממהרים ברגליהם הבריאות.

הקרון של השטיבל מונח על משטח בטון, שיצקו כדי לישר את השטח. בשעתו סיכמו עם הקבלן שהוא ימשיך לצקת בטון גם על אזור הפוליש - הכניסה לבית המדרש, אך למעשה לא עמד הקבלן בסיכומים. הגבאים ניסו לדבר אתו, אבל ראו שהוא משתמט מהעניין, ובהסכמת הציבור החליטו לוותר על העניין, ולא להיכנס לעימותים. אילו פנים יש לבית כנסת אם הוא נוסד על גבי חיכוכים ומריבות? עדיף לוותר על כניסה נוחה ולהרוויח בית מדרש המיוסד על אדני הוויתור והשלום.

עכשיו תשמעו מה קרה. אנחנו עמדנו ליד החבר בכסא הגלגלים, והנה, מתברר שהאזעקה היתה אזעקת אמת. הטיל נכנס ישר לקרון של השטיבל! הוא חורר את התקרה והמשיך באלכסון עד לכניסה, אל השטח שהוא שלא כוסה בבטון. השטח שבזכות הוויתור נותר חולי ורך. כך יצא שהטיל שקע בחול ולא התפוצץ.

לו היה שם בטון, היה הטיל נפגש בו ומתפוצץ, אבל הקב"ה שמר עלינו ופדה נפשנו ממוות.

בליל שבת, כשהגיעו המתפללים לשטיבל, ראו כולם את הנס הגדול. החור בתקרה דיבר יותר מאלף דרשות. לימים הציבו שם שלט, ועליו הכתוב: "ברוך שעשה לישראל נס במקום הזה".

(יום שני פרשת כי תבוא תשע"ט, לילה, מס' 1)

חשבון מנופח וחוב שנשכח

ביום שלישי כ"ב בסיון, בשעה עשר בבוקר, אני פותח את תיבת הדואר שלי ומוצא סוף סוף מעטפה מאת חברת החשמל. זה כבר שישה חודשים שלא הגיעה לי מעטפה כזאת! אחרי החודשיים הראשונים שלא קיבלתי חשבון, התקשרתי לשאול מה קורה, וכמה עלי לשלם, ובחברה אמרו שעוד ישלחו לי את החשבון. עברו חודשיים נוספים, ובמקום שהם ירדפו אחרי, אני רודף אחריהם, ורוצה לשלם להם, אבל לפקידים בחברה לא בוער כלום. הם אומרים שישלחו לי חשבון מפורט, ושוב לא שולחים. כבר ארבעה חודשים שלא שילמתי חשבון חשמל, ומי יודע כמה מצטבר לי שם, אלא שבשלב הזה שכחתי לגמרי מהעניין. והנה, שישה חודשים מאז החשבון האחרון, אני מקבל בפתע פתאום חשבון אדיר מימדים. אלפיים שקלים.

לא רק זה, אלא שעל דף החשבון רשום באותיות אדומות וגדולות: התראה! אם החשבון לא ישולם עד השעה שש בערב ינתקו לי את החשמל.

זאת כבר היתה חוצפה גדולה מצדם. אני רודף אחריהם והם יושבים שאננים, ובסוף הם באים אלי בטענות ומאיימים בניתוק. התקשרתי לפקיד, וזה המשיך בדרכם השאננה: אין מה לעשות, זה סיפור מסובך. לא יודע איך לעזור לך.

ואני, אב למשפחה צעירה ממש, עם שני תינוקות, לא יודע איך מתמודדים בעת אחת עם סכום של אלפיים שקלים. לא רציתי להתחיל עם הלוואות וחובות, והחלטתי שבמקום לכתוע על חברת החשמל ולהשקיע אנרגיות בזה, אשקיע כוחות במשהו שהוא הכי בטוח ויעיל, פשוט פרשתי לפינה וביקשתי מהשם שיעזור לי.

והנה, בשעה חמש בצהריים מגיע

מול עיני חבר. "טוב שאני פוגש אותך", הוא אומר לי, "זוכר שאני חייב לך אלפיים שקל?" "לא".

"כבר כמה שנים שאני סוחב את החוב הזה", מתנצל החבר באזני, "אבל עכשיו יש לי בדיוק את כל הסכום".

וככה, מול עיני המשתאות הוא מוציא אלפיים שקלים. אני לוקח אותם וניגש מהר לבנק לשלם את חשבון החשמל. במבט לאחור אני חושב, שחסד גדול עשה עמי הבורא, שבחצי שנה האחרונה חייתי יותר ברחבות כי לא הוצרכתי לשלם חשבון חשמל, ועתה, ברגע אחד, על ידי חוב נשכח, כיסיתי את כל החשבון.

(ערב שבת בראשית תשע"ט, סיפור 15, אידיש)

העשירי

כאן מדבר אליעזר מבית שמש. היינו חמישה מטיילים בצפון הארץ, כשגילינו שהשקיעה מתקרבת ועדיין לא התפללנו מנחה. עמדנו באזור מרוחק ממקום ישוב, ולא היה שום סיכוי להגיע לתפילה בבית כנסת. בנינו היה יהודי שבחיו לא הפסיד תפילה בציבור. התפללנו להשם שישלח לנו מנין. נכנסנו לשמורה, ומצאנו יהודי נוסף. באורח פלא הגיעה מכונית ממנה נפלטו שלושה בחורים. היינו כבר תשעה, עשרים דקות לפני השקיעה. חסר רק עשירי. עשירי קודש.

היהודי, 'מר מנין' עמד וביקש מהקב"ה שיעזור לו. ריבונו של עולם, מימי לא הפסדתי תפילה במנין, הוא אמר, 'תעזור לי שאתפלל במנין גם הפעם!' התפילה שלו נבעה כל כך מעומק הלב.

פתאום מגיחה מכונית, וממנה יוצא יהודי שעדיין אינו שומר מצוות, והילד הקטן שלו אומר: "אבא, בוא נחפש את הכובע".

התרגשנו. כשעומדים תשעה אנשים ומחפשים עשירי, מגלים איזה דבר יקר הוא יהודי אחד.

"תסכים להצטרף למנין של מנחה?" שאלנו.

"כן, בהחלט, למה לא?" נענה היהודי. נתנו לו כיפה, והוא ענה לקדיש ולכל הברכות.

אחר כך שאלנו אותו, "איך הגעת לכאן?"

סיפר לנו האיש: "כבר עשרים דקות שאני מחוץ לאזור. פתאום הבן שלי מתחיל לילל שהוא איבד את הכובע שלו בטויל, והוא מוכרח לחזור לחפש אותו. אמרתי לו שזה עולה רק חמישה שקלים, ואקנה לו אחר, אבל הילד לא נרגע. הוא רוצה דווקא את הכובע שאבד לו. לא עמדתי מול תחנוניו, עשיתי אחורה פנה, וכך מצאתי אתכם". כך מצאנו אותו. עשירי למנין.

(ערב שבת חוה"מ סוכות תש"פ, סיפור 1)

שיחה ושמחה

אבי שליט"א הוא ממזכי הרבים בשיחותיו המאלפות. בחול המועד פסח קבעתי אתו ללמוד בחברותא, אך חצי שעה לפני השעה המיועדת הודיע לי שלא יוכל ללמוד עמי, כי הוא מוזמן למסור שיעור בביתו.

"אבא", שאלתי, "אולי אצטרף אליך?" "אולי אצטרף אליך?"

"בשמחה רבה", ענה אבי, ואני קמתי ונסעתי גם כן לביתו, לשמוע מאבי שיעור תורה מתובל באמרות ובסיפורים נפלאים. הנחתי מאד בשיעור.

בדרך חזור, באוטובוס העולה ירושלימה, פגשתי חבר. ישבנו יחד ושוחחנו, ואיכשהו התגלגלה השיחה לנושא רגיש. התביישתי מאד, והרגשתי שאני מעדיף שהרצפה של האוטובוס תיפתח, ואני אבליע בכביש שמתחת. למזל כל הנוסעים זה לא קרה, ואני נשארתי ליד החבר בלחיים לוחטות, כשאני מחפש מוצא, איך להפסיק את הנושא המטריד.

בלי לענות לו ובלי לבייש אותו בחזרה. בסופו של דבר, גם נסיעה גוראה זו הסתיימה, ואני החלטתי למחול. לא אקפיד עליו. אמנם החבר נהג שלא כשורה, אבל יתכן שהוא לא אשם בכך שהוא עמד אחרון בתור כשחילקו את השכל...

הכל משמים, והצער שעברתי שיהיה לכפרה.

אחרי פסח התקשר יהודי לאבי. הוא סיפר שהוא ראה אותי בזמן השיעור בביתר ועשיתי עליו רושם טוב. יש לו הצעת שידוך עבורי. ההצעה התגלגלה במהירות ותוך שבוע באתי בברית האירוסין למזל טוב.

(יום רביעי פרשת נח תש"פ, בוקר, סיפור 1, אידיש)

דרגתי ומה אכן נדרש ממני? קראתי לאחרונה במאמריו של המשפיע רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, ששמע מחתנו של האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל, שחמיו זצ"ל הוציא ספר על אמונה, ורצה להוציא גם ספר על בטחון. הוא כבר כתב את הספר, אך לבסוף לא הוציאו לאור. הוא הסביר זאת בכך שאנשים יכולים לטעות בענייני בטחון. זהו דבר מסור ללב, וכל אדם צריך לעשות השתדלות לפי מידת הבטחון שיש לו. קשה לקבוע את הגבול הדק שבין השתדלות רצויה שהיא מצווה, לבין אי השתדלות יתרה. לפעמים אדם משאיר את בני ביתו רעבים בתואנה שהוא בוטח בהשם שישלח לו את מזונו ללא השתדלות, כאשר האמת היא שהוא בסך הכל מתעצל. להוציא ספר לרבים, ולקבוע כללים מתאימים לכולם, זה דבר בלתי אפשרי.

ומפני שאכן אין ספר כזה, ואין מי שיעמוד ויפסוק לי בצורה מפורשת כמה עלי להשתדל, עמדתי ופרשתי תחינתי לפני המגן לכל החוסים בו, שיחונני דעה בינה והשכל, ויכוון אותי להתנהג באופן הנכון לי, כרצוני יתברך.

בימים הבאים התבהרה התמונה, וכבר ידענו לאיזה שידוך הקב"ה מוביל אותנו.

ביום חמישי י"ז סיון, בסעידתא דשמיא, עמדנו לברך על המוגמר, וכשנודע לי שהשדכן גם אמר להופיע במסיבת האירוסים, התפללתי שוב להקב"ה במילים אלו: איני יודע באיזו מדרגה של בטחון אני, אבל רצוני להיות בעל בטחון, אנא, אינני רוצה ללוות, תעזור לי שלא אצטרך להגיע לזה. והתחננתי מעומק הלב: נא, ריבונו של עולם, קח את מקצת הבטחון שאני מסוגל להעמיד לפניך, ויהא חשוב בעיניך כאילו בטחתי בך בשלמות.

בשעה שמונה וחצי בערב עמדתי לצאת מהבית לכיוון תחנת האנדער גראונד 'זו הרכבת התחתית הלונדונית' שתוביל אותי לאזור גולדרס גרין, לבית החתן למסיבת האירוסין, אלא שאז נזכרתי במצווה שלי.

בישיבה שבה אני משמש כ"מ, לומד בחור חשוב. הבחור הזה פרוש מענייני העולם הזה. שום דבר הוא אינו מסדר לעצמו, לא את המיטה ולא את הבגדים. היו כאלה שניסו לעזור לו ולכוון אותו להסתדר, אבל אני, רוח אחרת היתה עמי. אמרתי לעצמי, שתהא זו זכות עבורי לארגן לו את הדברים ולהציע לו את המיטה. בסופו של דבר, אי אפשר לדעת מה יקרה בעוד ארבעים שנה, ואפילו רק בעוד עשרים שנה. שמו של הבחור עתיד לצאת ברבים לגאון ולתפארת, כתלמיד חכם מובהק אשר שם לילות כימים בלימוד התורה, ואני עוד עשוי להיות זה שיספר בהתרגשות כי זכיתי להציע את מיטתו בישיבה... גם אם בסופו של דבר ישאר הבחור אלמוני, הרי שאין סיבה לעצור אותי מהדמיון המבורך הזה, שיש בו לבחור הן הטבה גשמית והן הטבה רוחנית, שכן כאשר חושבים טוב על השני, הטוב שבו צף ועולה למעלה, וזה משפיע עליו למעשה.

בשבועיים האחרונים, לא חש הבחור בטוב ולא היה בישיבה. בבוקר התקשר אלי אביו של הבחור וסיפר לי שבעז"ה היום בערב יחזור הבחור לישיבה, וביקש לי שאעזור לו להתארגן. הדבר פרח מזכרוני. בדיוק כשהייתי בדרך לרכבת נזכרתי בכך, ידעתי שאם לא אסדר לו מקום לישון, הוא פשוט יישן על ספסל. נלחמתי עם עצמי, אם לפנות ימינה או שמאלה, לכיוון התחנה או לכיוון הישיבה, ולבסוף החלטתי שעל המצווה איני מוותר בשום אופן. הלכתי לכיוון הישיבה ומצאתי את הבחור עייף ויגע. כיוונתי אותו אל החדר שלו, פתחתי את המזוודה וסידרתי לו את חפציו. יש בגדים שצריך לתלות בארון, יש חפצים שחשוב להניח במגירה, ויש כמה פריטים שצריך לקפל ולהניח על המדף. תוך זמן קצר היתה כל המזוודה מאורגנת יפה בחדר.

אני מסיים את מלאכתי ואז מבטי נופל על הדופן הכפולה שבמכסה המזוודה, אולי נשאר שם מסמך חשוב כל שהוא, אני מהרהר. אני ממשש בתוך התא ומוציא מעטפה חומה שלפיליאתי הרבה היא נושאת את שמי, לכבוד הר"מ המסור הרב...

ומה במעטפה? 2,000 יורו! לא פחות ולא יותר.

עיני הוצפו דמעות. בשום שלב לא יכולתי לדמיין שככה יתגלגלו הדברים, מעולם לא קיבלתי מתלמיד אפילו רבע מהסכום הזה. ריבונו של עולם דאג לי, ארגן לי, סידר לי את כל הסכום שאני צריך, בדיוק בזמן! היה לי די כסף לשלם לשדכן, לקנות ש"ס לחתן, ואף לקנות מתנה לכבוד ה'תנאים' שיתקיימו בקרוב.

טאטע זיסער! אין עסק טוב יותר מלבטוח רק בך. תן לי את הכוח והשכל לסמוך עליך תמיד!

(יום שלישי פרשת לך תש"פ, בוקר)

הנצחה פרטית

הכולל העולמי לאמונה ובטחון
'קו השגחה פרטית'
- פטרון חודש חשוון -
הרה"ח ר' דוד גרינבוים שליט"א
לנחת מהצאצאים והצלחה בכל מעשי ידיו

עלונים ל- 280 בתי כנסת

נתרמו לזכר הרה"ק

רבי **שלמה בן יוסא** זצוק"ל הי"ד **מקרא**
לזכר הרה"ק רבי **ישעיה** ב"ר **משה** זצוק"ל
מקורסטי

לזכות **עידן ישראל** בן **טרו**

חוגי **איריס** בת **סוליקה** ויוצ"ח שיחיו

לע"נ הילדה **מרים חנה** הי"ד

בת יבלחט"א הרב **יעקב** שליט"א

נרצחה ע"י בני עוולה בצרפת כ"ה אדר תשע"ג

לזכות **עובדי מרים פינסים**

עלונים ל- 200 בתי כנסת

נתרמו לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **יחיאל מיכל**

בן הרה"ג ר' **יהודה לייב רבינוביץ** זצ"ל

עלה למרום שבת קודש פרשת חיי שרה

ז"ך חשון תש"ע

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

עלונים ל- 100 בתי כנסת

נתרמו לעילוי נשמת

הרה"ג ר' **מאיר** בן הרה"ג ר' **ישראל** זצ"ל

המעוניינים להפיץ את העלון

בבתי כנסיות, חנויות וכדומה

מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-372-1801

משלוח הגיליונות הינה ללא תשלום

למפצים 250 עלונים ומעלה.

מענה אנושי בין השעות 11:00 ל-15:13

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ומחזור אליכם בס"ד

לקבלת העלון במייל הרשמו בכתובת

023011300@GMAIL.COM

שיחו בכל נפלאותיו

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי **"קו השגחה פרטית"**

הוורטים שאתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן ב'חבורה אחת, בתוספת שמות וערים להנעים את הקריאה.

הנכם מוזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהגיגי לבכם. (בשלוחה מס' 2)

הוא שרד בזכות הניגון

הקב"ה הוא "משפילי לראות בשמים ובארץ", בד בבד עם ההנהגה שכולה ישר ואמונה, טוב וחסד, הקב"ה יכול לראות את הסבל של כל אחד פה בעולם. הקב"ה בעצמו כן רואה את הצער, והוא כן יכול לעזור!

שמעיה מבני ברוק: ההמשך של הוורט הוא, שהקב"ה "משפילי לראות", רואה בצער ובסבל בשביל שאחר כך יתקיים "מקימי מעפר דל", להרים את השפל. ה' הוא המרחם הגדול ביותר. מרחשוון, תחילת שמו של החודש הוא אותיות רח"ם.

ישראל מאיר מבית שמש: הכל רחמים וחסדים. לפעמים יש לבן אדם ניסיון. מישוהו הציק לו, פגע בו, שינה לו את התכונות, והוא מרגיש עלוב ומסכן ממש. הוא חושב לעצמו - מי יודע למה זה הגיע לי. איזה עונש קיבלתי... המשפיע רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א אמר, שיש פעמים שזה עובד הפוך. זה לא עונש, אלא ההפך. הקב"ה רוצה לתת לאדם מתנה, ולכן הוא מזמן לו את הניסיון, לראות איך הוא מגיב. אם הוא מגיב בנחת ובשלווה, מתוך אמונה שכל מה שהשם עושה זה טוב, אז הוא מכין כלי לקבל את כל השפע שהקב"ה רוצה לתת לו. למשל, הקב"ה רוצה לתת לו שבת נעלית עם התרוממות מיוחדת, ולפתוח לו שערי גועם ורצון, אז כדי לרומם את היהודי ולהכשיר אותו לקבל את המתנה הזאת, הוא נותן לו ניסיון בערב שבת, משהו שיכול להכעיס, אבל היהודי יקבל את העובר עליו באמונה ויעמוד בניסיון, וכך יזכה לקבל את המתנה הגנוזה שמחכה לו.

נחמן מסאו פאלו: אכן. ניסיון זה לשון נס להתנוסס. **אברהם יידל ממונטריאול:** לא סתם להתנוסס. כתוב "ונוח מצא חן בעיני השם". הישמח ישראל מאלכסנדר אומר, שמי שהוא נוח למקום ונוח לבריות ואינו כועס, ומקבל את העובר עליו במנוחה ובאמונה, הוא מוצא חן בעיני הבורא. המשמעות של מציאת חן כזאת היא כמו שמוצא בספר הישר לרבינו תם, שהקב"ה נותן לו ילדים טובים והוא מנשא אותו מעל הבחירה. הקב"ה בעצמו שומר עליו שלא יגיע לידי חטא, והוא מוכרח להיות צדיק.

(הווארטים השבוע נאמרו
בחודש כסלו תשע"ט)

שלמה זלמן מירושלים: שירו לו שיר חדש. בחיים אנחנו כל הזמן שרים שירים חדשים. כל מאורע מוליד שיר שלא היה קודם, איזה קשר מיוחד עם הקב"ה.

אריה לייב מברוקלין: אתה מזכיר לי את הסיפור ששמעתי על אחד מגדולי החסידים. זה היה בתחילת מלחמת העולם השנייה. ממש כשהשואה התחילה, נהרג חסיד צדיק, והבן שלו, בחור צעיר, התאבל מרה.

קרא לו אחד מזקני קאצק ואמר לו, "הרי חסיד אתה, וחסיד שר. ישירו לו שיר חדש!" (תהלים לג) כל היום יכול חסיד לשיר לריבונו של עולם, אבל מתי זה היטיבו נגן? מתי הניגון הוא משובח ביותר? 'בתרועה!' תרועה זה עניין של גנוחי גנח ילולי ילל, זמן של שבר וקושי. אז, בעת של תרועה, יוצא ניגון משובח, שעולה מעמקי הנפש. ואם תשאל מאיפה לוקחים כוח לשיר שיר עילאי כזה? כשיודעים "כי ישר דבר ה' וכל מעשהו באמונה!"

הבחור הצעיר זכה לשרוד את המלחמה, והוא זה שסיפר מה שאמר לו אותו זקן. הוא העיד על עצמו כי הוורט הזה החזיק אותו, וכל ימי המלחמה הוא חיבר ניגון ארוך, שיר חדש לריבונו של עולם, שכל כולו היטיבו נגן בתרועה!

כתריאל מאנטוורפן: בראש חודש מר חשוון, כשאמרנו הלל, נזכרתי בדברי קדוש ישראל מרוזין זי"ע, שפירש כך, "מי כה' אלוקינו המגביה לשבת", הקב"ה רואה הכל ממקום גבוה מאד מאד, ומשם הכל טוב. היו צדיקים שאמרו, כי בעת שהם חיים ורואים יהודים טובים אין להם הכוח לסייע כל כך, אבל כשיגיעו לעולם האמת, וצדיקים במיתים קרויים חיים, אז ישפיעו שפע טובה.

מה קורה כאשר הם עולים למעלה? הם רואים שהכל טוב וחסד, ושוב אינם משפיעים לשנות את ההנהגה. **א ב ל**

רבות אנשים מכל העולם מעידים:

האזנה לקו בתמידות מביאה שלווה, רוגע ושמחה.

הצטרף גם אתה לרבות ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל - 400 / 300-11-30-02

מארה"ב - 646-58-52-979

מאנגליה - 0-330-3900-489

מבלגיה - 3233-696-766

בשר לו שונפתחה שלוחה באנגלית שלוחה 3 בבניסה למערכת

יש לך מכר בחו"ל?

קו השגחה פרטית

להתמודד. להתחזק. להשתנות.

להגדיל שמו הגדול
100,000 עלונים ב-3400 בתי כנסיות
הופצו השבוע בארץ הקודש.

בכוחכם ובזכותכם, תורמי הקבע להפצת האמונה

חסוף ותזכה גם אתה להבטחת הזוהר למזכי הרבים: בניים ובני יראים ושולמים.

התקשר עכשיו לקו השותפות 02.6313.742

וקח את חלקך בזיכוי הרבים העולמי.

אני לא הייתי מאמין בחיי שזה מה שיקרה לי, אני בטבעי כנסן וכל דבר קטן מוציא אותי מעלוותי, העלון שלכם הפך לי את החיים, אני פשוט אדם חדש, אנשים לא מאמינים שמדובר באותו אדם, אני כיום רגוע שליו ושמח.

י. יודלביץ, אשדוד

משני צדי הקו

אני לא מבין למה אתם קוראים למדור זה "מצד הנותנים", אני מרגיש בזה שאני נותן שאני הוא "המקבל" את כל הישועות. לדעתי צריך לקרוא למדור זה "מצד המקבלים" ולמדור של המקבלים לקרוא מצד הנותנים, שהם נותנים לנו ישעות מעל דרך הטבע. א. רבינוביץ - ביתר עילית

מצד המקבלים מצד הנותנים

לחשורת סיפורים למדור זה

פקס 02-545888 | במייל 023011300@gmail.com | בווידאו קולית במשרד המכון 02-3721801

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק ד' "שמחה פורצת גבולות"

תקציר: הורי שלמה זלמן חוזרים מחו"ל ומגלים לשמוע כי בנם יקירם נבר במגירות סחיות וחשף סוד קשה שעמלו להסתיר, לאחר התיעצות ביניהם הוחלט שאסור למוץ בו כדי שלא לפגוע בהתפתחותו הרוחנית והמנטלית. הם מניחים לו לקרוא בהדרגתיות את סיפור חייהם מתוך מחברת שכתבו. במחברת זו חוזרים אנו לשנת תרצ"ו כשחיים שלום מתקרב למצוות והסיפור נוגע למערכת היחסים המיוחדת בין האבא רב שלמה זלמן ז"ל לבנו חיים שלום וצורת הלימוד המיוחדת שלהם שאינם פוסקים מלמוד בהתמדה עצומה והבן מתענד לגדלות. יש עוד זוג מתחרה להם, אבא ובן משפחת הויזמן, אך מערכת היחסים שלהם קצת מעורבת, רב שלמה זלמן מסתייג מאד משיטת הלימוד של רב משה יוסף ומחזיק את בנו מגישה זו.

אמשינוב י' חודש אלול תרצ"ו.

אין ספק כי היום המאושר ביותר אצל משפחת פינקלשטיין היה יום הבר מצוה של הבן יקיר חיים שלום, אם אצל כל משפחה, שמחת בר מצוה של בן ראשון הוא מאורע מיוחד במינו, אצל משפחת פינקלשטיין על אחת כמה וכמה. וכי כמה "חיים שלום" אפשר לפגוש בשוק, עליו נדיר ופיקח מאד? גם תוארו החיצוני היה מושלם, יפה תואר ויפה מראה, עד שדמה לנסך אמיתי בעל תכונות תרומיות במיוחד.

אם המשפחה המאושרת החליטה בנחרצות, את השמחה הזו יש לערוך באולם הגדול "אויפ שימכעס" (בשמחות) שמיועד לשמחות הנישואין של בני העיר והעיירות שסביבה, את שמחות הבר מצוה, בריתות שבע ברכות ותנאים היו עושים באולם הקלויז שהיה קטן, שכן הצניעות דבר יפה הוא, גם רוב בני העיר אמשינוב לא היו ברי יכולת לנהל שמחה בסדר גדול כזה.

אולם לאם החתן, מרת אסתר פינקלשטיין לא נאה הדבר, בשל היותה בת גבירים גדולים ולרשותה עמדה חנות רהיטים די מכובדת, הייתה לה את היכולת לערוך את שמחתם הראשונה באולם גדול ומכובד שמתאים יותר לאולם חתונות. היא לא ראתה בהחלטתה היוצאת דופן משהו שלילי. וכי איזו עבירה היא עושה שעורכת את השמחה לפי יכולת כיסה, האם נטלה זאת ממישהו אחר?

אך כשבאה לספר זאת לרבנית הצדקנית אשת כ"ק האדמו"ר שליט"א קיבלה על כך הערה ברמיזה דקיקה במלוא הטקט: "אין מן הנכון לנקר את עיני הבריות שרובם ככולם מיעוטי יכולת ומאורע זה ידגיש את עונייהם הרב".

אלא שבעלת השמחה אסתר לא נרמזה כלל, לא שחלילה אטומה, אבל כשהנגיעות משחקות אין את היכולת לקלוט.

כשראתה הרבנית ששפת רמזים לא תועיל, עברה לדבר בצורה גלויה, שאין דרך החסידות (ושל אמשינוב בפרט) גורסת זאת, היא הביאה כראיה מוצקה את משפחת הויזמן שיחי' שאף היא בעלת אמצעים כדוגמתה ואף הם ערכו חצי שנה קודם לכן את שמחת בנם הבכור אפרים זלמן נ"י באולם הקלויז, הם לא ראו עניין לנקר את עיני הבריות לקר עשו את שמחת הבר מצוה של בנם הגדול באולם בית הכנסת כמו כולם, בלי לחוש רגשות בושה שנהגו כפשוטי עמך מהדרגה הנמוכה.

אלא שמילות הביקורת לא חדרו לאוזני האשה הנרגשת שהתכוננה נפשית לשמחה הזאת יותר משנה, שעות רבות דמינה את המסיבה ואת הכבוד הגדול שיהיה לה בעת שכל תושבי העיר ועוד עשרות מוזמנים מהעיירות הסמוכות ובראשם בני משפחתה שבאים במיוחד מהעיר וורשה כדי ליטול חבל בשמחה הגדולה, אך תבייש אותם ואת עצמה?! וכך לראשונה לא צייתה לדברי הרבנית החשובה, היא אף לא סיפרה לבעלה הצדיק כי קיבלה הערת ביקורת על עריכת שמחה גרנדיוזית שלא מתאימה לרוח היהודית.

ר' שלמה זלמן שהיה בראש ובראשונה בעל נאמן שמסכים כמעט בכל דבר עם החלטותיה של אשת נעוריו היקרה, הסכים להחלטה הראויה בלי להניד עפעף, למרות שהוא עצמו לא היה שותף לכל התכונה הגדולה, הוא אישית היה מסתפק בשמחה בבית המדרש בה קבע את מקום תפילתו ולימודו בצורה הצנועה ביותר, כפי ששמחתו עצמו נערכה לפני יותר משלושים שנה.

אביו רבי אהרן לייב ז"ל שהיה תלמיד חכם מופלג אבל לא פחות מופלג בדקדוקי עניות, הביא לשטיבל "מחזה אברהם" בקאליש (מקום מגוריו) שני דגים מלוחים ועוד דג סלומון שלם ועוד שני נתחי לקרדה מעושנת שנאכלים עם מציות קטנות, הלוקסוס הרציני היה בקבוק יין שרף טוב שהשיג במחיר מוזל, מייד נפשו ר' אייזיק הכהן ברונפמן. והשמחה... הייתה עד לב השמים, משך שעותיים ומחצה ישבו שני מניינים ומחצה מיושבי השטיבל ושרו שירי שמחה וערגה לבורא, לאחר מיכן כובד

מספורי המגיד

שלמה זלמן חתן המצוות, לתת "הדרך" שלם על מסכת שבת, אותה סיים יחד עם אביו, הוא נשאל דרשה מלאה בחריפות ובקיאיות עצומה, דרשה שנמשכה למעלה משעה ומחצה בלי לקטוע, כשהקהל כולו מרותק ולא מראה סימני ליאות, לאחר מיכן נשאל רב אהרן לייב את בנו יקירו על גבי כתפיו כשהוא מפזז ומרקד עד כלות הכוחות משך דקות ארוכות. לא היה ספק לאיש, שהשמחה הייתה שמחה של מצוה, כולה רוחנית, לפיך השפעתה נחורטה בעומק לבו הך של החתן עד לרגע האחרון בחייו.

אבל מחשבות לחוד ומציאות לחוד, ברגע שהבין כי לב אשתו הנגידה נוטה לשמחה מכוננת שלא תשכח מלב אחד מתושבי העיר, שיתף פעולה כאילו הוא צד בעניין.

באותו יום נהרו לעיר, מאות אורחים הגבירים והיחסנים בכרכרות ועגלות צב, יתר העם בדראזשקעס וקארעטעס (עגלות נוסעים פולניות שמתאימות בעיקר לבני העניים) בשמחה נטלו חלק, בני המשפחה משני הצדדים מגודלם ועד קטנם, כמו כן מכרים רבים חברים וידידים שהוזמנו בצורה מאד מיוחדת, כל אחד בנפרד, לא משלוח הזמנה רגילה כפי שנהגים בשמחות (באותם ימים כמעט ולא שלחו הזמנות רק לאלו שלא ניתן לפוגשם בחיי היום יום) אך בשמחה זו נשלחו הזמנות לכולם ולכל הזמנה צורפה בקשה אישית שנכתבה על ידי האמא ואחיותיה שהצטרפו למבצע האדיר שתכליתו הייתה "ערב מרשים ביותר" שעוד יזכר רבות בשנים.

(מעשה ביהודי ירושלמי מכובד ז"ל שבשנת תש"י החליט להזמין את חבריו לחתונת בנו על ידי שתלה הזמנה גדולה בבית הכנסת שלו, מלבד הזמנות בודדות ששלח לידידים הקרובים ביותר, סבור היה שבכך יצא ידי חובתו. רוב היהודים נרמזו ובאו לשמחה, אבל יהודי מסוים חכם מחוכם ורבי זשא ברנדזויץ ז"ל שמו, החליט שלא יבוא לחתונה, עם הזמנה כל כך לא מחייבת. למחרת פגש במחותן שהיה פגוע מאי השתתפותו בשמחה. לשאלתו הקשה, מפני מה הדיר רגליו משמחתו? ענה ר"ז הייתי בשמחה שלך. לתמיהתו של המחותן והלא לא היית?! אמר לו: רגע איפה הזמנת אותי? במודעת ההזמנה שתלתה בבית הכנסת, ובכן רוצה אני לומר לך, שכשהגיע עת השמחה, עמדתי ליד המודעה בבית הכנסת ורקדתי שם מתוך שמחה אמיתית)

שעות רבות של אפיה ובישולים הניבו שמחה גדושה במיני מטעמים שלא כל עין זוכה לראותם, האורחים אכן הופתעו מהמגוון הגדול שהיה נדיר במיוחד.. והמשוב לכך הגיע במהירות אל בעלי השמחה. לא הייתה אשה שהשתתפה בשמחה שלא באה במיוחד להביע את ההתפעלות מהעריכה המופלאה ומהשמחה המפוארת שלווה על ידי שני כליזמרים, גריש חיימסון נגן הכינור [מטובי הנגנים] שליווה את הקאפעלע (מקהלה) של מודזיץ, הואיל בטובו לפאר את המאורע, כשעמו נגן הסקסופון (שהיה כלי נדיר באותם ימים) לייבל שטאפער מתושבי העיר (ונגן חתונות ומסיבות) וכמובן הייתה שם הקאפעלע של אמשינוב עם "ילד הפלא" הסוליסט חיים לייזר בליטשטיין שניגנה את מיטב הקלאסיקה: וואלסים וואלאכלעך ומארשים של אמשינוב, השילוב הזה גרם לכל המשתתפים לחוש את המיוחדות של השמחה. גם הגברים באו בביישנות להביע את התרגשותם בפני רב שלמה זלמן ובנו חיים שלום.

אך רב שלמה זלמן עצמו, הרגיש רחוק מכל האווירה כרחוק מזרח למערב. לבו נחמץ בקרבו, האם השמחה האמיתית היא על כל התפאורה החיצונית? האם לא על עצם הזכות הגדולה להכניס בן יקיר שכזה לנועם המצוות, מעתה הוא הופך להיות בר חיובא בפני עצמו, יכול הוא להצטרף להשלים מניין, חלק אינטגרלי של עדה קדושה, בלעדיו אי אפשר לומר קדושה, אם יחסר למניין.

עוד מעט עומד הוא לומר מערכה גדולה בסוגיא המפותלת של "כל דאמר רחמנא לא תעביד ועביד, אי מהני או לא מהני" (במס' תמורה) משולבת במערכת קושיות ותירוצים, מתוך ספרו המונומנטאלי של הגרקה"א זצ"ל "דרוש וחיזוש" הלא זו היא עיקר השמחה, ב"ה חיים שלום היקר נהיה בר חיובא בכל המצוות, הוא מסיים בס"ד את המסכתות הקשות, יומא פסחים ושקלים, שהשקיע בהם שנה ויותר, הוא לא דילג על סוגיא אחת ותהיה הקשה ביותר. אבל עתה שיש כל כך הרבה "מכסים" מי יוכל להניח את האצבע על הדופק ולומר: "לזה חכינו וייחלנו" לא ל"סופלה" ויתר הפטיפורים שהוכנו במעדניה מיוחדת, חשוב לדעת להבדיל בין העיקר וטפל.

ברם כשהגיע שעת הדרשה, ראו באמת כי זהו מסמר השמחה. הדרשה שהייתה ערוכה ביד אמן, כמעט כולה ביד חתן הבר מצוה, הראתה טפח מגאונותו הרבה של הבחור הצעיר, שידע להסביר מושגים מסובכים ביותר, בצורה הברורה ביותר, בלי להשמיט פרט אחד.

רעם מחיאות הכפיים שנשמע למרחקים משך דקות ארוכות, היה נעים לאחזי ההורים יותר מכל המחמאות שניתכו על טיב המאכלים והאירוח, שכזאת לא רואים בכל יום. שורה ענקית של גברים בעזרת הגברים ונשים בעזרת הנשים, באה לבוך את הורי החתן, שיזכו לרוות עוד שנים רבות שמחה מכל צאצאיהם. ב"ה יש להם ארבעה בנים ובנות, כן ירבו, מלבד חתן

מספורי המגיד

הבר מצוה. וכפי שחיים שלום ה'ו מסב להורים נחת רוח כה עצומה, כן ישמחו עם, ברכה יענקל ובנימין שיחי', והתינוקות המתוקה בת החודשיים בלומי שתחי', בלי עין הרע כל אחד מהם הוא שתיל מלבב שנטוע בגן עדן התחתון.

כ"א אלול, שבועיים אחרי השמחה.

לכאורה הכל טוב ויפה, שמחה שכזו צריכה להרנין את הלב למשך שנים רבות, אך לבו של רב שלמה זלמן חש לפתע פחדים נוראים בשל חלום רע שחלם בליל אמש, חלום שחלם פעמיים בלילה אחד, בחלומו רואה את אביו רב אהרן לייב זצ"ל כשפניו מאוימות מאד, כבר שבע שנים הוא משיני עפר, מאז ראה אותו מספר פעמים החלומות לא היו משמעותיים כמו כל החלומות, אך הפעם החלום היה ממש מוחשי, הוא מסתכל עליו בפנים זועפות, ורב שלמה זלמן אינו מבין למה אביו מביט בו בכזה מבט. הוא הרגיש בחלום כי הוא שבור ורצוף מקבלת הפנים של אביו, אבל אביו שותק שתיקה בעלת משמעות רבה, רק לאחר הפצרות רבות ניאות לומר לו כי יש עליו קטרוג גדול בשמים, והקטרוג כה גדול עד שפסק אם יוכל להמתיקו גזר דין קשה שחלילה וחס אסור להוציא זאת מהפה, והלוואי שיוכל להמתיק זאת. שלמן זלמן נעזר מחלומו המטורף בפחדים נוראים זעקה חנוקה נשמעה מפיו למזלו הטוב לא העירה הזעקה את בני ביתו הוא קם מהמיטה והלך לומר את כל ספר תהילים רק לאחר מיכן נרגע הוא כבר לא שב למיטתו על אף שיכול היה לישון איזו שעה. הוא התיישב ללמוד גמ' אך ראשו היה מוסח לחלוטין. הלימוד עם בנו באותו יום צלע מאד, חיים שלום לא הצליח להבין מה קרה לאביו שתמיד היה שוקק חיים עם ברען עצום לתורה, ואילו עתה הוא בקושי נושא את עצמו, אבל העדיף לשתוק, חינכו הטוב מנע ממנו שאלות לא מתאימות שיכולות להביא למבוכה.

עוברים יומיים ורב שלמה זלמן חולם שוב חלום מבעית, הפעם כבר שמע את דבר הגזירה שנחתכה בלא ערעור ובקרוב ממש עומד הוא להצטרף לכלל ישני עפר, הוא ניסה להמתיק את הגזירה אבל אביו אמר לו שהגזירה נגזרה ורק תשובה מיוחדת במינה תוכל לקרוע את הגזירה. החלום הבעית אותו מאד, זעקה חנוקה העירה אותו מהחלום המר, הפעם קם חנוק מדמעות הוא התשתדל לא להקים רעש כדי שלא להפחיד את רעייתו די לו בכך שהוא מבוהל לחלוטין ופיו יבש לגמרי כאילו לא שתי שבוע ימים.

הוא רץ לקלויז שעוד היה חשוך לחלוטין בשל השעה המקודמת אבל לרב שלמה זלמן היה מפתח בית המדרש הוא נכנס לחדר צדדי הדליק נר גדול ונעמד לומר פעמיים את כל ספר תהילים הפעם החליט לא די בזה הוא יתענה תענית חלום שכוחה יפה להמתיק חלומות רעים הוא טבל ש"י טבילות במקוה תוך שהוא מכה על חזהו ואומר את כל נוסח הוויזוי הארוך. מלבד הצום שעך עשה הטבת חלום בבית כנסת מרוחק שלא דרכה רגלו כדי שלא יעזו לשאול אותו שאלות חטטניות. הוא הסתיר את הצומות מאשתו וילדיו הוא התחמק עם כל מיני אמתלות שאינו חש בטוב ואינו יכול לאכול.

למרות שהסיפור מתמשך כבר כמה וכמה ימים, הוא לא סיפר דבר לאשתו כדי שלא להבהילה הוא גם ניסה להרגיע את עצמו שהחלומות שזוא ידברון' היה במה לתלות את החלומות בשל תחושת החמיצות העמוקה שהייתה לו תוך לאחר הבר מצוה הוא פחד מאד מההפרזה שנעשתה שניקרה מאד את עיני חבריו שרובם ככולם היו עניים מרודים ונאבקו להביא פרוסת לחם לטפם, ואילו בבר מצוה היו עשרות קילוגרמים של עוגות מכל הסוגים ובגבהים שונים. חמיצות זו גרמה ש'קנייטש' (קמט) עמוק נצרב בלבו ופחד עצום מהעין הרעה העלולה להיות מנת חלקו בשל ההוצאות הבזבזניות שנעשו בבר מצוה שלא היה להן אף רע בכל ישובי האזור.

מאז בתוך לבו שרר פחד איום ונורא מ'עין רעה' שניתנה בו, לא היה לו כל ספק בכך, רק שלא ידע להניח את האצבע, מי הוא זה שנתן בו את עינו הרעה. לא היה יום אחד שלא ערך וידויים ומשך שעות רבות למד את הספרים הקדושים "שערי תשובה" ו"יסוד ושורש העבודה" בניגון עצוב ביותר

כל הימים שנותרו עד לראש השנה היו מלאים בעבודת התשובה, הוא צם כל יום עד לערב וגמר בכל יום את ספר תהילים, כל זה עשה בשקט בלי שאיש יחוש בדבר. התפילות של ראש השנה ויום כיפורים היו בהשתפכות הנפש עשרות מונים משנים עברו. את חג הסוכות שהוא זמן שמחתנו חגג בתחושת אומללות ופחד איום ליווה אותו בכל יום של ימי החג. הוא ניסה לשמוח בחג אבל השמחה הייתה חיצונית לחלוטין וגם זה הכאיב לו מאד.

לאחר שעברו עליו הימים הנוראים וחג הסוכות, ימי הוד ושמחה שיכולים להעלות אפילו שבורי לב לדרך המלך, אך אצלו קורה ההיפך, הם העצימו בו את חששותיו מהלא נודע, פחדו העצום שמא יומו מתקרב לא נרגע בלי הוא זה, מיום ליום גבר פחדו וכבש את לבו עד כדי מחנק, כשראה שעוברים ימים רבים כל כך ואין מנוס מן הפחד שיכול בעצמו להמית, החליט שאסור לו לאגור את הכול בתוכו, הוא חייב להשיח את לבו בפני אשתו אסתר, כתר הבית.

הרעייה הנאמנה הייתה מופתעת מאד, היא לא ידעה עד כמה בעלה חושש "מהשמחה הגדולה והמיותרת" כלשונו.

לפתע נזכרה גם בהערה הדקיקה שנתנה לה הרבנית הצדקנית תליט"א בעניין הראוותנות המיותרת שמנהיגה בבר המצוה, אלא שהיא לא הצליחה להבין מה כל כך רע במה שעשתה, וכי היא חיפשה כבוד וראוותנות? חלילה וחס, היא רק רצתה

מספורי המגיד

להודות לבורא יתבוך על כל הטוב והחסד שגמל איתו ועם בני משפחתו, תמיד הייתה הפרוטה מצויה בכיסה, מעולם לא ידע טיב המחסור שרבות מחברותיה סבלו בשקט ואף בגלוי, אך ניתן להתעלם מכך?! האם זרקה כספים לאשפה? כל העיר נהנתה מהשמחה ובאו להודות יחד עמה על הטוב שגמלו עמה ועם משפחתה משמים, היא חילקה כספים רבים לצדקה... ומי שאינו חושש מעין הרע אינו ניזוק, שמעה לא אחת מהוריה היקרים שיחיו עמו'ש.

ברם הפחדים הנוראים שנצרכו בעומק הלב, לא סרו גם לאחר עשרות שיחות העידוד שלה ושל חמיו היקר רב לייזר עוזר שארפער, גם הפניה שעשתה אסתר ל"אופשפרעכער (בעל לחשים ומוציא עין הרע) הגדול, ר' יעקל אוניגקוועטשער לא הרגיעוהו, אמנם הוא סיפר לה כי היו "שלושה עיניים" גדולות מאד שניכרו "אין דיא בליי גיסונג" (בקערת העופרת המותכת) אבל אחרי שלושה פעמים שאמר את "יושב בסתר עליון" עם כל הכוונות העמוקות (שכוללות הצבת חמסה בתוך) שקיבל איש מפי איש עד לרש"ש זע"א (זהה אומר שהתעורף שונה בתכלית, צמוד לאיזה מדד מסתורי) מוגרו העיניים עד השורש, "מעתה רק אושר ועושר חדווה ונחת יהיו מנת חלקם כל ימי חייהם על אדמות, טפו טפו על כל השונאים שיקנאו "זאלל זייערע אויגן וועלן ווערן אויסגעריסן" (שעיני הצרים והקנאים ינקרו מחוריהן). אלא שכל זה לא הועיל לרב שלמה זלמן שחש כי הקנייטש (הקמט) נותר בעינו.

"אשרי איש מפחד תמיד" נאמר, אבל כאלו פחדים אינם מהסוג הזה. רב שלמה זלמן לא פסק מעריכת תעניות בה"ב רצופים ונתינת צדקה לכל מיני גופים בעילום שם, הוא לא גילה זאת לאשתו, כדי שלא השרות עליה פחדים, עם זאת המשך בהתמדתו הגדולה, כלפי חוץ לא נראה עליו כי שרר הוא בפחדים עצומים, כי אף הוא עצמו היה בוש לגלות זאת כלפי חוץ, לפיכך לא גילה את אזנו של רבו הקדוש אף שלא היה פרט מחייו נסתר ממנו.

ברם משמים העלימו זאת גם מהרבי הקדוש שעניו היו צופות למרחקים, כך התהלך לו רב שלמה זלמן לבדו עם הפחדים שרק העמיקו בו יותר ויותר, כל יום שעבר עליו והכל כשורה לא הרגיעוהו כלל, אלא להיפך, נדמה לו כי השעון מתקתק בחוזקה, כל יום שחולף מקרב את התגמול שהוא עצמו לא יודע מהו.

אמנם הצליח להסתיר את פחדיו מעיני כולם, אך מאדם אחד לא הצליח, רב משה יוסף הויזמן ידידו הטוב היה בעל עין חדה ביותר, בעינו החדה הצליח להבחין כי עפעס (משהו) לא חלק אצל החבר שלו, אמנם הוא לומד בהתמדה עצומה, אבל האנרגיה מעט כביה, הוא לא מדבר עם אותו שטאלץ (חוזק ועוצמה) כפעם, אמנם רק חדי עין ביותר מסוגלים היו לעמוד על הבדל זה, אך כפי שאמרנו רב משה יוסף נמנה על אלו שיש להם עין חדה כשל נשר, והוא הצליח למצוא סדק מסוים בשמחת החיים ובהתלהבות של רב שלמה זלמן, משהו מעיק עליו כבר זמן מה ועליו לדעת על מה ולמה? אך צריכים לעשות זאת בצורה עדינה שלא לקלקל.

"רב שלמה זלמן מה נשמע אתכם, לאחרונה לא דיברנו בלימוד, האם אני יכול להציע לך קושיא בתוס' בריש עירובין?"
"כן בהחלט, הבה נשמע" משיב רב שלמן זלמן בעניין.

רב משה יוסף מקשה ורב שלמה זלמן עונה, התשובה טובה אבל חסרה ברק, היא לא טבולה בניחוחות של פעם, היא יותר קצרה, אומנם היא עונה על הדברים, אבל לא כפי שהיה עונה עם כמה וכמה ראיות לדברים.

"רב שלמה זלמן רק זה מה שהעלית באמתחתך?" מנסה הוא לגרות את רב שלמה זלמן להרחיב את הנושא.

"אין צורך להאריך במקום שאפשר לקצר" נשמעת תשובה מפתיעה לא מסוג התשובות שרגיל רב משה יוסף לשמוע. הוא לא יודע מה לעשות, שכלו הרחב מזהירו מלחטט כמו סקן חסר טקט.

הוא מנסה לרמוז לו כי באחרונה הוא לא חש את הארי שחבורה בשיא "הברען" הכל בצורה דקיקה, אבל רב שלמה זלמן לא רוצה להירמז, הוא לא מעוניין לשותף בסודו הקשה.

לבו של רב משה יוסף כבד עליו, הוא חש שרב שלמה זלמן אינו כתמול שלשום, משהו קשה עובר עליו, אלא שהוא יודע באמנות נפלאה להסתיר זאת מעיני הבריות, אבל לא ממנו הוא לא יכול להסתיר זאת, לבו אומר לו שמשוהו מאד לא פשוט עובר עליו. השאלה אך נכנסים לתמונה?

אולי צריכים לדבר עם הרבי הקדוש שליט"א, הרי הוא "חכימא דיהודאי" מלבד רוח הקודש שרואים אצלו תמידין כסדרם, אבל אבדה עצה מנבונים, הוא מחפש עילה כדי לדבר על כך עם הרבי ולא מוצא, וכך נדחה הדבר מיום ליום.

ורב שלמה זלמן הפסיד איש שיחה מלבב ביותר, אדם חכם מחוכם שיודע לרדת לנבכי הלב ולא אחת הציל אנשים אומללים מתחושות יאוש אובדניות, אם היה נרמז לשוחח בפניו על פחדיו יתכן שהיה נעזר בו קצת להיחלץ מתעוקת הלב הקשה שפוקדת אותו. הלא אמרו חז"ל "צרה בלב איש ישיחנה" ואמרו חז"ל ישיחנה לאחרים או יסיחנה מדעתו, כאן שתי ההצעות לא נתקיימו, הוא לא שח אותה לאיש מלבד בני ביתו הקרובים ביותר שקצרה ידם לעזור לו ודאי שלא הסח דעתו ממנה.

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

א ווארט אויף די פרשה

לאחר המילה היה בכוחו של אברהם אבינו להשפיע גם מבלי שיבואו אליו

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחום היום (בראשית יח, ב).

במדרש (בראשית רבה מה, ט): "אמר, עד שלא מלתי היו העוברים והשבים באים אצלי, אמר לו הקב"ה, עד שלא מלתה היו בני אדם ערלים באים, עכשיו אני ובני פמליא שלי נגלים עליך".

משמע מדברי המדרש, שלאחר שנימול, הפסיקו העוברים ושבים להכנס אל אברהם אבינו, והוצרך הקב"ה לנחמו על כך.

ולכאורה הדברים נסתרים מדברי המדרש לעיל מיניה (שם א): "ומבשרי אחזה אלוה' (איוב יט, כב), אמר אברהם, אחר שמלתי עצמי, הרבה גרים באו להדבק בואת הברית", והרי דדייקא לאחר שנימול החלו הרבה אנשים להתקרב אל אברהם אבינו ולהדבק בקדושתו.

ויש לפרש בהקדם דברי הגמרא (בבא בתרא טז, ב): "אבן טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותו מיד מתרפא", ופירושו המפרשים (הרשב"א ב"עין יעקב"), שהכוונה לחולי הנפש, שכאשר הגיעו לאברהם אבינו האיר דרכם להתעורר בתשובה ולהיטיב מעשיהם.

והנה בקרב הצדיקים ישנן שתי מדריגות: א. שהחוסים בצל קורתם ושומעים את דברות קדשם - מתעוררים בתשובה ומתקרבים אל הקב"ה (בבחינה האמורה "שכל חולה הרואה אותו מיד מתרפא"). ב. צדיקים היושבים בביתם על התורה ועל העבודה, והאור האלוקי - הבוקע מכח תורתם וקדושתם - יוצא החוצה להאיר דרכם של קרובים ורחוקים ולהחדיר בהם הרהורי תשובה.

מעתה יובן, כי אברהם אבינו החזיק את עצמו במדריגה הראשונה, שהרוצים להתקרב אל השי"ת צריכים לבוא אליו, ורק אז "כל חולה הרואה אותו מיד מתרפא", ולכן כאב לו, שלאחר שנימול אין העוברים ושבים נכנסים אצלו, ומשום כך אינו יכול לקרובם.

על כך השיב לו הקב"ה: "עד שלא מלתה היו בני אדם ערלים באים", היו צריכים לבוא אליך כדי להתקרב אל השי"ת, אולם, "עכשיו" אינם צריכים לבוא אליך, כי "אני ובני פמליא שלי נגלים עליך" בכל עת ועונה, ואור גדול וקדוש זה בוקע החוצה להזריח אור בלבבות, גם מבלי שיבואו אליך.

מעתה מתיישבת הסתירה בין שני המדרשות, כי גם המדרש השני - "אחר שמלתי עצמי, הרבה גרים באו להדבק בואת הברית" - מתבאר על דרך זו, שהרי "באו אלי" לא נאמר, אלא "באו להדבק בואת הברית", כי עצם קדושת הברית של אברהם אבינו האיר דרכם של אותם אנשים להשתוקק להתקרב אל הקדושה.

(סעודה א' תשסה)

מסירות נפשו של אברהם להכניס אורחים - כי כל חיותו היה ממצוה זו

וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו

וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה (בראשית יח, ב).

פירש רש"י: "מהו 'וירא' ו'וירא' ב' פעמים, הראשון כמשמעו, והשני לשון הבנה". יש לפרש פסוק זה כמין חומר, בהקדם מה שמצינו בחז"ל (סנהדרין עה, א), שהאדם מצווה למסור נפשו על שלשת העבירות החמורות, עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, ואילו על שאר עבירות נחלקו הראשונים אם האדם רשאי למסור נפשו עליהן, הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ח ה"ה) סובר שאסור, ושאר ראשונים סוברים שמותר (הובאו בבית יוסף יורה דעה סימן קנו).

ה"נימוקי יוסף" (סנהדרין יח, א) מכריע בענין, ש"אם הוא אדם גדול חסיד וירא שמים, ורואה שהדור פרוץ בכך, רשאי לקדש את השם ולמסור עצמו אפילו על מצוה קלה".

והקשה ה"שמח משה" (פר' תשא): "יש להפליא, הכי בשביל שהוא חסיד וירא שמים ישתנה דינו?! הלא כתיב (ויקרא יח, ה) 'וחי בהם'", ודרשו חז"ל (סנהדרין עה, א): "ולא שימות בהם".

ותירץ: "ונראה דהאי 'וחי בהם' יש לפרש על שני פנים: א. כפירוש רז"ל 'ולא שימות בהם'. ב. שכל חיותו יהיה בהם, דהיינו שכל עשיותיו ותנועותיו ועסקיו יהיה רק בתורה ומצוות, וזולתן לא יהיו לו שום חיות בעולם, וכל כך יהיה דבוק ונתעצם עם התורה והעבודה והמצוות, עד שאם ירצו להעבירו על אחת ממצות ה', יפסק חיותו", והנפקא מינה ביניהם, שלפי הפירוש הראשון, אסור לאדם למסור נפשו על שאר עבירות, ולפי הפירוש השני, אדרבה, הוא רשאי למסור נפשו עליהם, כי "זולתן לא יהיו לו שום חיות בעולם".

מעתה הוא מבאר את הכרעת ה"נימוקי יוסף", כי "אצל ההמונים... יהיה פירוש הפסוק הנ"ל כפשוטו 'ולא שימות בהם' כפירוש הגמרא. אמנם כן אצל הצדיקים הדבקים תמיד בו ית"ש... עד שעיקר חיותם היא רק בתורה הק', באלו יתכן הפירוש של הפסוק 'וחי בהם' כפירוש ה' הנ"ל, וממילא מחויבים למסור נפשם על כל עבירות... לאשר כי הן המה חיותם ממש". עכתו"ד.

והנה, אברהם אבינו היה באותו יום במצב של אפיסת כוחות, ובמושכל ראשון לא היה רשאי למסור נפשו כדי לקיים מצות הכנסת אורחים, אולם, לאחר מכן הבין שכל חיותו הוא ממצוה זו, ומבלעדיה חייו אינם חיים, ולכן עביד דינא לנפשיה שהוא רשאי וצריך למסור נפשו עבור הכנסת אורחים.

זהו שכתוב: "וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו", ולאחר ראה זו סבר שאינו רשאי לרוץ לקראתם כדי להכניסם לביתו, כי אינו רשאי למסור נפשו על כך, אולם, לאחר מכן "וירא" מלשון הבנה, הבין שללא מצוה זו חייו אינם חיים, ולכן "וירץ לקראתם מפתח האהל", על אף שישב עד עכשיו בפתח האהל באפיסת כוחות, התיר לעצמו למסור נפשו עבור המצוה.

(קידושא רבה תשנג)

רום מדריגת המלאכים - מחמת היותם "חפצא דמצוה" של מצות הכנסת אורחים

וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו

וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה (בראשית יח, ב).

יש להבין, איך יתכן שאברהם אבינו השתחוה למלאכים, הרי השתחויה היא בלתי לה' לבדו.

ויש לפרש דהנה אברהם אבינו ראה ש"שלשה אנשים נצבים עליו", דהיינו, שהם במדריגה גבוהה יותר ממנו, והתפלל על כך, כי הרי "גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת" (סנהדרין צג, ב), והאיך יתכן שהמלאכים הם במדריגה נעלית יותר הימנו?! לזאת הסיק מסקנא, כי מאחר שהמלאכים הגיעו כדי לזכותו במצות "הכנסת אורחים", נמצא, שהם חפצא דמצוה של מצות הכנסת אורחים, ולכן הם במדריגה גבוהה יותר ממנו, כיון שעכשיו הם חפצא של מצוה.

וכיון שהבין שהמלאכים הם חפצא של מצוה, ממילא הבין, שהאור האלוקי שורה עליהם (כי חפץ המצוה "בטל לגמרי לגבי רצון העליון המלושב בו, ונעשה לו ממש כגוף לנשמה" [תניא פרק כג]), ולכן השתחוה לאור השי"ת השורה עליהם.

זהו הפירוש: "וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו", והתפלל על כך שהם במדריגה גבוהה הימנו, "וירא" הבין שגדלות מדריגתם היא מחמת היותם 'חפצא של מצוה', ואם כן, שורה עליהם האור האלוקי, ולכן "וירא" לאור האלוקי.

(סעודה ב' תשסד)

מדריגת יצחק - למות במסירות נפש; מדריגת רבקה - לחיות במסירות נפש

ויהי אחרי הדברים האלה ויוגד לאברהם לאמר, הנה ילדה מלכה גם הוא בניס לנחור אחיך. את עוץ בכורו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם. ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל. ובתואל ילד את רבקה וגו' (בראשית כב, כ-כג).

יש לדרוש "סימוכין" פרשה זו לפרשת העקידה שלפניה.

ונראה, דהנה ישנם שני מיני מסירות נפש: א. **למות במסירות נפש** - כשיהידי מוכן ומזומן להשרף ולהרג עבור קדושת שמו יתברך, ומתוך כך הוא עולה על המוקד ומקיים המצוה ד'ונקדשתי בתוך בני ישראל" (ויקרא כב, לב). מדריגה זו נשגבה ונעלית ביותר, אולם, לאחר שנסתלק מהאי עלמא, שוב אין ביכולתו להמשיך בעבודת בוראו מתוך מסירות נפש. ב. **לחיות במסירות נפש** - ישנה מסירות נפש תמידית, והיא, כשהיצר הרע ממרר לאדם את חייו ומפתהו לעבירות, או כשהסביבה היא סביבה רעה וגרועה הלוועגת לכל קדשי בית ישראל, ומערימה לו קשיים לרוב, והוא אינו שת לבו לכל אלה, ומתגבר ומתאמץ בעבודת קונו. במצב כזה, האדם חי עם מסירות נפש, וכל עבודתו ותורתו ומצוותיו הן מתוך מסירות נפש, שערכה לא יסולא בפז, ואין לשער רב טוב הצפון לו בעלמא דקשוט.

המסירות נפש הראשונה למדנו בפרשת העקידה, כאשר יצחק אבינו נעקד על גבי המזבח, והיה מוכן להשחט עבור כבוד שמו יתברך. ואילו בפרשה שלאחריה אנו לומדים על המסירות נפש השנייה, כאשר רבקה אמנו נולדה בתוך סביבה רעה של עוץ, בוז, קמואל, כשד, חזו, פלדש, ידלף ובתואל, ומסתמא הם לעגו ולגלו על יראתה וצדקותה, ולמרות זאת מסרה נפשה להמשיך בדרך טובים, ולהזהר שלא להגרר אחר מעשיהם הרעים.

שני ענינים אלו נסמכו זה לזה, להראות ולהורות שאין הבדל בין מסירות נפש זו לרעותה. שניהם חשובים ואהובים ביותר לפני השי"ת, וגורמים לו קורת רוח ותענוג עילאי לאין ערוך ולאין שיעור.

המורם מן האמור:

א. ישנה מדריגה של "למות במסירות נפש" - להיות מוכן להעקד ולהשרף עבור כבוד שמו, שזוהי מדריגה נשגבה, אולם, לאחריה שוב אין ביכולתו לעבוד את קונו.

ב. ישנה מדריגה של "לחיות במסירות נפש" - כשיש לו קשיים ועיכובים מצד היצר הרע ומצד הסביבה, ומתגבר עליהם ועובד את קונו בהתאמצות יתירה. מסירות נפש זו היא מסירות נפש תמידית, ועבודה מתוך מסירות נפש זו יקרה ואהובה לאין ערוך.

ג. מיצחק אבינו למדנו "למות במסירות נפש", כשעלה על המזבח והיה מוכן להשחט עבור השי"ת.

ד. מרבקה אמנו למדנו "לחיות במסירות נפש", כשנולדה בין אנשים רשעים וגרועים, ולמרות זאת התאמצה לעבוד את קונה בתמימות ובצדקות, והסמיכה התורה שתי פרשיות אלו בהדי הדדי כדי להורות שהם שקולים כאחד.

(שיחת קודש לתלמידי ישיבת "תורה ואמונה" אלול תשמג)

על כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ד זי"ע ועכי"א לרגל יומא דהילוליה כ"ב מרחשון תרפ"ז

עמוד על ימיני לתמכני"

בעת שמלאו למרן זי"ע י"ג שנה, הורה לו אביו - כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע - לעמוד על ידו בשעת התפילה, ואמר לו: "היינט שטייסטו דא לעבן מיר, ס'וועט נאך קומען א צייט וואס איך וועל שטיין לעבן דיר" (היום אתה עומד על ידי, עוד יגיע היום שאני אעמוד על דרך).

ומסופר בפי חסידים, שכעבור שנים, לאחר שכבר הלך מרן מהרי"ד זי"ע לעולמו, הוי עובדא, שהבעל-תפילה התעלף ליד מרן זי"ע בעיצומה של תפלת ימים נוראים, ולאחר שהעירוהו מעלפנו המשיך את תפלתו, ולאחר מכן סיפר, שראה את מרן מהרי"ד זי"ע עומד ליד בנו בעת התפילה, ומרוב פחד נתעלף.

באותה שנה נפטר בעל-תפילה זה, ואמר על כך מרן זי"ע, שהיה עליו קפידא על שסיפר את אשר ראו עיניו, ולכן נסתלק מן העולם.

ועל גופא דעובדא אמר מרן זי"ע: "זאת היתה כוונת אבי ז"ל כשאמר לי ס'וועט נאך קומען א צייט וואס איך וועל שטיין לעבן דיר" (עוד יגיע היום שאני אעמוד על דרך).

הרה"ק מצאנו נתגלה אליו ליישב לו תוס' מוקשה

הרה"ק ר' ישעי' מטשעחויב זי"ע הי"ד - בנו של הרה"ק מצאנו זי"ע - היה אוכל 'קעסט' בבעלזא אצל חותנו הרה"ק ר' יחיאל מקרילוביץ זצ"ל חתן כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, והיה לומד בחברותא עם כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע. פעם נתקשה מרן זי"ע בקטע מסוים בתוס', ולא עלה בידו להבינו על בוריו. בלילה נתגלה הרה"ק מצאנו זי"ע אל מרן זי"ע, וביאר לו את דברי התוס' בטוב טעם ודעת. מרן זי"ע שמח שמחה גדולה, ובבוקר הלך לספר זאת לאביו כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע.

הגיב על כך מרן מהרי"ד זי"ע: "סיבת התגלותו של הרה"ק מצאנו זי"ע אליך, היא, משום שהכיר לך טובה על שאתה לומד עם בנו ר' ישעיליה".

(כ"ב מרחשון תשלג)

עריכת ה'טיש' הראשון לאחר פטירת מרן מהרי"ד

בשבת הראשונה לאחר פטירת כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע המתינו זמן רב עד לכניסת מרן זי"ע לשלחן הטהור לביל שבת קודש.

לאחר מכן סיפר מרן זי"ע למקורביו: "דכירנא, בשבת הראשונה לאחר שמחת חתונתי בטשערנאביל, האב איך זעך ארום געדרייט צוקאכט, אין איך האב מיר נייט געטראפן א פלאץ אויך די וועלט (הסתובבתי ללא רוּג, ולא מצאתי לעצמי מקום בעולם), והרגיש בזה אבי ז"ל, ואמר לי: 'וואס ביסטו אזוי צוקאכט?! אזוי גייט די וועלט' (מה לך להסתובב בחוסר רוגע? כך הוא דרך העולם) (כי דרך העולם הוא שמתחננים ומתחילים תקופה חדשה בחיים, ובתחלה קשה להתרגל למצב החדש). דברים אלו נסכו בקרבי כח וחיווק רב, והיו עבורי למשיב נפש".

הפטיר מרן זי"ע: "גם בשבת זו לא מצאתי מרגוע לנפשי, ולא יכולתי להכנס לעריכת השלחן. אולם, כאשר עלו בזכרוני דברי קודש אלו, הבנתי כי הדברים אמורים גם עתה, דרך העולם הוא, שכאשר האב מסתלק מן העולם, מתמנה בנו תחתיו לרבי (ויש להתרגל למציאות חדשה זו), ומזה ננסכו בי כוחות חדשים להכנס לעריכת השלחן הטהור".

(ליל שב"ק פ' וירא תשלג; כ"ב מרחשון תשלג)

"שוויצ'ן פארן באשעפער"

סיפר כ"ק מהר"ם מבילגורייא זי"ע:

פעם בעת שהותו של אביו כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע בעיר המרפא מארינבאד, הלך לטייל ברחובות קריה מעוטף עם ה'טיליפ', ופגש בו אחד הרבנים ושאל אותו: "הרי היום לא קר כל כך, ומדוע הרבי הולך עם ה'טיליפ'?"

השיב לו מרן זי"ע: "נאמר אצל אברהם אבינו ביום שלישי למילתו 'הוא יושב פתח האהל כחום היום' (בראשית יח, א), מדוע התאמץ אברהם לישב בחוף כשהחמה יוקדת על ראשו? אמנם, אברהם אבינו היה רגיל במצות 'הכנסת אורחים', והיה מקיים מצוה זו בכל כוחו, ובאותו יום היה חולה ותשוש, ולא היה בכוחו לקיים המצוה כדבעי, ולכן התיישב בדעתו, 'אם איני יכול לקיים המצוה כדבעי, לכל הפחות זאל איך שוויצ'ן פארן הייליגע באשעפער'".

הפטיר מרן זי"ע: "כשאני יושב בביתי, אני זוכה ללמוד כדבעי, אולם, כאן מחמת הטירדות איני יכול ללמוד כמו בבית, לכן, זאל איך לכל הפחות שוויצ'ן פארן באשעפער".

(כ"ב מרחשון תשלג)

אם תלך בעקבותי - לא תתלכך

הרה"ק ר' פינחס מאוסטילא זי"ע הי"ד - חתנו של כ"ק מרן זי"ע - היה הולך בבעלזא עם 'קאלאטשן' (על הנעליים). לשאלת מרן זי"ע מדוע הוא הולך עם 'קאלאטשן', השיב: "כדי שלא אתלכך מה'בלאטע' (-הבוץ) שעל הקרקע". הגיב על כך מרן זי"ע: "אז דיא וועסט נאכגיין מיינע טריט, וועסטו נישט פארשמירט ווערן" (אם תלך בעקבות הפסיעות שלי, לא תתלכך).

(כ"ב מרחשון תשלג)

תודותינו וברכותינו לאלו שתרמו להוצאת הגיליון

ברכת מזל טוב לידידנו היקר הרה"ח ר' יהושע אריה גרינוולד שליט"א ממפיצי הגיליון בעיר בית שמש לרגל אירוסיו בתו למז"ט ובשעטר"מ

לעילוי נשמת הרה"ח ר' משה אברהם בהרה"ח ר' שלום רייזמן ז"ל

לעילוי נשמת העסקן הדגול הרה"ח ר' אברהם יהודה ב"ר ישעיה עקיבא פיינר ז"ל

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת חיה סאסא ע"ה בת הרה"ח ר' אברהם ז"ל נפטרה י" סיון תשע"ט אשת הרה"ח ר' יעקב נחום לאנג שליט"א

לעילוי נשמת הרה"ח ר' ברוך ב"ר אברהם מרדכי ז"ל מרת ביילא בת הר"ר אהרן זאב ע"ה שוויץ

{ אז נדברו }

פרשת וירא תש"פ | גליון מספר: 440 | לסדר: "כי ברך אברך"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והערות:

a8447168@gmail.com

ניתן להשיג עלונים יחידים מגדי
שבוע בבני ברק ברחוב חזון איש
34 (פינת דסלר מש' דרייפוס)
0527117271

וברח' הרב גנחובסקי 26 קומה א'
קרית הרצוג.

גיליונות יחידים **בירושלים:**
בר אילן 39 קומה א'

ובביתר עילית רחוב החוזה
מלובלין 19/3

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

”

השאלה בפעם המיליון: מה הבעיה בוואצאפ ובקווי הנייעס...??

שרה אמנו הכירה את ישמעאל לא מהיום ולא מאתמול... היא ידעה שהוא פרא אדם... ומסתמא הוא היה נכנס מידי פעם למטבח ועושה שם סקנדל... שרה ידעה היטב במי מדובר... ובסיידר... היא הסתדרה אותו... אבל בפרשה שלנו פתאום קרה משהו יוצא דופן!!! ישמעאל עשה משהו שהוא חצה את כל הקוים האדומים... ועד כאן!!! שרה הכריזה עליו ווטו!!! מה קרה? מה שרה ראתה הפעם אצל ישמעאל שזה מה שזעזע אותה עד כדי כך???

ותרא שרה את ישמעאל... **מצחק!!!** מה זה מצחק??? אומר לנו שלמה המלך במשלי:
שרה ראתה שישמעאל עושה דברים הכי חמורים ומסוכנים... ובצחוק!!!!!! זה הנקודה!!! **כמתלהלה היורה זקים וזינים ומות כן איש רימה את רעהו ואמר הלא משחוק אני...** אומר שלמה המלך: מה שקרה שם זה שישמעאל רצה להרוג את יצחק... אבל לא סתם... אלא ככה בצחוקים... ככה בטעות כזה... בזרימות... **מזה שרה התחלחלה!!**

הדבר הכי מלחיץ זה אדם שעושה דברים מסוכנים ובלתי הפיכים... ועוד במעטה של צחוק!!!!
כי בן אדם שעושה משהו בצחוק... אז אי אפשר לקחת את זה ברצינות... כי... מה... אתה לא מבין בדיחות?? ותכל'ס... הצחוק הזה הורג... הצחוק הזה יורה למוות... ועוד בצחוק...

יש שערוריות שלא יכולות להיעשות בשיא הרצינות!!! כי... כי אף אחד לא יתן יד לפשע האנושי הזה... לכן זה חייב להיעשות עם גז צחוק... הצחוק פה הוא השמן מכונות שדרכו אפשר להחליק את העוולה הזו... עומד איזה נייעסן חרדי ומלכלך איזה מישהו... מדבר בגנותו ושופך עליו בוז... תגש אליו ותשאל אותו: תגיד לי... מה אתה רוצה?? אתה רוצה להרוג אותו?? אז תכריז בפירוש: אני החלטתי היום להרוג את פלוני!!! קדימה רבותי... שלוש ארבע אני מתחיל בצרור היריות... ואז תתחיל למנות את כל החסרונות שאתה יודע עליו...

אבל לא!! מה פתאום... אני רוצה להרוג אותו...?? חס ושלום!! אני אווז ממנו... הוא אדם מאוד חיובי... אני רק מדבר פוליטיקה... אני רק יורה חיצים... מצחק אני... אנחנו סתם מדברים קצת נייעס... מזה שרה אמנו הכי מפחדת!! אל תהרוג בצחוק!!! אם אתה כבר רוצה להרוג... תהרוג ברצינות! תבא כמו עשיו עם 400 איש... אל תהרוג כמו ישמעאל בצחוק... תבין: שרה אמנו סומכת עליו... שאם נראה פתאום יהודי נכנס עם אקדח לבית מדרש ומתחיל לירות על חבר שלו למוות... שרה אמנו סומכת עליו בעיניים עצומות שאנחנו לא נשאר שאננים... כולנו נתנפל עליו... נזרוק עליו סטנדרים... ואפילו השוטר הדרוזי בבית כנסת בהר נוף יסכים לחרף את נפשו בשביל להציל את אותו יהודי... **מזה שרה אמנו לא מוטרדת!!!**

אבל ברגע שישמעאל מתחיל לירות באקדח... וזה נעשה בצחוקים... **פה שרה אמנו מתחלחלת!!!** ברגע שמחזיקים אקדח בידיים וזה עוד נעשה בצחוק... כאן יש סכנה אמיתית... הוא בסופו של דבר יצליח להרוג וכולם יהיו עסוקים בלצחוק... אז עד כאן!!! אני פה בשביל לא לצחוק!!! גרש את האמה הזאת ואת בנה וברגע זה... ו... ואני לא צוחקת... כי זה כבר לא צחוק...!!

שרה אמנו בוכה לאברהם אבינו... תבין: אני מפחדת שיבא איזה ליצן נייעסאן... ויקח חצי גבור שנונים ויתחיל לירות בן שלי וינקב את הנשמה שלו ככברה... ישפוך עליו בוז ויכפיש אותו לעיני עמו... ואף אחד לא יתנפל עליו וינסה למנוע ממנו!!! ולמה?? כי זה היה בצחוק...

בחור אחד שאל אותי: מה הבעיה בקווי הנייעס ובוואצאפ?? אמרתי לו: אתה יודע מה... אין שום בעיה... יש לי רק בקשה אחת... היות ובקווי הנייעס נאמרים דברים מאוד מעניינים... אז אני רוצה לקבל את זה **מודפס!!!** אני מחפש מישהו שיקח על עצמו לשכתב את כל מה שנאמר בקווי הנייעס... להעתיק את כל תמליל השיחות... ויעשו מזה עיתון מכובד וזה ישלח כל שבוע למנויים... שאלתי את אותו בחור: **אה... מה אתה אומר על הרעיון הזה? אותו בחור צחק... לא!!! מה פתאום!! השתגעתי??** אי אפשר לעשות עיתון רשמי מקווי הנייעס... שאלתי אותו בתמימות: למה?? למה לא?? תענה לי למה לא???

תסביר לי בדיוק למה לא... **נו... באמת למה לא... כי... כי... כי כל אחד מבין שבקווי הנייעס נאמרים סוג של תכנים ש... ש... ש... שלא שוים כתבה בעיתון!!! כל אחד מבין שהמלל השוטף והזורם הזה שמדברים בקווי נייעס... זה לא שווה כתבה רשמית ומודפסת בעיתון... נכון?? **אתה יודע מה טמון במשפט הזה???** זה אומר ש: לכתוב בעיתון כתבה רשמית שאיש פלוני שקרן ונוכל וכו' וכו'... זה לא בא בחשבון!!! זו הוצאת דיבה!! זה לקחת אקדח ולירות בן אדם בראש! אבל להגיד את זה בוואצאפ...?? להגיד את אותם משפטים בקווי הנייעס...?? זה כבר בסיידר... זה אמנם אותו אקדח זה אותם יריות שהורגות ומכלות מנפש ועד בשר... אבל אם זה נעשה בצחוקים... ואם זה נאמר ככה בזרימות של קווי הנייעס... אז ישמעאל לימד אותנו כלל שאם המשטרה לא מרשה להוציא אקדח ולהרוג את יצחק... אז אפשר לעשות את זה בצחוקים... אתה פשוט מוציא חץ וקשת ויורה בצחוק... וככה אתה הורג אותו באלגנטיות... כן... אם אתה לא מסוגל להרוג את חבר שלך בצורה רשמית... אז תעשה את זה דרך קווי הנייעס... זה בסדר!!! התוצאה תהיה שווה!!! העיקר שעשית את זה באלגנטיות כזו... מזה שרה רועדת!!! גרש את האמה הזו ואת בנה!!! אני לא מוכנה שאצלי בבית יהיו קווי נייעס... אני מוכנה שישמעאל יעמוד ויכריז אני שונא את יצחק ומצידי להרוג אותו... קורה... יש בעם ישראל מקום לאיכרים מגושמים וגסים ואפילו קצת אלימים... אבל ברגע שזה מתחיל להגיע במעטפת של צחוקים וקווי נייעס... **לא בבית ספרנו!!!!!!****

“

אזעקות עולות ויורדות... לא נבראו

רעמים וכו'

בשעת סגירת גיליון זה... לפתע נשמעים קולות אזעקה בחלק גדול מאזורי ארצנו... שה' ישמור ויציל אותנו... ויכלה שעיר וחוטנו ויעלו לציון מושיעים... מה שבטוח... גם אם בעזה"ש כיפת הברזל תיירט כל טיל... ולא יקרה כלום!! אבל הטילים האלו הם בוודאי בבחינת: וחרב לא תעבור בארצכם... והחרב הזו... כשהיא עוברת מעל ראשינו זה אמירה!!! זה רעם שנשלח לנו כדי לפשט עקמומיות שבלבנו...

מה צריך להתעורר?? מה צריך לחזור בתשובה??
התשובה הכי לא מדויקת זה להגיד מה!!!

בדיוק כמו שלכל טיל יש כתובת... ולכל רסיס יש גם כתובת... ככה לכל אחד שצריך להתעורר... יש לו את הנקודות החלשות הפרטיות שלו... יש את הסימן האישי שלו בשו"ע שהוא צריך ללמוד אותו שוב... לכל אחד יש את השער שלו בארחות צדיקים שהוא צריך להתחזק בו... לב יודע מרת נפשו... וכשצריך להתחזק... אזי כל אחד צריך להתחזק בנקודות שמי כמוהו יודע שזה מה שהוא צריך לעשות...

הטילים או כל שמועה אחרת שמעזעזת אותנו זה תמרו אזהרה!!! זה אור שמהבהב ואומר שמשוה לא תקין...

מה בדיוק?? זה כבר שיעורי בית של כל אחד... האזעקה יכולה להיות בניגון אחיד... אבל ההתעוררות צריכה להיות לכל אחד בנקודות שלו... מה שבטוח: כשהקב"ה מפגין כעס זה אומר שהוא רוצה קשר!!! כשעצבן אותי שהחטולים מלכלכים לי את הבנין... אני לא כועס עליהם... כי אין לי על מי לכוּס... אני מתייחס אליהם כבעיה שצריך לפתור אותה!! אני מתקשר לאיש מקצוע ומתייעץ איתו בצורה עניינית ושקולה איך מתפטרים מהמפגע... מה עושים... כל זה כשמדובר בחטולים... אבל כשאותו אחד נכנס לתוך הבית... ושם בתוך הבית יש לו אשה וילדים שאיכפת לו מהם... ושם משהו לא תקין... כאן הוא כבר מפגין כעס!!! כאן הוא מתחיל להפגין ניכור... ושולח כל מיני תשדורות של חוסר שביעות רצון... כי כאן אכפת לי... יש עם מי לדבר... אמורה להיות פה תקשורת וכשהיא לא תקינה... כאן מתעורר כעס... כאן התקשורת מתבטאת בצורה של התפרצות של כעס... כשהקב"ה מפגין כעס יש פה אמירה!!! אתם מעניינים אותי... איכפת לי ממכם... אני מעוניין לקשר יותר תקין אתכם... הקב"ה בסה"כ מפגין שהוא רוצה קשר יותר טוב איתנו!!! כשגויים עושים שטויות... הקב"ה מתייחס אליהם כמו חטולים שעושים בעיות... הקב"ה מטאטא אותם בצורה עניינית ויסודית ומסיים את הפרשיה... אבל אנחנו הבנים שלו... אנחנו הבן זוג של הקב"ה... כשהקב"ה לא מרוצה ממשוה... זה מתבטא בכעס!!! והכעס הזה הוא בסה"כ תשדורת חיובית סמויה!!! מה אני בסה"כ רוצה מכם?? קשר חיובי!! קשר של התחזקות בעבודת ה'... התחזקות באמונה ובטחון... התחזקות בדקדוק הלכה... אבינו שבשמים... אנחנו רוצים לעשות לך קורת רוח בעולמך... אנחנו רוצים שתפסיק לכוּס... לא רק בגלל שאנחנו מפחדים מהכעס שלך... אלא בגלל שאנחנו רוצים שתשמח בנו...

חמול על מעשיך... ותשמח במעשיך!!!!

מנהרה!!! קיצור דרך לפניך...

בחור מתקשר אלי בכאב ושואל אותי: למה הקב"ה ברא קשיים?? בשביל מה זה טוב?? יש לי ימים טובים שבהם אני עושה שטייגן... איזה גישמאק... איזה חיות והתלהבות... כולם מרוצים... גם אני מרוצה וטוב לי... וגם הקב"ה מרוצה ממני כי אני יושב ולומד בהתמדה ואני עושה את רצוני... הכל כ"כ טוב ויפה ומושלם!!! ופתאום... מגיעים סתם ימים כאלו מעצבנים ועייפים... עם רוח מזרחית שמשגעת אותי... עושה אותי מבולבל... ופתאום לא הולך לי כלום... ואני מרגיש שכולם כועסים עלי... ואז בימים האלו אני לא מצליח ללמוד טוב... לא להתפלל טוב... ואני כל הזמן מחכה מתי יעברו הימים האלו... ואני עומד ושואל: בשביל מה הקב"ה עושה את הימים הקשים האלו? בשביל מה זה טוב??

בחור יקר... בא נעזוב כעת **למה** הקב"ה מביא קשיים... כי **למה** זה כבר סוגיה שלא מתאימה למאמר מקוצר שכזה... אבל כעת **עזוב למה**... בא נדבר **מהה!!!** אתה יודע **מה** אתה מרויח כשאתה מתאמץ ולומד ביום של קושי... אתה יודע איזה רווחים יש לך מזה...

ובכן: כיום במשרד התחבורה יש מגמה לעשות קיצורי דרך בכבישים כמה שאפשר... ותנחש מה הפתרון התחבורתי הכי הכי מוצלח ויעיל לקיצור דרך בכביש?? **מנהרה!!!** מנהרה זה קיצור דרך הכי טוב ויעיל!!! לדוגמא: אני גר בחיפה למרגלות הר הכרמל **מצד מזרח**... ואילו כביש החוף נמצא בדיוק בצד השני... למרגלות הר הכרמל **מצד מערב**... זאת אומרת: כל פעם שאני רוצה לנסוע לבני ברק האוטובוס צריך לטפס עד פסגת הכרמל ואח"כ לרדת את הכל... זו נסיעה ארוכה שמסתובבת ומתעגלת על צלע ההר ולוקחת המון זמן ודלק... מה עשה משרד התחבורה??? **עשו מנהרה!!!** מנהרה שחוצה את כל הר הכרמל... ומאז זה גיוואלדיג... במקום לעלות ולטפס ולהסתובב... אתה נכנס למנהרה ונוסע דוך!!! תוך ארבע דקות חצית את כל הר הכרמל!!! אמנם למנהרה הזו יש מחיר... כי זה עולה כסף... וסתם ככה המנהרה היא משמעממת וחשוכה ומשממה... אבל בסופו של דבר יש פה קיצור דרך... ואנשים מוכנים לשלם עשר שקל בשביל להיכנס למנהרה החשוכה העיקר שנקצר את הדרך ונעקוף את כל הפקקים... **על אותו משקל בעבודת ה'!**

לפעמים יש לך ימים חשוכים של מנהרה!!! פתאום כל השטייגן שלך נוחת לאיזה מנהרה... ומנהרה זה חשוך... וסתם ככה אתה פחות לומד... פחות מחובר... ואתה שואל בשביל מה?? למה ה' עושה מנהרות??? **בחור יקר: יש לך מושג איזה קיצור דרך אתה מרויח פה??** אל תשכח שעל המנהרה הזו נאמר: טוב אחד בצער ממאה שלא בצער!!! כן... במנהרות הכרמל זה ממש מורגש... כל דקה של נסיעה במנהרות זה חסכון של רבע שעה נסיעה בעיר... אבל בעבודת ה' זה הרבה הרבה יותר!! כל דקה של לימוד התורה במנהרה של קושי זה שווה יותר ממאה דקות של שטייגן עם מצב רוח... איך לא תקפוץ על קיצור דרך הזה?? כן... שיהיה ברור: זה לא נחמד ואנחנו לא מזמינים את זה... אבל אם זה כבר הגיע... אם כבר קשה לך היום... אז תקפוץ על המציאה... תזכור שהיום הזה הוא מנהרה שחוסכת לך המון פקקים ארוכים בעבודת ה'... בחור שיודע ללמוד מתוך קושי... כשנגמר הקושי וחוזר לו ההארה... אז זה לא סתם נגמר ומה שהיה היה!!!! אלא הוא פשוט יוצא מהצד השני של המנהרה ואז הוא משפשף את העיניים ומסתכל אחורה... רגע... איפה אני נמצא... ואז אתה קולט איזה הישגים צברת דווקא בימים של הקושי...

כן... אחד מהקשיים העיקריים בימים של קטנות המוייחין... שאתה לא מרגיש שאתה מתקדם... אתה חושב שאתה תקוע באותו מקום... **בטח!!! ככה זה גם במנהרה**... כשאני נוסע בעיר אני רואה איך שאני מתקדם... הנה... עברנו עוד רמזור... ועוד תחנה... סיימנו את רחוב פנים מאירות והגענו לסורוצקין... אתה מרגיש כל הזמן שאתה מתקדם... אבל כשמדובר במנהרה... אתה לא רואה כלום... אתה נוסע ונוסע ולא מרגיש שמשוה שם מתקדם... אבל ברגע שאתה יוצא מהמנהרה...??!! אז אתה קולט מה חסכת... אז אתה קולט באיזה מהירות התקדמת ואוהו התקדמת... אבל את זה רואים רק אח"כ...

אז שוב... למה יש קשיים... זה נושא בפ"ע... אבל מה אתה עושה בקשיים... תדע שאתה מתקדם המון!!! וכל יום של קושי הוא קיצור דרך אדיר... ואם יש לך מידי פעם תחרויות בעבודת ה' והיית חולם שתעקוף מישהו... (זה שוב נושא בפ"ע... ואכמ"ל...) אז ביום יום אין שום סיבה שתצליח לעקוף מישהו... כי... כי החבר שלך נמצא לפניך בכביש... איך תעקוף אותו... אבל אם נכנסת במנהרה... פה יש לך סיכויים מאוד גדולים לעקוף אותו... אמנם עכשיו אתה לא תראה את זה... (כי עכשיו אתה בתוך המנהרה עצמה... ובתוך המנהרה נדמה לך שאתה לא אז כלום) אבל כשתצא מהמנהרה פתאום תראה איזה עקיפה אדירה עשית...

רבי שמעון בר יוחאי בהתחלה הוא היה תלמיד... אחד מתלמידי רבי עקיבא... לרשב"י היה חבר שקראו לו רבי חנניא בן חכניא... והגמ' מספרת שרבי חנניא הקדים את רשב"י ונכנס לשיבה **כמה ימים ספורים** לפני רשב"י... ושניהם למדו בישיבה במשך **ארבע עשרה שנים רצופות!!!** ורשב"י העיד שבמשך כל ה-14 שנים האלו הוא לא הצליח להדביק את הקצב עם רבי חנניא... אתה קולט את זה?? 14 שנים רבי שמעון מנסה להדביק קצב ולא מצליח... כן... אין מה לעשות!!! בכביש חד סטרי אי אפשר לעקוף!!! אם רשב"י נכנס לכביש אחרי רבי חנניא אז הוא תמיד ישרא מאחוריו!!! במצב הנוכחי הוא אף פעם לא יוכל לעקוף אותו... והנה... יום אחד רשב"י נכנס למערה עם בנו... ולאחר י"ב שנים הוא יצא משם... והוא עשה כזו עקיפה אדירה... עד כדי כך!!! שאם לפני כן הוא היה שואל את רבי פנחס בן יאיר שאלה ורבי פנחס היה עונה לו י"ב תירוצים... הרי מעכשיו התהפכו היוצרות ורשב"י היה שואל שאלה ורשב"י היה עונה כ"ד תירוצים... **איך?? איך רשב"י פתאום כן הצליח לעשות עקיפה... ועוד איזה??** הרי 14 שנה הוא לא הצליח לעקוף את חברו ר' חנניא... אז איך פתאום הוא הצליח לעקוף את הרבע שלו?? מה התשובה??

רשב"י נכנס למנהרה!!! המערה של רבי שמעון זה מנהרה!!! במנהרה יש דרך קיצור!! לרשב"י היה צער מערה... כל יום של עסק התורה בצער... היה שווה כמו מאה של רבי פנחס בן יאיר שלא בצער... מה הפלא שרשב"י הצליח לעשות כזה קיצור דרך... הבנת??

אבל בחור יקר: שלא תבין לא נכון... המאמר הזה הוא לא בשביל להמעיט בקושי... הקושי קשה... ואנחנו לא מזמינים קשיים... וגם אני בחיפה בדרך כלל לא נכנס למנהרה... ואני מברך אותך שאף פעם לא תכנס למנהרות... אבל אם כבר אתה עומד מול עובדה שאתה נמצא במנהרה... אל תכנס למיטה ותחכה שיעבור... אדרבה... תשים גז ותתחיל לדהור קדימה... קיצור דרך לפניך...

מה בין המהר"ל מפראג ל--- גולם מפראג???

כן... ישנה סטיגמה כזו... כולם יודעים מי זה המהר"ל!!! השאלה מאיזה כיוון. האנשים המרוממים מכירים את המהר"ל מספרי מהר"ל העמוקים. אבל מצד שני... גם היהודים הפשוטים... גם הם מכירים את המהר"ל... מאיפה?? מהגולם מפראג!!! מהסיפורי מתח על הגולם מפראג...

אבל מישהו העיר את תשומת לבי לתובנה מאוד מעניינת:

לא לחינם!!! לא לחינם גלגלה ההשגחה העליונה שכל הסיפורים על הגולם מפראג... זה הולך ביחד עם ספרי המהר"ל מפראג... יש כביכול איזשהו עומק משותף בין הגולם מפראג לתורת המהר"ל מפראג....

מה המכנה המשותף??? אז ככה: כל הסיפורים שמספרים על הגולם מפראג... איך המבנה של הסיפור פחות או יותר?? שעד שהגולם נברא... היה מצב מאוד קשה... הגוים התעללו ביהודים... והיהודים עברו רדיפות קשות... בכל ליל סדר היו עלילות דם וכו' וכו'... **ואז!!!** ברגע שנהגולם מפראג נברא... זהו!! נגמר הסיפור!!! מכאן ואילך כל המפה הבטחונית השתנתה... הגולם התחיל לטפל בגוים ולהחזיר מלחמה שערה וזהו... חזר השלום והשלווה והרוגע לעם ישראל... נכון???

לומר: לכולנו ברור שהגולם מפראג עשה משהו!!! הזיז עניינים...

אבל המהר"ל מפראג?? מה הוא עשה?? הוא בסה"כ בעל מחשבה... הוא כל היום מחשבה ומחשבה ומחשבה... נו... תכל'ס... בשטח... מה המחשבה הזו עושה?? עם מחשבה אי אפשר לקנות במכולת?? אז זהו!!

שהגולם מפראג... אתה מבין שהוא עושה משהו?? בטח... מאז שהוא נכנס לעניינים... הפסיקו הפוגרומים... הפסיקו העלילות דם... הגולם מפראג מגיע עם ההופעה היצוקה שלו ומטפל בגוים כמו שצריך...

אז זהו!! שתתפלא לשמוע... שהגולם הזה... אתה יודע **מי עשה** אותו?? המהר"ל!!! ואיך?? איך המהר"ל עשה אותו?? עם המחשבה שלו! עם העומק שלו--- עם המחשבה והעומק הזה שאתה לא כ"כ מצליח להגדיר לעצמך מה **עושים** עם זה... אז זהו!! עם המחשבה הזו המהר"ל ברא את הגולם... אדרבה... הגולם כמעט ולא עשה כלום... כי את הכל המהר"ל כבר הטביע בו ותיכנת אותו... במה?? במחשבה!!!!

בא נגיד את זה בצורה קצת יותר עסיסית... תאר לעצמך שהמהר"ל היה חי בדורנו. אתה יודע מה היה קורה?? **היו כעת שתי חסידויות!!!**

חסידות אחת של המהר"ל מפראג... חסידות מאוד

קטנה... בקושי מנין של כמה עובדי ה' בעלי מחשבה מרוממים... אבל החסידות השניה הייתה כבר של הגולם מפראג... ולגולם בטח היו המון המון מעריצים. אני מודיע לך בבירור שאם המהר"ל והגולם היו בדור שלנו... אני ואתה ככל הנראה היינו שייכים לחסידות של הגולם מפראג... לא של המהר"ל מפראג... אתה יודע למה??? כי בדור שלנו... אתה יודע איך זה... אנחנו אוהבים ביצועים... אנחנו מחפשים תוצאות בשטח... אנחנו מחפשים צדיקים כאלו "**שרואים אצלם דברים**"... כאלו שמבטיחים ישועות וזה דופק... דופק בשטח... רואים את זה בשטח... אנחנו רוצים לראות הכל בעיניים... כעת ועכשיו... נו... אם אתה מגיע לבית מדרש של המהר"ל... מה אתה רואה?? שום דבר!!! אתה רואה יהודי קדוש יושב ואומר עוד מחשבה ביחוד ה' ועוד רובד של מחשבה... נו... תכל'ס... הלאה... מה הלאה?? אח"כ הוא ממשיך לעוד רובד עוד יותר עמוק של קרבת ה'... והבנה במציאות ה'... נו... הלאה... תעבור לפרק הבא... אולי שם כבר יהיה תמונות וברכות וקצת מעניין... אבל לא... אתה מגיע למחרת... עכשיו המהר"ל מברר בייתר עומק את עניין זיווג המידות... נו... לא רואים פה כלום... הכל פה מחשבה ומחשבה ומחשבה... תסלח לי... מצטער מאוד... עם מחשבה לא קונים אוכל בחנות... אני מחפש צדיקים כאלו שרואים... רואים אצלם דברים... שהם מראים לך ישועות בעיניים... שאתה יוצא עם משהו בידיים.

ואז היינו הולכים לגולם מפראג... ושם!!!! חבבבל לך על הזמן... איזה גילויים הוא עושה... ברגע שהגולם רק שומע שעושים צרות ליהודים הוא מתרומם במלא קומתו... וכולנו יודעים שכעת מתחילה הדרמה... הוא נכנס למנזר והוא מיד מריח ברוה"ק איפה החביאו את הגופה של הנוצרי... הוא תופס את הכומר יחד עם המומר... מרים את שניהם בכוחות על אנושיים על הכתפיים ראש למטה רגלים למעלה ועושה להם סיבוב בכל העיר עד שהם מגלים איפה הם החביאו את הגופה השניה. אצל הגולם מפראג רואים דברים... הוא לא רק מדבר כל היום מחשבה ומחשבה... אצלו רואים גם דברים מעשיים... הגולם לא רק מדבר שתורה מגנא ומצלא... הוא גם מציל אותנו בפועל!!! עם כל הכבוד למהר"ל... המהר"ל רק אומר כל הזמן שהתורה מגנא ומצלא... המהר"ל כל הזמן חושב ומעמיק בעניין הזה... אבל אצל הגולם זה לא דיבורים ולא מחשבות!! זה מעשים בשטח!!! עובדות בשטח!!!! ואי לך ובהתאם לזאת: אני בטוח שאם המהר"ל ולהבדיל הגולם היו היום... לגולם היו עשרות אלפי מעריצים וחסידים ואילו אצל המהר"ל היה בקושי מנין.

ולך תסביר!!!!!! לך תסביר ליהודי המתוק והשטחי של דורנו שההההלה... הגולם מפראג הזה שמראה לך את הקב"ה בעיניים... הרי הוא בסה"כ יציר כפיו של המהר"ל שברא אותו... ועם מה?? עם המחשבה שלו!!! עם העומק שלו! עם אותה מחשבה של תורה של תלמיד חכם שאתה לפעמים נכשל בהרהור של "מאי אהני לך רבנן". עם ה"מאי אהני לך" הזה המהר"ל עשה את הכל... ואילו הגולם הוא בסה"כ גולם!!!! הוא בסה"כ המכונה שעושה את הכביסה ואילו המחשבה וההשגה של המהר"ל היא זו שהפעילה את המכונה הזו מתחילה ועד סוף...

קצת נעבור לפרשת השבוע... אברהם אבינו ולוט!!!! התורה כל הזמן מקבילה ביניהם... התורה מדברת על אברהם... ומיד עוברת ללוט... ככה זה בפרשה הקודמת וככה גם בפרשה שלנו... מה הקשר ביניהם??

אז רק לשם ההמחשה... הקשר בין אברהם ללוט מאוד מזכיר את סוג הקשר של המהר"ל מפראג לגולם מפראג... **אברהם אבינו** (לצורך העניין) **היה המהר"ל... ואילו לוט היה הגולם**... אברהם הוא אדם לא מרשים במיוחד... כי אצלו הכל במחשבה... סו"ס אצל אברהם הכל זה אמונה... לאברהם אבינו אין הרבה מה להראות בלמעשה... כי הוא מאמין... האם רואים אצלו תוצאות בשטח? לא תמיד... כעת לא רואים... אדרבה... לאברהם אין ילדים... אין לו המשכיות... ובאופן כללי גם אין לו איזה שטעלע מוגדר... לא ידוע לנו שהוא התקדם בחיים והגיע לאיזשהו מעמד או קריירה מכובדת... גם כסף שהיה דווקא יכול להיות לו בשפע... גם את זה אין לו כ"כ כי כל הכסף שלו הלך להכנסת אורחים שהוא עושה... **ובסודם לא מפסיקים לצחוק על אברהם**... יש עליו סקצ'ים על ימין ועל שמאל... יש סדרת בדיחות רק על אברהם אבינו... בטח... בסודם יש אנשים מוצלחים שיודעים לדאוג לעצמם... אנשים ריאליים שיודעים לשמור על הכסף... והם לא מפסיקים לצחוק על אברהם שאצלו הכל אמונה ובטחון ודיבורים על ה'... תכל'ס... בשטח... מה קורה איתך?? איפה הישגים שלך?? אברהם כל היום לומד מחשבה... כל היום יש לו מחשבות והשגות ושיחות עם הבורא... כל היום הוא מדבר דיבורים על יחוד ה'... תכל'ס... אברהם... עם כל המחשבות האלו אפשר לקנות אוכל בחנות??

לעומת זאת!!! יש אדם אחד בסודם שממש במקרה... מאוד מזכיר את אברהם בקלסטר פנים... הלא הוא האחין לוט!!! **אבל יש ביניהם הבדל שמים וארץ!!!** לוט הוא בן אדם מוצלח... לוט זה אחד שלא רק מדבר כמו אברהם... הוא גם יודע **לעשות!!!** וכשהוא ראה את בזבוז הכספים שיש אצל אברהם אבינו על האמונה ועל החסד ועל כל הדיבורים האלו... לוט החליט שאי אפשר ככה להמשיך והוא פרש מהקואליציה של אברהם... וערק למחנה של סודם... ומאז לוט עושה חיל... לוט יודע לשמור על הכסף!!! והנכסים שלו באמת משגשים... הוא חי טוב... הוא נהנה משתי עולמות... מצד אחד הוא פיינער... סו"ס הוא דומה לאברהם והוא כזה לבבי ונחמד ויודע לדבר טוב ולחשוב טוב... ומצד שני הוא גם יודע לחיות טוב... הוא יודע גם להנות מה"מעשים טובים" של סודם...

עכשיו: תקשיב טוב: בתקופה הקרובה הולך להיות בחירות בסודם... ולוט הגיש מועמדות לראשות העיריה... וכעת מדברים שהוא הולך להיות הפתעת הבחירות!!! כל הסקרים מחמיאים לו ונותנים לו רוב מוחץ... כי תשמע... הוא באמת מוצלח... הוא איש של עשייה!!! אבל ללוט יש כתם אחד בעיית!!! שזה עלול לגרום לו לירידה בפופולריות... מה הכתם שלו?? שהיות ובקלסטר פנים הוא מאוד מזכיר את

מתחת!!!! פני השטח... שנת חנים נובעת מזה בשטח נראה חיצונית שאנחנו שונים... בעיות בצניעות נובעות מזה שהכל צריך להיות חיצוני... בתנאי שטח... מי שהוא שטחי אוטומטית הוא נהנתן... כי תן לי להנות כעת ועכשיו... אוכל זל... אוכל מוכן... העיקר להנות בשטח... זה בדיוק הבעיה עם האינטרנט!! כולם בטוחים שהבעיה של האינטרנט זה עריות... לא!!! עריות זה כבר הגיוואלד של האינטרנט... אבל ההבעיה של האינטרנט זה השטחיות!!! זה שבן אדם מסוגל להתחבר לאינספור נתונים ולקבל אינסוף מידע ולהכיר אינספור אנשים ומושגים... ולכל זה הוא מתחבר ברמה מאוד מאוד שטחית... מאוד מבחון... אדם כזה נהיה שטח!! הוא נהיה בן אדם שהכל אצלו בשטח... לא מתפתח אצלו שום רובד פנימי מעבר לתנאי השטח... אישיותו של אדם כזה יורדת לאדמה. מתחת לפני השטח.

תכל'ס... מה כל זה נוגע למעשה???

צריך להבין שבשורה התחתונה מחשבה ועומק ופנימיות בתורה זה עוגן ההצלה האמיתי ביותר של כככל בעיות דורנו ביחד!!! ממילא בחור יקר: אל תתנגד לחשוב... תרדוף ותשתוקק לכל בדל עומק ומחשבה מעמיקה בעבודת ה'... כן... עיון!! ולא דווקא בלימוד... בכל דבר בעבודת ה' תחפש את הרובד היותר מעמיק ופנימי שמרומם אותך מהשטחיות... חשיבה בדור שלנו זה אנטיבייטיקה כללית שיש בכוחה לרפאות את כל הבעיות ביחד... זו העבודת ה' החשובה ביותר שלנו... זו ההצלה שלנו... לחשוב!!! להעמיק!!! את המשפטים האלו אי אפשר להגיד ליהודים פשוטים... כי יהודי פשוט הוא לא מספיק אינטלגנט להבין ששטחיות זה הבעיה ועומק זה הפתרון... איתו צריך לדבר פרקטיקה מעשית... מה אסור... אחד שתיים שלוש... לא אינטרנט... להתחזק בצניעות וכו'... אבל בן תורה קצת יותר ברמה מסוגל להבין שאליבא דאמת כל הבעיות שלנו מתחילות מנקודה אחת ויחידה: שטחיות!!! ומשם זה כבר ממשיך לכל הבעיות האחרות... וממילא מחשבה ועומק ופנימיות הם הם הקצת מן האור שידחה הרבה מהחושך... אם אתה בחור שנמשך ללימוד עיון... תשקיע בזה יותר ויותר... ואם בלימוד אתה לא נמשך לעיון... אז לפחות תעיין קצת בספרי פנימיות כמהר"ל רמח"ל ובספרי מוסר העמוקים... ואם אתה חסיד תלמד תעסוק בחסידות עמוקה... לא... לא להישאר בוורטים ובפרפאות של שולחן שבת... עומק עומק!! זו חובת השעה!!! מי שלא עמוק היום הוא בסיכון להשתטח... תפנים שמחשבה זה הכל!!! המחשבה המרוממת שלך בתורה ובעבודת ה' היא זו שתמשוך בחוטים ותייצר את כל הגלמים שישתובבו סביבך וימשיכו לתת תחושה כאילו הם עושים הכל... אל תצפה שהחילונים יתחילו להעריך את רבנן ותלמידיהו... כי קודם שאנחנו נעריך את זה... קודם שאנחנו נדע להעריך את עצמנו... קודם שאנחנו נזהה מי הוא הגולם ומי יוצרו. **הציל- שטחיות!!**

ייצר אותו ושמר עליו... כל ההצלחות וכל המעשים בשטח של לוט מיוחסים לגמרי לאברהם... כל הזכויות שמורות...

לא לחינם אומר רבינו יונה שהגמ' שאומרת: כל האומר מאי אהני לן רבנן הרי הוא אפיקורוס... אומר ר": שהמקור לזה בפרשה שלנו ממה שהקב"ה אומר לאברהם שאם אמצא בסדום כן וכך צדיקים ונשאתי לכל המקום בעבורם... **מכאן!!!** מהפיכת סדום לומדים לקח מה באמת אהני לן רבנן... כן... כאן זה המקום... לאחר שנים סדום מתהלכים בתחושה שהם צוברים לעצמם רכוש... ולוט מטפס שם ועולה לגדולה רק בזכות שהוא פרש מאברהם "בזמן הנכון..." אז הנה!!! לפתע פתאום סדום מתהפכת... ולוט נשאר ערטילאי לגמרי ומגלה שכל מה שיש לו זה רק בזכות אותו אברהם שאהני לן ואהני לן ורק בזכותו הוא קיים... אברהם ולוט הם המדגם שלנו לדורות מה הכח האמיתי של רבנן... יכול להיות לך בן אדם מוצלח שעושה ועושה כל מיני דברים והופך את העולם ומטפס וממריא לשחקים... ולצידו יושב יהודי מרומם שיושב ועמל בתורה... ובשטח אתה לא רואה אצלו הצלחות והישגים מיוחדים... ולמה??? כי כמעט כל הישגים שלו הם בראש!! במחשבה!! בעוד עומק של קשר עם ה'... הישגים כאלו כמעט ולא רואים כלפי חוץ!!! אבל אותו צדיק הוא על משקל המהר"ל מפראג!!! כי בתורה שהוא עמל ובמחשבה הטהורה שלו בעבודת ה' הוא מייצר כל מיני גלמים שמסתובבים סביבו ונדמה להם שהם עושים ויוצרים ומככבים... ותכל'ס... כל הכח שלהם וכל היניקה שלהם מגיע מהקשר של אותו צדיק לה'! בשביל זה צריך להיות עמוק **ולא שטחית!!!** מי שלא שטחי יכול לזהות מי הגולם ומי יוצרו...

אתה יודע למה לשטחיות קוראים **שטחיות???** כי זה **שטח!!!**

מהו סימן ההיכרות לבן אדם שטחי?? שהוא צריך לראות דברים **בשטח... בן אדם שלא מסוגל להבין** שהסיפור האמיתי מתחיל בראש!! מי שלא מבין שבשטח עצמו נמצאים רק המאבטחים והמלצרים והצלמים והעובדי בניה... ואילו השחקנים הראשיים הם אנשי המוח והמחשבה שהם אלה שעומדים פה מאחורי הכל... מי שלא מבין את זה... מי שמצידו שרק מה שרואים בשטח זה מה שקיים... הוא הוא השטח!!!

ואנחנו לא רוצים להיות שטחיים!!! אנחנו משתוקקים להיות עמוקים!!!

ואתה יודע מה... אתה רוצה דוגמא קלאסית לשטחיות?? תשאל פעם מה הבעיה של הדור שלנו?? כל אחד יגיד משהו... אחד יגיד לך צניעות... השני יגיד לך אינטרנט... השלישי יגיד לך ציונות... והרביעי יגיד לך שנת חנים... והמכנה המשותף בין כל התשובות שהם דיברו על **השטח... ועל פני השטח** הבעיות שלנו זה באמת מחלוקת או צניעות וכדו'... אבל זה רק **על פני השטח... נני** ומה באמת הבעיה שלנו?? מה הההבעיה האמיתית של הדור שלנו?? לא תאמין... הההבעיה שלנו **זו השטחיות בעצמה!!!!!!** זה שהכל שטח... שהכל צריך להיות בשטח... הכל צריך להיות כעת ועכשיו... זה שהתרגלנו לבחון דברים רק בתנאי השטח... רק בשטחיות... זה השורש שנמצא

אברהם... אז יש אזרחים שפשוט מתבלבלים בינו לבין אברהם... **ובשביל סדום זה אסון!!!** לכן במטה ההסברה של לוט שמים דגש מאוד מאוד חזק על הנקודה הזו כדי למנוע את הטעות הזו!! במטה לוט הוקם אגף הסברה מיוחד לאזרח שלא יתבלבל חלילה בין הפתק של לוט לאברהם... ובאחד ממסעי ההסברה היה כתוב ככה: "אזרח סדומי יקר: כדי למנוע טעות מצערת... כיצד תוכל להבחין בין לוט לאברהם? אז ככה: אברהם **מדבר!!!** לוט לא מדבר-- **עושה!!!** אברהם חושב מחשבות-- אבל לוט לא חושב!! לוט מבצע!! אם אתה רואה אחד משניהם... ואתה לא מצליח להבחין אם זה אברהם או לוט... מאוד קל לזהות... תסתכל מה הוא עושה?? אם אתה רואה אותו חושב יותר מידי הרבה מחשבות... או מתפלל לה' באריכות... או שאתה רואה אותו מדבר אמונה ובטחון... תדע שזה אברהם... כי לוט לא מדבר-- לוט **עושה!!!** לוט לא מאמין במחשבות... לוט מאמין בעשיה!!! לוט לא מאמין בתורה תורה תורה... לוט מאמין בעשיה!!! סדומי גאה- הצבע "לוט"!!

והקמפיין הצליח מאוד... ואכן כצפוי... בסיום יום הבחירות... התברר שלוט זכה בראשות העיריה ברוב גדול... חגיגה גדולה כעת בחצר ביתו של לוט... וכעת אנחנו עוברים לשמוע את נאום הנצחון.....

ובאותה שעה!!!! באותה שעה יושב לו אברהם אבינו בפתח האוהל כחום היום... ותנחש מה הוא עושה?? כולו מחשבות!!!! כולו אמונה!!! כן... כדרכו... אצל אברהם כולו מחשבות... אצלו הכל עניין של קשר עם ה'... הכל עניין של אמונה ואמונה ואמונה... (כמובן שלאמונה הזו יש השלכות של עשיה מבורכת... מי כמו אברהם אבינו בעשיה... **אבל לא רק!!!** אדרבה. הרבה פעמים גם ההיפך מעשיה... האמונה של אברהם אבינו הרבה פעמים מחייבת אותו דווקא לקחת צעדים אחורה לוותר על מעשים... לפעמים הוא אפילו נאלץ לוותר על נבואות יקרות מה' ולו בשביל לקרב את האחיין הסורר שבדיוק כעת נבחר לראשות העיריה...)

לוט מככב עם העשיה שלו!! ואילו אברהם אבינו יושב כעת כאוב בפתח האוהל עם המחשבות שלו... **ולא עברה יממה אחת בלבד...**

ומה התברר??? התברר שלוט עם כל העשיה שלו... היה בסה"כ הגולם מפראג!!! כן... הגולם מפראג הוא שיא העשיה והביצוע... אבל מי שידוע... הוא בסה"כ הוא יציר כפיו של אביר המחשבה- המהר"ל...

על אותו משקל בייחס ללוט ואברהם: לוט באמת ביצועיסט מצוין... אבל בתור גולם!!! כי מי שקצת זוכר את ההיסטוריה של לוט משבוע שעבר יודע שאם ללוט יש משהו בחיים... זה רק בזכות אברהם... אם לוט חי בפרשה הזו... זה רק בגלל שאברהם הציל אותו ממוות בטוח בפרשה הקודמת... אם ללוט נשאר כמה שקלים בארנק... זה רק בגלל שאברהם הציל את כל רכושו ולא נגע בזה... וגם ביום הגדול בחייו שהוא נבחר להיות ראש עיריית סדום... בדיוק ביום הזה נהפכה סדום... ואם לוט נשאר בחיים זה רק בגלל ש"ויזכור אלוקים את אברהם וישלח את לוט מן הפיכה!!" לוט הוא הגולם!!! ואברהם עם המחשבה שלו ועם האמונה שלו ועם התפילה שלו

בבית שלנו כל פריט ממוספר... כל מסמר ממוספר... כל גרב ממוספר.

מאז מה שקרה לנו לפני שנתיים... זהו... אנחנו כבר לא לוקחים סיכונים... החלטנו לאמץ את הרעיון שכבר עושים אותו בהרבה בתים של החברים... קנינו מחברת מיוחדת... ומאז כל פריט שנכנס לבית שלנו נרשם במחברת והוא **מ מ ס פ ר**... עברנו בבית פריט פריט... כל הית... כל בגד... כל מסמר וכל בורג ממוספר ונכנס למחברת... **מה קרה? על מה ולמה?? ובכן... מעשה שהיה כן היה:** היה זה לפני שנתיים... ככה בתחילת החורף וצהרים אחד השכן הקשיש שלנו נפטר בפתאומיות אבל בשיבה טובה ו... והיות וזה היה בדיק בשעת צהרים והבית שלנו היה פתוח לרווחה... אז ככלל הבית נטמא... כל הבית זה אומר הכל הכל... כל גרב וכל פותחן בקבוקים... נו... עכשיו צריך לטהר את כככלל הבית... זה אומר שצריך לקחת הסכום החלבי, וגם את הסכום הבשרי... את 30 זוגות גרבים של המבוגרים, ועוד 60 זוגות גרבים מכל הגילאים... את כל העטים והטושים וגם את הצבעים... (את העפרונות צ"ע האם הם נקראים פשוטי כלי עץ ואינם מקבלים טומאה כי מצד אחד הרי יש בהם בית קיבול של העופרת השחורה שבה כותבים... אבל מאידך זה בית קיבול העשוי למלאות...) כפתורים ומחטי תפירה... משחקים מכאן ועד אמריקה... תכשיטים ומפתחות ומחזיקי מפתחות... ועל כל האינספור פריטים האלו צריך להזות ביום השלישי!!! ואח"כ ביום השביעי!!! ואח"כ להטביל אותם... ועבדנו! ועבדנו! על זה!!! אוהו... זו הייתה מלאכה לא פשוטה בכלל... מלאכת האיסוף של כל הפריטים הקטנים האלו ארכה לנו כמה ימים טובים... (הפעם אנחנו לא מדברים על החפצים הכבדים כמו סמכות וכסאות וכי... היום נתמקד דווקא בפריטים הקטנים) בשלב מסוים הגענו לכלי עבודה... הוצאנו את כל הפטישים והמברגים... הגדולים והקטנים, המסמרים והפלאיריים והשבדיים... לקחנו את הכל הכל להזאת שלישי והזאת שביעי... הטבלנו אותם... טוב... זהו!!! ברוך ה' סיימנו... הגיע היום השביעי... עשינו אפילו קידוש קטן לגמרה של טהרה... הבאנו פראנפן ומוזנות... לעילוי נשמת השכן הכשר שבתקופה האחרונה זכינו לסיים מסכת כלים לעילוי נשמתו... וכל זה בלי לפתוח משניות כלים... את הכל פגשנו הלכה למעשה מסש...

עברו שבועיים... חזרנו לשררה... והנה... יום ששי אחד פתאום נשמעה קריאת שמחה מהמטבח... אוהו... הההנהה המקלף... כמה זמן חיפשתי אותו... הוא היה כזה מקלף טוב ופתאום הוא נעלם... ועכשיו קצת נברתי מתחת השיש... ומצאתי אותו... אמא ממש שמחה... אני השתתפתי בשמחתה... אבל אבא החוריר!!! מה אמרת?? שכבר הרבה זמן שאת לא מוצאת אותו... כמה?? כמה זמן?? המון זמן... לפחות חודשיים...

אבא קם כנשון נחש... אם ככה המקלף הזה טמא מת!!!! הרי כל הבית שלנו נטמא... הטבלנו את כל הכלים... אבל לפי מה שאת אומרת את המקלף לא מצאת... אם ככה הוא נשאר טמא... אמא נטמאה... כל הכלים שהיו בסביבה נטמאו... (דווקא התפ"א שהיא כבר הספיקה לקלף איתו... דווקא הם לא נטמאו כי הם לא מוכשרים...) טוב... עכשיו צריך לקחת את המקלף הזה ולעשות איתו את כל הפרוצדורה... הזאת שלישי והזאת שביעי ואח"כ טבילה... אבא עשה את זה בשמחה ובזריזות כדי לשמח את אמא... ובסוף תהליך הטהרה הוא הגיש לאמא את המקלף עטוף בצלופן וכתוב עליו: אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין... עברו יומיים... ופתאום נשמע עוד פעם קול מבשר... והפעם תורו של יענקי... הנה האיש החכול של המכבי אש... כן... ליענקי יש פליימוביל מכבי אש שמורכב מעשרות חלקים (אגב: פליימוביל במסכת כלים זה הגיגה של מסש... בעז"ש כשיבנה בימ"ח על כל פליימוביל שימכר ויצאו קונטרס שלם על כל פריט שבו האם הוא מקבל טומאה וכיצד סדר הטבלתו והאם אפשר להטביל אותו איברים אברים או כשהוא שלם... האמת היא שכבר היום אפשר לעשות על זה הרבה שטיין בהרה"ח עכ"פ) ויש שם את הכבאי האדום ואת הכבאי החכול ואת האיש השחור שיושב מאחורה... ולא עלינו ולא עליכם הכבאי החכול הוכרז כנעדר!!! ויענקי מחפש אותו כבר המון זמן והוא כבר קיבל עליו תנחומין... ויהי היום... יענקי מוצא את הכבאי החכול לא פחות ולא יותר בתוך המדף של הגופיות... למטה למטה... יענקי שמח שמחה גדולה על סגירת המעגל והתאחדות המשפחה... אבל אנחנו??... אנחנו נאנחנו... שוב מצאנו פריט שמצד אחד נטמא יחד עם כל הבית... אבל לא עבר את תהליך הטהרה... וכעת שוב הוא מחזיר אותנו אחורה... הפעם יענקי לקח אחריות על רכושנו... והוא צעד עם אבא לבית ההזאה בשלישי ובשביעי ואח"כ לבית הטבילה... ואח"כ יענקי בעצמו טבל (כי הוא בעצמו נטמא מהפריט הזה)

ובקיצור: כל כמה ימים הייתה לנו הפתעה אחרת... וכל פעם שכבר חשבנו שהסיפור נגמר, וסיימנו לטהר את כל הבית... אז זהו!!! שגילינו כל פעם שיש לנו עוד ועוד "שיירי מצוה"... וזה הרי הכי קשה... תחשוב מה זה שאחרי שגמרת לטהר את כל הבית אתה פתאום מגלה שיש איזה דובי ששכחו אותו על המדף... ואתה צריך לרוץ איתו לבית ההזאה ביום השלישי... ולאחמ"כ שוב להגיע עם אותו דובי בעוד שלושה ימים להזאה של יום שביעי... ועוד לקחת אותו יחד איתך למקווה... אתה כבר מתחיל להתקשר רגשית לדובי הזה...

אי לכך ובהתאם לזאת, הוחלט בבית שלנו לאמץ רעיון שכבר עושים אותו בהרבה בתים אחרים של בני החברים... פשוט למספר כל פריט... כל פריט שנכנס לבית ממוספר... קנינו בערב סוכות מסמרים??? אין בעיה... אבל כמה??? עשרים וחמש?? בכמה השתמשנו? בתשע? כמה נשאר?? שש עשרה! אז כשהכנסנו את המסמרים הבייתה... כתבנו במחברת שיש לנו כעת 16 מסמרים בגודל 4... (אם מישהו יצטרך לתקוע מסמר בקיר... אין שום בעיה... הוא שוב יגש למחברת ויעדכן את המספר... שזה 15 ולא 16... אגב: תלי מאוד איפה הוא תוקע את המסמר... כי יש אופנים שמסמר שתקוע בקיר הוא עדיין מקבל טומאה... ואם ככה... אדרבה... צריך לעדכן שאחד מ-16 המסמרים נמצא בקיר ועליו תלי השעון...) אגב: אל תשאל... אתה יודע כמה פריטים יש לנו בבית?? לא תאמין... יותר מעשרת אלפים... אתה בטוח שאנחנו מיליונרים?? אז זהו שלא!!! אתה מוזמן גם לעשות כזו מחברת בבית שלך ואתה תגלה שיש לך בבית 30.000 פריטים... ומה אתה חושב... המחברת הזו היא מאוד מרתקת... סתם לראות כמה מתנות הקב"ה נותן לנו... כמה צלחות ונעלים וכסאות יש בבית... זה מעורר אותך להודות לה'... חוץ מזה יש הרבה מאוד שטייגן סביב המחברת הזו... כי כל פריט שנכנס לבית... אנחנו מיד בוחנים אותו ומסווגים אותו לאיזה סוג כלי הוא שייך... יש לנו במחברת הזו חוצצים... באחד כתוב כלי עץ... ובשני כתוב מדרס... ועל השלישי כתוב בגדים... ועל הרביעי תכשיטים... ובכל אחד כתוב מה הטומאה שלו... וכיצד ניתן לטהר אותו ללא הטבלה... ומה צריך לבדוק לפני הטבילה... בקיצור: אמא עטפה את המחברת בעטיפה מהודרת וכתבה עליה: מי כעמך ישראל... בשבוע זה כבר לא נספיק לדבר על חני הקטנה שנכנסה לנן בתקופה האחרונה ומאז היא גם מספקת לנו הרבה עקשען... כי כל כמה ימים היא חוזרת מהגן עם מלאכה... וסוג העבודות של ילדים בגן זה בדיק על הגבול של כן כלי או לא כלי... השבוע היא חזרה עם תבנית ביצים מקושטת וטענה שהיא פמוט לכבוד שבת קודש!! תעשה משהו!!! ואם היא טוענת זה לא בדיחה... תינוקות יש להם מעשה ואין להם מחשבה... אבא כבר הלך כמה פעמים עם חני לבית הוראה... הרב חיך חיוך גדול ושאל אותה: האם היא באמת מתכננת להלך אה אגדלה על הפמוט הזה... ואז היא אמרה ש... שלא... זה רק בשביל המשחק... אוהו... סוף סוף יצא המרצע מהשק... אם זה משחק אז בסידר... אבל מצד שני כששלימי חזר מהגן באלול עם כף מאניים שבו שמים את כל המצוות והעבירות... אבא הלך איתו לבית הוראה לשאול האם זה חשיב כלי או לא... והרב שאל את שלימי האם הוא באמת מתכנן להניח שם את כל המצוות... ושלימי ענה כמו גבר: כן!!! ממש כן!! את כל הצדקה לשים שם... והרב נאלץ לומר שזה באמת מקבל טומאה... וכן הלאה וכן הלאה... אבל את זה נשאיר להזדמנות אחרת...

"למען לא נבוש..." מושגים בסיסיים בהלכה. האם בחור ישיבה מחויב בגמילות חסדים??

פרשת השבוע מדברת על גמילות חסדים!!! ומרן החפץ חיים כותב שיש עניין כל יום לעשות חסד... שלא יעבור עליו יום אחד ללא גמילות חסדים... **ובאן יש אבסורד גדול!!** מושם מה יש כזו שמועה שגמילות חסדים זו מצוה שלא שייכת לבחורי ישיבה... רק למי?? לאנשים נשואים... הם צריכים לעשות חסד... לא בחורים... וזה פשוט לא נכון!!! ולא רק שזה לא נכון! אלא מבחינה מסוימת זה בדיק הפוך!!! אם החפץ חיים מזהיר שצריך להקפיד שלא יעבור עליו יום אחד בלי חסד... הוא ודאי לא מדבר על בן אדם נשוי... למה?? כי אדם נשוי?? אין סיכוי שיעבור עליו יום שלם בלי חסד... סו"ס יש לו אשה וילדים והוא צריך לפרנס אותם ולדאוג להם... ובכל זה יש המון חסד... מי מדבר על אבא שמגדלת ילדים ומאכילה אותם... עליה דרשו חז"ל: עושי צדקה בכל עת!!! היא כל הזמן על תקן של צדקה וחסד... ממילא הח"ח לא צריך להזהיר אנשים נשואים שלא יעבור עליהם יום בלי חסד... אלא על מי מדובר?? דווקא עליך!!! על בחור ישיבה!!! בחור ישיבה... באמת יכול לעבור עליו ימים ושבועות וחודשים בלי לעשות מעשה חסד... **וזה אסור שיקרה!** אז זהו שכן... בחור ישיבה יקר, אתה מחויב במצות גמילות חסדים!!! אתה מחויב לדבוק במדותיו של הקב"ה וללכת בדרכיו ולעשות כל יום מעשה גמילות חסדים!!! רק מה?? מהיפא בכל זאת הגיעה השמועה הזו שבחור ישיבה לא חייב בגמילות חסדים?? זה לא לגמרי המצאה... העניין הוא: שהיות ובחור ישיבה שייך להגדרה של **שימוש תלמודי חכמים**... הרי קי"ל שהוא פטור מכל המצוות... ואפילו מת מצווה שכהן גדול אפי צריך להיטמא לו... הרי מי שעוסק בשימוש ת"ח פטור גם מזה... כלומר: כל גמילות חסד שהיא מחוץ לתחום של שימוש ת"ח... מזה אתה באמת פטור... ממילא להתחיל לחפש חסדים ולהתנדב בכל מיני ארגוני חסד... זה לא התפקיד שלך!!! אבל לא חסרים לך המון המון גמילות חסדים **מתוך** הבית מדרש שבהם אתה מחויב... ואדרבה... קח בחשבון אתה בקבוצת סיכון מוגברת יותר מכולם לאבד ימים שלימים ללא חסד!!! **אסור שזה יקרה לך!!!** אתה חייב להחזיק את עצמך וליוזם עזרה וסיוע לבחור שמתקשה בלימוד... ליוזם אוון קשבת לצעיר שצריך תמיכה נפשית או גב של בחור מבוגר יותר שיוגון עליו וכי וכי...

לא לחינם הסמל ודוגמא לתורת חסד זה מגילת רות!! אתה יודע למה?? כי שם מדובר בשלושה רווקים ערירים... נעמי, בועז, רות, שלושתם היו ללא משפחה!! לשלושתם לא היה מחויבות יומיומית של גמילות חסדים... ובכל זאת הם עסקו בחסד... ואנחנו קוראים את המגילה הזו בחג השבועות בשביל להזכיר לך- אתה בחור יקר רווק... ש-אל תשכח- תורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים... חוץ מזה... שאין לך הרבה ברירה!!! אתה מוכרח כבר עכשיו להתחיל להתרגל לתת מעצמך לשני... כי... כי מי שמתרגל יותר מידי לחיות בתוך הבועה של עצמו ולהסתובב רק סביב עצמו... אח"כ... כשהוא מתחתן קשה לו מאוד לעשות את השינוי ולקלוט שיש עוד מישהו בעולם חוץ ממונ... אז אין ברירה!! צריך לעשות אימונים כבר עכשיו... סו"ס אל תשכח שאתה בישיבה לא בשביל להישאר בישיבה... אלא בשביל להיות שרוי בתורה ביום שאחרי... ממילא צריך להתרגל כבר עכשיו לתת לשני... ולכה"פ בשביל לזכור שיש עוד מישהו!!! ואדם לא נברא אלא להיטיב לזולתו...

"המרכז לערבות הדדית"

גליון מס': 68. פרשת: וירא. י"ז בחשוון ה'תש"פ.

העלון מוקדש לרפוא"ש בדרכי נעם:
בת ציון אביגיל בת סימה יוכבד תח"ו

זמני שבת קודש: וירא.

ירושלים:	16:25	17:16	17:50
תל אביב:	16:22	17:12	17:46
חיפה:	16:22	17:12	17:46
בית שמש:	16:25	17:16	17:50

הזמנים עפ"י לוח אור החיים.

הדלתות השבורות
שחסרות בגן עדן.
סיפור לשבת .

זכות ראיית פני צדיק.
פניני אוה"ח.

ה'מים' המסוגלים
לשינוי ההרגלים.
עלי עין .

חודה של פרשה:

חידה נושאת פרסים . עמ' - 4.
גם המבוגרים מוזמנים.

ב"ה **גמ"ז**
דרכי זינים

בנשיאות הרב אייל עמרמי שליט"א

להשאלת:

**גמרות שוטנשטיין,
וספרי טוש"ע.**

**רח' נחום פינת מלכי-
ישראל, שכונת גאולה.**

לפרטים:

פל': 054-844-86-83

או בקו המידע:

079-53-23-549

לעברי במהירות וחשבתי אולי שרצונו שאשלם דמי אירוח, ואמרת לי שאני מוכן לשלם, אבל הוא פתאום כרע ברך והתחיל לבכות ולבקש סליחה גדולה, ואמר מחילה רבנו לא ידעתי שאתה הוא רבנו סעדיה גאון. חשבתי שאתה תלמיד חכם רגיל, אנא תסלח לי אם הייתי יודע הייתי מכבדך הרבה יותר. וסלחתי לו וניחמתיה:

**" שפעם שתה בפורים יין ואמר
כל מי שיש לו איזה שאלה
שישאל ואענה לו"**

ומאותו יום כל יום שעובר עלי, אני צריך לעשות תשובה על יום קודם, שהרי למדתי תורה והתפללתי ועשיתי מצוות ועל ידי זה התקרבתי יותר אל הקב"ה, והכרתי יותר את גדלותו, וא"כ חייב אני לעשות תשובה על יום קודם שכיבדתי אותו לפי הקנתי של אתמול, וצריך אני לכבדו יותר, ועל זה אני עושה תשובה:

וזה מה שכתוב אצל אברהם "פתח האוהל" דהיינו כל מה שאברהם אבינו ע"ה מסר עצמו למען ה' יתברך וכל עבודתו לה' עדיין הוא מרגיש שהוא רק בפתח האוהל ועוד לא נכנס כראוי לעבודת ה',

וזה גדלותם של הצדיקים שכל מה שהם עושים הם תמיד חושבים כמה רחוקים הם מלעבוד את ה' כראוי וכיצד ראוי להם לכבדו - כפי שהכירוהו יותר בגדולתו.

(ע"פ שיחתו של הרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א).

שפת שלום וזמק

זכר קות ישראל

מוקדש להצלחת ידידנו : **אברהם בן דליה** הי"ו, להצלחה ברוחניות ובגשמיות.

מבט מהפרשה:
הסתכלות לחיים מפרשת השבוע.

**ככל שמתקרבים -
רואים טוב יותר.**

דוד המלך ע"ה אומר בתהילים לשמש שם אוהל בהם וגו'. דהיינו שהשמש עטופה באוהל שזה הנרתיק של השמש. ולפי זה ניתן להסביר והוא יושב פתח האוהל כחום היום. שכמו שאברהם נמצא מחוץ לאוהל ובפתחו, כך חום היום דהיינו שהשמש בפתח האוהל, וזה מה שפרש"י [בד"ה כחום היום] אותו היום הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה והוא יושב פתח האוהל:

ידוע המעשה עם רב סעדיה גאון זיע"א שפעם שתה בפורים יין ואמר כל מי שיש לו איזה שאלה שישאל ואענה לו.

קם אחד התלמידים ושאל יסלח לי כבוד הרב. בזמן האחרון ראיתי את הרב נכנס כל יום לחדר אחד ומסתגר שם שעה תמימה, ורציתי לבדוק מה הרב עושה שם והצצתי פנימה, וראיתי שכבוד הרב עושה וידוי ובוכה ומשתחוה אפים ארצה, ורציתי מאוד לדעת על מה ולמה?

יען הרב ויאמר פעם אחת הייתי מהלך בדרך והגעתי לאיזה מקום ונתארחתי באחד הבתים וכיבדוני מאוד, ונתנו לי חדר כסא שולחן ומנורה וכל צרכי. ובבוקר כשהלכתי לתפילה כיבדו אותי מאוד ונתנו לי עליה לתורה ועוד.

ובליבי החלטתי ללכת מיד אחר התפילה, ממקום זה כיון שאיני חפץ כבוד. וכשבאתי ללכת מבית בעה"ב שאירח אותי, ראיתיו שהוא מתקרב

מוצ"ק פרשת וירא

סדר הלימוד מוקדש לע"ג מור סבנו:

ר' יהודה בן מולא אברהם ואסתר ז"ל.

יום פקודתו כ"ד במרחשוון.

באפשרותך להקדיש את הלימוד להצלחתך, או להבדיל לע"ג יקירך, חייג עכשיו: 052-7100-955.

לע"ג יהודה בן אסתר ובנוך מרדכי בן מרים

סיפור לשבת:

הדלתות השבורות שחסרות בגן עדן

בעיר קראקוב התגורר אדם עשיר מאוד בשם יוס'לה, אולם כפי שהיה עשיר כך גם היה קמצן. אם מישהו היה הולך לבקש ממנו צדקה - היה יוס'לה מגרשו בביזיון ואומר לו: "לך מכאן, חוצפן, אתה לא יודע שאני לא תורם כלום לאף אחד?". כשהיה מגיע לבית הכנסת אף אחד לא היה אומר לו שלום, וגם בשבת כשכולם בירכו איש את רעהו בברכת "שבת שלום" ולחצו ידיים - אף אחד לא לחץ את ידו של יוס'לה, מתוך רצון להראות לו כמה הם לא אוהבים אותו. גם בלכתו ברחוב הילדים היו לועגים לו על קמצנותו הרבה, וצועקים לו "יוס'לה קמצן, יוס'לה קמצן", במנגינה מעצבנת במיוחד, כמו שילדים מעצבנים יודעים לעצבן את מי שמתעצבן כשמעצבנים אותו ילדים מעצבנים...

הגיע היום ויוס'לה קרב אל יומו. הגיעו אליו חברה קדישא ואמרו לו "יוס'לה, אתה לא עזרת לנו בימי חיך, לפחות עכשיו, כשאתה על סף מוות, תעזור לקהילה בסכום נכבד של עשרת אלפים רובל, ונערוך לך קבורה כראוי, שהרי את כספך לא תיקח אתך לבית הקברות. ואם לא תיתן את הסכום הזה - אנחנו מבטיחים לך שלא נקבור אותך". ענה להם יוס'לה: "אני לא צריך את הטובות שלכם, כל חיי הסתדרתי לבד, וגם עכשיו אסתדר לבד. סכום כזה גדול - לא בא בחשבון".

"אתה יכול גם לתת פחות", אמרו, בניסיון להוציא ממנו משהו.

"אפילו לא אגורה שחוקה אחת".

אנשי חברה קדישא עזבו את המקום כשהם המומים, וזמן קצר לאחר מכן יוס'לה הקמצן הלך לעולמו. אנשי החברה קדישא קיימו את הבטחתם ולא קברו אותו, אולם לאחר שלושה ימים בא אחד השכנים, לקח את גופתו וקבר אותה באמצע הלילה.

והנה ביום חמישי בצהריים, ניגש אחד העניים אל רב הקהילה, והתחנן לעזרה כספית לקראת שבת קודש. הרב טרם הספיק לבדוק עבורו האם

יש כסף בקופת הקהילה, ומגיע עני נוסף כשבפיו אותה בקשה. אחריהם מגיע שלישי וכן הלאה, וכמעט כל העיר מבקשים סיוע לקראת שבת קודש. אמר להם הרב: "אני לא מבין, אני משמש בתפקיד רב הקהילה מזה עשרים שנה, ואף פעם לא בא עני אחד לבקש ממני סיוע לשבת. פתאום כולם באים. איך במשך עשרים השנים האחרונות היה לכם כסף לשבת ופתאום לכולכם אין, מה קרה?".

כולם השיבו כאחד, שמדי בוקר מצאו מעטפה עם כסף מתחת לדלת. זה מצא עשרה רובל, זה מצא שנים-עשר וכן הלאה. הציע הרב שיבדקו מי מהקהילה נפטר באותו שבוע, ועל ידי כך יבינו את העניין.

אחרי דין ודברים התברר לכולם שיוס'לה "הקמצן" שכולם בזו לו, לא בירכו אותו לשלום, לעגו לו ואף לא רצו לקברו, הוא זה שפרנס את משפחותיהם זה למעלה מעשרים שנה, ואף ידע בדיוק כמה היו צריכים, והביא להם סכומים מדויקים. הכריז הרב על יום ראשון כיום צום ותפילה בבית הכנסת, על מנת לבקש סליחה גדולה מיוס'לה על הצער שהם גרמו לו.

ביום ראשון הגיעו לבית הכנסת כל תושבי העיר, מקצה ועד קצה, והתפללו לבורא עולם. בסוף היום פתח הרב את ההיכל, וביקש בשם כל תושבי העיר סליחה ומחילה מיוס'לה, ואמר לכולם שעדיין אין הוא יודע אם יוס'לה סלח. לפתע הרב איבד את הכרתו, התעלף ונפל לרצפה.

והנה נגלה אליו יוס'לה בחלום ואומר לרב: "על מה ולמה באים כולם לבקש מחילה? אין להם על מה לבקש. אני הוא שבחרתי בדרך הזו, על מנת שלא יודע הדבר לאיש וה' ית' הצליח דרכי. אם אתה בכל זאת רוצה להרגיעם, תגיד להם שאני מוחל להם מחילה גמורה, וכי מעולם לא כעסתי עליהם". שאל אותו הרב: "כיצד הסתדרת כמה ימים ללא קבורה?". "הכל היה בסדר", ענה יוס'לה, "הגיעו אליי האבות הקדושים עם משה רבינו, אהרן הכהן, יוסף הצדיק, דוד המלך ואליהו הנביא, וכולם ליוו אותי עד מקומי בגן עדן. ומה אומר לך... אמנם אני בגן עדן, אבל חסרות לי כאן הדלתות השבורות שאוכל לתת תחתיהן מעטפות עם כסף".

ומאז קראו לו "יוס'לה קמצן קדוש", וכך כתבו גם על קברו.

(ע"פ באר יעקב)

שבת כהלכתה:

הלכות שבת.

אמירה לגוי בשבת

כל דבר שאסור ליהודי לעשותו בשבת, בין אם הוא אסור מן התורה בין אם הוא אסור מדרבנן, אסור לומר לגוי לעשותו. וזהו הנקרא בלשון חז"ל: "אמירה לגוי - שבות". דהיינו עצם האמירה לגוי, היא איסור מדרבנן, (-'שבות', הוא שם כללי לאיסורי דרבנן). על כן, יש לשים לב לפרטים דלהלן, כי לצערנו ישנם אנשים שנפרץ אצלם דבר זה, ומחוסר ידיעה מקילים לומר לגוי ככל העולה על רוחם, ואט אט מגיעים לזלזול בקדושת

מוקדש להצלחת רפאל בן יעל ברוחניות ובגשמיות. (להקדשה חייגו: 052-7100-955)

לבריאות והצלחה:

דוד ראובן בן נלי נעכא.	אסתר הדסה בת אילנה.
רבקה אפרת בת שרה.	נועה בת אסתר הדסה.
אברהם בן דליה.	אליה שאול בן מיטל.
יוסף אברהם בן טובה.	אייל אליהו בן אילנה.
יעל בת בתיה.	סימה יוכבד בת רות סולטנה יהודית.
נועה בת מזל פורטונה, - לזיווג הגון	שירלי בת דינה.
דניאל בן מהין, אסתר בת יעל. - לרפוא"ש, וזש"ק	ליאון בן אסתר.

לע"נ:

מורנו ורבנו הגאון הגדול	יהודה אריה בן ר' צבי דוד ומינה.
הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה.	אברהם בבר חי בן שמחה אבלין.
יהודה בן אסתר.	דניאל בן סעדה.
ברוך פרג' בן יצחק ומרים.	יוסף בן משה וליאה.
עזת אסתר בת מרים.	
בוריה בוריס בן ספירה.	

ת.נ.צ.ב.ה

בן פורת עלי עין:
עין הרע במקורות חז"ל.

ה'מים' המיוחדים לשינוי ההרגלים.

שבת שלום אחים יקרים

פרשתנו פרשת 'וירא' פותחת בהתגלות הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו, ובהמשך אנו קוראים על ההבטחה לבן בעוד שנה על ידי המלאכים שבאו לשמחו במצוות הכנסת אורחים.

אם נתבונן בין ההבטחה הראשונה שניתנה לאברהם אבינו מאת הקב"ה בפרשה הקודמת לקיום ההבטחה בפרשה זו, עבר ממש הרבה זמן, אך אברהם אבינו עומד חזק באמונתו וברוך ה' בסופו של דבר זוכה ליצחק, אך בזה לא מסתיימים הנסיונות וממשיך אברהם לנסיון העקדה וכו' ונשאלת השאלה מהיכן שאב אברהם אבינו את כל הכח של האמונה והדבקות בה' והצליח לעמוד איתן בכל השתלשלות הנסיונות הללו מבלי להרהר אחר הקב"ה?

ניתן לנסות להסביר את הענין שידוע שאבותינו שמרו את התורה והמצוות. וברגע שאדם שומר את התורה ומקיים את המצוות לשם שמים אזי מקבל כוח מיוחד לאמונה ולדבקות בה' יתברך.

יש רמז יפה בתחילת הפרשה מהפסוק "יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ".

לפעמים אדם רוצה לשנות כל מני הרגלים "לא בריאים", הן בעניני גשמיות והן בענינים רוחניים מחייו, אומרת לנו התורה תקח 'מעט מים' - אין מים אלא תורה - תטעם (אותיות מעט) מהתורה ובה - 'ורחצו רגליכם' - על ידי כך יהיה לך את הכוחות לשנות את ההרגלים הלא בריאים ותזכה להישען תחת ה"עץ" שזה ר"ת עשית צדק וגם מרמז לעץ החיים על ידי שאדם לומד תורה לשמה זוכה אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד.

שבת שלום ומבורכת לכל עם ישראל.

שפע עד בלי דיין אמן.

ניתן להעביר שאלות לפינה זו ואנו נשתדל להתייחס לכך במדורים הבאים. להשארת הודעה חייגו 02-5-696-515 שלוחה 3 ולאחמ"כ 2.

פניני אור החיים:

מתורתו של רבנו הק"ר חיים בן עטר זיע"א

ראיית פני צדיק או מלאך - מביאה רפואה וברכה

וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה:

רבינו האור החיים הקדוש מחדש חידוש נפלא, שאברהם נרפא מחוליו באמצעות ראיית פני המלאך, וזה למרות שהמלאך עדיין היה רחוק ממנו, מכיון שהרפואה באה בדרך רוחנית וסגולית, לא נמנע ממנו הרפואה.

וזה לשון קודשו: 'אומר וירא', מודיע הכתוב שבראייה שראה אותם נתרפא ממכאובו ועמד ורץ לקראתם, כי המלאך יראה מרחוק ואין הבדל לבחינת הרוחניות למנוע הרפואה, ותיכף ומיד עשה שליחותו רפאל וירפאהו, ולצד הרגשה זו וישתחו ארצה למשרתי עליון.

ובפרשת ראה מפרש רבינו הקדוש את הפסוק 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה', שאמר להם משה לישראל שיבחרו בטוב הרוחני וימאסו ברע הגשמי, כי הוא זכה גם לעולם הזה שהרי היה עשיר ומלך, וגם לעולם הבא שעלה לשמים, והוא אומר להם שעדיף לבחור בעולם הבא הרוחני.

וזה שאמר להם משה 'ראה אנכי' שיביטו ויתבוננו כי משה הוא זה שנותן לפניכם את הבחירה בין הברכה והקללה, ועל ידי זה יטו את אזנם לתוכחתו ויסקימו לבחור בצד הברכה והטוב, וכמו שמשה רבנו הכיר את ב' העולמות והעדיף לבחור בחיים העליונים.

וזה לשון קודשו: 'ולזה אמר מושיע רב האיש משה: 'ראה אנכי', פירוש, אלי תראו ותצדיקו ותשכילו להצדיק הדברים'.

כלומר, שהפסוק 'ראה אנכי' רומז שעצם ההבטה בפניו של משה תביא להם לבחור בדרך הברכה וישועה.

[אור החיים פרשת וירא יח פסוק ב, פרשת ראה פרק יא פסוק כו]

מוקדש להצלחת **נועה בת מזל פורטונה** תח"י
להצלחה ברוחניות ובגשמיות, זיווג הגון וכל טוב.

בקיצע'ר:

חידוש קצר לשולחן השבת.

"וירא אליו ה' באלוהי
מקרא... וירא וירץ
לקראתם מפתח האהל"
(פרק י"ח פס' א', ב').

ידועים דברי חז"ל הנדרשים מפסוק זה - "גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכניה", שהרי היה באמצע לדבר עם הקב"ה.

וצריך להבין איך נלמד מהפסוק שמעלת הכנסת אורחים יותר חשובה הרי בכך שהכניס אורחים כיבד הוא את הקב"ה שציווה על כך בתורה, וזה בעצם עשיית רצונו יתברך.

והביאור, שאפי' שהיה ראוי שאברהם יכניס אורחים באותו הזמן, היה לו עדיין לשמור על כבוד השכינה, וכאן נכנס אברהם אבינו לפלוטר קטן, אם יפנה גבו לשכינה (כביכול) וירוחץ לאורחים, זה זלזול בשכינה שמפנה את הגב (וכפי המנהג לפסוע לאחור כשיוצאים מה'כותל המערבי') ואם יפסע לאחור כשפניו עדיין אל השכינה, יהיה זה זלזול באורחים, וגם לא יוכל למהר לכיוונום.

ומה שעשה אברהם בפועל זה שהפנה גבו לשכינה ורץ אל האורחים כפי שכי': "וירץ לקראתם" ולא כתוב 'וירץ אליהם' - שהפנה גבו ורץ אליהם, ומזה נלמד שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה.

(ע"פ הרב עובדיה יוסף זצוק"ל, וחיודשי הגאון מוילנא)

בסיעתא דשמיא

איכובים בייוג או
בהצ'למה באופן
כ'אלי?

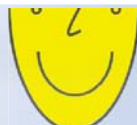
חוסק?

מ'ר'מ'א?
מ'ר'מ'א?

אהוצ'אג עיין ה'ע' הע'פ'כ'ג ע"פ מק'ו'ג ח'ז"ל

חייג: 052-7100-955

והע'ז"ה נ'ה'ל'ר ה'ה'ל'ו'ג ט'ו'ב'א

איזה גלידה אוהבים המחבלים בעזה?
- טילון.

ניתן לשלוח בדיווח למערכת ולשמח את עם ישראל.

חידה של פרשה:

חידה לפרשה עפ"י רש"י והפסוקים.
בעריכת הרב ישראל בראורין שליט"א.

בין הפותרים נכונה תערך הגרלה על:

שובר בשווי 100 ₪
לרכישת כובע לְךָ
ברשת ברון כובעים.

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי.

במייל: ALONHLH@gmail.com או בטלפון: 02-5-696-515.

בעמדות "נדרים פלוס": באמצעות "שלח הודעה".

יש להשאיר תשובה מלאה בצירוף שם הפותר, והיכן קיבלתם את העלון.

במקרא היגוי מושג הדיבור בפסוק בפשיטות
מוצג.
אך בפרשה בזור האל מילה אזורת ממשפוזת
המושג.
אשר מלבד השלמות המושפט כראוי.
המושג בא לרמוז ולפרסם הגס במעלת הזויים
בגלוי.
נעיק במקרא וברש"י ונמצא את המושג הזובי.
זה!!!

החידה מפרשת נח:

ברדת הנמכר לארץ חם.

בהשגחת הבורא לא רע, כי טוב נשם.

באותו עניין כך גם אם הגואל דאגה לבנה.

מה קשר אלו אמרים שלב אחר שלב, למקלט הצלה שנח בנה.

הזוכה:

שלום בן אבו
הי"ו.
- ירושלים.

פתרון החידה לפרשת נח:

(בראשית פרק ו' פסוק י"ד וכן פרק ל"ז פסוק כ"ה רש"י)

כאשר יוסף הורד מצרימה, זימן הקב"ה שירידו איתם הישמעאלים מיני
בשמים במקום נפט ועיטרן שדרכם לשאת כדי שלא יסבול יוסף הצדיק
בדרך מריח רע.

כך גם אימו של משה מרחו זפת מבחוץ ולא מבפנים, שלא יריח ריח
רע. ואילו אצל נח מרחו זפת גם מבפנים מפני חוזק המים.

ידוע שכח הצדקה והחסד מגביר מדת
הרחמים, וכמו שאמרו חז"ל (שבת קנ"א): על
הפסוק (דברים י"ג י"ח):
"ונתן לך רחמים ורחמך" -
כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמים"
**כמה צריך להרבות בצדקה וחסד,
אולי על ידי זה נזכה לכפות את
כח הדין, ויתמלא רחמים בעולם.**
(אהבת חסד למרן החפץ חיים)

נהנים מהעלון? רוצים לקבל אותו מידי
שבוע ישירות לתיבת המייל שלכם?
ALONHLH@GMAIL.COM
העלון בעז"ה אצלכם במייל מידי שבוע.
תגובות / הארות / הערות / הצעות ליעול,
יתקבלו בברכה במייל זה או בקו המערכת:
02-5-696-515. שלוחה 3.

**זיכוי
הרהים
de סכום
כוס
קפה**

קורא יקר!
אם גם אתה נהנה
מקריאת העלון בשבת
קודש, בוא לקחת חלק
בהרחבת התפוצה

שים לב!
בתרומה סמלית של
**5 שקלים
בלבד**

נוכל להניח את העלון
על שולחן השבת של
עוד כ- 20 משפחות!

**חייג עכשיו:
052-7100-955**

ושמך יוזכר לברכה בעלון
ויועבר לתפילה בכלל מוצ"ש

כ"כ ניתן לתרום
בעמדות נדרים פלוס בבתי הכנסת
או בנדרים פון טל: 03-763-0585
שלוחה 6500 - המרכז לערבות הדדית

העלון יוצא לאור בסיעתא דשמיא ע"י: "המרכז לערבות הדדית" 580646396 (ע"ר). רח' חנה 1. ירושלים. הדפסה והפצה: ניתן לתרום בכל עמדות נדרים פלוס.

נדרים פלוס
שלוחה: 6500
ע"ש המרכז לערבות הדדית

MEDIA BAR
הדפס
mediabar99@gmail.com

טלפון: 052-7100-955 / 02-5-696-515. מייל: HLA580646396@gmail.com

פרטי חשבון: בנק דיסקונט-11 סניף: 64, מ"ח: 155024.

שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:26
יציאת השבת: 17:16
רבינו תם: 17:50
הזמנים לפי "אור החיים" - ת"א
יא' בחשוון תשע"פ

טוב להסות בה'

659

מפתח לאריכות ימים וירא התש"פ

נמצאים אנו בספר בראשית, ספר 'הישר', הממחיש לנו את גדולתם של אבותינו ואמותינו הקדושים. כולנו אחוזי התפעלות ממידת החסד של אברהם, ממסירות נפשו של יצחק והסכמתו להיעקד, מגבורת נפשו של יעקב כנגד כל הסבל והייסורים שעבר כל חייו, ובליבנו שאלה: כיצד זכו הם לכל מה שזכו? מה עלינו לעשות על מנת להידמות לאבותינו הקדושים? ולפחות כיצד אזכה להידמות לצדיקי דורנו?...

את התשובה לכך מגלה לנו התנא בפרקי אבות: אם תרצה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו, מה עליך לעשות? "עין טובה, רוח נמוכה ונפש שפלה" – 'השפל עצמך וינשאך המקום', כתב הרמב"ן. לראות רק את הטוב ולהרגיש שלא מגיע לי כלום, והכל בחסדיו של הבורא יתברך.

סיפר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: "בדורנו היה חי אדם ענק בענקים הידוע לכולנו כעמוד ההוראה של הדור, הלא הוא מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל שחי עד גיל 102 שנה.

לרגל יום הולדתו ה-101, החליט מנהל הביטוח לאומי לערוך ביקור בביתו של הגאון הצדיק. הוא הגיע לביתו של הרב וואזנר והתקבל בברכה והחל לשוחח עם הרב. והנה, בעיצומה של השיחה, פנה מנהל חברת 'ביטוח לאומי' אל הרב ושאל באומץ: "יגלה לנו הרב במה זכה לאריכות ימים שכזו שהגיע לגיל 101?..."

מרן הרב וואזנר ענה תשובה שעלינו לחרוט על ליבנו באותיות של זהב: "אם הינך רוצה לדעת במה הארכת ימים, תדע לך שמעולם לא התערבתי במחלוקת שאינה שייכת לי". מעולם לא הכניס עצמו למחלוקת אשר כולה רצופה בשנאה וכבוד המוציאים את האדם מן העולם.

המשיך הרב זילברשטיין וסיפר: "פעם אחת הייתי יחד עם מרן הרב וואזנר באיזו חתונה. לפתע, ראינו המולה ורעשים שפרצו מאחת מפינות האולם. הרב וואזנר שליט"א פנה אליי ושאל: "מה זה הרעש הזה? האם קרה משהו?" השבתי לו כי מדובר במחלוקת מסוימת בין מספר אנשים על נושא מסוים. מיד כששמע זאת הצדיק, פנה אליי ואמר: "אם כן, אני עוזב מיד את המקום". אמה ומיד יצא מהחתונה.

החכמה הגדולה היא לדעת כיצד לא להיקלע כלל למצב של מחלוקת ומריבה קולניים. כאשר ראה אברהם אבינו כי מתחילה להיווצר מריבה בין רועי צאנו לבין רועי צאנו של לוט, מיד עצר זאת ואמר ללוט: "ויאמר אברהם אל לוט, אל תהי מריבה ביני ובינך, ובין רועי ובין רועיך... הלא כל הארץ לפניך, הפרד נא מעליי" – לא צריך לחכות שאני ואתה נגיע למריבה, בוא ניפרד כבר עכשיו.

מספרים על אמו של מרן ה'בן איש חי' זצ"ל, אשר מלבד בנה הקדוש והמפורסם, רבנו יוסף חיים זצ"ל, זכתה היא לבנים ובנות רבות, כולם צדיקים וחסידים. כששאלו אותה במה זכתה שכל בניה זכו להיות צדיקים וחסידים, ומה יש לעשות כדי לזכות בכך, היא השיבה ואמרה: "מעולם לא הרמתי את הקול בבית. וגם כשהילדים, כדרכם של ילדים עשו לפעמים דברים שלא מצאו חן בעיניי, מעולם לא הרמתי את הקול".

וכך כותב הרמב"ן באגרת לבנו כי ע"י קול נמוך יגיע הוא לענווה וינצל מהכעס והגאווה. (גיליון קול ברמה)

אנשים אלו הבורחים מכעס, מחלוקת ומריבה, אלה חיים בשלום עם הסובבים אותם, הם אלו המוצאים חן בעיני ה' וזוכים להשפעות רבות, וכפי שמסופר על הרב כדורי זצ"ל, כי במשך זמן מה עבד על כתיבת קמע מיוחד, אותו כתב רק בשעות מיוחדות ביממה. והנה, באחד הימים, הגישה לו רעיתו כוס קפה ובלא משים לב, שפכה היא את כוס הקפה על הקמע שלו. ראה זאת הרב ולא נתן ליצר הרע להיכנס ומיד פתח בצחוק מאולץ. אנשים אלו השולטים ברוחם ומתנהגים עם כל אדם בנחת ובסבר פנים יפות, גם ה' מתייחס אליהם באותה מידה. נלמד ממידותיהם ונידבק במעשיהם של ענוה ושלום בין איש לרעהו.

לרפואה פרנסה
והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה וב"ב וצאציהם. אסתר בת מזל. ויקי ויהודה יעיש ובנותיו. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה. חן בת זלדה רבקה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור. מ"ס מרים בת גליה. מלכה בת אסתר. מזל בת דוד ובת שבט. אברהם בן אלה. רות בת נוסרת. ישעיהו בן יצחק. יצחק בן עליזה. אפרים בן רחל. ר' שמעון בן סאסי סופיה. זוהרה טימסטית בת מרים. שמעון בן זוהרה. יוסף בן אנגלינה. רחמים בן צ'חלה. יריב בן גאולה. טליה בת שרה. אוסנת בתיה (אבלין) בת תקוה. יוסף חיים בן סלחה. שרה רדה בת סאלם. עזרא בן פרחת. שלום סאלם בן שמעון. רועי בן צדוק. דוד בן מלכה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. מרים בת לובה. שלום בן מנחם שמריהו. מנשה בן יקוט. יוסף בן נג'יה. נעמה בת חביבה. פרחת בת טובה. ז'לקין בת מרגלית. אהובה בת טובה. שולמית בת חתון. ברוך בן גורג'יה. יפה בת ויקטוריה. שרון שוריון ספיר ספאחי בת לאה.

העלון מוקדש להצלת כל התורמים והמפיצים של העלון בכל אתר ואתר

עקידת הסמארט-פון

חובה לפרסם!!!

שרה אמנו מבקשת מאברהם: "גרש את בן האמה הזאת", אחר שראתה כי משפיע הוא לרעה על יצחק בנה. מגלה החת"ם סופר כי היה לאברהם צער גדול מכך שצריך לגרש את בנו, ואמר לה: "רבנו של עולם אין שום חשש שישמעאל ישפיע על יצחק, שהרי גלוי וידוע לפניך כי יצחק כה קדוש עד שמוכן הוא למסור נפשו לעקידה". או אז פנה אליו ה' ואמר לו: "כל אשר תאמר לך שרה - שמע בקולה", כי אף הצדיק הכי גדול עלול להתקלקל כשיש לו חברה רעה. המעשה המדהים שלפניכם התקבל במערכת העלון מפי בעל המעשה: "שלוש רב, שמי נחמן א., אני מתגורר בראשל"צ, ורציתי לשתף אתכם בישועה מופלאה שאירעה לנו לאחרונה: אני ואשתי זכינו להינשא לפני כחמש שנים, אלא שמאז ועד עתה לא זכינו להיפקד בפרי בטן. עברנו שנים של קושי וצער: הלכנו לרופאים, עברנו טיפולים שונים, ואף ערכנו את כל הסגולות האפשריות הקשורות לפרי בטן. בכל קבר של צדיק ואצל כל רב גדול בישראל ביקשנו והתחננו לזכות בפרי בטן - אך משמייס החליטו שלא. הבנו כי אולי הבורא מאותת לנו שנתקרב אליו, ואכן התחלנו להתקרב לה' ולהתחזק בקיום המצוות. בזמן ההתחזקות פניתי אל רעייתי ואמרתי לה: "ראי אשתי היקרה, משתדלים אנו לעשות את רצון ה' וללכת בדרכו, אך אם נהיה אמיתיים עם עצמנו - הרי יש בידינו מכשיר 'סמארטפון' אשר צעקו כל גדולי הדור על האיסור המוחלט להחזיקו, ואף אנו בתוך תוכנו יודעים כי מכשיר זה מלא בזימה וכל תועבות העולם הזה אשר קשה מאד לאדם להתנתק מהם. בואי ונעשה מעשה לכבוד ה' - נזרוק את הסמארטפון ונעקוד את טבענו, ובוודאי שגם ה' יתברך ישיב לנו מעל הטבע ויזכה אותנו בפרי בטן". לאשתי היה קשה מאד לקבל זאת,

שהרי היא רגילה אליו, ובפרט שלכל בני המשפחה והחברות שלה יש את המכשיר הזה, וכיצד היא תלך 'נגד' הזרם. לכן, היה לה קשה מאד לוותר עליו. "רק אם גדול הדור, הרב חיים קנייבסקי שליט"א, יבטיח לי שאם אזרוק את המכשיר אזכה לילדים, יהיה לי קל בכך". שמעתי את דבריה והחלטתי לעשות מעשה. למחרת, עמדתי בתור אל מעונו של גדול הדור ברחוב רשב"ם 23 בבני ברק. כשהגיע תורי פניתי אל הרב מקירות ליבי וסיפרתי לו כי אני ואשתי מתחזקים מאד ומייחלים לפרי בטן כבר 5 שנים, וכעת שכנעתי את אשתי לשבור את המכשיר

האסור, אך היא אמרה כי אם רק הרב קנייבסקי יבטיח לי שאזכה בפרי בטן - היא מוכנה לשבור. מרן הרב קנייבסקי שמע את דבריי, שתק לרגע ואז הפטיר את המילים הבאות: "תגיד לה שאם היא תזרוק את המכשיר - היא תזכה בילדים". התרגשות אדירה הציפה את ליבי מדבריו גדול הדור, ורצתי לבשר זאת לאשתי. "לא תאמיני, הרב הבטיח", קפצתי משמחה. "מה הבטיח?", היא שאלה בתמיה. "הייתי כעת אצל מרן הרב חיים קנייבסקי, והוא הבטיח כי אם תזרקי את המכשיר - בעזרת ה' נזכה בילדים". אשתי לא הצליחה לסיים את השיחה. 5 שנים של סבל גרמו לה לפרוץ בבכי, ומה היא לא תעשה בשביל שנזכה בילדים שיאירו את ביתנו האפל. הגעתי לבית, ובמעמד מרגש עד מאד היא שברה את המכשיר, והתפללה מעומק הלב: "רבנו של עולם, אני הולכת נגד כל העולם. אני זרקת את המכשיר שהייתי מחוברת

אליו יומם וליל, כי אני יודעת שהוא נגד רצונך. אני יודעת כמה תועבות וכמה בעיות יש בו, שכן לא לחינם כל גדולי הדור אסרו אותו. אנא ממך, את יודע כמה קשה לי ללכת מעכשיו עם טלפון כשר פשוט, ממש מסירות נפש מעל הטבע - אנא ממך, יהי רצון שיעלה מעשה זה כריח ניחוח לפניך ותזכה אותי ואת בעלי בפרי בטן כדברי גדול הדור, הרב חיים קנייבסקי". "רבותיי", ממשיך נחמן א. ומספר למערכת העלון, חודש לאחר שאני ואשתי שברנו את הסמארטפונים. התבשרנו שנפקדנו!!! ממש מעל הטבע. איזו התרגשות היתה בבית. כמה דמעות של תודה והודאה לבורא נשפכו בביתנו. לאחר שנים של תפלות, שנים של סגולות, אין סוף טיפולים והמתנות בבתי חולים - זכינו להיפקד. רבותיי הקשיבו טוב: לפני שבועיים בדיוק - בשבת נח, ד' בחשון התש"פ, נולדו לנו תאומים: בן ובת. רבנו של עולם צפה במעשה הקשה ואמר לנו: "אתם לפני עשרה חודשים שברתם שני סמארטפונים: אחד שלך ואחד של אשתך, גם אני אתן לכם מידה כנגד מידה שני ילדים - בן ובת, אחד כנגד הבעל ואחד כנגד אשתי". לכל מי שירצה לשמוע את הסיפור ישירות ממני על מנת לפרסם את ישועת ה' להולכים בדרכו, אני משאיר את המספר שלי: 050-5099-999 (טלפון קווי שאינו סמארטפון) כלל הוא בטבע: 'במידה שאדם מודד - בה מודדין לו', לכן, אם אדם הולך נגד הטבע והרצון שלו, וזורק את המכשיר שאסרו כל גדולי הדור, אשר גרם להתרסקותם של אלפי בני נוער ובתי אב רבים, ועובר למכשיר הכשר והפשוט, איתו הסתדר עם ישראל עשרות בשנים, אף ה' יעשה עמו מעל הטבע ויושיעו בכל אשר יצטרך. אנשים נעשו מהופנטים למסכים, מבלי את ימיהם במכשיר חולף היכול רק להורידם לבאר שחת, ורק הגיבור הכובש את יצרו יזכה לכל הברכות!.

נחמן א. הוא אחד מאלפי סיפורים של יהודים יקרים אשר מסרו את נפשם בעקידת יצחק של הדור ועזבו את מכשיר הסמארטפון הגם שיש להם תירוצים שזה רק לצורך פרנסה ורק לצורך הבנקים, אלא הלכו בדרך האמת עם טלפונים כשרים בלבד שהתירו גדולי הדור, הם אלו שזיכו לראות בביאת משיח צדקנו עין בעין!

הישועה כבר באה!

אברהם אבינו עומד בפתח האוהל אחר סבל עצום ונורא של ברית המילה למרות חוס השרב הכבד ביותר שהיה מאז תולדות העולם. הוא לא מוותר, וכנגד כל הסיכויים הוא ממתין עד לבואם של האורחים.

על כך כותב הצדיק בעל היישמת משה' כי הצדיקים דומים לחמה מפני שהם נדמים לה שכנגד כל הטבע, הם משתדלים לעשות רצון ה'.
ללמדך שהאדם ההולך בעבודת ה', היצר הרע מערים עליו קשיים רבים, ועליו לדעת כי הקושי הוא סימן שעבודתו רצויה, ועל ידי מסירות נפש ה' מסלק את כל המפריעים. לפניכם מעשה מדהים שאירע לאחרונה, אותו סיפר אברך יקר וצדיק: "זכיתי ב"ה כבר 5 שנים להיות אברך כולל השוקד על תלמודו ונשוי עם ילדים ב"ה, ובפי חיזוק עצום לכל אלו המוסרים נפשם למען התורה ולימודה: בתחילת שנותיי כאברך הייתי לומד רק שני סדרים - בבוקר ובצהריים. לא היה לי קל לתלמוד ולא הייתי כאברך רגיל: בקושי ידעתי לקרוא את שפת התלמוד - השפה ארמית, והיה לוקח לי זמן רב להבין את הלימוד, יותר מכל אברך רגיל בכולל. הייתי מתבייש נורא לבקש שיסבירו לי ולומר שאינני מביין. היצר נידנד לי ללא הרף לחשב מסלול מחדש ולעזוב את הכולל על מנת לנסות להצליח בעולם הגדול. עם השנים הקושי הכלכלי הלך וגדל, בנוסף לחוסר סיפוק וחוסר הבנת הלימוד. הניסיון גדל, אך לא נשברתי ולא התייאשתי - 'אני רוצה ללמוד תורת ה' ולהיות תלמיד חכם', קבעתי בליבי ולא וויתרתי.

נכון שקשה לי בדברים הכי פשוטים

ואף הפרנסה קשה מאד - אך אני אמסור נפש לה' להבנת הלימוד ולא אעזוב אותו והוא ידאג לפרנסתי. לא אעזוב את הזכות הגדולה להיות אברך כולל בצבא ה'".

הרבה מבני משפחתי שידעו על מצבי הלא מרנין ניסו להשפיע עליי בכל הכח שאעזוב את הלימוד ואצא לעבוד, ואף חבר טוב שלי שהיה לומד עימי בכולל ויצא לעבוד, היה מטיח בי בכל פעם ואומר: "צא לעבוד ותפרנס את משפחתך בכבוד, גם ככה אינך טוב בלימוד".

המילים שלהם היו קשות מנשוא, אך לא ויתרתי והרמתי עיניים לשמיים בתפילה: "רבונו של עולם, ההשתדלות שלי לפרנסה זה ללכת לכולל ולקבל את המלגה, אך רק דבר אחד מעניין אותי - לעשות רצונך ולשקוד על תורתך". ואז לפתע, באמצע החשיכה התגלה אור גדול. כשהבורא רואה שיהודי עומד בניסיון ולא נשבר, הוא שולח לו קרן אור מהשמיים. הוריי הודיעו לי הודעה דרמטית: "ביום שהתחתנת חתמנו חוזה עם קבלן העומד לבנות דירות בישוב סמוך לירושלים, וחתמנו על הסכם בניה של דירת שלוש חדרים בשווי של 800,000 ₪ והנה בעוד חודשים ספורים הדירה תהא מוכנה, וכל שנשאר לכם זה רק לקחת משכנתא". הייתי המום מהבשורה ורצתי לברר פרטים על המשכנתא.

הייתי שמח מצד אחד שיש דירה העומדת

להיות על שמי, אך מצד שני ידעתי כי עליי לשלם סכום גדול מידי חודש למשכנתא שקשה לי לעמוד בו. אך ישועת ה' לא פסקה: המשכתי ללמוד בהתמדה, ולאחר ימים בודדים הגיעה בשורה עוד יותר טובה - זכינו בהגרלת 'מחיר למשתכן' בדירת 5 חדרים ענקית בעיר 'בית שמש'. אני ואשתי לא ידענו כיצד לעכל זאת מרוב שמחה. בחסד ה', כיוון שהדירה ששמרו לנו ההורים בישוב הסמוך לירושלים עדיין לא השיגה טופס 4, החלטתי מהר לנסות למכור אותה, על מנת שאהיה ראוי לקבל את הדירה של המחיר למשתכן החלומית. (שכן אינני יכול לזכות בדירה זו, אם יש באמתחתי דירה נוספת).

לא פניתי למתווכים, ופשוט הדבקתי מודעה אחת באיזור מגוריי בשכירות, ולא תאמינו כמה מהר הישועה התגלגלה. יומיים לאחר מכן - התקשר יהודי המוכן לקנות את הדירה ששמרו לי הוריי בעסקת מזומן ב-1,000,000!!!. רווח של 300,000 יותר מהסכום שלה. מכרתי את הדירה לפני קבלת המפתח, כשאני מקבל משכנתא טובה שאני יכול לעמוד בה. לא היה אחד מחבריי ובני משפחתי שלא היה המום מגודל הנס וההשגחה שעברתי. אפילו אחי, העובד יומם וליל לפרנסתו, שרכש לפני 5 שנים דירה בדימונה, נאלץ למוכרה בזמן זה אחר שהפסיד עליה סכום גדול, כיוון שלא מצא לה שוכרים. מכאן באתי בקריאה לכל אלו המוסרים נפשם לתורה: "דעו לכם, כי רק ה' מנהל את העולם, ולא ימנע הוא טוב להולכים בתמים. אפילו אברך המקבל סכום מזערי, אך מוסר נפשו לה' (כמובן שהכל בהתייעצות עם רב), ורוצה בכל ליבו לעשות רצון ה' - ה' ידאג לו בצורה פלאית ומיוחדת. מי מאמין שיש לי היום דירת 5 חדרים בבית שמש בשווי של כ-2 מיליון. ישועת ה' כהרף עין, 'העושר והכבוד מלפניך', ואין האומנות מעשרת, אלא ה' לבדו, ועלינו לעשות רצונו".

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לבריאות, הצלחה, פרנסה: יונה בת יהודית, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, אבשלום בן וילט, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, ניסים רוקח וב"ב, יוסף בן חיים בן זהבית, תפארת אסתר בת רותי, מאיר בן שרה. לע"נ: עדנה בת מרגלית, גרציה אודט בת עליזה, אמיר מאיר בן מרים, יונתן בן פרחא.

מה מיהו האדם שנקרא על שם עוגה?

עוגה הוא אדם שיש לו חן וקול כלה

מזל טוב לרב אריאל כוכבי ורעייתו לנישואי הבת. קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה

העלון מוקדש לע"נ תמר בת מלכה ויוסף עונלב"ע בע' בתשרי תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת וירא

מאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א צט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת יה' חשון התש"פ

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:25	17:16	17:50
16:22	17:12	17:46
16:22	17:12	17:46
16:25	17:16	17:50

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבד דהאן נ"ו 050-4194600

כל הטומאות שבעולם אין בכוחן לסמא את ה'מודה אני' של יהודי. ייתכן שיחסר בדבר זה או אחר, אך ה'מודה אני' נותר שלם. לכן אומרים 'מודה אני' לפני נטילת ידיים בבוקר, אפילו בידיים

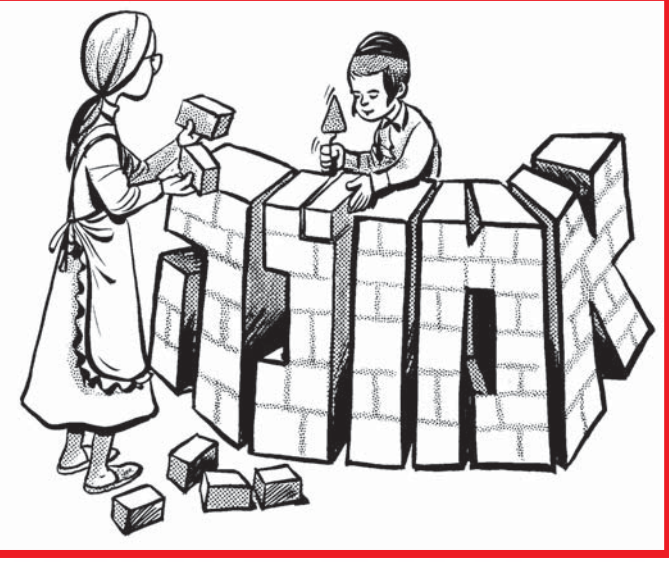
סיפר הרב יוסף בוגרד (רב בית הכנסת "הר צבי") שהיה מקורב מאוד למשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל: הגעתי עם ילדי אל המשגיח לביקור. הילד החל למשוך במפה ולא הועילו כל נסיונותי להניא אותו ממעשה זה. אמר לי המשגיח: "שים לב, הכוס שעל השולחן עומדת במהופך, הפוך אותה בחזרה והדבר ירגיע את הילד." להפתעתי קרה הדבר בדיוק כך. הילד חדל מיד למשוך במפה. "ההתנהגות של הילד לא נבעה משובבות-הסביר לך- אלא ההיפך. הוא הרגיש שיש כאן משהו לא בסדר, הכוס אינה עומדת כראוי, לכן ניסה למשוך אליו את המפה כדי להגיע לכוס ולהעמיד אותה כפי שצריך."

לימוד התורה
מהו עיקר הניסיון בימינו, ימי עקבתא דמשיחא? בעת התפתחות ענף היהלומים בארץ נהרו רבים למקצוע עיבוד היהלומים, שזיכה את עובדיו בתשלום נאות. גם בני ישיבה לא מעטים לא עמדו בפיתוי בעניות ששררה בימים ההם, ויצאו לעבוד ביהלומים. שאלו את רבנו הרב **משה לוי** זצ"ל לסיבת עזיבת בני הישיבות את ספסל הלימודים בישיבה לטובת עבודה ביהלומים. ענה רבנו: שבזמן משיח יהיה בירור מי שיישאר בלימוד התורה, **יעתה** הוא זמן משיח.

יהודי בא רבי **יצחק דוד** זצ"ל וביקש ישועה בילדים, איפה אתה גר? במבשרת. אצלך בשכונה יש צופר לשבת? לך הבית, תשיג רשיון **ותעשה צופר** מידי שבוע, בתוך שנה נולד לו ילד... וסיפר הרב גוטפראב זצ"ל כי לקח את ה"מופת" מה'משנה ברורה', סימן רנ"ו, שם נאמר כי מי שיעורר יהודים להיכנס ל**שבת במונ**, יזכה לבנים ובני בנים...

אין יראה באה אלא מכוח לימוד התורה.

המתפלל היום מפני שהתפלל אתמול - רשע טוב הימנו.

סולטן מצרים אמר **לרמב"ם** זצ"ל, רופאו: כל ימי הנני בבריאות טובה, ולא ניתנה לי ההזדמנות לבחון את יכולתך ברפואה. השיבו הרמב"ם: גדולתו של רופא **במניעת המחלה** היא יותר מברפואתה. כפי שנאמר אצל גדול הרופאים, הקב"ה - "כל המזולה אשר עימותי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך".

גדול המלמד דרדקי מרבנו, שכן הרב לימדו דברים שהוא מפרשם כך, **ובא אחר וסותר דברי** ומפרש אחרת, ואילו המלמד, תורתו תורת אמת, שכן **הלל מודים** שאל"ף היא אל"ף ובי"ת היא בי"ת.

מה אהבתי תורתך
בכל יום בצהריים סגר חכם **מנחם מנשה** זצ"ל את חנותו ופנה היישר לעבר בית מדרש צנוע לעסוק בתורה ה**נותנת חיים** לעושיה, בנוסף לכך היו לרבנו שיעורי תורה תמידין כסדרן בבית מדרשו, מלבד עסק בלימוד התורה לאחר **חצות הלילה**.

רבי סאלם יעקב זצ"ל היה אחד מן הדמויות הנדירות בדורנו, יהודי אשר היה דבוק בבורא יומם ולילה ללא הרף. אצלו לא היה מושג של רגע אחד **מלהסח דעת** מן הבורא, תדיר היה פיו ממלמל בתורה ותפילה. גם כאשר פגש מי ממכריו, ישר לאחור אמירת שלום, היה מרים ידיו לשמים ואומר: הוא אלוקינו, וממשיך בפסקים ודברי תורה ונפרד לשלום. וכך ממש לא פסק פומיה מגירסא יומם ולילה. עד כי אף **מתוך שנתו** היו שומעים אותו ממלמל בדברי תורה.

נקודת פתיחה
יהודה ברקוביץ היה מוטרד מכך שבזמן האחרון **אשתו כבר לא שומעת** כל כך טוב. הוא שם לב שהוא מדבר אליה והיא לא עונה, שהוא שואל שאלות ולוקח לה הרבה זמן עד שהיא עונה תשובות. זה הטריד אותו מאוד, אבל לא היה לו נעים לדבר איתה על זה, הוא פחד שזה **נושא רגיש**, שאולי היא תפגע אם הוא יגיד לה שהשמיעה שלה נפגמה. והוא החליט ללכת להתייעץ עם הרופא המשפחתי.
'מה עושים? דוקטור, אשתי כוכבה כבר לא שומעת כל כך טוב. בזמן האחרון אני מדבר איתה והיא לא שומעת. אני מפחד שזה נושא רגיש ואני לא יודע איך להביא אותה לבדיקת שמיעה כדי לבדוק את הנושא בצורה יסודית.' הדוקטור הציע לו להתחיל בבדיקת שמיעה ביתית פשוטה. **זעמוד ברחוק** ברור ומוגדר, תדבר אליה בקול רגיל וברור ותבדוק מהו המרחק שבו היא מתחילה לשמוע. תתחיל בחמש עשרה מטר ומשם מתקדם. 'איפה היית?' שאלה כוכבה שפתחה את הדלת.
'לישאוף אוויר קצת!' ענה יהודה ונכנס לחדרו. כמה דקות אחר כך נעמד יעקב בפתח החדר. כוכבה עמדה במטבח, עסוקה בהכנת ארוחת הערב. 'חמש עשרה מטר' לחש יעקב לעצמו והתקדם צעד אחד נוסף. 'כוכבה מה אוכלים לארוחת הערב?' שקט. יהודה מתקדם בכמה צעדים. 'שניים עשר מטר', הוא לוחש. ומיד מכריז בקול: 'כוכבה, מה אוכלים לארוחת הערב?' ושוב שקט.
הוא פוסע עוד כמה פסיעות. 'עשר מטר', הוא אומר ממש בשקט, ושואל בשלישית: 'כוכבה, מה אוכלים לארוחת הערב?' אין תגובה. 'שמונה מטר!' הוא מודד ולוחש. ושואל עוד הפעם: 'כוכבה, מה אוכלים לארוחת הערב?' הוא עדיין לא שומע תגובה. ועכשיו הוא כבר ממש קרוב. חמש מטר. הוא אפילו מגביר את הקול מעט, ומכריז שוב: 'כוכבה, מה אוכלים לארוחת ערב?' כוכבה מסובבת את הראש. 'עוף, יהודה, **נפעם החמישית** אני כבר אומרת לך, אוכלים עוף לארוחת הערב, יהודה!'
לפעמים חסר לנו **פרט אחד** והוא משנה את הכל. בפעם הבאה לפני שאתה יוצא לתקן את העולם. כדאי שתבדוק את עצמך. (העורך)

העבד חופשי – כשיסתפק בחלקו, החפשי עבד – כשיחמוד יותר מלחם חוקו.

אצל

הקב"ה נאמר "אני ה' רופאך" פעם אחת, ואילו אצל רופא בשר-ודם נאמר "רפא רפא" – פעמיים.

כי רופאים בעם הראשונה

הם לפעמים מקלקלים, ואחר-כך הם מרפאים את מה שקלקלו.

מזהו הדבר הרגשי המחבר בני-אדם זה לזה? התשובה היא "תחושת הערבה" – אדם נמשך להתקשר לאישיות שמעריכה אותו. הדבר יכול לבלוט בכניסתו של אדם לאולם שמחות שבו הוא יכול לשבת במקום שימצא לנכון. הוא אכן מתיישב. בשלב זה אבקש להציע לו שישאל את עצמו מדוע התיישבתי ליד שולחן זה ולא ליד שולחן אחר? סביר שהסיבה היא, שבשולחן זה הוא זיהה בלא משים אדם שמעריך אותו בעוד שבשולחן האחר הוא הבחין באדם שבעבר העיר לו הערת ביקורת. כלומר, אדם נמשך ליצור קשר עם אדם שמעריך אותו, ולהימצא בקרבת אישיות שמקירה אותו.

כך במסגרת הנישואין ככל שכן-הזוג יחוש שזולתו מעריך אותו כך יגדל הרצון להימצא בחברתו ולמלא את רצונותיו. כדי להביא שכל אחד מבני הזוג יחוש שמעריכים אותו, הם חייבים להחמיא זה לזה מספר פעמים ביום.

כלומר, בהגדל מהתפיסה המצויה שהדבר החשוב בנישואין הוא מסגרת, בית, ילדים, ופרנסה, אבל מחמאות הן רק תוספת נעימות לחיים המשותפים. מתברר שכיון שנישואין אמורים להיות מסגרת המאחדת שתי חצי נשמה והופכת אותם לנשמה אחת, הרי המחמאות הן אינן רק התוספת לנישואין אלא ההליך החשוב ביותר שצריך להימצא **במסגרת משפחתית**. ובני זוג שאינם מחמיאים זה לזה, הם רק שותפים לדירה, לילדים ולפרנסתם, אך עדיין אינם נשואים במשעות המלאה שהתורה מצפה מהם. לכן נכון יעשו בני הזוג המעוניינים להשכין את השכינה בביתם, שיזמו אמירת דברי שבח זה לזה.

כוחו של דיבור אמיתי

פרטים מעניינים נוספים נשמעו מפי עד הראיה, מהם ניתן לעמוד מעט על התנהגותו של רבי לוי **יצחק בנדר** זצ"ל בימי פחד וחרדה, בשהותו בצל קורתו של הרב דמוסקבה. "מעט מאוד שהייתי בבית – מספר אותו יהודי, המתרפק על זיכרונות העבר- ביום נאלצתי לעבוד למחיתתי, **ובלילה** הייתי משלים את לימודי באוניברסיטה. נהגתי לישון דרך קבע במעונות הסטודנטים מחוץ לבית הורי. אך מיום עמדת על דעתי הנני זוכר את בית הורי כבית דחוס אנשים פליטים שונים.

גם כשהגעתי הביתה מידי פעם, בעת חופשה למשל, **ישנתי בפרוודור** הצר, שאף הוא היה מלא וגדוש באנשים. "בבית אבי עברו אנשים רבים למאות ולאלפים. אך משום מה חרצה עמוק בזיכרוני, דמותו של רבי לוי יצחק אשר הלכתי שבי אחריו. הן ואצילות היו נסוכים על פניו, ותמיד נהניתי לשהות בקרבתו. הוא היה **אישיות נעלה** אשר הן של אמת נסוך עליה, וכל דיבור מדבריו השפיע עלי מאוד."

מחפש יחוס? בקש שלום ורדפהו!

עולא האמורא, ראה שרב יצחק (בנו של רב יהודה) גדל, ועדיין לא התחתן. שאל עולא את האב, רב יהודה: מדוע אינך משיא אשה לבנך? ענה לו רב יהודה: כי איני יודע מהיכן אקח לו אשה **[מיוחסת]**, שלא התערב פסול במשפחתך]

אמר לו עולא: וכי אנו בטוחים שלא התערב בנו פסול עם שנים?! אלא בדוק כפי שבדקים בארץ ישראל: כאשר יש מריבה בין שני משתנים, ממתנים לראות מי משניהם **מקדים להסתלק** מן הויכוח-ואמורים: זה מיוחס יותר!

"כשאתה מתווכח עם טיפש, עולה שהוא לא עושה אותו דבר..."

פעם

כנס אחד למרן החזו"א זצ"ל ושאלו כי היות ויש כמה פעמים בדברי **המהרש"א** שקשה לו מאד ליישבם ולהבינם, וביקש למרן ז"ל שיורהו דרך להבינם. ביקשו החזו"א שיראה לו מקום מוקשה, והראה לו, החזו"א **התעמק רבות** בדבריו תוך כדי שהוא מתהלך בחדרו הלוח ושוב ופניו נתאדמו מרוב מאמץ, לבסוף אמר לו מהלך חדש בהבנת הסוגיה באופן שדברי המהרש"א הובנו **והאיזו למאד**, והוסיף ואמר: "המהרש"א הכל זאת היטיב ללמוד יותר מאיתנו, וקושינו קושיה ותירוצו תירוץ."

סוחר- עצים עשיר בא אצל רבו ובקשב בפיו: יתפלל נא רבינו בעבורי, שיהיה החורף

הבא מבורך בשלגים, שכן השלגים יפים להעברת העצים הכרותים מן העיר על גבי מיגרות מהירות. ותוך כדי דיבור הוציא את ארנקו ונתן לרבו "פדיון" של שלוש מאות ושלשה שקלי כסף, כמניין 'שלג'. בצאתו הוסיף גם לרבנית עשרה שקלי כסף- ליתר תוקף. לבסוף היה אותו חורף גשום מאד ושלג אין. הדרכים נשתבשו בבזבז טובעני ולא היתה אפשרות להעביר מן העיר אפילו בול-עץ אחד.

בא הסחר לפני רבו ותאונן מרה: היתכן? הכיזד לא הועילה תפילתו אחרי שנתן לו פדיון נאה, כמניין 'שלג'? השיב לו הרבי: אתה כמו ידיך קלקלת, כאשר הוספת לזוגתי עשרה שקלי כסף, שכן על ידי כך הוספת לי למניין **הפכת מ 'שלג' ל גשם...**

תודות למזכי הרבים המפיצים את העלון "המאור שבתורה" (רשימה חלקית)
בחבורות: **"כל העלונים" (ארצי), "פסגת התורה" (פסגת זאב, ישיבת "אור החיים"), בתי הכנסת בנס ציונה, לענג" (מול שטיבלאך מא"ש, גל פז), חוברת "גרפומט" (מיל) באתר "לדעת" "עלון עולם" ולכל המדפיסים הכללים. יישר כח!**

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

פי לא כחיל ולא בכח

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והישענו תחת העץ (בראשית יח, ד).

כסבור היה אברהם שהם ערביים שמתחיים לאבק רגליהם והקפיד שלא להכניס עבודה זרה לביתו, על כן צוה לרחוץ רגליהם (בראשית רבה נ, ד. הובא ברש"י). והקשו המפרשים, כיצד יתכן שיהיו בעולם שזטים כאלה שמתחיים לאבק רגליהם, ומה השכל וההיגיון שבכך? וביאר האדמו"ר הקדוש בעל ה'דברי יחזקאל' (רבי יחזקאל הלברשטאם, אב"ד בקהילת קודש שינאווא), שערביים היינו כינוי לסוחרים (יעו"ב בב"ב עה ע"א), ודרך הסוחרים לדמות בנפשם כי כוחם ועוצם ידם, הריעותם ורוב השתדלותם במסחר, הוא הנותן להם כח לעשות חיל, כפי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה (דברים ת, יז), ורק בזכות כך הם מרוויחים.

וזהו העבודה זרה שמתחיים לאבק רגליהם, דהיינו שחושבים שבידם וברגליהם הם משיגים ומרוויחים את ממונם, אך טעות הוא, לפי שלא בכח יגבר איש (שמואל א ב, ט), לא לחקמים לחם וגם לא לנבנים עשר (קהלת ט, יא), אלא הכל הוא בהשגחה פרטית מאתו יתברך, כי הוא הנתן להם כח לעשות חיל (דברים ה, יח), ומזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה (ביצה טז ע"א), וכל הריעותו ומרוצתו של האדם לא יועילו לו שיקבל יותר ממה שנגזר עליו לקבל מראש השנה.

ולכן צוה עליהם אברהם לרחוץ רגליהם, דהיינו להסיר לרחוץ ולזכך את מחשבתם ותפיסתם שכוחם ועוצם ידם עושה להם את החייל, ולהישען תחת העץ, כדי שידעו שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים (סוטה מט ע"א), שהוא הנותן לנו כח לעשות חיל, והכל בגזירת עליון (יעו"ב ברמב"ן סוף פרשת בא).

יהי רצון שנוכח לחזק את אמונתו ובטחוננו בחי יתברך, ובזכות כך נראה ביטויעת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

כורדי גוי, אנגלי

ואמריקאי ניתפסו על ריגול. לכל אחד היה זכות לבחור באיזה דרך הוא רוצה למות. האמריקאי ביקש כיסא חשמלי, הכיסא לא פעל. אז שיחררו אותו, האנגלי ביקש גם כיסא הוא לא פעל אז שיחררו אותו. מגיע תור הכורדי והוא בוחר תלייה. שואלים אותו למה? הרי שמעתי שהכיסא מקולקל אז הוא אומר: מה חשבתם **שאני טיפש?**

רשימת תפוצה

hamaor.net@gmail.com

כיסוי ראשה אושוויץ, פולין, תש"ה

צדקתה של הרבנית **רבקה אוסדורפר**, אשת רבה של לוצ'ניץ בסלובקיה, היתה לשם דבר. זו באה לידי ביטוי עז ביותר בעת שהותה במחנה אושוויץ, שם בהעדר **כיסוי ראשה** שנלקח ממנה, חתכה פיסת בד משמלתה והתקינה ממנה כיסוי לראשה.

על מעשה זה הוכתה מכות-רצה לעיני בנותיה בידי "קאפו" נאצי, שמעשה "יהודית" זה היה לצנינים בעיניו המרושעות.

הרב חיים יהודה לייב אויערבאך היה מחכמי ירושלים, ראש ישיבת המקובלים "שער השמים", אביו של הפוסק הגדול הרב **שלמה זלמן אויערבאך**. נולד ביפו בד' בטבת תרמ"ז לרבי **אברהם דוב בער**, נכדו של רבי **פייבל אויערבאך**- האדמו"ר **משטרוביץ**, מצאצאי רבי יעקב יוסף **מבולנאה**. למד בישיבות בירושלים, והיה בולט בהריפותו ובבקיאותו. בגיל שמונה-עשרה נסמך להוראה על ידי גדולי רבני ירושלים, ובראשם רבי חיים ברלין. בשנת תרס"ו נשא את בתו של רבי שלמה זלמן פרוש, מעסקני ירושלים, אבי שפחת פרוש המפורסמת. החל ללמוד קבלה מפי המקובל רבי **שמעון צבי הורוביץ מלידא**.

רק עסק התורה בהתמסרות וביגיעה בלב ונפש מביא אל ביטול ה "יש" של אהבת עצמו.

הבעל- שמיטוב: אמר: אהבת- ישראל יקרה מאוד בעיני אבינו שבשמים. כל יהודי הוא אצל הקב"ה כמו ספר- תורה.

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשימחה המשיפחתית?
הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת של
גרפומט, בשילוב הטקסט שילכם בשיעור!

E. Kahana

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00